

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ 4^η (98) - ΤΕΥΧΟΣ 11 - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2021

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ του Μακ. Αρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Κλάδος Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ὁρεῶν κ. Φιλόθεος

Διευθυντής Κλάδου Ἐκδόσεων Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ἀλέξανδρος Κατσίρας

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ὙΛΗΣ: Νικολέτα Μιχαλακάκου

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΔΟΚΙΜΙΩΝ: Ἰωάννης Ἀκριώτης

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ - ΤΥΠΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Κλάδος Ἐκδόσεων, δρ Γιασμίνα Μουσείδου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Β. Μπίτσης, Πρωτομαγιάς 3 - 145 68 Κρουνέρι Αττικῆς

Τηλ. 210-8160127 - FAX 210-8160128

Διεύθυνση περιοδικῶν: Ἀθηνᾶς 30, 105 51 Ἀθήνα - Τηλ. 211-1825296 - FAX 211-1824317

<http://www.ecclesia.gr> e-mail: periodika@ecclesia.gr

Γιά τίν ἀποστολή ἀνακοινώσεων καί εἰδήσεων ἀπευθύνεσθε:

- γιά τό περιοδικό ΕΚΚΛΗΣΙΑ: periodika@ecclesia.gr
- γιά τό περιοδικό ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: efimerios@ecclesia.gr
- γιά τό περιοδικό ΘΕΟΛΟΓΙΑ: theologia@ecclesia.gr

Τό περιοδικό ΕΚΚΛΗΣΙΑ σέβεται τόν γλωσσικό τύπο τῶν ὁμιλιῶν πού δημοσιεύει

Περιεχόμενα

Τεύχος-11ο
Δεκεμβρίου 2021

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ	932
ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ	
• Προσφώνσεις του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Γερωνύμου Β΄ επί τη επίσκεψι του Αγιοτάτου Πάπα Ρώμης κ. Φραγκίσκου	933
• Προσφώνση της Α.Α. του Πάπα Ρώμης κ. Φραγκίσκου προς τίν Α.Μ. τόν Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Γερώνυμο	
ΟΜΙΛΙΑΙ	
• Προσφώνσεις του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Γερωνύμου Β΄ επί τη επίσκεψι της Α.Ε. του πρωθυπουργού κ. Κυριάκου Μητσοτάκη	940
ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ	
Εισήγησης στη Σεπτή Ίεραρχία του Ὀκτωβρίου 2021 μέ θέμα: «Επιστημονική καί θεολογική προσέγγις του ἰοῦ της πανδημίας. Ἀπαντήσεις εἰς θεωρίας συνωμοσίας» του Σεβ. Μητροπολίτου Νέας Ἰωνίας, Φιλαδελφείας, Ἡρακλείου καί Χαλκηδόνος κ. Γαβριήλ (6 Ὀκτωβρίου 2021)	943
ΕΚΔΗΜΙΑΙ	
• Ἡ Ἐκδημία του Σεβ. Μητροπολίτου Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως κυροῦ Ἱερεμίου (Φούντα)	973
• Ἐπικήδειος Λόγος εἰς τόν αἰοίδιμον Μητροπολίτην Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως κυρόν Ἱερεμίαν (Φούνταν) ὑπό του Ἀρχιμ. Σεραπίωνος Μιχαλάκη, Β΄ Γραμματέως της Ι. Συνόδου της Ἐκκλησίας της Ελλάδος (16.12.2021)	974
ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ	
Μήνυμα της Ἱεράς Συνόδου της Ἐκκλησίας της Ελλάδος γιά τό Συνέδριο της Ι. Μητροπόλεως Σερρών καί Νιγρίτης γιά τόν Ἐμμανουήλ Παππᾶ (4 καί 5 Δεκεμβρίου 2021)	978
ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ	979
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	984
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ - ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ	1028
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	1030
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ 98 (2021)	1037

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ

Σ ΤΟ τεύχος Δεκεμβρίου του περιοδικού ΕΚΚΛΗΣΙΑ τό θέμα του Μηνός εἶναι ἀφιερωμένο στή συνάντηση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου καί τοῦ Ἀγιωτάτου Πάπα Ρώμης κ. Φραγκίσκου. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος ὑπεδέχθη καί προσεφώνησε τόν Ἀγιώτατο Πάπα Ρώμης στό Ἀρχιεπισκοπικό Μέγαρο Ἀθηνῶν τήν 4η Δεκεμβρίου καί ἐκεῖνος ὁμίλησε ἐπίσης ἐνώπιον τοῦ Μακαριωτάτου καί τῶν Ἀρχιερέων. Ἀμφότερες οἱ Προσφωνήσεις τῶν Προκαθημένων δημοσιεύονται.

Στό τεύχος δημοσιεύονται ἐπίσης ἡ Ὁμιλία (Προσφωνήσις) τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου ἐπί τῇ ἐπισκέψει τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Κυριάκου Μητσοτάκη εἰς τήν Ἱερά Σύνοδο τήν 13.12.2021.

Στή στήλη τῶν Εἰσηγήσεων περιλαμβάνεται ἡ Εἰσήγησις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νέας Ἰωνίας, Φιλαδελφείας, Ἡρακλείου καί Χαλκηδόνος κ. Γαβριήλ στή Σεπτή Ἱεραρχία τοῦ Ὀκτωβρίου 2021 μέ θέμα: «Ἐπιστημονική καί θεολογική προσέγγισις τοῦ ἰοῦ τῆς πανδημίας. Ἀπαντήσεις εἰς θεωρίας συνωμοσίας».

Στή στήλη τῶν Ἐκδημιῶν δημοσιεύεται τό βιογραφικό τοῦ ἐκδημίσαντος Μητροπολίτου Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως κυροῦ Ἰερεμίου (Φούντα) ἀλλά καί ὁ Ἐπικήδειος Λόγος τόν ὁποῖο ἐξεφώνησε ὁ Ἀρχιμανδριτής Σεραπίων Μιχαλάκης, Β' Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Στό τεύχος δημοσιεύονται ἐπίσης Ἐγκύκλια Σημειώματα πού ἐξαπέλυσε ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σχετικά μέ σημαντικά θέματα τῆς ἐκκλησιαστικῆς καί κοινωνικῆς ζωῆς τῆς χώρας, ἀλλά καί τό Μήνυμα πού ἡ Ἱ. Σύνοδος ἀπέστειλε στό Συνέδριο πού διοργάνωσε ἡ Ἱ. Μητρόπολις Σερρών καί Νιγρίτης μέ θέμα τόν ἥρωα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως τοῦ 1821 Ἐμμανουήλ Παππᾶ.

Ἡ ὕλη τοῦ τεύχους συμπληρώνεται μέ τά ὑπηρεσιακά κείμενα τῶν Κανονισμῶν, τῶν Προκηρύξεων, μέ τήν εἰδησεογραφική στήλη τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Χρονικῶν, ἀλλά καί μέ τά Περιεχόμενα (Εὐρετήρια) τοῦ Τόμου 98 τοῦ 2021, ὁ ὁποῖος ὁλοκληρώνεται μέ τό παρὸν τεύχος.

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Προσφωνήσις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου Β΄ ἐπί τῆ ἐπισκέψει τοῦ Ἀγιωτάτου Πάπα Ρώμης κ. Φραγκίσκου

Ἀγιώτατε,

Εἶναι ἰδιαίτερος σημαντική γιά ἡμᾶς ἡ παροῦσα ἡμέρα τῆς ἐπισκέψεως καί ὑποδοχῆς Σας στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν, κατόπιν τῆς εὐγενοῦς προσκλήσεως τίν ὁποία Σᾶς ἀπνύθινε ἡ ἔντιμος Ἑλληνική Πολιτεία διά τῆς Ἐξοχωτάτης Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Αἰκατερίνης Σακελλαροπούλου.

Σᾶς ὑποδεχόμεθα μέ αἰσθήματα ἀδελφосύνης καί τιμῆς. Ὡς εὖ παρέστητε τόσον Ὑμεῖς, ὅσον καί τά μέλη τῆς Συνοδίας Σας, στήν καθέδρα τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν, πλησίον τοῦ ἱεροῦ βράχου τῆς Ἀκροπόλεως, πλησίον τοῦ ἱστορικοῦ τόπου, ὅπου γιά πρώτη φορά στήν εὐρωπαϊκή ἱστορία ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος καί ἰδρυτής τῆς Ἐκκλησίας μας, ὀμίλησε γιά τόν ἄγνωστο Θεό, ὀμίλησε γιά τόν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό: «*διερχόμενος γάρ καί ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν εὔρον καί βωμόν ἐν ᾧ ἐπεγεγράπτο, Ἀγνώστῳ Θεῷ, ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλω ὑμῖν*» (Πράξ. ιζ', 23).

Ἔχουμε τίν τιμή νά Σᾶς ὑποδεχόμεθα στήν Πατριδα μας γιά δεύτερη φορά, ἀφοῦ εἶναι ἀκόμηνωπές στή μνήμη μας οἱ στιγμές τῆς κοινῆς ἐπισκέψεώς μας στήν νῆσο τῆς Λέσβου, μαζί μέ τόν πρῶτο τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο, μέ σκοπό τίν παγκόσμια ἀφύπνιση ἐνώπιον τῆς προκλήσεως τοῦ προσφυγικοῦ καί μεταναστευτικοῦ προβλήματος.

Σᾶς ὑποδεχόμεθα σέ μία ἰδιαίτερος κρίσιμη περίοδο γιά τίν Πατριδα μας, ἀλλά καί γιά ὅλοκληρη τίν οἰκουμένη. Ἡ σοβοῦσα πανδημική κρίση ἄλλαξε καί συνεχίζει νά ἀλλάζει τίς ζωές τῶν ἀνθρώπων σέ ὅλοκληρο τόν πλανήτη. Ποικίλα προβλήματα ἐμφανίσθηκαν στήν ἐπιφάνεια. Βία, ἀνασφάλεια, φόβος, ἀπελπισία καί κυρίως ἀπογοήτευση κυρίευσαν τίς καρδιές τῶν ἀνθρώ-

πων, ἀνεξαρτήτως χρώματος, θρησκείας, γλώσσης καί πολιτισμοῦ.

Ἀπέναντι στή φθορά τοῦ θανάτου εἴμεθα ὅλοι ἴσοι. Ἡ ἀνθρωπολογία τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας περιγράφει τί φθαρότητα τοῦ ἀνθρώπου, τό πρόσκαιρον τῆς δημιουργίας, ἐνῶ ταυτίζει τόν θάνατο μέ τίν ἁμαρτία. Ὁ Χριστός μας ἐλευθέρωσε τό ἀνθρώπινο γένος ἀπό τίν φθορά τῆς ἁμαρτίας. Ἀνέστησε τόν πεπτωκότα ἄνθρωπο, μεταμόρφωσε τί ζωή του καί «*θανάτῳ θάνατον πατήσας*», ὡς Ἀρχηγός τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου προσέφερε τίν αἰώνια καί ἀτελεύτητη ζωή.

Στόν Ἀπόστολο Παῦλο φαίνεται ξεκάθαρα ἡ ταύτιση θανάτου καί ἁμαρτίας. Φαίνεται ὅμως καί ἡ πίστη τοῦ Ἀποστόλου στό γεγονός τῆς Ἀναστάσεως, καθ' ὅσον ὑπογραμμίζεται ὅπως ἰδιαίτερος ἡ ἐλπίδα καί ἡ νέα βιοτή πού προσφέρει ὁ Ἀναστάς Ἰησοῦς. Γι' αὐτό καί εὐαγγελίζεται ὁ Ἀπόστολος τίν εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία καταργεῖ τί βία: «*καί ἐλθῶν εὐηγγελίσαστο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακράν καί τοῖς ἐγγύς*» (Εφεσ. β', 17). Εἰρήνη πού τόσο πολύ ἔχει ἀνάγκη σήμερα ὁ κόσμος, γιὰ μόνον ὁ Χριστός «*καταπαύει τόν κλύδωνα*» (πρβλ. Ματθ. ιδ', 22-34), διώχνει τόν φόβο, ἐνισχύει τίν ἀγάπη καί ἀνορθώνει τίν πίστη μας.

Ἡ «ἐν εἰρήνῃ» συμπόρευση Ἐκκλησίας καί ἐπιστήμης βοήθησε, συνέβαλε καί συμβάλλει τά μέγιστα στήν ἀντιμετώπιση τῆς πανδημίας. Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ μαζί μέ τά ἐπιστημονικά ἐπιτεύγματα προστατεύουν τό δῶρο τῆς ζωῆς, ἐνισχύουν τίν πίστη τῶν ἀνθρώπων, ἐπεκτείνουν τίν εἰρήνη ἀπό ἀτομικό σέ κοινωνικό γεγονός.

Καί εἶναι ἀνάγκη ὅλοι οἱ χριστιανοί Ἠγέτες νά δώσουμε ἀπό κοινού αὐτήν τί μαρτυρία πού χρειάζεται τώρα ἡ οἰκουμένη. Πολύ σωστά, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος ἐπεσήμανε ὅτι ἐκ τῆς ἐνσκηπιάσεως πανδημίας δέν ἀπειλεῖται ἡ πίστη, ἀλλά ἡ ζωή τοῦ ἀνθρώπου. Ἐμεῖς ἔχουμε

χρέος νά αποσαφηνίζουμε αυτή τήν ούσιαστική διάκριση καί νά βοηθοῦμε τούς ἀνθρώπους νά παύσουν νά φοβοῦνται.

Σᾶς ὑποδεχόμεθα στή φιλόξενη Ἑλλάδα μας, στή χώρα πού γνωρίζει καλά τήν ἀρετή καί συνάμα τήν ἀρχοντιά τῆς φιλοξενίας. Ἄλλωστε, πολλές Ἑλληνίδες μπτέρες περιέθαλψαν καί στίς ἡμέρες μας πολλούς πρόσφυγες ἀδελφούς μας σέ ὀλόκληρη τήν Ἑλλάδα. Σέ αὐτές, ἡ χριστιανική διδασκαλία τῆς ἀγάπης πέρασε στήν ἐφαρμογή, στήν πράξη, ἔγινε βίωμα. Δέν ἔμεινε στά λόγια. Αὐτές οἱ μπτέρες συνεχίζουν νά μᾶς διδάσκουν μέ ὅ,τι ὁμορφότερο ἔχει καί μπορεῖ νά δώσει ἡ ἀνθρώπινη ψυχή. Μέ τή φιλαλληλία, τήν ἀγάπη, τήν ἀποδοχή, τήν κατανόηση, τήν ἀνιδιοτέλεια.

Πραγματικά, χαίρομαι γιά τήν εὐαισθησία σας στό προσφυγικό καί μεταναστευτικό ζήτημα. Ἀναγνωρίζω τήν μεγάλη προσφορά σας στήν ἐνσωμάτωση καί ὑποδοχή τῶν προσφύγων κατά τά τελευταία ἔτη. Ὅμως αἰσθάνομαι ταυτοχρόνως τήν ἀνάγκη νά ἐπισημάνω μαζί μέ Σᾶς ὅτι ὀφείλομε νά κρούσουμε τόν κώδωνα τοῦ κινδύνου μπροστά στήν μεγάλη αὐτή πρόκληση. Ἐάν ἡ παγκόσμια κοινότητα, οἱ ἡγέτες τῶν ἰσχυρῶν κρατῶν, οἱ διεθνεῖς ὀργανισμοί δέν λάβουν τολμηρές ἀποφάσεις, ἡ συνεχῶς ἀπειλούμενη παρουσία τῶν ἀπροστάτευτων προσφύγων γυναικῶν καί τῶν παιδιῶν θά συνεχίζεται αὐξανόμενη παγκοσμίως. Τά αὐτονόητα δικαιώματα στήν παιδεία, τή θρησκευτική ἐλευθερία, τήν ἰσότητα, θά συνεχίσουν νά ὑποσκάπτονται.

Μαζί ὀφείλομε νά κινητοποιήσουμε τούς βράχους, τά τείχη καί τήν ἀδιαλλαξία τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς. Ἀρκετά πιά μέ τά ὁμορφα λόγια. Οἱ συνάνθρωποί μας στό Ἀφγανιστάν δέν μποροῦν νά ἀντέξουν αὐτές τίς δοκιμασίες. Θά ἀναγκασθοῦν νά φύγουν καί δυστυχῶς νά ἐργαλειοποιηθοῦν ἀπό Κράτη, ὅπως συστηματικά γίνεται ἀπό τήν γειτονική μας χώρα Τουρκία. Ἀναγκαζόμενοι νά βροῦν ἀσφαλεῖς χώρους, πιθανόν νά ὀδηγηθοῦν σέ συγκρούσεις, πολιτικές ἢ θρησκευτικές. Χρέος μας λοιπόν ἀποτελεῖ νά σταματήσουμε τή μεταναστευτική ροή ἐν τῇ γενέσει τῆς. Τώρα! Δέν ὑπάρχει ἄλλος χρόνος! Τό χροστᾶμε στά παιδιά μας καί στίς ἐπερχόμενες γενεές. Ἄλλωστε, τό προσφυγικό εἶναι περίπλοκο ζήτημα. Πέραν

τῶν οικονομικῶν, κοινωνικῶν καί πολιτικῶν ἀνισοτήτων, ἐνέχει ἐπίσης ὄντολογικές προεκτάσεις. Ἀπορρέει ἀπό τήν ἀνισότητα πού βιώνεται, ὅταν τό ἀνόμοιο δέν βρίσκεται ἐντός σχέσεως. Καί αὐτό, ὡς χριστιανούς καί θεολόγους, μᾶς ἀπασχολεῖ ἰδιαίτερος.

Σᾶς ὑποδεχόμεθα σέ μία ἐξίσου κρίσιμη στιγμή γιά ὀλόκληρη τήν οἰκουμένη καί γιά τό μέλλον τῶν παιδιῶν μας. Ἡ πρόσφατη συμφωνία γιά τή μείωση τῶν ρύπων τοῦ ἀνθρακα στή Γλασκῶβη ἀπογοίτευσε τό μεγαλύτερο μέρος τῶν ἀνθρώπων. Στό περιβάλλον ὅμως δέν χωροῦν συμβιβασμοί. Τό μεγάλο αὐτό δῶρο τοῦ Θεοῦ ἀπειλεῖται καί ἄν δέν ἀναλάβουμε τολμηρές πρωτοβουλίες, τό ζοφερό μέλλον εἶναι μπροστά μας.

Σᾶς καλῶ νά καταδικάσουμε μαζί τήν μυωπική αὐτή πολιτική τῶν ἡγετῶν-κρατῶν, ἰσχυρῶν στήν παραγωγή ἐνέργειας. Δέν ἀρκεῖ νά προβάλλεται μόνον ὁ πλοῦτος, τό κέρδος καί οἱ εὐκόλες λύσεις. Δέν ἀρκεῖ νά χρησιμοποιοῦμε ρηχά ἐπιχειρήματα γιά δῆθεν ἀπαιτούμενο χρόνο προσαρμογῆς. Τό ὀφείλομε στά παιδιά μας. Μοιραζόμαστε, ἄλλωστε, τά ἴδια σχεδόν ἡλικιακά χρόνια καί γνωρίζουμε πολύ καλά τήν ἀγωνία γιά τό αὐριο. Ζοῦμε καί ζήσαμε τή ζωή μας, ἔχοντας ἀπολαύσει τίς ὁμορφιές τοῦ Θεοῦ στή φύση καί στό περιβάλλον. Τί γίνεται ὅμως μέ τίς νεώτερες γενεές;

Εἶμαι βέβαιος πῶς κρούω σέ ἀνοικτές θύρες καί γι' αὐτό σᾶς παρακαλῶ νά ἀναλάβουμε ἀπό κοινοῦ δράσεις πρὸς αὐτή τήν κατεύθυνση. Ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἀθηνῶν καί ὅλες τῆς οἱ δομές θά εἶναι στή διάθεσή μας.

Σᾶς ὑποδεχόμεθα, ἀκόμη, σέ μία χρονική συγκυρία πού φαίνεται ὅτι τά γεγονότα ἔχουν ξεπεράσει τούς χριστιανούς ἡγέτες. Ὁ σύγχρονος πολιτισμός μετακινήθηκε ἀπό τό νόημα πού παραδοσιακά ἔδινε ἡ θρησκεία. Στηρίζεται πλέον στό νόημα πού παράγει μία νέα, κατ' οὐσία, θρησκευτικότητα: ἡ ψηφιακή τεχνολογία. Ἡ κατάργηση τῶν ὁρίων τοῦ χώρου καί τοῦ χρόνου, δημιουργοῦν τήν ψευδαίσθηση ὅτι ὁ ἀνθρώπος δέν ἔχει οὔτε ὅρια οὔτε περιορισμούς. Ὅτι ἔχει κατακτήσει ἐπί γῆς τήν ἀθανασία, πού ἐμεῖς μεταθέτομε στά Ἐσχατα. Εἶναι σχεδόν μαγεμένος ἀπό τή διευκόλυνση καί τίς δυνατότητες πού τοῦ παρέχει ἡ ψηφιακή ἀνάπτυξη, ὥστε νά μὴ

συνειδητοποιεί την άνελευθερία μέ την όποία, έν τέλει, τόν ύπονομεύει. Γι' αυτό, όλο και περισσότερο αναμένει μέ άνυπομονησία σχηματίζοντας άτελείωτες σειρές, τίν έπόμενη θαυματουργική έφαρμογή της. Φαίνεται, δυστυχώς, ότι ή άπομάγευση τοῦ κόσμου, πού εύαγγελίσθηκε ό Διαφωτισμός, άποδεικνύεται μά πλάνη.

Σās ύποδεχόμεθα, επί πλέον, σέ μία ιδιαίτερος ιστορική συγκυρία γιά τίν Πατρίδα μας. Διακόσια (200) έτη παρήλθαν από της έθνικής μας παλιγγενεσίας. Από τούς άγώνες και τίς θυσίες τών ήρώων μας άπέναντι στό σκοτάδι πού ήθελε νά επιβάλει τότε ό όθωμανικός ζυγός. Νίκησε όμως τό φώς, επικράτησε ή πίστη, έδραιώθηκαν οί θυσίες και άναδείχθηκε έκ νέου τό λίκνο της δημοκρατίας.

Η Ύμετέρα Αγίότης, ως ό σεμνός και ταύτοχρόνως δυναμικός Ήγέτης της Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας, θεωρούμε ότι κατά τίν ιστορική αυτή συγκυρία διαθέτετε τό θάρρος και τίν ειλικρίνεια νά ξετάσετε τίς άστοχίες και τίς παραλείψεις πατέρων Σας, οί όποιοι δέν έστερξαν στόν Άγώνα τοῦ λαοῦ μας γιά έλευθερία. Δέν εἶναι πρόθεσίς μου νά Σās φέρω σέ δύσκολη θέση. Θεωρώ όμως ότι μεταξύ όσων θέλουν νά όνομάζονται και νά εἶναι έν Χριστῶ άδελφοί, ή καλύτερη γλώσσα εἶναι και παραμένει ή ειλικρίνεια. Μακρυνά και πέρα από μās ή κακώς έννοούμενη διπλωματία και οί διπλωματικές διεργασίες.

Προσωπικά, τρέφω μεγάλη εκτίμηση και αγάπη στό πρόσωπό σας. Έξ αρχής της εκκλησιαστικής σας πορείας διακονείτε τόν άνθρωπο μιμούμενος τόν Κύριό μας, ό όποιος: «οὐκ ήλθε διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι» (Μάρκ. ι', 45).

Γεννηθήκατε, μεγαλώσατε και διακονήσατε σέ μία χώρα πού γνώρισε σκληρές περιπέτειες και μεγάλες ανισότητες, οικονομικές, ταξικές και φυλετικές. Επιλέξατε, όχι τυχαία, νά λάβετε τό όνομα τοῦ αγίου της Ύμετέρας Έκκλησίας Φραγκίσκου της Ασίζης, γιά τόν όποιο προσηφώς έχετε πει ότι «έφερε στόν Χριστιανισμό μία ιδέα φτώχειας ένάντια στην πολυτέλεια, τίν υπερηφάνεια, τί ματαιοδοξία τών πολιτικῶν και εκκλησιαστικῶν δυνάμεων της έποχής» (I. Brian Bethune, "Pope Francis: How the first New World pontiff could save the church", *Maclean's*, 26.3.2013).

Γι' αυτό και έχω τίν βεβαιότητα ότι ως ό ρηξικέλευθος Προκαθήμενος της Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας γνωρίζετε πώς νά άποτινάξετε τά βάρη τοῦ παρελθόντος, και ιδίως όσα άφορούν στά γεγονότα της Έλληνικής Έθνεγερσίας, πού δυστυχώς έχουν πληγώσει τό πλήρωμα της Έκκλησίας μας. Οφείλουμε στό αίμα αυτών τών ήρώων και τών μαρτύρων της Έλληνικής Έπανάστασεως τίν άποκατάστασή τους από Σās μέσα στό ιστορικό γίνεσθαι. Έμπιστεύομαι άπολύτως τίν κρίση, τό πνευματικό μεγαλειό και τίν μεγάλη εκκλησιαστική σας εμπειρία.

Σās ύποδεχόμεθα, τέλος, Αγιώτατε, αναγνωρίζοντας στό πρόσωπό σας ένα ικανό και ταπεινό εργάτη τοῦ μηνύματος τοῦ Ευαγγελίου γιά τίν ενότητά μας στην κοινή πίστη έν Χριστῶ. Η κοινή πορεία της Ρωμαιοκαθολικής μετά της Ορθοδόξου Έκκλησίας κατά τίν πρώτη χιλιετία τοῦ Χριστιανισμού έχει νά μās διδάξει πολλά. Επί πλέον, ή δέσμευση ήμῶν τών Ορθοδόξων κατά τίν Αγία και Μεγάλη Σύνοδο της Κρήτης τό 2016, υπό τίν καθοδήγηση της Μητρος Έκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως, γιά τί συνέχιση τοῦ θεολογικού διαλόγου άποτελεί συστατικό στοιχείο της άποστολής μας. Οφείλουμε τίν εξακολούθηση τοῦ διαλόγου έν αληθεία και αγάπη, χωρίς συμβιβασμούς και μισαλλοδοξίες «*να μη εγκοπὴν τινα δῶμεν τῶ εύαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ*» (Α' Κορ. Θ', 12), έχοντας ασφαλώς τί βεβαιότητα ότι δέν μās επιτρέπεται νά αφήνουμε διρημένο τόν ἄρραφο χιτῶνα τοῦ Κυρίου, άφοῦ, όπως λέγει ό Απόστολος Παῦλος, «*οὐ μεμέρισται ό Χριστός*» (Α' Κορ. α', 13).

Αγιώτατε,

Κατακλείοντας τίς παρούσες ταπεινές σκέψεις μας, μέ άφορμή τίν έλευσή Σας κοντά μας, εύχόμεθα ολοψύχως ό Πανάγαθος και Δωροδότης Θεός νά Σās χαρίζει υγεία ακλόνητη, νά Σās φωτίζει στό μεγάλο έργο πού έχετε αναλάβει γιά τί διακονία τών ανθρώπων και τίν ενότητα τών χριστιανῶν και νά Σās ενισχύει στην πορεία σας, γιά τίν επίτευξη όλων τών ανωτέρω.

Καλῶς όρίσατε!

**Προσφώνηση τῆς Α.Α. τοῦ Πάπα Ρώμης κ. Φραγκίσκου
πρός τὴν Α.Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο
(Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν, 4.12.2021)**

Μακαριώτατε,

«Χάρις καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ» (Ρωμ. 1,7). Σᾶς χαιρετίζω μὲ αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου Παύλου, τὰ ἴδια μὲ ἐκεῖνα πού, ἐνῶ βρισκόταν στὴν ἑλληνική Γῆ, ἀπνύθινε πρὸς τοὺς πιστοὺς τῆς Ρώμης. Σήμερα ἡ συνάντησή μας ἀνανεώνει αὐτὴ τὴ χάρη καὶ αὐτὴ τὴν εἰρήνη. Προσευχόμενος ἐνώπιον τῶν τροπαίων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης, πού εἶναι οἱ τάφοι τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν μαρτύρων, αἰσθάνθηκα τὴν προτροπή νὰ ἔλθω ἐδῶ ὡς προσκυνητής, μὲ μεγάλο σεβασμὸ καὶ ταπεινὸσύνῃ, γιὰ νὰ ἀνανεώσω ἐκεῖνη τὴν ἀποστολικὴ κοινωνία καὶ νὰ τροφοδοτήσω τὴν ἀδελφικὴ ἀγάπη. Ὑπ' αὐτὴ τὴν ἔννοια ἐπιθυμῶ νὰ Σᾶς εὐχαριστήσω, Μακαριώτατε, γιὰ τὰ λόγια πού μοῦ ἀπευθύνετε καὶ τὰ ὁποῖα ἀνταποδίδω μὲ ἀγάπη, χαιρετώντας διὰ μέσου Σας, τὸν κλῆρο, τὶς μοναστικὲς κοινότητες καὶ ὄλους τοὺς Ὁρθοδόξους πιστοὺς τῆς Ἑλλάδος.

Συναντηθήκαμε πρό πενταετίας στὴ Λέσβο, στὴν κρίσιμη κατάσταση ἐνός ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα δράματα τοῦ καιροῦ μας, ἐκεῖνο τῶν τόσων μεταναστῶν ἀδελφῶν μας, πού δὲν μποροῦν νὰ ἀφεθοῦν στὴν ἀδιαφορία καὶ νὰ θεωρηθοῦν μόνο ὡς ἓνα βᾶρος γιὰ νὰ τὸ σπκώσουμε ἢ, ἀκόμη χειρότερα, νὰ τὸ μεταβιβάσουμε σὲ κάποιον ἄλλο. Τώρα ξαναβρισκόμαστε γιὰ νὰ μοιραστοῦμε τὴ χαρὰ τῆς ἀδελφοσύνης καὶ νὰ κοιτάξουμε τὴ Μεσόγειο πού μᾶς περιβάλλει ὄχι μόνο ὡς τόπο πού μᾶς ἀνησυχεῖ καὶ μᾶς χωρίζει, ἀλλὰ καὶ ὡς θάλασσα πού ἐνώνει. Πρό ὀλίγου ἀναφέρθηκα στὶς αἰωνόβιες ἐλιές, πού καθιστοῦν συγγενεῖς τὶς χῶρες. Ἐνθυμούμενος πάλι αὐτὰ τὰ δένδρα πού μᾶς ἐνώνουν, σκέπτομαι τὶς ρίζες πού ἔχουμε κοινές. Εἶναι ὑπόγειες, κρυμμένες, συχνὰ παραμελημένες, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ στηρίζουν τὰ πάντα. Ποιὲς εἶναι οἱ κοινές μας ρίζες, πού

διέσχισαν τοὺς αἰῶνες; Εἶναι οἱ ἀποστολικές. Ὁ Ἅγιος Παῦλος τίς ἔφερε στὸ φῶς ὑπενθυμίζοντας τὴ σημασία νὰ εἴμαστε «ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων» (Εφ. 2, 20). Αὐτὲς οἱ ρίζες, πού μεγάλωσαν ἀπὸ τὸν σπῆρο τοῦ Εὐαγγελίου, ἀκριβῶς στὸν ἑλληνικὸ πολιτισμὸ, ἄρχισαν νὰ φέρουν μεγάλο καρπὸ: σκέπτομαι τόσους ἀρχαίους Πατέρες καὶ τὶς πρῶτες μεγάλες Οἰκουμενικὲς Συνόδους.

Κατόπιν, δυστυχῶς, μεγάλωσαμε μακριά. Κοσμικὰ διπλήτῃρια μᾶς μόλυναν, τὸ ζιζάνιο τῆς ὑποψίας μεγάλωσε τὴν ἀπόσταση καὶ παύσαμε νὰ καλλιεργοῦμε τὴν μεταξύ μας κοινωνία. Ὁ Ἅγιος Βασίλειος ὁ Μέγας εἶπε ὅτι οἱ ἀληθινοὶ μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ «πρὸς μόνον τυπούμενοι, ἂ βλέπουσιν ἐν αὐτῷ, ἢ ἀκούουσι παρ' αὐτοῦ» (Ἡθικά, 80, 1). Μὲ ντροπὴ –τὸ ἀναγνωρίζω γιὰ τὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία– πράξεις καὶ ἐπιλογές, πού λίγο ἢ τίποτε δὲν ἔχουν νὰ κάνουν μὲ τὸν Ἰησοῦ καὶ μὲ τὸ Εὐαγγέλιο, προερχόμενες μᾶλλον ἀπὸ τὴ δίψα γιὰ κέρδος καὶ ἰσχύ, μᾶραναν τὴ μεταξύ μας κοινωνία. Ἔτσι ἀφήσαμε τὴ γονιμότητα νὰ συμβιβασθεῖ ἐξ αἰτίας τῶν διαιρέσεων. Ἡ ἱστορία ἔχει τὸ δικό της βᾶρος καὶ σήμερα ἐδῶ αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ ἀνανεώσω τὴν αἵτησι συγγνώμης ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς γιὰ τὰ σφάλματα πού διέπραξαν τόσοι Καθολικοί. Ὅμως πολὺ μᾶς ἐνισχύει ἡ βεβαιότητα ὅτι οἱ ρίζες μας εἶναι ἀποστολικές καὶ, παρὰ τὶς στρεβλότητες τοῦ χρόνου, τὸ φυτὸ τοῦ Θεοῦ αὐξάνει καὶ καρποφορεῖ ἐν τῷ ἰδίῳ Πνεύματι. Καὶ εἶναι μία χάρη νὰ ἀναγνωρίζουμε τοὺς καρπούς οἱ μὲν τῶν δὲ καὶ μαζί νὰ εὐχαριστοῦμε γι' αὐτὸ τὸν Κύριο.

Ὁ τελικὸς καρπὸς τῆς ἐλιάς εἶναι τὸ ἔλαιο, ἐκεῖνο τὸ ἔλαιο πού κάποτε περιεῖχαν τὰ ὑπέροχα χειροποίητα ἀγγεῖα, τὰ ὁποῖα ἀφθονοῦν ἀνάμεσα στοὺς ἀρχαιολογικοὺς θησαυροὺς αὐτῆς τῆς Χώρας. Τὸ ἔλαιο ἔφερε τὸ φῶς πού φώτισε τὶς

νύκτες τῆς ἀρχαιότητας. Ἐπί χιλιετίες ὑπῆρξε «ὁ ὕγρὸς ἥλιος, ἡ πρώτη μυστηριώδης κατάστασις τῆς φλόγας τῶν λύχνων» (Boureux, *Les plantes de la Bible et leur symbolisme*, Παρίσι 2014, 65). Γιά ἐμᾶς τὸ ἔλαιο, ἀγαπητέ Ἀδελφέ, στρέφει τὴ σκέψη μας πρὸς τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, πού ἔφερε στό φῶς τὴν Ἐκκλησία. Μόνον Αὐτό, μέ τὴν ἀνέσπερη λάμψη του, δύναται νά σκορπίσει τὸ σκότος καί νά φωτίσει τὰ βήματα τῆς πορείας μας.

Ναί, διότι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι πρῶτιστα ἔλαιον κοινωνίας. Στὴν Ἁγία Γραφή ἀναφέρεται τὸ ἔλαιο πού καθιστᾷ ἰλαρὸ τὸ πρόσωπο τοῦ ἀνθρώπου, (πρβλ. *Ψαλμ.* 103, 15). Πόση ἀνάγκη ἔχουμε σήμερα νά ἀναγνωρίσουμε τὴ μοναδική ἀξία πού λάμπει σέ κάθε ἄνθρωπο, σέ κάθε ἀδελφὸ! Ἡ ἀναγνώριση αὐτοῦ τοῦ κοινῶ ἀνθρωπίνου στοιχείου εἶναι ἡ ἀπαρχὴ γιὰ τὴν οἰκοδομὴ τῆς μεταξύ μας κοινωνίας. Δυστυχῶς ὅμως, –ὅπως ἔγραψε ἕνας μεγάλος θεολόγος– «ἡ κοινωνία φαίνεται ὅτι θίγει μία εὐαίσθητη χορδή», μία νευρικότητα, ὅχι μόνο στὴν ἀνθρώπινη κοινωνία, ἀλλὰ συχνά ἐπίσης καί μεταξύ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ, «μέσα σέ ἕνα χριστιανικὸ κόσμον πού τράφηκε μέ ἀτομικισμό καί μέ θεσμικὴ ἀυστηρότητα». Καί ὅμως, ἂν οἱ παραδόσεις καί τὰ ἰδιαίτερα στοιχεία τοῦ καθενός, ὀδηγοῦν σέ μία προσκόλλησι σάν σέ βράχο καί σέ μία λήπη ἀποστάσεων ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἂν «ἡ ἑτερότητα δέν προσδιορίζεται ἀπὸ τὴν κοινωνία, δύσκολα μπορεῖ νά δώσει ζωὴ σέ ἕνα ἱκανοποιητικὸ πολιτισμὸ» (Γω. Ζηζιούλας, *Comunione e alterita*, ed. Lira, Ρώμη 2016, 16). Ἀντιθέτως, ἡ κοινωνία μεταξύ ἀδελφῶν φέρει τὴ θεία εὐλογία. Στούς *Ψαλμούς* συγκρίνεται «ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα» (*Ψαλμ.* 132, 2). Τὸ Πνεῦμα τὸ ὁποῖο ἐκχέεται εἰς τὰς διανοίας, μᾶς ὠθεῖ πρὸς μία περισσότερον ἔντονη ἀδελφосύνη, νά δομηθοῦμε στὴ μεταξύ μας κοινωνία. Ἄς μὴ φοβούμεθα, λοιπόν, μεταξύ μας, ἀλλὰ ἄς βοηθηθῶμεθα νά λατρεύουμε τὸν Θεὸ καί νά ὑπηρετοῦμε τὸν πλησίον, χωρὶς νά ἀσκοῦμε προσηλυτισμὸ καί σεβόμενοι πλήρως τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἄλλου, –διότι, ὅπως ἔγραψε ὁ ἅγιος Παῦλος– «οὗ τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία» (Β Κορ. 3,17). Προσεύχομαι ὥστε τὸ

Πνεῦμα τῆς ἀγάπης νά νικήσει τὴς ἀντιστάσεις μας καί νά μᾶς ἀναδείξει οἰκοδόμους κοινωνίας, διότι «εἰ ἔξω βάλῃ τὸν φόβον ἢ ἀγάπην τελείως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, καὶ μεταποιθῆς ὁ φόβος, ἀγάπην γένοιτο· τότε εὐρίσκεται μόνος τὸ σωζόμενον» (Ἀγ. Γρηγόριος Νύσσης, *Λόγος* 15, εἰς τὸ Ἄσμα Ἀσμάτων). Ἐξ ἄλλου, πῶς μποροῦμε νά μαρτυρήσουμε στὸν κόσμον τὴ συμφωνία μέ τὸ Εὐαγγέλιον ἂν ἐμεῖς οἱ χριστιανοὶ εἴμαστε ἀκόμη χωρισμένοι; Πῶς μποροῦμε νά ἀναγγεῖλομε τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, πού ἐνοποιεῖ τὰ ἔθνη, ἂν δέν εἴμαστε ἐνωμένοι μεταξύ μας; Τόσα βήματα ἔχουν γίνῃ γιὰ νά συναντηθοῦμε. Ἄς ἐπικαλεσθοῦμε τὸ Πνεῦμα κοινωνίας, ὥστε νά μᾶς ὠθήσει στὴς ὁδοὺς του καί νά μᾶς βοηθήσει νά θεμελιώσουμε τὴν μεταξύ μας κοινωνία ὅχι ἐπὶ ὑπολογισμῶν, στρατηγικῶν καί συμφερόντων, ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ μοναδικοῦ ὑποδείγματος πρὸς τὸ ὁποῖο νά στρέφουμε τὸ βλέμμα: τὴν παναγία Τριάδα.

Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, κατὰ δεύτερον λόγο, εἶναι ἔλαιον σοφίας. Αὐτὸ ἔχρησε τὸν Χριστὸ καί ἐπιθυμεῖ νά ἐμπνέει τοὺς χριστιανούς. Εὐπειθεῖς στὴν καλοκάγαθην σοφίαν του, αὐξάνομε στὴ γνώσιν τοῦ Θεοῦ καί ἀνοιγόμεθα πρὸς τοὺς ἄλλους. Θὰ ἤθελα ἐν προκειμένῳ νά ἐκφράσω τὴν ἐκτίμησίν μου γιὰ τὴ σημασίαν πού δίδει αὐτὴ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, κληρονόμος τῆς πρώτης μεγάλης ἐνσωματώσεως τῆς πίστεως, ἐκείνης μέ τὸν ἑλληνικὸ πολιτισμὸ, γιὰ τὴ μόρφωσιν καί τὴ θεολογικὴ κατάρτισιν. Θὰ ἤθελα ἐπίσης νά ὑπενθυμίσω τὴν ἐπωφελεῖ συνεργασίαν στὸ πολιτιστικὸ πλαίσιον μεταξύ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος –ἐκπροσώπους τῆς ὁποίας εἶχα τὴ χαρὰ νά συναντήσω τὸ 2019– καί τοῦ Ποντιτικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν προώθησιν τῆς Ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν, καθὼς ἐπίσης καί τὴ σημασίαν τῶν διαχριστιανικῶν συμποσίων, πού προωθεῖ ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Θεσσαλονίκης μαζί μέ τὸ Ποντιτικὸ Πανεπιστήμιον Antonianum τῆς Ρώμης. Εἶναι εὐκαιρίες πού ἐπέτρεψαν νά συναφθοῦν ἐγκάρδιες σχέσεις καί νά ξεκινήσουν χρήσιμες ἀνταλλαγές μεταξύ ἀκαδημαϊκῶν τῶν ὁμολογιῶν μας. Εὐχαριστῶ ἐπίσης καί γιὰ τὴν ἐνεργὴν συμμετοχὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴ Μικτὴ διεθνή Ἐπιτροπὴ γιὰ τὸν

Ὁ Μακαριότατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος (δεξιά) ὑποδέχθηκε τὸν Ἁγιώτατο Πάπα Ρώμης κ. Φραγκίσκο εἰς τὴν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν, 4.12.2011.

Θεολογικό Διάλογο. Εἶθε τό Ἅγιο Πνεῦμα νά μᾶς βοηθᾷ γιά νά συνεχίσουμε συνετά νά βαδίζουμε σ' αὐτές τίς ὁδοῦς.

Τό ἴδιο Πνεῦμα, τέλος, εἶναι ἔλαιον παρακλίσεως: Παράκλητος, ὁ ὁποῖος μᾶς παραστέκεται, βάλαμο τῆς ψυχῆς, θεραπεία τῶν πληγῶν. Αὐτό καθιέρωσε τόν Χριστό μέ τό χρίσμα γιά νά κηρύξει τό χαρμόσυνο μήνυμα στούς πτωχοῦς, τήν ἀπελευθέρωση στούς αἰχμαλώτους, τήν ἐλευθερία στούς καταπιεσμένους (πρβλ. Λουκ. 4, 18). Καί εἶναι Αὐτό ἀκόμη πού μᾶς ὠθεῖ νά φροντίζουμε τοὺς ἀσθενεστέρους καί τοὺς πτωχοτέρους, καί νά θέτουμε στήν προσοχή τοῦ κόσμου τήν ὑπόθεσή τους, πού ἔχει πρώτη θέση στά μάτια τοῦ Θεοῦ. Ἐδῶ, ὅπως καί ἄλλου, ὑπῆρξε ἀπαραίτητη ἡ ἀρωγή πού προσφέρθηκε σ' αὐτούς πού εἶχαν περισσότερη ἀνάγκη κατά τίς σκληρότερες περιόδους τῆς οικονομικῆς κρίσεως.

Ἄς ἀναπτύξουμε μαζί μορφές συνεργασίας στήν ἀγαθοεργία, ἄς ἀνοιχθοῦμε καί ἄς συνεργασθοῦμε ἐπί θεμάτων ἠθικοῦ καί κοινωνικοῦ χαρακτῆρος γιά νά ὑπηρετήσουμε τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς μας καί νά τοὺς προσκομίσουμε τήν παράκληση τοῦ Εὐαγγελίου. Πράγματι, τό Πνεῦμα μᾶς καλεῖ σήμερα περισσότερο παρά στό παρελθόν, νά ἐπουλώσουμε τίς πληγές τῆς ἀνθρωπότητος μέ τό ἔλαιο τῆς ἀγάπης.

Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός ζήτησε ἀπό τοὺς δικούς Του, κατά τήν ὥρα τῆς ἀγωνίας, τήν παρηγορία, λέγοντας νά μείνουν κοντά Του καί νά προσεύχονται. Ἡ εἰκόνα τοῦ ἐλαίου μᾶς ὀδηγεῖ ἔτσι στόν κῆπο τῶν Ἐλαιῶν. «Μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε» (Μακ. 14, 24) εἶπε ὁ Ἰησοῦς. Τό αἰτημά Του πρὸς τοὺς Ἀποστόλους ἔγινε στόν πληθυντικό. Καί σήμερα ἐπιθυμεῖ νά ἀγρυπνοῦμε καί νά προσευχόμεθα: γιά νά φέρομε στόν κόσμο τήν παρηγορία τοῦ

Θεοῦ καί νά θεραπεύσουμε τίς πληγωμένες σχέσεις μᾶς χρειάζεται ἡ προσευχή τῶν μέν ὑπέρ τῶν δέ. Εἶναι ἀπαραίτητο γιά νά φθάσουμε «στήν ἀναγκαία κάθαρση τῆς ἱστορικῆς μνήμης. Μέ τήν χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, οἱ μαθητές τοῦ Κυρίου, ἐμψυχωμένοι ἀπό τήν ἀγάπη, ἀπό τό θάρρος τῆς ἀληθείας καί ἀπό τήν εἰλικρινῆ θέληση νά συγχωρήσει ὁ ἕνας τόν ἄλλον καί νά συμφιλιωθοῦν, καλοῦνται νά ἐπανεξετάσουν μαζί τό ὄδυνηρό τους παρελθόν καί ἐκείνες τίς πληγές πού αὐτό συνεχίζει δυστυχῶς νά προκαλεῖ ἀκόμη καί σήμερα» (Ἁγ. Ἰωάννης-Παῦλος ὁ Β΄ Ἐγκύκλ. «Ἵνα πάντες ἐν ᾧσιν», 2).

Πρός αὐτό μᾶς προτρέπει, ἰδιαίτερως, ἡ πίστι στήν Ἀνάστασι. Οἱ Ἀπόστολοι, φοβισμένοι καί παραπαίοντες, συμφιλιώθηκαν μέ τή σπαρακτική ἀπογοήτευση τῶν ἁγίων Παθῶν ὅταν εἶδαν τόν ἀναστάντα Κύριο ἐνώπιόν τους. Ἀκριβῶς ἀπό τίς πληγές Του, πού φαινόταν ἀδύνατο νά ἐπουλωθοῦν, ἀντλήσαν μία νέα ἐλπίδα, ἕνα ἀνήκουστο ἔλεος· μία ἀγάπη πιο μεγάλη ἀπό τά σφάλματά τους καί ἀπό τίς ἀθλιότητές τους, πού θά τοὺς μεταμόρφωνε σέ ἕνα μόνο Σῶμα, ἐνωμένο ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα μέσα στήν πολλαπλότητα τῶν διαφορετικῶν μελῶν. Ἐξ ἔλθει ἐπάνω μας τό Πνεῦμα τοῦ Ἐσταυρωμένου καί Ἀναστάντος, ἅς μᾶς δώσει «ἕνα ἥρεμο καί διαυγές βλέμμα ἀληθείας, ζωογονημένο ἀπό τό θεῖο ἔλεος, ἱκανό νά ἐλευθερώσει τά πνεύματα καί νά διεγείρει στόν καθένα μία ἀνακαινισμένη

διαθεσιμότητα» (ἐνθ. ἀν.). Ἐξ μᾶς βοηθήσει νά μὴν μείνουμε ὡς παράλυτοι ἐξ αἰτίας τῶν ἄλλοτε ἀμφισβητήσεων καί τῶν προκαταλήψεων, ἀλλά ἅς κοιτάξουμε τήν πραγματικότητα μέ νέο βλέμμα. Τότε οἱ θλίψεις τοῦ παρελθόντος θά ἀφήσουν χῶρο γιά τίς παρηγορίες τοῦ παρόντος καί θά ἐνισχυθοῦμε ἀπό τοὺς θησαυρούς τῆς χάριτος πού θά ἀνακαλύψουμε στους ἀδελφούς. Μόλις ἀρχίσαμε, ὡς καθολικοί, μία ὁδοιπορία γιά νά ἐμβαθύνουμε τήν ἔννοια τῆς συνοδικότητος καί αἰσθανόμαστε ὅτι ἔχουμε τόσα νά μάθουμε ἀπό ἐσᾶς. Τό ἐπιθυμοῦμε μέ εἰλικρίνεια, βέβαιοι ὅτι, ὅταν οἱ ἀδελφοί ἐν τῇ πίστει πλησιάξουν μεταξύ τους, κατέρχεται στίς καρδιές τους ἡ παρηγορία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Μακαριώτατε, ἀγαπητέ Ἀδελφέ,

Ἐξ μᾶς συνοδεύουν σ' αὐτήν τήν πορεία οἱ τόσοι ἐπιφανεῖς ἅγιοι αὐτῶν τῶν τόπων, καί οἱ μάρτυρες, πού δυστυχῶς σήμερα εἶναι πολύ περισσότεροι στόν κόσμον, παρά κατά τό παρελθόν. Προερχόμενοι ἀπό διάφορες ὁμολογίες ἐπί γῆς, κατοικοῦν μαζί στόν ἴδιον Οὐρανόν. Ἐξ ἱκετεύουν ὥστε τό Ἅγιο Πνεῦμα, ἅγιο ἔλαιον τοῦ Θεοῦ, σέ μία ἀνανεωμένη Πεντηκοστή, νά ἐκχυθεῖ ἐπάνω μας ὅπως ἐπάνω στους Ἀποστόλους ἀπό τοὺς ὁποίους προερχόμεθα: εἶθε νά ἀνάψει στίς καρδιές μας τήν ἐπιθυμία τῆς μεταξύ μας κοινωνίας, νά μᾶς φωτίσει μέ τή σοφία του καί νά μᾶς χρίσει μέ τήν παρηγορία του.

ΟΜΙΛΙΑΙ

Προσφωνήσις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου Β΄ ἐπί τῆ ἐπισκέψει
τῆς Α.Ε. τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Κυριάκου Μητσοτάκη
εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον (13.12.2021)

Ἐξοχώτατε Κύριε Πρωθυπουργέ,

Θά ἤθελα νά ἐκφράσω τὴν ἱκανοποίησιν τόσον τῶν ἀδελφῶν Ἀρχιερέων, τῶν μελῶν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅσον καὶ ἐμοῦ προσωπικῶς γιὰ τὴν ἀμεση ἀνταπόκρισίν σας στὴν πρόσκλησίν μας.

Ἡ παρουσία σας ἐδῶ σήμερα δέν ἔχει τυπικὴ σημασία ἀλλὰ εἶναι συμβολικὴ, μὲ τὸ θεολογικὸ νόημα τοῦ ὄρου σύμβολο. Ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψίν σας σήμερα, αὐτὸ σημαίνεται καὶ συμπεραίνεται. Ἡ μεταξύ μας ἡδὴ ὑπάρχουσα ἐπικοινωνία ἐπιβεβαιώνει τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀνάγκης τῆς συνέχειας καὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν μεταξύ μας σχέσεων, τῶν Σχέσεων Ἐκκλησίας-Πολιτείας.

Αὐτὸ εἶναι καὶ ἓνας τρόπος ἀναγνώρισιν τῆς ἀνάγκης τῆς παρουσίας τοῦ ἄλλου. Σέ αὐτὸ τὸ πνεῦμα τέθηκαν στὴν ἱστορία μας οἱ βάσεις γιὰ τίς σχέσεις συναλληλίας μεταξύ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας.

Παρά τίς ἐπιμέρους, διαφορετικὲς ἐνίοτε, προσεγγίσεις τῶν ποικίλων θεμάτων πού ἀνακύπτουν, αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς συναλληλίας εἶναι πού δέν κάνει μόνιμη καμμία διάσταση στίς κατὰ καιροῦς ἀμφισβητήσεις τῶν βάσεων τῆς συναλληλίας αὐτῆς. Ἔχει νόημα πάντοτε νά σκεπτόμαστε, ὅτι ὅλοι εἴμαστε μέλη ἐνός σπουδαίου ἔθνους καὶ ὑπηρετοῦμε ἓναν σπουδαῖο λαό, ὁ ὁποῖος ποτὲ «δέν περνᾶ ἀπαρατήρητος».

Τὸ ἀποτύπωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν ἑλληνικὴ κοινωνία ἦταν καὶ θά εἶναι πάντοτε πνευματικὸ. Ὅμως γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία ἡ ζωὴ εἶναι Μία καὶ δέν διαχωρίζεται σέ πνευματικὴ καὶ βιολογικὴ. Πρέπει πρῶτα νά ὑπάρχει ὁ ἄνθρωπος γιὰ νά ἀνθίσει καὶ νά καρπίσει ἡ πνευματικὴ του ὑπαρξιν.

Ἡ Ἐκκλησία φροντίζει τὸν ὅλον ἄνθρωπο γιὰτί ἔτσι ὀλάκερον τὸν ἔφτιαξε ὁ Δημιουργός του. Ἡ Ἐκκλησία περιθάλλει ὅλες τίς ἀνθρώπινες

κοινότητες, γιὰτί ὅλες τους δημιουργοῦνται ἀπὸ τὴν ἔμφυτη ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου γιὰ συνύπαρξιν καὶ κοινωνία μὲ τοὺς ἄλλους.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ὑπῆρξε ἀκοίμητος ἀρωγός στὸ κοινωφελές ἔργο τῆς Πολιτείας. Εἶναι ἡ «σκέπτουσα» τῶν ἀσκεπῶν, ἡ «θάλλουσα» τῶν ἀσθενῶν, ἡ «συντηροῦσα» τὴν ἐλπίδα ἐνός λαοῦ πού πολλές φορές βρέθηκε σέ ἀπόγνωσιν. Ὅλα αὐτὰ ἐπιτυγχάνονται μὲ τὰ μέσα πού προσφέρει καθε ἐποχὴ.

Σήμερα διανύουμε τίς ἀρχές τοῦ 21ου αἰῶνα, μιά περίοδο μὲ συγκεκριμένα δεδομένα στὴν παιδεία, τὸν νομικὸ πολιτισμὸ, τὴν οἰκονομία καὶ τὴν τεχνολογία. Οἱ τέσσερις αὐτοὶ πυλῶνες εἶναι ἀλληλένδετοι μεταξύ τους σέ βαθμὸ πού δέν γνώρισε ἄλλη ἐποχὴ. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ὡς κύτταρο τῆς κοινωνίας τῶν Ἑλλήνων στή χώρα μας, θέλει νά ζεῖ, νά ἐργάζεται, νά ὀραματίζεται, νά δημιουργεῖ καὶ νά προσφέρει, ἀξιοποιώντας στὸ ἔπακρο τὰ σύγχρονα ἑλληνικά καὶ εὐρωπαϊκά κεκτημένα τῆς παιδείας, τοῦ νομικοῦ πολιτισμοῦ, τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς τεχνολογίας.

Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐργαστήκαμε ἐντατικὰ γιὰ τὴν σχηματοποίηση καινοτόμων ἀναπτυξιακῶν στόχων, οἱ ὁποῖοι δέν ἔχουν ἱστορικὸ προηγούμενο.

Ἀναθεωρήσαμε τοὺς Κανονισμοὺς πού ἀφοροῦν τὴ διαχείρισιν καὶ ἀξιοποίησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας ὥστε νά προβοῦμε σέ ἀξιοποίηση καὶ ἀπεμπλοκὴ ἀπὸ νομικὲς καὶ ἄλλες δυσκολίες ὅσων ἐκτάσεων μᾶς ἔχουν ἀπομείνει, μὲ στόχο τὴ συμβολὴ στὴν ἐθνικὴ προσπάθεια ἀνακάμψεως καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ φιλανθρωπικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας μὲ γνώμονα τὴ διαφάνεια καὶ τὴν κοινωνικὴ λογοδοσία.

Ἀναμένουμε ὁμως καὶ τὴν πάντοτε ἀπαραίτητη συναντίληψιν καὶ ἀρωγὴ τῆς Πολιτείας γιὰ τὴν

ωρίμανση, ένταξη και υλοποίηση των προτάσεών μας στά δικά της σχέδια και άπευθυνόμαστε στό Κράτος ως δημοκρατικό έκφραστή τῆς Κοινωνίας τῶν Πολιτῶν και διαχρονικό συνοδοιπόρο τῆς Ἐκκλησίας μας μέ κοινή προτεραιότητα τόν ἄνθρωπο και τήν ἠθική και ὕλική βελτίωση τῶν συνθηκῶν ζωῆς του.

Ἡ προοπτική τῆς αξιοποιήσεως τῆς ἀναξιοποίητης ἀκίνητης περιουσίας μέ κοινωνική στόχευση και περιβαλλοντικό πρόσημο ἔχει ἥδη προκαλέσει ἐνδιαφέρον δημόσιων και ἰδιωτικῶν φορέων και δέν παύουμε νά ἐλπίζουμε ὅτι τό ὄφελος γιά τό Κράτος και τήν κοινωνία θά εἶναι οὐσιώδες και διαρκές.

Συναφῶς ἔχουμε ὑποβάλει στούς ἀρμόδιους Ὑπουργούς προτάσεις γιά τίς παραπάνω πρωτοβουλίες, ὅσο και ιδέες γιά τόν ἐξορθολογισμό τῆς νομοθεσίας σχετικά μέ τή διαχείριση τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας και τήν ἐκκαθάριση πολυετῶν ἐκκρεμοτήτων μεταξύ Ἐκκλησίας και Πολιτείας. Εἶναι ἀτυχές ἀποτέλεσμα αὐτῶν τῶν χρονίων δυσκολιῶν ὅτι μέχρι σήμερα ἡ Ἐκκλησία κτηματολογικῶς μέν ἐμφανίζεται ὡς ἰδιοκτίτης σημαντικῆς περιουσίας, δημοσιονομικῶς ὅμως παραμένει ἀδύναμη.

Κύριε Πρωθυπουργέ,

Θά ἤθελα νά ὑπογραμμίσω, ὅτι ὅλα αὐτά τά χρόνια μέ τούς προκατόχους σας εἶχαμε μία καλή συνεργασία και τύχαμε τοῦ σεβασμοῦ τῶν. Αὐτή ἡ συνεργασία και ὁ σεβασμός συνεχίζονται ἀπρόσκοπτα και ἐπί τῶν ἡμερῶν σας και ἐκφράζω τίς εὐχαριστίες μου πρὸς τήν ἐξοχότητά σας γιά τή συμβολή σας, ὥστε νά προωθηθῆ ἀκόμη περισσότερο ἡ μεταξύ μας συναντίληψη και ἀλληλοκατανόηση.

Ἐπί τῆς πρωθυπουργίας σας διευθετήθηκε τό χρονίζον θέμα τῆς διοικήσεως και διαχειρίσεως τῶν μὴ Ἐνοριακῶν Κοιμητριακῶν Ναῶν (Διαστρέβλωση τοῦ ΙΑ΄ ψηφίσματος τῆς Δ΄ Ἐθνικῆς Συνέλευσης τοῦ Ἄργου στῆς 11.7.1829).

Ἀκόμη νά εὐχαριστήσω Ἐσᾶς, τήν Ὑπουργό μας κ. Νίκη Κεραμέως και τούς ἐκλεκτούς συνεργάτες σας γιά «τό παράθυρο» πού ἀνοίξατε και τήν ἐλπίδα πού μᾶς δώσατε, γιατί μέ νόμο ρυθμίσατε τά τῶν σπουδῶν τῶν ἱερέων-ἐφημερίων τῶν χω-

ριῶν και τῶν κωμοπόλεων τῆς πατρίδος μας.

Γιά πρώτη φορά ἡ Ἐκκλησία μας μετά πάροδο διακοσίων (200) χρόνων θά ἔχει τήν πλειοψηφία τῶν Συμβουλίων στά Ἐκκλησιαστικά Σχολεῖα. Ἀπλάδι, στήν ἐπιλογή τῶν ὑποψηφίων πρὸς σπουδήν γιά τήν Ἱερωσύνη, στήν ἐπιλογή τῶν καθηγητῶν τους και στήν «ὄλη μάθησης» τῶν σπουδαστῶν.

Ἀκόμη νά σᾶς εὐχαριστήσω γιά τήν πρόσφατη οικονομική συμπαράσταση πρὸς μερική στήριξη τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων στῆς δύσκολες ὥρες τῆς πανδημίας.

Ἐχουμε ὡς Σύνοδος ἐτοιμάσει ὑπόμνημα μέ τίς κατά καιρούς ἐκκρεμοῦσες ὑποθέσεις μεταξύ Πολιτείας και Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά νά ἐξεταστοῦν ἀπό κοινή Ἐπιτροπή (ὀλιγομελῆ και βραχείας διαρκείας). Σήμερα ὅμως θά θέλαμε νά ἀκούσουμε ἀπό σᾶς, ἂν ἔχει προχωρήσει στή σκέψη σας και στό πρόγραμμά σας τό ζήτημα τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ και ἐξορθολογισμοῦ τῆς νομοθεσίας περὶ μισθοδοσίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄν και τό γνωρίζετε πλήρως, ὀφείλω νά διευκρινίσω σέ ἀπάντηση πάσης παρανοήσεως, καλοπίστης και μή, ὅτι τό ἀνωτέρω πρόβλημα δέν ἔγκειται σέ αἴτημα γιά σύσταση νέων ὀργανικῶν θέσεων, οὔτε γιά διήθεν μονιμοποίηση συμβασιούχων ἢ ὑπεράριθμων κληρικῶν. Οἱ μισθοδοτούμενοι ἀπό τό Δημόσιο κληρικοί μας ἔχουν διορισθεῖ μέ πράξεις νόμιμα δημοσιευμένες στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως και γνωστές στά συναρμόδια Ὑπουργεῖα, ἐνῶ κατέχουν θέσεις σέ Ἐνορίες, πού συστήθηκαν ὡς νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἀπό τήν Πολιτεία μέ δικά της διατάγματα.

Ὑφίσταται ἡ ἀνάγκη ἐκσυγχρονισμοῦ τοῦ νόμου 536/1945, ὁ ὁποῖος προέβλεπε συμβολή τοῦ Κράτους στή μισθοδοσία 6.000 ὀργανικῶν θέσεων μέ βάση τόν τότε πληθυσμό τῆς Χώρας (πού ἦταν περίπου 7,5 ἑκατομμύρια). Ὁ ἀριθμός αὐτός, ἀκόμη και τότε, ὑπολειπόταν τῶν ὑπηρετούντων κληρικῶν (7.151), και ἐπί 76 ἔτη δέν ἐπικαιροποιήθηκε. Λόγω τῆς ἔκτοτε πληθυσμιακῆς και οἰκιστικῆς ἀναπτύξεως, τό Κράτος ἵδρυσε νέες Ἐνορίες μέ συνέπεια νά

έχει ξεπερασθεί τό παραπάνω όριο. Σήμερα ύφίστανται 8.168 Ένορίες στην Έκκλησία της Ελλάδος και κάθε Ένορία έχει τουλάχιστον μία (1) ή περισσότερες θέσεις κληρικων, ανάλογα με τον πληθυσμό της, άλλιως δέν ύφίσταται ως νομικό πρόσωπο. Συνεπώς, από πολλων έτων ή νομοθετική ρύθμιση του 1945 έχει πάψει νά συμβιβάζεται όχι μόνο με τον αριθμό των διορισμένων έμμίσθων κληρικων, αλλά και με τον αριθμό των νομικων προσώπων, στά όποια αυτοί διακονούν και συστήθηκαν από τό Κράτος. Σημειώνω ότι οι μισθοδοτούμενοι κληρικοί της Έκκλησίας της Ελλάδος μειώθηκαν από τό 2011 έως τον Σεπτέμβριο του 2021 από 9.018 σέ 8.300, αντίθετα με τίς διαδόσεις πρό 4 μηνων για δήθεν 4.000 νέους διορισμούς κληρικων. Η ρύθμιση της έκκρεμότητας δέν συνεπάγεται όποιοδήποτε πρόσθετο δημοσιονομικό βάρος, ούτε νομοποίηση κάποιας παρανομίας ή μετατροπή προσωποπαγων θέσεων σέ οργανικές. Αφορμή τον συντονισμό ενός ξεπερασμένου νομοθετήματος προς τον σημερινό ύπαρκτό αριθμό του νομίμως διορισμένου και μισθοδοτούμενου προσωπικού της Έκκλησίας μας και των Ένοριων μας. Τό ζήτημα τυγχάνει εύρειας πολιτικής συναίνεσης, καθώς και ή προηγούμενη Κυβέρνηση, ανεγνώρισε δημοσίως (με τό από 12.2.2019 σχέδιο συμφωνίας Πολιτείας - Έκκλησίας) ότι όφείλει νά αποκαταστήσει αυτή την νομοθετική ανακολουθία.

Έπί πλέον, όφείλω νά επισημάνω ότι ή Διαρκής Ιερά Σύνοδος αναγνωρίζει την ύπεύθυνη στάση της Έλληνικής Κυβερνήσεως και τον άγωνα τον όποιον καταβάλλετε για την αναχαίτιση της διασποράς του κορωνοϊού Covid-19, τί διαφύλαξη του Έθνικου Συστήματος Υγείας και την προστασία της ανθρώπινης ζωής, αναγκαζόμενοι νά λάβετε δύσκολες αποφάσεις.

Σέ αυτήν την έθνική προσπάθεια ή Όρθόδοξος Έκκλησία της Ελλάδος έτέθη έξ αρχής (28.2.2020) και παραμένει άλληλέγγυος προς την Έλληνική Κυβέρνηση. Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος και ή συντριπτική πλειοψηφία των Ιεραρχων και του Ιεροϋ Κλήρου προτρέπουν διαρκώς τους πιστούς με ανακοινώσεις, Έγκυκλίους, αλλά και μέσω της προσωπικής ποιμαντικής, ώστε νά τηρούν

έπακριβώς τά νομοθετούμενα μέτρα, έντός αλλά και έκτός των Ιερων Ναων.

Έπιθυμούμε γι' άκόμη μία φορά νά καταστήσουμε σαφές, ότι συνεργαζόμαστε όλοι με την Κυβέρνηση και την Ιατρική κοινότητα, προς τον κοινό σκοπό της εξαλείψεως της πανδημίας και της επιστροφής σέ κανονικές συνθήκες ζωής. Γι' αυτό και επαναλαμβάνουμε τούτη την ώρα την έκκληση, την όποία άπνύθηκε εν σώματι ή Διαρκής Ιερά Σύνοδος σέ όλο τον Ιερό Κλήρο και τον πιστό της Έκκλησίας λαό, ότι κατά την προσέλευση στους Ιερούς Ναούς πρέπει νά τηρούνται έπακριβώς όλα τά μέτρα προστασίας για την άποφυγή εξαπλώσεως του κορωνοϊού και νά πραγματοποιούνται οι άπαραίτητοι διαγνωστικοί έλεγχοι.

Έπί πλέον ζητούμε από όλους, Κληρικούς και λαϊκούς, νά έμβολιασθούν, διότι αυτό είναι τό ύποδεδειγμένο από την Ιατρική κοινότητα ουσιαστικό μέτρο προστασίας κατά της πανδημίας.

Όλα τά παραπάνω αποτελούν την επίσημη θέση της Έκκλησίας της Ελλάδος, αλλά και της ανά τον κόσμο Όρθοδοξίας και εφαρμόζονται και θα εφαρμοσθούν, σέ συνδυασμό με την άπαραέγκλιτη τήρηση εκ μέρους μας των Ιερων Κανωνων της Έκκλησίας και την εκκλησιαστική τάξη, με άμοιβαίο σεβασμό και κατανόηση των όριων εκάστης πλευράς, αφού είναι ξεκάθαρο ότι τό κινδυνεύον δέν είναι ή Πίστη μας, αλλά ή υγεία και ή ζωή των πιστων.

Έξοχώτατε Κύριε Πρωθυπουργέ,

Η παρουσία σας σήμερα έδω επισφραγίζει τί θετικότητα της Κυβερνήσεως σας άπέναντι στην νέα σελίδα που έχει ήδη αρχίσει νά γράφεται στό βιβλίο της Ιστορίας της Έκκλησίας της Ελλάδος. Η μοίρα της πατρίδας μας και του έλληνικου λαου είναι και μοίρα της Έκκλησίας της Ελλάδος. Δέν μπορεί ή μπτέρα νά έφρησυχάζει και νά ζητεί τά έαυτης όταν τά παιδιά της την χρειάζονται. Ό,τι άνήκει στην Έκκλησία της Ελλάδος, σέ τελική άνάλυση, άνήκει στην έλληνική κοινωνία και στους άνθρώπους της.

Καλώς όρισάτε

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Εισηγήσεις στη Σεπτή Ίεραρχία τοῦ Ὀκτωβρίου 2021
 μέ θέμα: «Ἐπιστημονική καί θεολογική προσέγγισης τοῦ ἰοῦ
 τῆς πανδημίας. Ἀπαντήσεις εἰς θεωρίας συνωμοσίας»
 τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νέας Ἰωνίας, Φιλαδελφείας, Ἡρακλείου
 καί Χαλκηδόνος κ. Γαβριήλ
 (Διορθόδοξο Κέντρο, Ἰ.Μ. Πεντέλης, 6 Ὀκτωβρίου 2021)

Μακαριώτατε Ἅγιε Πρόεδρε,
 Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
 Ἐπιτρέψτε μου εὐσεβάστως νά ἀπευθύνω
 τίς εὐγνώμονες εὐχαριστίες μου πρός Ὑμᾶς
 Μακαριώτατε Πάτερ καί Δέσποτα καί πρός
 τά σεπτά Μέλη τῆς παρελθούσης Διαρκοῦς
 Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
 γιά τήν τιμητική ἀνάθεση τῆς εἰσηγήσεως
 καί ἀναπτύξεως ἑνός ἰδιαίτερος σημαντικοῦ,
 ἐπικαίρου καί μείζονος σημασίας θέματος
 γιά τήν Ἐκκλησία μας πού φέρει τόν τίτλο:
 «Ἐπιστημονική καί θεολογική προσέγγισης τοῦ
 ἰοῦ τῆς πανδημίας. Ἀπαντήσεις εἰς θεωρίας
 συνωμοσίας».

Ἐξαιτούμενος ἀρχικῶς τήν ἐπιείκεια τῆς κρι-
 σεώς Σας, θά προσπαθίσω αὐθις νά διατυπώ-
 σω ὅσο τό δυνατόν πιό κατανοητά καί νά
 προσεγγίσω ὅσο τό δυνατόν πληρέστερα τίς
 ἐπιστημονικές, θεολογικές καί κοινωνικές
 προεκτάσεις τῆς πανδημίας τοῦ κορωνοϊοῦ
 COVID-19 τῆς οικογενείας SARS-CoV-2.
 Μιάς λοιμικῆς νόσου πού ἤλθε ἀναπάντεχα
 καί προκάλεσε ἀπότομες ἤ ἀκόμη καί βίαιες
 ἀνακατατάξεις σέ κάθε ἐπίπεδο τῆς παγ-
 κόσμιας κοινότητας καί ἐπηρέασε βαθιά τον
 χῶρο τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀναδεικνύοντας
 πολλά σημαντικά θεολογικά καί ποιμαντικά
 προβλήματα.

Πράγματι, ἔφθανε ἕνα ἀπειροελάχιστο
 σωματίδιο γιά νά καταρρίψει τήν αἴσθησι τῆς
 φαινομενικῆς παντοδυναμίας τοῦ ἀνθρώπου,
 νά ἀποδυναμώσῃ τούς ἰσχυρούς τοῦ κόσμου
 τούτου, νά κλονίσει κάθε «χλιαρή» πίστη¹ καί

νά ταπεινώσῃ σύμπασα τήν οἰκουμένη. Ἕνας
 ἀόρατος ἰός, πού ἔχει μέχρι σήμερα κοστίζει
 ἑκατοντάδες χιλιάδες ἀπώλειες σέ ἀνθρώπινες
 ζωές, ἑκατομμύρια περικοπές σέ θέσεις ἐρ-
 γασίας σέ ὄλους τούς τομεῖς τῶν ἐργασιακῶν
 δραστηριοτήτων, κατάφερε νά κλονίσει ἐθνικές
 κυβερνήσεις, νά δοκιμάσῃ τίς ἀνθρώπινες
 σχέσεις καί νά θέσῃ ὑγειονομικά συστήματα
 πρό τῶν εὐθυνῶν τους, σέ μία μάλιστα ἐποχή
 πού ἡ ἐξέλιξι τῆς γενετικῆς, ἡ διεισδυτικότητα
 τῆς πληροφορικῆς καί οἱ νέες τεχνολογίες τῆς
 ἱατρικῆς ἀναπτύσσονται μέ ραγδαίους ρυθμούς,
 ἀσκώντας μεγάλη ἐπίδρασι στή ζωή μας.

Πρό τῶν μεγάλων εὐθυνῶν ὡστόσο, ἔθεσε καί
 συνεχίζει νά θέτῃ τήν Ἁγία μας Ἐκκλησία, πού
 μέσα σέ αὐτό τό ἀδιέξοδο καλεῖται σήμερα νά
 ἀνατρεῖ στήν πλοῦσια ἐμπειρία πού ἀπορρέει
 ἀπό τί μακροαίωνα ἀποστολική καί πατερική
 τῆς παράδοσι καί νά ἀπευθύνῃ στόν σύγχρονο
 δοκιμαζόμενο ἄνθρωπο ἕνα ἰσχυρό μῆνυμα
 πίστεως, ἐλπίδος καί ἀγάπης, πού τόσο πολύ
 ἔχει ἀνάγκη, ἐκφράζοντας ἕναν λόγο ζωῆς ἀπ-
 ἔναντι στά ψυχολογικά καί ὑπαρξιακά του
 ἀδιέξοξα.

Οὐδεὶς βεβαίως μπορεῖ νά ἀμφισβητήσῃ
 τό γεγονός ὅτι ἡ πανδημία τοῦ κορωνοϊοῦ
 αἰφνιδίασε ἀρχικά τήν Ἐκκλησία μας. Τί βρῆκε,
 θά λέγαμε, ἀπροετοίμαστη. Ἀνέτοιμη, ἀπέναντι
 στήν ἐμφάνισι τέτοιου εἴδους φαινομένων,
 ἀπέναντι στίς προκλήσεις τέτοιων καινοφανῶν
 καταστάσεων. Βεβαίως, τό λογικό αὐτό ἀρχικό
 «μούδιασμα» ὀφειλόταν κυρίως ἀφ' ἑνός μὲν στήν
 ἔλλειψη οὐσιαστικῆς ἐνημέρωσις γιά τό μέγε-

θος του κινδύνου, αφού και η παγκόσμια Ιατρική κοινότητα φάνηκε αρχικά να αϊφνιδιάζεται από τό γεγονός τόσο της ταχυτάτης εξαπλώσεως της νόσου, όσο και από τόν μεγάλο αριθμό τών θανάτων πού προκαλούσε, αφ' έτέρου δέ στην πρώτη τότε σέ στάδιο επιστημονική έρευνα, σχετικά μέ τήν σοβαρότητα και τίς συνέπειες του φαινομένου.

Όστόσο, στην πρωτόγνωρη αυτή κρίση και παρά τήν αρχική άγνοια της έκτάσεώς της, ή Έκκλησία μας δέν στάθηκε αδρανής, αλλά χειρίσθηκε τή νέα αυτή πραγματικότητα μέ θαυμαστή διάκριση. Άμεσα, προέβη σέ κάλεσμα πρós τόν πιστό λαό του Θεού νά έντεινει τίς προσευχές του, ένω στή συνέχεια, μέ ύψηλό αΐσθημα ευθύνης έναντι του Θεού και τών ανθρώπων και σέ συνεργασία μέ τίς επιστημονικές υγειονομικές αρχές, τάχθηκε όπως ακριβώς όφειλε, μέ όλες της τίς δυνάμεις, στό πλευρό της Έλληνικής Πολιτείας και του Έλληνικού λαού για τήν αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της έθνικής αυτής δοκιμασίας.

Δέν μπορούμε ώστόσο νά άρνηθούμε ότι, παρά τά τεράστια προβλήματα πού έχει προκαλέσει ή κρίση του κορωνοϊού σέ κάθε επίπεδο του καθημερινού μας βίου, άνοιξαν για τήν Έκκλησία νέοι όρίζοντες, φέροντας στό προσκήνιο νέες προκλήσεις, αναδεικνύοντας έτσι σημαντικά θέματα τόσο πρós συζήτηση, όσο και πρós έρμηνεία, τά όποια άφορούν όχι μόνο τήν ουσία της, αλλά και τήν σχέση της μέ τόν κόσμο.

Σχέση Πίστεως - Έπιστήμης

Καθ' όλη τή διάρκεια της πανδημίας συζητήθηκε έντόνως και έξακολουθεί άκόμη νά συζητείται ή σχέση μεταξύ πίστεως (ή θεολογίας) και επιστήμης (ή γνώσεως). Η σχέση αυτή άπασχολεί βεβαίως ιδιαίτερα και τήν Έκκλησία μας, ή όποία μέσω και άποφάσεων της ΔΙΣ (Βλ. Έγκύκλιο 3045/14-7-2021)² φροντίζει συνεχώς νά επισημαίνει και νά υπερτονίζει τήν άρρηκτη σχέση και συνεργασία τών δύο αυτών τομέων. Πράγματι, τό ζήτημα της σχέσεως αυτής υφίσταται ήδη από τήν πρωτοχριστιανική εποχή, αφού όπως ήταν φυσικό, τό επανασταστικό μήνυμα του

Ευαγγελίου προκάλεσε στους ανθρώπους εύλογους προβληματισμούς αναφορικά μέ τήν σχέση της άποκαλύψεως του Θεού, τήν όποία γνώριζαν ή και βίωναν μέσω της πίστεως και της γνώσεως πού κατείχαν έως τότε για τόν κόσμο, τόν άνθρωπο και τήν κτίση. Άλλωστε και ή πίστη άποτελούσε, κατά κάποιο τρόπο, μία καινή γνώση για τους ανθρώπους της εποχής εκείνης τόσο για τόν Θεό, όσο και για όλόκληρη τή δημιουργία.

Έτσι, στην προβληματική αυτή πού προκαλούσε ή παραπάνω σχέση, κλήθηκε αρχικά νά δώσει άπάντηση ό Άπόστολος τών Έθνών Παύλος, ό όποιος στην Α' πρós Κορινθίους επιστολή του άπευθύνεται σέ μία ομάδα χριστιανών της πολυπολιτισμικής και πολυθρησκευτικής τότε Κορίνθου, ή όποία έδειχνε όλοφάνερη προτίμηση για τήν γνώση³. Πράγματι, για τους γνωστικούς της Έκκλησίας της Κορίνθου, ή πίστη δέν άποτελούσε παρά μία προβαθμίδα για νά καταφέρει ό άνθρωπος νά φθάσει στην τέλεια και όλοκληρωμένη γνώση της πνευματικής ζωής. Οί γνωστικοί θεωρούσαν τους έαυτούς τους σπουδαίους και ξεχωριστούς. Θεωρούσαν ότι κατείχαν κάτι «μέγα» και «καλόν», σύμφωνα μέ τόν Άγιο Ίωάννη τόν Χρυσόστομο⁴.

Η θεοφώτιστη όμως έμπειρία του Μεγάλου Άποστόλου Παύλου διέκρινε ότι ή γνώση από μόνη της, μικρή ή μεγάλη, μπορεί νά άλλοιώσει τήν ανθρώπινη ύπαρξη, μπορεί νά νοσήσει τήν ανθρώπινη ψυχή, νά τήν άποκόψει από τήν κοινωνία τών αδελφών και νά τήν όδηγήσει στην έπαρση, στον έγωισμό και στην άλαζονεία. Έτσι, ό Παύλος δέν ύποβάθμισε, ούτε βεβαίως μείωσε τήν αξία της γνώσεως, αλλά προέβη σέ μία σαφή διάκριση ανάμεσα στή γνώση αυτή καθ' έαυτή και στην άγάπη. Υπό τό πνεύμα αυτό, ό Άπόστολος Παύλος δέν αντιπαρέθεσε τήν πίστη έναντι της άλαζονείας τών γνωστικών, αλλά τήν έκφραση της έμπρακτης πίστεως, πού είναι ή άγάπη, τονίζοντας έμφατικώς: «ή γνώσις φυσιοί, ή δέ άγάπη οικοδομεί»⁵.

Συνεπώς, ό Άπόστολος Παύλος δέν άπαγόρευε ούτε βεβαίως έναντιωνόταν στή γνώση, τήν όποία μάλιστα θεωρούσε άτελή, αλλά συμβούλευε

τούς χριστιανούς τῆς Κορίνθου νά τὴν χρῆσιμοποιοῦν μαζί μέ τὴν ἀγάπην, διαφορετικά ὄχι μόνο δέν θά ὠφελοῦνταν ἀπὸ τὴ γνώση, ἀλλά ὅπως ἐρμηνεύει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, θά βλάπτονταν κιόλας: «οὐδὲ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἀπηρητισμένον ἐστίν, ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἀτελές· καὶ οὐ μόνον ἀτελές, ἀλλὰ καὶ βλαβερόν, ἐάν μὴ ἦ συνεξευγμένον ἕτερον αὐτῶ»⁶. Ἄλλωστε, γιὰ τὸν Ἀπόστολο τῆς ἀγάπης, ἡ ἀλαζονεία συνηθίζει νά διαιρεῖ, ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ ἀγάπη ἐνώνει καὶ ὀδηγεῖ στὴ γνώση. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἐννοοῦσε ὅταν ἔλεγε: «εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, οὗτος ἐγνωσται ὑπ' αὐτοῦ»⁷.

Ὅστόσο, ἡ αἴρεση τῶν γνωστικῶν συνέχισε νά ὑφίσταται καὶ μετὰ τὶς παραινήσεις τοῦ Μεγάλου Ἀποστόλου, κυρίως δέ κατὰ τὸν Β' καὶ Γ' αἰῶνα. Ἡ ἀποδοχὴ ἀπὸ μεγάλη μερίδα ἀνθρώπων τῆς γνώσεως ὡς ἀποκλειστικῆς καὶ μόνης ὁδοῦ πού ὀδηγοῦσε στὴν πνευματικὴ ὀλοκλήρωση καὶ στὴ σωτηρία ἦταν ἀντίθετη ἀπὸ τὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας, πού ἀποτελεῖ ἡ ἴδια τὴν ὁδὸ τῆς σωτηρίας, τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ζωῆς. Ἔτσι, οἱ γνωστικοὶ βρέθηκαν ἐκτός τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ ὡς πηγὴ τῆς διδασκαλίας τους χρησιμοποιοῦσαν τὰ δικὰ τους ἀνθρώπινα δημιουργήματα καὶ ὄχι τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῶ.

Βεβαίως, τὴ λανθασμένη αὐτὴ ὁδὸ τῶν γνωστικῶν ἀκολούθησαν καὶ οἱ μεγάλοι γνωστοὶ αἰρετικοὶ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ἀνάμεσά τους ὁ Ἄρειος, ὁ Μακεδόنيος, ὁ Ἀπολλινάριος, ὁ Νεστόριος καὶ οἱ ὑπόλοιποι, οἱ ὁποῖοι, καίτοι δέχθηκαν τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ ὡς βάση τῆς πίστεως, ἐν τούτοις θέλησαν νά ἐρμηνεύσουν τὸν λόγο τοῦ Εὐαγγελίου μέ βάση τὰ κριτήρια τῆς φιλοσοφικῆς γνώσεως, ἦτοι ὅπως οἱ ἴδιοι τὸ ἀντιλαμβάνονταν, ἀδιαφορώντας γιὰ τὴν πίστη τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως αὐτὴ εἶχε διαμορφωθεῖ μέσα ἀπὸ τὴ μακραίωνη βιβλικὴ καὶ ἀγιοπνευματικὴ τῆς παράδοσης. Ἔτσι, ἀντικαθιστώντας οἱ ἴδιοι τὸν Εὐαγγελικὸν λόγον μέ τὸν ὀρθὸ ὑποκειμενικὸν λόγον καὶ τὴ γνώση, ἀπώλεσαν τὴν ὀρθὴ ὁδὸ τῆς πίστεως.

Ἡ Ἐκκλησία ὥστόσο, δέν ἀκολούθησε τὴν πλάνην τῆς φανατικῆς δοξασίας τους. Δέν παρασύρθηκε στό ἀδιέξοδο τῆς ἐπικίνδυνης

ἀρνήσεώς τους. Βασιζόμενη στὴ διδασκαλία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου διέκρινε τὴ γνώση ἀπὸ τὴν ἀλήθεια τῆς πίστεως. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα αὐτό, οἱ θεοφόροι Πατέρες τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας, οἱ μεγάλοι καὶ σπουδαῖοι πανεπιστήμονες τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ὁ Μέγας Βασίλειος, ὁ Γρηγόριος Θεολόγος, ὁ Γρηγόριος Νύσσης, οἱ ὁποῖοι ἦταν βαθύτατοι γνώστες τόσο τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, ὅσο καὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, κάτοχοι τῆς ἀνωθεν καὶ τῆς θύραθεν σοφίας, φρόντισαν νά χρησιμοποιοῦσαν τὶς πολλές καὶ μεγάλες σπουδές τους ὄχι γιὰ νά ἐρμηνεύσουν τὸν λόγο τοῦ Εὐαγγελίου σύμφωνα μέ ὑποκειμενικὰ κριτήρια, ἀλλὰ γιὰ νά περιφρουρήσουν τὴν πίστη τῆς Ἐκκλησίας καὶ νά δώσουν ὀρθὸ προσανατολισμὸ στὴν ἀνθρώπινη γνώση.

Συνεπῶς, γνωρίζοντας ἐπαρκῶς τὶς ἐπιστῆμες τῆς ἐποχῆς τους, οἱ ἴδιοι τὶς ἐρευνοῦσαν ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς θεολογίας τους, ἀφοῦ σκοπὸς τους δέν ἦταν ἡ κατοχὴ τῆς φυσικῆς ἐπιστημονικῆς γνώσης, ἀλλὰ ἡ καθοδήγηση τοῦ πιστοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ὁδὸ τῆς σωτηρίας, καθὼς καὶ ἡ προστασία τους ἀπὸ τὴ γνώση πού ἦταν δυνατόν νά ἐμποδίσαι τὴν πορεία πρὸς τὴ σωτηρία καὶ τὴ θεογνωσία. Ἔτσι, μέ τὴ μεγάλη πίστη τους στὸν Θεὸ καὶ μέ τὸν φωτισμὸ τοῦ Παναγίου Πνεύματος κατάφεραν νά ἐντάξουν τὴν γνώση στὴν ὑπηρεσία τῆς θεολογίας, ἢ ἀλλιῶς στὴ διακονία τῆς ἀγάπης, κάνοντας κατανοπὴ τὴν ἀληθινὴ πίστη στὸν κόσμον τῆς ἐποχῆς τους.

Ἄλλωστε, εἶναι γνωστὴ σέ ὅλους μας ἡ ἐπιστημονικὴ προσφορά τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν στὴν ἰατρικὴ ἐπιστήμην. Οἱ τρεῖς Μεγάλοι Φωστῆρες τῆς Οἰκουμένης ὑπεραμύνονται στὰ ἔργα τους τὴν ἀξία τῶν ἐπιστημῶν, θέτοντας σέ σωστὲς βάσεις τὶς σχέσεις μεταξύ πίστεως καὶ ἐπιστήμης. Στὸ ἐρώτημα μάλιστα πού τέθηκε κάποτε στὸν Μέγα Βασίλειον γιὰ τὸ ἂν πρέπει οἱ μοναχοὶ νά μεταχειρίζονται τὴν ἰατρικὴ, ὁ ἱερός Πατὴρ ὄχι μόνο ὑπεραμύνθηκε τῆς ἀναγκαιότητος τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ τόνισε καὶ τὴν προέλευσίν της ἀπὸ τὸν ἴδιον Θεόν, λέγοντας: «Ὡσπερ ἐκάστη τῶν τεχνῶν βοήθεια ἡμῖν πρὸς τὸ τῆς φύσεως ἀσθενὲς

ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κεχάριστα... οὕτω καὶ ἰατρική. Ἐπειδὴ τὸ ἐμπαθὲς ἡμῶν σῶμα ποικίλαις βλάβαις, ταῖς τῶν ἔξωθεν προσπιπτούσαις καὶ ταῖς τῶν ἔνδοθεν ἀπὸ τροφῶν συνισταμέναις, ὑπόκειται, καὶ πλεονασμοῖς καὶ ἐλλείψεσι καταπονεῖται...»⁸.

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος εἶχε σπουδάσει καὶ ἐκεῖνος τὴν ἰατρική, τὴν ὁποία μάλιστα χαρακτηρίζει «θαυμασία»⁹. Ὁ ἴδιος ἀσχολήθηκε κυρίως μὲ τὰ δερματικά νοσήματα, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν παραφροσύνη. Ἀναφέρεται ἐπίσης ὅτι εἶχε συνθέσει καὶ ἰδιαίτερο φάρμακο μὲ ἄμμωνιακό ἄλας καὶ βότανα μὲ πολλές ἐνδείξεις¹⁰. Στὸ ἴδιο πλαίσιο, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος διακρινόταν γιὰ τίς ἰατρικές του γνώσεις καὶ ἐκτιμοῦσε βαθύτατα τὴν ἰατρική ἐπιστήμη. Ὁ ἴδιος τόνιζε μάλιστα ὅτι ἡ ἰατρική δόθηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ στούς ἀνθρώπους γιὰ νὰ ἐπιτυγχάνουν τὴν ἴαση τῶν ἀσθενειῶν τους. Λέγει χαρακτηριστικά στὸν γ' λόγο του περὶ μετανοίας: «Ὡσπερ γὰρ τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματός σου γινώσκων ὁ Κύριος, τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην τοῖς ἀνθρώποις ἐπέτρεψε»¹¹.

Ὁ σπουδαῖος Πατὴρ θεωροῦσε ὅτι κάθε μέλος τῆς κοινότητος εἶχε ἀπὸ τὸν Θεὸ ἕνα συγκεκριμένο χάρισμα, τὸ ὁποῖο ὄφειλε νὰ χρησιμοποιεῖ πρὸς ὄφελος αὐτῆς. Οἱ ἱατροί, γι' αὐτόν, εἶχαν ἕναν ξεχωριστὸ ρόλο. Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς τοὺς ἔδωσε τὸ χάρισμα νὰ σώζουν τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν θάνατο καὶ νὰ θεραπεύουν τὸν πόνο, ἔφεραν βαρὴ εὐθύνη νὰ τὸ μοιράζονται μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους. Ὅταν μάλιστα ὁ ἴδιος ἐξορίσθηκε ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη στερήθηκε μὲ πόνο τοὺς ἱατροὺς του καὶ ἀνακουφίσθηκε ὅταν ἔφθασε στὴν Καισάρεια, ἡ ὁποία εἶχε ἱατροὺς¹².

Εἶναι λοιπὸν προφανές, ὅτι στὴν παράδοση καὶ στὴν διδασκαλία τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ θεολογία καὶ ἡ ἐπιστήμη ὄχι μόνον δὲν συγκρούονταν μεταξύ τους ἢ καὶ ἀντιμάχονταν ἢ μία τὴν ἄλλη, ἀλλὰ ἀνέκαθεν συμπορεύονταν, συνεργάζονταν καὶ ἀλληλοσυμπληρώνονταν. Ἦδη μάλιστα στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ὁμολογεῖται: ὁ Θεὸς «ἔδωκεν ἀνθρώποις ἐπιστήμην ἐνδοξάζεσθαι ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ»¹³. Στὴν Καινὴ Διαθήκη ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος μᾶς τονίζει τὴν ἀναγκαῖότητα

τῆς ἐπιστήμης καὶ συγκεκριμένα τῆς ἰατρικῆς, λέγοντας: «οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἱατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες»¹⁴.

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα αὐτό, ἡ πολυσυζητημένη σύγκρουση μεταξύ θεολογίας καὶ ἐπιστήμης δὲν εἶναι μόνον ἀνέφικτη, ἀλλὰ καὶ ἀπραγματοποίητη, ἀφοῦ καὶ οἱ δύο ἐργάζονται σὲ διαφορετικὸ πεδίο ἐρεύνης. Ἡ δραματικὴ μεταξύ τους παρεξήγηση ἀρχίζει, θὰ λέγαμε, ἀπὸ τὴ στιγμή πού ἡ κάθε μία ἀπὸ αὐτές δὲν παραμένει στὸ δικό της ἐρευνητικὸ πεδίο, ἀλλὰ εἰσέρχεται στὸ πεδίο δράσεως τῆς ἄλλης. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι οὐδεμία ἀντιπαράθεση εἶναι κατ' ἀρχὴν δυνατὴ μεταξύ τοῦ λόγου τῆς θεολογίας καὶ τοῦ λόγου τῆς ἐπιστήμης, ἂν τηροῦνται συνεπῶς ἀπὸ κάθε πλευρὰ ὁ σεβασμὸς τῶν καθιερωμένων ὁρίων τοῦ οἰκείου λόγου, ὥστε νὰ μὴν ἀπειλοῦνται οἱ διέπουσες τὴν ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου ἠθικές καὶ πνευματικές ἀξίες.

Ἡ ἐπιστήμη ἀποτελεῖ σύστημα γενικῶς ἰσχυουσῶν γνώσεων, οἱ ὁποῖες ἀναφέρονται σὲ ὁμοειδῆ ἀντικείμενα, φαινόμενα ἢ γεγονότα. Εἶναι δηλαδὴ ἡ γνώση πού γεννιέται ἀπὸ τὴν παρατήρηση, τὴν ἔρευνα καὶ τὴν ἐξήγηση τῶν δεδομένων, ἢ ἀκόμη ἢ ἀντίληψη ὅτι ἡ κατανόηση τοῦ ὑλικοῦ κόσμου γύρω μας εἶναι ἐφικτὴ μόνον μέσα ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ μέθοδο. Ἡ ἐπιστήμη εἶναι μία, διότι καὶ τὸ ὑποκειμένο αὐτῆς, ἢτοι ὁ κόσμος τῶν φαινομένων, τῶν ἐν αἰτιῶδει συναφεία τελούντων εἶναι ἕνας. Ἐνεκα ὁμως τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας, ἡ ὁποία ἀδυνατεῖ νὰ περιλάβει τὸ σύνολο τοῦ ἐπιστητοῦ, κατανεμίσθηκε σὲ πολλὰ εἶδη. Ἀφορᾷ δηλαδὴ κυρίως στὴν κατάκτηση διαφόρων τομέων τῆς γνώσεως¹⁵ καὶ ἀσχολεῖται μὲ τὸ «πῶς» καὶ τὸ «πότε». Παρατηρεῖται ὡστόσο, ὅτι ἡ ἀγωνιώδης προσπάθεια τῆς ἐπιστήμης νὰ ἀντικαταστήσει τὴν πίστη ὀδηγεῖ πολλές φορές σὲ φαινόμενα ἐπιστημονικοῦ φονταμενταλισμοῦ, ἀντίστοιχα μὲ αὐτὰ τῶν θρησκειῶν.

Ἀντιθέτως, ἡ θεολογία, εἶναι σύμφωνα μὲ τὸν ἀείμνηστο καθηγητὴ Παναγιώτη Χρήστου, ὁ περὶ Θεοῦ λόγος εἴτε ἐνδιάθετος εἴτε ἐκφερόμενος¹⁶. Ἡ θεολογία εἶναι ἡ ἐπιστήμη τῶν ἀληθειῶν καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Γιὰ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ἡ θεολογία

έχει δύο διαφορετικές έννοιες. Σημαίνει: α) τή συγκρότηση συστήματος χριστιανικῶν ἀληθειῶν καί κυρίως τήν διακήρυξη τῆς θεότητας καί τήν προσπάθεια περιγραφῆς αὐτῆς. Συνεπῶς, θεολογία εἶναι ἡ ἐνασχόληση μέ τήν οὐσία, τίς ἐνέργειες καί τά πρόσωπα τοῦ Θεοῦ, καθώς καί ἡ περί αὐτοῦ γνώση καί β) σημαίνει μέθοδο ἐγγίσεως πρὸς τόν Θεό.

Στό σημείο αὐτό, ἀξίζει νά ἀναφερθεῖ ὅτι τήν πρώτη ἀρχή τῆς ἐννοιας αὐτῆς βρίσκουμε στόν Κλήμεντα Ἀλεξανδρέα¹⁷, ὁ ὁποῖος μέσα ἀπό τόν συνδυασμό τῆς ἀριστοτελικῆς μέ τί στωική διαίρεση τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν σέ τρεῖς, ὄρισε ὡς εἶδη τοῦ θρησκευτικοῦ βίου τήν ἠθική, τί φυσική καί τί θεολογική, δίνοντάς τους θεολογικό περιεχόμενο καί ὀρίζοντας τί θεολογία ὡς καθαρά πνευματική ἐμπειρία¹⁸. Ἔτσι, ἔργο τῆς θεολογίας εἶναι ἡ γνώση τοῦ Θεοῦ. Ἀσχολεῖται δηλαδή μέ τό «ποιός» καί τό «γιατί». Γνωρίζει, θά λέγαμε, τόν Θεό καί τόν κόσμο ὡς δημιουργήματα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καί ὄχι τίς φυσικές ἐπιστήμες, πού ἀποτελοῦν δημιουργήματα τῆς γνώσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ἰπὸ τό πρῖσμα αὐτό, ὅσοι ἀπό τούς μεγάλους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας κατεῖχαν ἐπιστημονική γνώση ἀσχολήθηκαν μέ τά φυσικά φαινόμενα, βασιζόμενοι στίς ἐπιστημονικές γνώσεις τῆς ἐποχῆς τους. Οἱ ἴδιοι θεωροῦσαν ἀναγκαῖα τήν ἐπιστημονική ἔρευνα, προκειμένου νά δώσουν λύσεις ἢ καί νά λάβουν ἀπαντήσεις σέ διάφορα φυσικά ζητήματα καί δέν περιορίζονταν στό γράμμα τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Συνεπῶς, ἡ Ἐκκλησία ἀνέκαθεν περιέβαλλε καί συνεχίζει νά περιβάλλει μέ ἀνυπόκριτο σεβασμό τί θεμελιώδη ἀρχή τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης καί προόδου, ἰδιαίτερος δέ τῶν ἐπιστημῶν τοῦ ἀνθρώπου. Συγχρόνως ὅμως ὑπερασπίζεται καί τήν ἰδιαίτερη πνευματική σχέση αὐτῆς πρὸς τόν ἀνθρώπο, ὅπως αὐτή ὀρίζεται μέ τήν σέ αὐτή παραδεδομένη πίστη περί τῆς σχέσεως τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τόν Θεό, τόν κόσμο καί τήν δημιουργία.

Ἰπὸ τήν ἐννοια αὐτή, ὁ Μ. Βασίλειος στήν β' ὁμιλία του στήν Ἑξαήμερο τονίζει χαρακτηριστικά: «...πολλά ἀπεσιώπησεν, ὕδωρ, ἀέρα, πῦρ, τὰ ἐκ τούτων ἀπογεννώμενα πάθη·

ἂ πάντα μὲν ὡς συμπληρωματικά τοῦ κόσμου συνυπέστη τῷ παντὶ διλονότι· παρέλιπε δὲ ἡ ἱστορία, τὸν ἡμέτερον νοῦν γυμνάζουσα πρὸς ἐντρέχειαν, ἐξ ὀλίγων ἀφορμῶν παρεχομένη ἐπιλογίζεσθαι τὰ λειπόμενα»¹⁹. Πού σημαίνει: «ἀπεσιώπησε πολλά (ἐνν. ἡ Γραφή), τό ὕδωρ, τόν ἀέρα, τό πῦρ καί ὅσα ἀποτελοῦνται ἀπό αὐτά. Ὅλα αὐτά εἶναι φανερό ὅτι ἔγιναν μαζί μέ ὅλον τόν κόσμο ὡς συστατικά του, τὰ παρέλειψε ὅμως ἡ διήγησις, γυμνάζοντας τόν νοῦ μας σέ εὐστροφία, διότι ἀπό τίς λίγες ἀφορμές πού τοῦ δίδει τόν προκαλεῖ νά συλλαμβάνει ἐπιπλέον καί τὰ ὑπόλοιπα»²⁰.

Ὅστόσο, στήν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας δέν ἀκολουθήθηκε πάντοτε ἡ διδασκαλία τῶν Πατέρων γιά τί σχέση θεολογίας καί ἐπιστήμης. Ἔτσι, ἡ σχέση αὐτή συχνά παρεξηγήθηκε ἢ καί παρερμηνεύθηκε, ἀφοῦ στόν δυτικό κυρίως κόσμο, ἰδιαίτερα κατά τήν περίοδο τῆς Ἀναγεννήσεως, πού σηματοδότησε ἀφ' ἑνός μὲν τήν ἀνθισπ τῆς φιλοσοφίας καί τῆς ἐπιστήμης, ἀφ' ἑτέρου δέ τήν κατά γράμμα ἐρμηνεία τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἀπό τί Δυτική Ἐκκλησία, δίχως ἀναφορά στήν ἐρμηνεία τῶν Πατέρων, δόθηκε προτεραιότητα στή διάνοια ἀκόμη δέ καί στόν εὐαίσθητο χῶρο τῆς πίστεως.

Ἀποτέλεσμα τούτου ἦταν ἡ ἔρευνα, ἡ προσέγγιση καί ἡ μελέτη τοῦ Θεοῦ ὡς γνωστικό ἀντικείμενο τόσο μέσῳ τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιστημονικῆς γνώσεως, ὅσο μέσῳ καί τῆς δυνάμεως τῆς διανοίας. Ὅστόσο, ἡ προβληματική αὐτή ἐπεκτάθηκε καί στή δυτικά σκεπτόμενη Ἀνατολή, ἡ ὁποία διατηρεῖται ἕως σήμερα, καίτοι ἡ πατερική παράδοση τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς διατήρησε σαφείς ἀποστάσεις ἀπό τόν δυτικό αὐτό τρόπο σκέψεως, ἀφοῦ μέ τήν πρυτάνευση τοῦ ἀποφατισμοῦ, ἡ γνώση ὑποτάχθηκε στήν ἀγάπη, ὑπηρετήσε τήν σχέση, τήν μετοχή καί τήν προσωπική ἔνωση καί συνεπῶς ἡ ἐπιστήμη καί ἡ θεολογία συμπορεύθηκαν καί συνδιαλέχθηκαν.

1. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Ἡ ξαφνική ἐμφάνιση καί ταχεῖα παγκόσμια ἐξάπλωση τοῦ νέου ἰοῦ τῆς γρίπης H1N1 στίς

αρχές του 2009²¹ είχε προκαλέσει ιδιαίτερα μεγάλη σύγχυση σχετικά με την έννοια ή την έρμηνεία του όρου «πανδημία», καθώς και με τον τρόπο αναγνώρισης των πανδημιών. Πράγματι, οποιαδήποτε μέχρι τότε υπόθεση ή και βεβαιότητα ότι ο όρος πανδημία είχε ευρύτερα κοινή αποδεκτή σημασία υπονομεύθηκε άμεσα στις δημόσιες συζητήσεις που έλαβαν χώρα σχετικά με την έρμηνεία του όρου τόσο μέσα από τα δημοφιλή μέσα ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης, όσο βεβαίως και από τις πολλές επιστημονικές δημοσιεύσεις. Άλλωστε, η επεξηγηματική χρήση του όρου «πανδημία» από διαφόρους επιστήμους φορείς υγείας, επιστήμονες, ακαδημαϊκούς ή και μέσα ενημέρωσης φαίνεται συχνά να διαφοροποιείται και να έρχεται σε αντίθεση. Για παράδειγμα, σύμφωνα με το Έθνικό Ίνστιτούτο Άλλεργίας και Λοιμωδών Νοσημάτων (National Institute of Allergy and Infectious Diseases)²² υπάρχουν επιστήμονες που υποστηρίζουν ότι ένα επίπεδο έκρηκτικής μεταδοτικότητας μιας νόσου είναι αρκετό για να σηματοδοτήσει την κήρυξη μιας πανδημίας, ενώ άλλοι πάλι θεωρούν ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η σοβαρότητα της λοιμώξεως²³.

Ωστόσο, επειδή η ανθρωπότητα δοκιμάζεται ακόμη από την πανδημία του κορωνοϊού αξίζει στο σημείο αυτό, να προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε έρμηνευτικά τον όρο «πανδημία». Είναι γεγονός, ότι οι διεθνώς αποδεκτοί σύγχρονοι όρισμοί αποδίδουν στον όρο την έννοια της «έκτεταμένης επιδημίας» (extensively epidemic)²⁴, ήτοι «επιδημία... σε μία ευρεία περιοχή, που συνήθως επηρεάζει μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού»²⁵ και η οποία «διασπείρεται ευρέως σε μία περιοχή, χώρα, ήπειρο ή και παγκοσμίως»²⁶. Μολονότι οι παραπάνω όρισμοί μεταδίδουν τη διαισθητική ιδέα ότι μία πανδημία είναι μία πολύ μεγάλη επιδημία, εν τούτοις εξακολουθούν να διακρίνονται από μία ασάφεια. Η ασάφεια αυτή προκύπτει όταν τίθεται το ερώτημα τι συμβαίνει στην περίπτωση που αυτές οι πανδημίες εξαπλωθούν γρήγορα σε παγκόσμιο επίπεδο δίχως να προκαλέσουν υψηλά ποσοστά επιθέσεων²⁷; Από την άλλη, με

τον όρισμό αυτό, ήτοι ότι η πανδημία αποτελεί μία έκτεταμένη επιδημία, μπορεί εύκολα να υποστηριχθεί ότι οι πανδημίες εμφανίζονται κάθε χρόνο σε καθένα από τα εύκρατα νότια και βόρεια ημισφαίρια του πλανήτη, δεδομένου ότι οι εποχικές επιδημίες (π.χ. γρίπη) ξεπερνούν τα διεθνή σύνορα και επηρεάζουν μεγάλο αριθμό ανθρώπων.

Συνεπώς, μία επιδημική ασθένεια, της οποίας ο αριθμός των νέων κρουσμάτων παραμένει σταθερός με την πάροδο του χρόνου δεν δύναται να θεωρηθεί ως πανδημία. Αυτό σημαίνει ότι οι εποχικές επιδημίες δεν θεωρούνται και δεν είναι πανδημίες, ούτε βεβαίως οι πανδημίες γρίπης θα πρέπει να συγχέονται με την επανεμφανιζόμενη εποχική γρίπη²⁸. Έτσι, καίτοι η έρμηνεία του όρου «πανδημία» αμφισβητήθηκε έντονα αρχικά από την ευρύτερη επιστημονική κοινότητα, εντούτοις υπακούει πλέον στον όρισμό περί πανδημίας που δίνει ο Παγκόσμιος Όργανισμός Υγείας (Π.Ο.Υ.), ο οποίος αναφέρει: «Πανδημία είναι όταν μία πάθηση προσβάλλει ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού, υπερβαίνοντας τα σύνορα των χωρών, και αυτό γίνεται σχεδόν ταυτόχρονα και όχι εποχικά, ανεξαρτήτως βαρύτητας, αίτιου ή ανοσίας»²⁹.

Υπό το πνεύμα αυτό, ο όρος πανδημία που προκύπτει από τις λέξεις «πᾶς» (ὅλος) και «δημιος» (πληθυσμός) είναι επιδημία λοιμωδών ασθενειών που εξαπλώνεται με γρήγορους ρυθμούς σε μία μεγάλη περιοχή (ήπειρο) ή σε παγκόσμια κλίμακα και απειλεί το σύνολο σχεδόν του πληθυσμού³⁰. Ο Παγκόσμιος Όργανισμός Υγείας έχει δημιουργήσει μία εξαβάθμια κατάταξη που περιγράφει τη διαδικασία, με την οποία ένας νέος ιός γρίπης κινείται από τις πρώτες λοιμώξεις στον άνθρωπο και καταλήγει να γίνει πανδημία. Η πανδημία ξεκινά αρχικά με την μόλυνση ζώων από τον ιό, αργότερα, και σε λίγες περιπτώσεις, τα ζώα μολύνουν ανθρώπους, στη συνέχεια φθάνει ένα στάδιο, στο οποίο ο ιός αρχίζει να εξαπλώνεται από άνθρωπο σε άνθρωπο και ολοκληρώνεται όταν λοιμώξεις από τον νέο ιό έχουν εξαπλωθεί σε όλο σχεδόν τον κόσμο³¹.

Α) Πανδημίες και λοιμοί στο παρελθόν

Βεβαίως, καθ' όλη την διάρκεια της ιστορίας παρατηρήθηκαν μεγάλες πανδημίες που έπληξαν την ανθρωπότητα, προκαλώντας φόβο και σκορπώντας άβεβαιότητα στο μέλλον της. Μερικές από αυτές είναι η πανδημία της πανώλης (1817)³², η πανδημία της φυματίωσης (1850)³³ και η πανδημία της εύλογιας (1896)³⁴. Επιπλέον, σχετικά πρόσφατες χρονικά πανδημίες αποτελούν η Ισπανική γρίπη (1918)³⁵, η πανδημία του HIV (1980)³⁶, η γρίπη του 2009³⁷ (H1N1) και βεβαίως, η πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19)³⁸. Μία επίσης σύντομη αναφορά θα μπορούσε να γίνει για τις πίο γνωστές πανδημίες-λοιμούς που έχουν καταγραφεί στην ανθρώπινη ιστορία. Αυτές αποτελούν: ο βιβλικός Λοιμός των Φιλισταίων, που αφορά πιθανότατα την εμφάνιση πανώλης, την οποία και συναντούμε στην Παλαιά Διαθήκη (Α' Βασ. 4-6) και αποτελεί την πρώτη ένδεικτική αναφορά για την ύπαρξη της νόσου στον αρχαίο κόσμο³⁹. Ο Λοιμός των Αθηνών (430 π.Χ.), ο οποίος αποτυπώθηκε από τον Θουκυδίδη στην εξιστόρηση του Πελοποννησιακού Πολέμου και ίσως αποτελεί το μεγαλύτερο αίνιγμα στην ιστορία της ιατρικής⁴⁰, αφού τυφοειδής πυρετός άφάνισε περίπου τα 2/3 του πληθυσμού της Αθήνας κατά την διάρκεια τεσσάρων ετών. Ο Θουκυδίδης μάλιστα περιγράφει χαρακτηριστικά και με μία έναγώνια γλαφυρότητα πώς: «πουθενά όμως δεν θυμούνταν να παρουσιάσθηκε επιδημία τόσο βαριά και ξολοθρεμός ανθρώπων τόσο μεγάλος. Γιατί ούτε οί γιατροί μπορούσαν να βοηθήσουν, αφού για πρώτη φορά, χωρίς να ξέρουν, γιάτρευαν την άρρώστια – αντίθετα, πίο πολύ πέθαιναν οί ίδιοι, επειδή πίο πολύ πλησίαζαν τούς άρρώστους– ούτε καμιά άλλη ανθρώπινη τέχνη ώφελοῦσε. Καί οί παρακλήσεις στά ιερά ή τά μαντεία, καί όσα παρόμοια μεταχειρίσθηκαν, αποδείχθηκαν άνώφελα. Γι' αυτό καί στό τέλος τά παράτησαν όλα νικημένοι από τό κακό»⁴¹.

Τρεις επίσης μεγάλες επιδημίες που σημειώθηκαν κατά τούς ιστορικούς χρόνους είναι ο Λοιμός των Άντωνίνων (165/166-180 μ.Χ. καί 189 μ.Χ.), που έλαβε τό όνομά του από τίν όμώνυμη δυναστεία του άυτοκράτορος Άντωνίνου Πίου.

Ο Λοιμός του Κυπριανού (Αρχιεπισκόπου Καρχηδόνος) που ενέσκηπε τό 250 μ.Χ., ήτοι εξήντα έτη ύστερα από τίν τελευταία εμφάνιση του Λοιμού των Άντωνίνων⁴², καθώς καί η βουβωνική πανώλη που εμφανίσθηκε στά μεταβαλλόμενα σύνορα της Βυζαντινής Αύτοκρατορίας κατά τόν Η' αιώνα⁴³. Άργότερα έκανε τίν εμφάνισή της η γνωστή «Μαύρη πανώλη», που προκλήθηκε στην Εύρώπη τόν ΙΔ' αιώνα, η όποία ύπολογίζεται ότι, κατά τίν διάρκειά της, οί νεκροί έφθασαν τά 50 μέ 100 έκατομμύρια. Άκολούθησε η πανδημία της χολέρας (ΙΘ' αϊ.), η όποία όδήγησε στον θάνατο δεκάδες έκατομμύρια ανθρώπους μέ βασική αιτία εξαπλώσεώς της τίν παροχή μολυσμένου νερού ή τροφίμων σε ύπερπλήρεις περιοχές⁴⁴. Επίσης έχουμε τίν έλονοσία, τίν όποία ο Παγκόσμιος Όργανισμός Υγείας χαρακτήρισε ως πανδημία (ύπολογίζονται 665.000 θάνατοι παγκοσμίως), τις πανδημίες γρίπης (Ισπανικής, Άσιατικής (1957)⁴⁵, Χόνγκ Κόνγκ (1968) καί τέλος τίν πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19).

Β) Η εμφάνιση καί τά συμπτώματα του νέου κορωνοϊού (COVID-19)

Άπό τό έτος 2000 καί έξης εμφανίσθηκαν στην οικουμένη διάφορες επιδημίες γρίπης, όπως για παράδειγμα ο SARS (2003), η «Γρίπη των πτηνών» (2006) καθώς καί η «Μεξικανική» γρίπη (2009). Η πιθανότητα, ώστόσο, εμφάνισews μιας φονικής πανδημίας, υπό τίν μορφή μάλιστα διεθνούς άπειλης, διόλου δεν είχε συμπεριληφθεί στην κορυφή της λίστας των περισσοτέρων κρατών καί των έθνικών συμβουλίων άσφαλείας τους. Άπό τίν άλλη, η όποια έπιστημονική, ειδησεογραφική ή άλλη αναφορά σχετικά μέ τίν πιθανότητα εξαπλώσεως ενός φονικού ίου, μπορούμε να ποῦμε ότι, προέκυπτε συνήθως ως τμήμα ή ως άπειλή κάποιας τρομοκρατικής ομάδος καί συγκεκριμένα της ισλαμικής τρομοκρατίας, η όποία, ώστόσο, πόρρω άπείχε από τό ένδεχόμενο εμφάνισews μιας πανδημίας παγκοσμίου κλίμακος μέ άμιγώς «φυσικά», επιδημιολογικά αίτια⁴⁶.

Τόν Δεκέμβριο όμως του 2019 οί ύγειονομικές άρχές της Κίνας ανακοίνωσαν τίν εμφάνιση

συρροής κρουσμάτων ενός αγνώστου έως τότε όξυος πνευμονικού συνδρόμου στην πόλη Wuhan της επαρχίας Hubei, η οποία αποτελεί την εβδομήντα μεγαλύτερη πόλη της Κίνας με 11 εκατομμύρια κατοίκους. Το αρχικό ξέσπασμα του ιού έντοπίσθηκε στην αγορά θαλασσιών Huana, με το 66% των εργαζομένων στην αγορά να βρίσκονται θετικοί και με επακόλουθο το κλείσιμο της αγοράς την 1 Ιανουαρίου 2020⁴⁷. Στις 9 Ιανουαρίου του ίδιου έτους ανακοίνωσαν ότι επρόκειτο για νέο στέλεχος κορωνοϊού 2019-nCoV. Ο κορωνοϊός που απομονώθηκε έγινε επίσημα γνωστός από τις 11 Φεβρουαρίου 2020 ως Severe acute respiratory syndrome (SARS) coronavirus 2 (SARS-CoV-2) και είναι ο νέος ιός που προκαλεί τη νόσο COVID-19.

Μέσω ταξιδιωτών η νόσος μεταδόθηκε σε άλλες περιοχές της Κίνας, της Ασίας, της Ευρώπης, της Αμερικής και της Αυστραλίας. Έτσι, ο Παγκόσμιος Όργανισμός Υγείας χαρακτήρισε το φαινόμενο ως πανδημία. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι εντός 30 ημερών μία τοπική επιδημία κατέστη πανδημία. Η θνητότητα από τη νόσο υπολογίσθηκε αρχικώς στο 2,3% (2,9% στο Hubei, και 0,4% σε άλλες περιοχές της Κίνας). Όπως διατυπώθηκε, η θνητότητα της νόσου κυμαίνεται ανάλογα με την ηλικία, το φύλο και το υποκείμενο νόσημα από 15%. Οι άνδρες προσβάλλονται συχνότερα σε σχέση με τις γυναίκες (51,4% / 48,6%), ενώ η ηλικία ≥ 60 ετών και τα υποκείμενα νοσήματα αποτελούν προδιαθεσικούς παράγοντες⁴⁸.

Είναι γεγονός ότι οι κορώνα-ϊοί ή κορωνοϊοί (σύμφωνα με τον Μπαμπινιώτη) ανακαλύφθηκαν την δεκαετία του '60 και αποτελούν μεγάλη οικογένεια RNA-ϊών με περίβλημα. Ορισμένοι κορωνοϊοί προκαλούν νόσο στον άνθρωπο και άλλοι κυκλοφορούν μόνο μεταξύ θηλαστικών και πτηνών (λ.χ. καμήλες, αγελάδες, γάτες, νυχτερίδες κ.ά.). Ωστόσο, όλοι προκαλούν αναπνευστικά, έντερικά, ήπατικά και νευρολογικά νοσήματα. Μέχρι σήμερα έχουν αναγνωρισθεί έπτά στελέχη κορωνοϊών. Τέσσερις από αυτούς είναι οι επικρατέστεροι, οι οποίοι συνήθως προκαλούν συμπτώματα κοινού κρυολογήματος σε ανοσοεπαρκή άτομα. Οι τρεις

νέοι προκαλούν επιδημίες και είναι ο SARS-CoV, ο MERS-CoV και ο σημερινά προστιθέμενος SARS-CoV-2 (COVID-19). Ο SARS-CoV ήταν ο αιτιολογικός παράγοντας των έστιων σοβαρού όξυος αναπνευστικού συνδρόμου που το 2002 παρουσιάσθηκε στην επαρχία Guangdong της Κίνας, ενώ ο MERS-CoV ήταν ο αιτιολογικός παράγοντας που εϋθύνονταν για τις έστιες σοβαρών αναπνευστικών νοσημάτων του 2012 στην Μέση Ανατολή⁴⁹.

Ωστόσο, βασικό χαρακτηριστικό του κορωνοϊού είναι η ιδιαίτερα μεγάλη και ταχεία μεταδοτικότητα του, εξ αιτίας μάλιστα της οποίας σε σύντομο χρονικό διάστημα γνώρισε παγκόσμια εξάπλωση. Καθ' όσον αφορά τη θνητότητα είναι σχετικά μικρή (2,1% στις (5.8.2021)⁵⁰. Το πρόβλημα ωστόσο έγκειται, ότι λόγω της ευρείας και ταχείας διασποράς του ιού και δεδομένου ότι προκαλεί ραγδαία και απρόβλεπτη κατάρρευση της αναπνευστικής λειτουργίας, με τεράστια δυσφορία και με μοναδική βοήθεια είτε την παροχή οξυγόνου, είτε την έντατική παρακολούθηση, είτε τη διασωλήνωση στον αναπνευστήρα, απαιτείται νοσηλεία και Μονάδα Έντατικής Παρακολούθησης (ΜΕΘ), που ακόμη και τα ισχυρότερα συστήματα Υγείας (λ.χ. Η.Π.Α., Έλβετία κ.λπ.), πιεζόμενα δέν δύνανται να αντέξουν⁵¹.

Γ) Ψυχολογικές συνέπειες της πανδημίας

Σύμφωνα με πρόσφατες μελέτες, η κατάσταση έκτακτου ανάγκης για την δημόσια υγεία που προκύπτει από τον COVID-19 επηρεάζει αρνητικά την ψυχική υγεία του πληθυσμού και αυξάνει την συχνότητα εμφάνισης ψυχολογικών κρίσεων⁵². Ωστόσο, η πανδημία COVID-19 επιδρά στην ψυχική υγεία του ανθρώπου με τρεις κεντρικούς τρόπους⁵³:

α) Η απειλή της φυσικής έξοντώσεως του ατόμου ή ακόμη και των προσφιλών προσώπων του. Η συνεχιζόμενη ροή αρνητικών ειδήσεων σχετικά με τα νέα κρούσματα, τους διασωληνωμένους ασθενείς και τους θανάτους στην Ελλάδα όσο αναγκαία ή νομοτελειακά αναμενόμενη και να είναι θέτει το πρόσωπο σε μία συνεχή κατάσταση στρες. Το στρες

αυτό οδηγεί τό πρόσωπο νά βιώνει μία συνεχή κατάσταση έντόνου καί παρατεταμένου άγχους καί φόβου, παραμένοντας έτσι σέ μία συνεχή ψυχοπιεστική κατάσταση κινδύνου ή πανικού μέ ό,τι αυτό συνεπάγεται γιά τήν ψυχική υγεία του.

β) Ή άπομόνωση στήν οικία καί ό περιορισμός τής κυκλοφορίας. Ή έξαναγκαστική ψυχική καί σωματική άπομόνωση άποτελεί παραδοσιακά μία συμπεριφορά έπισήμου ή άνεπισήμου τιμωρίας. Γιά παράδειγμα, στή φυλακή ή παραμονή του κρατουμένου σέ ένα κελί δίχως άλλους ανθρώπους καί δίχως νά έχει δικαίωμα νά προαυλισθεί μέ τούς συγκρατούμενους του θεωρείται μία σκληρή τιμωρία γιά τή μή συμμόρφωση μέ τούς κανόνες τής φυλακής. Συνεπώς, ή παρατεταμένη παραμονή στό σπίτι άπομονώνει τόν άνθρωπο άπό τήν φυσική παρουσία (όραση, άκοή, όσμή, άφή) τών άλλων ανθρώπων. Ό άκούσιος περιορισμός στήν οικία αυξάνει τήν άγωνία, πολύ δέ περισσότερο όταν δέν εἶναι γνωστό πότε θά λήξει καί οί χρονικές προθεσμίες συνέχεια μετατίθενται κατά μερικές εβδομάδες στό μέλλον. Σέ παρατεταμένη άποστέρηση κοινωνικής έπαφής τό σύστημα του στρές εξαντλείται μέ συνέπεια τό πρόσωπο νά εμφανίζει καταθλιπτική συμπτωματολογία, έλλειψη έλπίδας καί άδυναμία νά πιστέψει ότι δύναται νά έλθει βοήθεια. Υπό τό πνευμα αυτό, ή έλλειψη νοήματος τής ζωής σέ συνδυασμό μέ όδυνηρά συναισθήματα (άγχος, πανικός καί θλίψη) μπορούν νά οδηγήσουν τόν άνθρωπο σέ αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές.

γ). Ή άβεβαιότητα γιά τό μέλλον. Κυρίως γιά τούς έργαζομένους άδελφούς μας, πού οί εργασίες τους έχουν διακοπεί λόγω τών έκτάκτων μέτρων, τό άγχος δέν άφορᾷ μόνο στήν άπομόνωση καί τήν επιβίωση άπό τήν πανδημία, αλλά καί τήν οικονομική τους δυσχέρεια. Ήπιπλέον, ή παράταση τής άναστολής τών επαγγελματικών δραστηριοτήτων αυξάνει έκθετικά όσο περνάει ό χρόνος τήν άγωνία γιά τήν επόμενη ήμέρα μετά τήν λήξη τής πανδημίας.

Βεβαίως, οί συνέπειες τών άνωτέρω εἶναι λίγο πολύ γνωστές σέ όλους μας. Σύμφωνα μέ τούς ειδικούς, μέσα στήν πανδημία διπλασιάθηκε τό

ποσοστό τής κατάθλιψης γύρω στό 10%, όταν αυτό δέν θά έπρεπε νά ξεπερνᾷ τό 5%-6%⁵⁴. Κατά τήν διάρκεια τής πανδημίας παρατηρήθηκε επίσης δραματική αύξηση τής ένδοικογενειακής βίας, μέ τόν ΟΗΕ νά τήν χαρακτηρίζει «κρυμμένη πανδημία»⁵⁵, τής κακοποίησης άνηλίκων, αύξημένη χρήση ναρκωτικών ουσιών καί άλκοόλ, αύξηση χρήσεως ψυχοφαρμάκων, δραματική αύξηση έγκληματικότητας καί αυτοκτονιών, κατακόρυφη μείωση ιατρικών έξετάσεων καί επισκέψεων στους ιατρούς, αύξηση ποσοστών παχυσαρκίας κυρίως σε παιδιά, κ.ά.

Άναμφίβολα, ζοῦμε σέ μία εποχή, τήν όποία χαρακτηρίζει ή άναστάτωση. Ήπιπλέον, όμως νά όμολογήσουμε ότι ή πανδημία του κορωνοϊού στάθηκε ή άφορμή όχι νά προκληθεί αυτή ή άναστάτωση, αλλά κυρίως γιά νά άναδειχθεί. Ή άπειλητική εμφάνιση τής νόσου εκτός άπό τό γεγονός ότι έπληξε σημαντικά τήν παγκόσμια δημόσια υγεία καί τήν παγκόσμια οικονομία, αντιμετώπισθηκε αρχικά μέ όλιγωρία τόσο άπό τήν έρευνητική καί επιστημονική κοινότητα, όσο καί άπό τίς κυβερνήσεις τών κρατών, πού σέ συνδυασμό μέ τούς άνεπαρκείς πόρους του Παγκοσμίου Ήργανισμου Ήγείας έκαναν τήν ανθρωπότητα νά θρηνήσει τόν θάνατο περίπου 3,2 έκατομμυρίων συνανθρώπων μας, σύμφωνα πάντοτε μέ άνεξάρτητη έπιτροπή έμπειρογνομόνων⁵⁶.

Πράγματι, δεδομένης τής πορείας τής επιδημίας ειδικά τόν Φεβρουάριο καί τόν Μάρτιο του 2020, ή διεθνής συνεργασία γιά τήν αντιμετώπιση τής νόσου δέν ήταν διόλου επιτυχής, άφού ή κάθε χώρα προτίμησε αρχικά νά αναλάβει άτομικές πρωτοβουλίες γιά νά αντιμετώπισει τό δικό της πρόβλημα. Σύντομα όμως ή ανάγκη γιά συνεργασία μεταξύ τών χωρών κρίθηκε επιτακτική. Ήτσι, ή Εύρωπαϊκή Ένωση καί τά κράτη μέλη αυτής συνεργάστηκαν άμεσα μέ στόχο άφ' ενός μέν τήν ενίσχυση τών ένθικων συστημάτων υγειονομικής περιθάλψεως, άφ' έτέρου δέ γιά τόν περιορισμό τής έξαπλώσεως του ιού. Ταυτόχρονα, οί χώρες τής Εύρωπαϊκής Ένωσης ανέλαβαν σημαντικές δράσεις, προκειμένου νά μετριάσουν τίς κοινωνικο-οικονομικές επιπτώσεις τής πανδημίας COVID-

19 και να στηρίζουν την ανάκαμψη. Στο πλαίσιο αυτό, ανέπτυξαν κοινή προσέγγιση για ασφαλή έμβολια κατά της νόσου, συντόνισαν τις διαγνωστικές στρατηγικές τους και διευκόλυναν την προμήθεια προστατευτικού και ιατρικού εξοπλισμού σέ όλόκληρη την Ευρώπη⁵⁷.

Δ) Η εμφάνιση του κορωνοϊού (COVID-19) στην Ελλάδα – Οι ενέργειες της Εκκλησίας.

Η εξάπλωση του κορωνοϊού και η επιβεβαίωση των τριών πρώτων κρουσμάτων στην χώρα μας στις 26 Φεβρουαρίου 2020 προκάλεσε άρχικα σύγχυση, μεγάλη ανασφάλεια, αλλά και έναν άμύχανο φόβο, ο οποίος σκίασε τις καρδιές του μεγαλύτερου ποσοστού των Ελλήνων για την άγνωστη εμφανιζόμενη απειλή. Η κρατική, ωστόσο, αντίδραση ήταν άμεση. Σταδιακά επιβλήθηκαν μέτρα αναστολής εκδηλώσεων, άρχικα σέ επίπεδο τοπικό στίς πληττόμενες περιοχές (ιδιαίτερα της Ηλείας, της Αχαΐας και της Ζακύνθου). Τόν Μάρτιο του 2020, λόγω της εμφάνισης κρουσμάτων του ιού σέ διάφορες περιοχές της χώρας μας, αποφασίσθηκε τό πανελλαδικό κλείσιμο όλων των εκπαιδευτικών δομών και σταδιακά καταστημάτων έστίασεως, έμπορικών καταστημάτων, χώρων λατρείας και βεβαίως των Ίερών μας Ναών. Επιπλέον, από τις 16 Μαρτίου καθιερώθηκαν καθημερινές τηλεοπτικές ενημερώσεις από τό Ύπουργείο Υγείας σχετικά μέ τήν εξέλιξη της πανδημίας στην πατρίδα μας και τις έκτακτες αποφάσεις της κυβερνήσεως για τήν αντιμετώπισή της, οί οποίες όλοκληρώθηκαν στά τέλη Μαΐου, αλλά επαναφέρθηκαν από τά μέσα Ιουλίου.

Από τις 23 Μαρτίου 2020 επιβλήθηκαν σημαντικοί περιορισμοί (lockdown) στην κυκλοφορία και μετακίνηση των πολιτών σέ όλόκληρη τήν επικράτεια, πλήν συγκεκριμένων εξαιρέσεων. Έτσι, από τις 4 Μαΐου τέθηκε σέ εφαρμογή τό σχέδιο της Πολιτείας για τήν σταδιακή αποκλιμάκωση των έκτάκτων μέτρων, μέ τήν άρση των περιορισμών στίς μετακινήσεις και τήν επανέναρξη λειτουργίας τόσο των Ι. Ναών, όσο και των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των σχολείων από τόν Ιούνιο και των τουριστικών επιχειρήσεων από τόν Ιούλιο. Από τόν Αύγουστο του 2020 ή

εξέλιξη του αριθμού κρουσμάτων, νοσηλευμένων και θανόντων είχε λάβει άνησυχητικές άνοδικές διαστάσεις.

Στό έντονα άνησυχητικό αυτό πλαίσιο, ή Εκκλησία μας φρόντισε νά συνεργασθεί άμεσα και κατά τρόπο άφογο τόσο μέ τούς άρμοδίους κρατικούς φορείς, όσο βεβαίως και μέ τις έπιστημονικές ύγειονομικές άρχές για τήν σωστή αντιμετώπιση της νόσου. Έτσι, θέτοντας υπεράνω όλων τόν σεβασμό στην ανθρώπινη ζωή και τήν άγάπη προς τόν πλησίον, δέχθηκε τις έισηγήσεις των ειδικών έπιστημόνων, τήρησε μέ άυστηρότητα τά πρωτοφανή μέτρα και υπάκουσε στους νόμους της Πολιτείας, προκειμένου νά περιορισθεί ή εξάπλωση της νόσου.

Η Εκκλησία μας κένωσε τόν έαυτό της. Ταπεινώθηκε έως έσχάτων και συμπορεύθηκε μέ τόν πόνο και τήν άγωνία του ανθρώπου, άναγκαζόμενη νά λάβει πρωτόγνωρες άποφάσεις, κλείνοντας τούς Ναούς της και περιορίζοντας τήν ποιμαντική της διακονία, μέχρι βεβαίως τό σημείο που νά μίν παραβλάπτεται ή ουσία και ο πυρήνας της ζωής της, ήτοι τό μυστήριο της θείας Ευχαριστίας και της θείας Μεταλήψεως του Σώματος και του Αίματος του Χριστού μας, κατά τήν ιερότερη μάλιστα περίοδο του εκκλησιαστικού έτους, τό Άγιον Πάσχα. Αυτό είχε ως συνέπεια, πολλοί πιστοί νά στερηθούν τόσο τήν συμμετοχή τους στίς ιδιαίτερα προσφιλείς και κατανυκτικές Άκολουθίες της περιόδου του Τριωδίου, της Μεγάλης Έβδομάδας και της Λαμπροφόρου Άναστάσεως του Κυρίου μας του έτους 2020, όσο και τήν μετοχή τους στο Μυστήριο των μυστηρίων, τήν Θεία Ευχαριστία.

Έπιπλέον, στην όλη αυτή ζοφερή πραγματικότητα, ή Εκκλησία μας ένέτεινε τις προσευχές της και δημιούργησε εύχές κατά τήν διάταξη του Μεγάλου Ευχολογίου, άπευθύνοντας κάλεσμα προσευχής στον κόσμο. Έτσι, μεθ' αίμασσούσης καρδιάς και μέ μπτρική στοργή, προέτρεψε τόν πιστό λαό, προκειμένου νά τόν ένισχύσει παραμυθητικά, στά λόγια του άθνητικού έρμηνευτού των Γραφών και μεγάλου Πατρός και Διδασκάλου της Εκκλησίας μας Άγίου

Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὁ ὁποῖος διδάσκει: «Δύναται ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐξ ἀνάγκης ἀδυνατεῖ νά ἐκκλησιασθῆ νά κάμνη τόν ἑαυτόν του Θεσιαστήριον μέ τό νά προσεύχεται κατ' ἰδίαν»⁵⁸.

Συνάμα, ἡ Ἐκκλησία ἀνοίξε ἔτι περαιτέρω τούς ὀρίζοντες της, χρησιμοποιώντας πιό ἐντατικά πλέον τίς σύγχρονες τεχνολογίες (social media) πρὸς ὄφελος τοῦ πιστοῦ λαοῦ, δείχνοντας ἔτσι ὅτι προσαρμόζεται γρήγορα στίς νέες συνθήκες. Στό σημεῖο αὐτό, δέν θά μπορούσαμε νά λησμονήσουμε τούς κληρικούς μας, οἱ ὁποῖοι μέ τήν ἀμέριστη εὐθύνη ὄλων ἡμῶν τῶν ἐπισκόπων τους, ἐνέσκυψαν μέ εὐαγγελική ταπεινώση στόν πονεμένο καί δοκιμαζόμενο ἄνθρωπο. Στόν ἄνθρωπο πού ἔχει καταβληθεῖ ἀπό τήν μοναξιά, τόν πανικό, τό ἄγχος καί τήν ἀγωνία. Ἔτσι, ἀνέπτυξαν στοχευμένες δράσεις τόσο διά ζώσης, ὅσο καί διαδικτυακά, ἐνισχύοντας, ἐνθαρρύνοντας, ἀλλά καί προσφέροντας τά ἀπαραίτητα πνευματικά καί ὑλικά ἀγαθά σέ κάθε συνάνθρωπό μας πού εἶχε ἀνάγκη.

Ἀναμφίβολα, ἡ περίοδος αὐτή ἦταν καί συνεχίζει νά εἶναι ὄχι μόνο μία περίοδος δοκιμασίας γιά τήν Ἐκκλησία, ἀλλά καί μία περίοδος διδακτική, μία περίοδος αὐτοεκφράσεως καί αὐτογνωσίας, ἀφοῦ ἡ νόσος τοῦ κορωνοϊοῦ ἐπέτρεψε νά ἀντιληφθοῦμε τίς ἀδυναμίες μας, τά θεολογικά μας κενά, ἢ ἂν προτιμᾶτε, καί τί νοσηρή πνευματικότητα ὄχι μόνο πολλῶν μελῶν τοῦ χριστεπωνύμου ποιμνίου μας, ἀλλά δυστυχῶς ἀκόμη καί πολλῶν κληρικῶν μας.

Πέρα ὄμως ἀπό αὐτά, ἡ εὐθύνη τῆς Ἐκκλησίας ἦταν καί εἶναι νά παραμείνει προσπλωμένη στόν ἀποστολή της, πού δέν εἶναι ἄλλη ἀπό τήν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καί αὐτό διότι ἡ ἔννοια τῆς Ἐκκλησίας δέν δύναται νά χωρισθεῖ ἀπό τήν ἔννοια τῆς «σωτηρίας» καί ἡ σωτηρία δέν μπορεί νά χωρισθεῖ ἀπό τήν ἐσχατολογική προοπτική τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Ἔτσι, ἡ Ἐκκλησία δέν δίστασε νά συγκρουσθεῖ ἀποφασιστικά μέ τίς κρατικές «διαταγές», ὅταν θεώρησε ὅτι διακυβεύεται αὐτή ἡ ἰσορροπία.

Ἰπὸ τό πνεῦμα αὐτό, καί ὕστερα ἀπό τήν δυναμική πρωτοβουλία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου μας ἀρνήθηκε νά συναίνεσει

στίς ἄνευ διαλόγου, αἰφνιδιαστικές ἢ καί ἐπιθετικές κυβερνητικές ἀνακοινώσεις σχετικά μέ τά αὐστηρά προληπτικά μέτρα πού ἀφοροῦσαν στό κλείσιμο τῶν Ἱερῶν Ναῶν ἐν ὄψει τῆς μεγάλης Δεσποτικῆς ἐορτῆς τῶν Θεοφανείων. Ἔτσι, μέ τήν ὑπ' ἀριθμ. 3034 Ἐγκύκλιο/4-1-21 ἡ Δ.Ι.Σ. ἔπραξε τό αὐτονόμο. Τήρησε μέ αὐστηρότητα τά προβλεπόμενα ὑγειονομικά μέτρα γιά τόν περιορισμό τῆς διασπορᾶς τοῦ κορωνοϊοῦ καί ἀποφάσισε τό ἀνοίγμα τῶν Ἱερῶν Ναῶν γιά τόν πιστό λαό, κάνοντας σαφῆ, πρὸς πάσα κατεύθυνση, τά ὄριά της, καί δείχνοντας, πότε ὡς Ἐκκλησία ὑποχωροῦμε καί πότε ὄχι. Ἡ δυναμική αὐτή ἀντίδραση, ὅπως ἦταν εὐλόγο, προκάλεσε τίς ἔντονες τότε κυβερνητικές ἀντιδράσεις, καθὼς καί μία ἐπαχθῆ, ἄσμενη, ἀπρεπῆ καί ἄνευ προηγουμένου προπαγάνδα ἀπό τά ἑλληνικά Μ.Μ.Ε. πού στόχο εἶχε νά πλήξει τό κύρος καί τήν ἀλήθεια τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ὅστόσο, ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι ἓνα ἀνθρώπινο δημιούργημα. Ὡς σῶμα Χριστοῦ δέν σώζεται καί δέν ἔχει ἀνάγκη ἀπό σωτήρες, παρά σώζει ὄσους ἐπιθυμοῦν νά σωθοῦν. Ὡς φιλεύσπλαχνη Μπτέρα ξέρει μόνο πῶς νά ἀγαπᾶ. Γνωρίζει ὄμως ὅτι καί κατὰ τό ἀπώτερο παρελθόν καί σέ ἄλλες ἐποχές εἶχε ἀντιμετωπίσει ξανά παρόμοιους κινδύνους. Εἶχε ἐπιβιώσει ἀπό λοιμούς, λιμούς, διωγμούς, σεισμούς, ἐπαναστάσεις καί οικονομικές κρίσεις. Γιά τόν λόγο αὐτό, ὡς ζωντανός ὄργανισμός, γνώριζε ὅτι ἀπλά ὄφειλε νά ἀναμοχλεύσει τήν ἱστορική της μνήμη καί νά ἀνατρεῖξει στό παρελθόν της, προκειμένου νά «ἐνθυμηθεῖ» τόν τρόπο πού ἀντιμετώπισε καί τότε παρόμοιους κινδύνους.

Συνεπῶς, κατὰ τήν ἐμφάνιση τῆς πανδημίας τοῦ κορωνοϊοῦ, ἔπραξε ὡς ὄφειλε, ἦτοι ἀρχικά νά ἀξιολογήσει, νά ἀποτιμήσει καί στή συνέχεια νά ἐρμηνεύσει τήν παρούσα συνθήκη, προβάλλοντας μέσα ἀπό τόν πλοῦτο τῆς μακροαίωνης ἀποστολικῆς, πατερικῆς καί συνοδικῆς της παράδοσης τίς προτάσεις ἐκεῖνες πού μπορούσαν καί μπορούν πρᾶγματι νά ἀποτελέσουν σωτηριώδες βάλσαμο ὄχι μόνο γιά τήν ἀντιμετώπιση τῆς νόσου COVID-19, ἀλλά καί πολὺτιμη παρακαταθήκη γιά τήν ἀντιμετώπιση

παρόμοιων μελλοντικών κρίσεων. Ωστόσο, μία ουσιαστικότερη, αποτελεσματικότερη και περαιτέρω αλληλέγγυα συνεργασία μεταξύ της Έκκλησίας και της ιατρικής επιστημονικής κοινότητας κρίνεται σήμερα όχι μόνο επιτακτική, αλλά και απολύτως αναγκαία.

2. ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΑΘΗΜΙΑΣ

Μολονότι στην ιατρική επιστήμη η έννοια της ασθενείας ορίζεται ως «κάθε επιβλαβής απόκλιση από την φυσιολογική δομική ή λειτουργική κατάσταση ενός οργανισμού, που γενικά σχετίζεται με όρισμένα σημεία και συμπτώματα και διαφέρει στη φύση από τί σωματική βλάβη»⁵⁹, εντούτοις στην θεολογική διδασκαλία της Ὁρθόδοξου Έκκλησίας η ασθένεια έχει λάβει μία έντελως διαφορετική έννοια και ένα έντελως διαφορετικό περιεχόμενο. Σύμφωνα με την ὀρθόδοξη θεολογία, η ασθένεια αποτελεί έκφραση της αρνητικής και δυσάρεστης καταστάσεως του κακοῦ, τό ὅποιο ἀπλώνεται διάχυτα στόν κόσμο και τί ζωή του ἀνθρώπου και ἔχει ὡς ἀποκορύφωμά της τόν θάνατο.

Ἄλλωστε, τό ἐπίθετο «ασθενής» (ἀ+σθένης) χρησιμοποιεῖται στην ἀρχαία ἑλληνική γραμματεία μέ πολλές σημασίες. Σημαίνει βασικά τόν φιλάσθενο, τόν ἀδύνατο σωματικά και τόν καχεκτικό⁶⁰. Στην ὀρθόδοξη πατερική γραμματεία, ἡ ασθένεια ἀποτελεῖ συνέπεια τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος, τό ὅποιο, σύμφωνα μέ τήν θεολογική διδασκαλία τοῦ Μ. Ἀθανασίου ἐπέφερε τήν ἐπιστροφή τοῦ ἀνθρώπου στην κατάσταση τοῦ «οὐκ ὄντος», ἥτοι σέ μία «κατά φύσιν» κατάσταση⁶¹, ἡ ὁποία καθίσταται γι' αὐτόν ταυτόσημη τῆς ἀνυπαρξίας.

Στό σημείο αὐτό ὁ Μέγας Βασίλειος ἀναφέρει, ὅτι ἡ βρώση τῶν «ὠραίων καρπῶν» πού ἐφύοντο στό «ξύλον τῆς γνώσεως» τοῦ παραδείσου ὄχι μόνο δέν εἶχε γιά τόν ἄνθρωπο τό ἐπιθυμητό ἢ και ἐπιζητούμενο ἀποτέλεσμα τῆς καταστάσεως και θεωρήσεως αὐτοῦ ὡς «ὁμοίου τῷ Θεῷ»⁶², ἀλλά ἐπέφερε τήν ἐπώδυνη συνέπεια τῆς «ἀλλοτριώσεως» του ἀπό τόν Θεό και ἔκτοτε, τῆς εἰσόδου στην ζωή του, τοῦ θεωρουμένου και

λογιζομένου ὡς μή ὄντολογικῶς ὑπάρχοντος⁶³ κακοῦ⁶⁴. Συνεπῶς, ἀπό τήν στιγμή πού ἡ ψυχή τοῦ ἀνθρώπου ἐκτρέπεται ἀπό τό κατά φύσιν ζῆν στό παραφύσιν, ἥτοι στην ἁμαρτία, ὑφίσταται διάφορα κακά και ὑπεισέρχεται στή ζωή τοῦ ἀνθρώπου τό λεγόμενο φυσικό κακό, πού μεταξύ ἄλλων, εἶναι και ἡ ασθένεια, μέ ἀποκορύφωμα βεβαίως τόν θάνατο.

Α) Ἡ έννοια τῆς «ασθενείας» στην Παλαιά Διαθήκη

Εἶναι γεγονός ὅτι, μελετώντας κάποιος τήν ἑλληνική μετάφραση τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀπό τοῦς Ο΄, δέν θά βρεῖ πουθενά ἕναν συγκεκριμένο ὄρισμό γιά τήν ασθένεια, οὔτε βεβαίως κάποια λεπτομερῆ περιγραφή γιά τό τί σημαίνει «ασθένεια». Ὡστόσο, μπορεῖ νά ἀποκομίσει μία γενική ἐντύπωση γιά τό τί θεωρεῖται ασθένεια στην Παλαιά Διαθήκη γενικά, και στόν ἀρχαῖο Ἰσραήλ εἰδικότερα. Ὑπό τό πνεῦμα αὐτό, στά ποιητικά βιβλία και κυρίως στοῦς Ψαλμούς ἡ ασθένεια θεωρεῖται ὡς μία κατάσταση ἀδυναμίας ἢ και ἐξασθενήσεως, σωματικῆς ἢ ψυχικῆς: «ἡ καρδία μου ἐταράχθη, ἐγκατέλιπέν με ἡ ἰσχύς μου, και τό φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου και αὐτό οὐκ ἔστιν μετ' ἐμοῦ»⁶⁵. Ἐπιπλέον, ἀπεικονίζεται ὡς μία κατάσταση πού ὀδηγεῖ στην ἀποστέρηση τῆς ὑγείας και ὀλοκληρίας τοῦ ἀνθρώπου, ἥτοι στόν θάνατο: «ὅτι ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχή μου, και ἡ ζωή μου τῷ ἄδη ἤγγισε»⁶⁶.

Σύμφωνα πάντοτε μέ τί βιβλική σκέψη, τά πάντα ἐξαρτῶνται ἀπό τόν παντοδύναμο Θεό και εἶναι ἀδύνατο νά μή δεῖ κανεῖς τήν ασθένεια ὡς ἕνα πλῆγμα τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο: «παρέδωκε γάρ με ὁ Κύριος εἰς χεῖρας ἀδίκων, ἐπὶ δὲ ἀσεβέσιν ἔρριπέ με. Εἰρηνεύοντα διεσκέδασέ με, λαβόν με τῆς κόμης διέτιλε, κατέστησέ με ὡσπερ σκοπόν»⁶⁷ και «ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ τὰς μάστιγας σου· ἀπό γάρ τῆς ἰσχύος τῆς χειρός σου ἐγὼ ἐξέλιπον»⁶⁸. Ἄλλοτε ὁμως, ἡ ασθένεια ἔχει φυσικά αἷτια, ὅπως λ.χ. τά γηρατεία: «Ἐγένετο δὲ μετὰ τό γηρᾶσαι τὸν Ἰσαὰκ και ἠμβλύθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοῦ ὄραν, και ἐκάλεσεν Ἡσαῦ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρεσβύτερον και εἶπεν αὐτῷ· υἱέ μου· και εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ»⁶⁹.

Ὡς βασική, ὥστόσο, αἰτία τῆς ἀσθενείας παρουσιάζεται ἡ ἁμαρτία καί ἡ ἀσθένεια προέρχεται ὡς συνέπεια ἀπὸ τὸ τιμωρὸ χέρι τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν διαπραχθεῖσα ἁμαρτία. Ἡ τιμωρία αὐτὴ μπορεῖ νὰ παρουσιασθῆ εἴτε μὲ τὴ μορφή ἀρρώστιας, εἴτε μὲ τὴ μορφή ἐπιδημίας, εἴτε φτώχειας, εἴτε πείνας, εἴτε πολέμου, ἀκόμη δὲ καί τῆς καταπίεσεως ἀπὸ ἄλλους λαούς⁷⁰. Ὡστόσο, ὑφίσταται καί παιδαγωγικὸ περιεχόμενον στὴν ἐμπειρία τῆς ἀσθενείας, πού στόχο ἔχει νὰ ὀξύνει στὸν ἄνθρωπο τὴν συνείδηση τῆς ἁμαρτίας. Εἶναι ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὸ στοὺς Ψαλμούς, ὅτι τὸ αἵτημα γιὰ θεραπεία συνοδεύεται πάντοτε ἀπὸ τὴν ὁμολογία τῶν ἁμαρτημάτων ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ: «οὐκ ἔστιν ἴσσις ἐν τῇ σαρκί μου... Ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλὴν μου... ὅτι ἐπὶ σοι Κύριε ἤλπισα»⁷¹.

Ὡς συνέπεια τῆς ἁμαρτίας, ὁ Θεὸς εἰσάγει τὴ λύπη καί στέλνει δοκιμασίες στοὺς ἄνθρώπους, γιὰ νὰ αἰσθανθοῦν τὴν ἁμαρτωλότητά τους καί νὰ συνέλθουν: «Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξης με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσης με. ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάγησάν μοι, καὶ ἐπεστήριξας ἐπ' ἐμὲ τὴν χειρὰ σου»⁷². Ὅταν ἡ ἀσθένεια πλήττει τοὺς δικαίους, ὅπως τὸν Ἰώβ ἢ τὸν Ἰωβία, ἀποτελεῖ μία δοκιμασία τῆς θείας προνοίας πού ἀποσκοπεῖ στὴν ἄσκηση τῆς ἀρετῆς τους, ἥτοι τὸ κατ' ἐξοχὴν φάρμακο τῆς πρόνοιας τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ φέρει τὸν ἄνθρωπο κοντὰ Του καί νὰ αὐξήσει τὴν ἀρετὴ του⁷³. Στὴν περίπτωσιν τοῦ Δικαίου πού ὑποφέρει ἰδιαίτερα, τοῦ Δούλου τοῦ Γιαχβέ, ἡ ἀσθένεια παίρνει τὴ σημασία τῆς ἐξιλεώσεως γιὰ τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἀνθρώπων. Διαβάζουμε χαρακτηριστικὰ στὸν προφήτη Ἡσαΐα: «οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ ὑπὸ Θεοῦ καὶ ἐν κακώσει»⁷⁴.

Εἶναι λοιπὸν προφανές, ὅτι στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ὁ ὅρος «ἀσθένεια» ἔλαβε ποικίλες σημασίες πέρα ἀπὸ τὴν ἔννοια τῆς σωματικῆς ἢ ψυχικῆς ἀσθενείας. Οἱ βιβλικοὶ συγγραφεῖς χρησιμοποίησαν κυρίως λέξεις, ὅπως: «νόσος», «ἀρρώστια» καὶ «πληγὴ» σὲ συνδυασμὸ μὲ ὀρισμένους ἱατρικοὺς ὄρους γιὰ νὰ περιγράψουν

τὶς σωματικὲς καὶ ψυχικὲς ἀσθένειες πού ταλαιπωροῦσαν τοὺς ἄνθρώπους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ κόσμου μέχρι τὴν ἐπανάστασιν τῶν Μακκαβαίων (167π.Χ.-142π.Χ.), ἥτοι στὴν περιοχὴ πού ὀριοθετεῖται ἀπὸ τὸ βιβλικὸ κείμενον. Ἐπιπλέον, πολλὰ παλαιοδιαθηκικά χωρία ἀναφέρονται στὴν ἱατρικὴ περίθαλψη, ἥτοι στὴν χρῆσιν ἀπλῶν φαρμάκων⁷⁵, ἐνῶ ἡ Σοφία Σειράχ ἐπαινεῖ ἰδιαίτερον τὸ ἱατρικὸ ἐπάγγελμα⁷⁶. Αὐτὸ πού ἀπορρίπτει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, δὲν εἶναι ἄλλο, ἀπὸ τὴν μαγεία, σὲ σχέση μὲ τὴ λατρεία τῶν εἰδώλων πού μολύνουν τὴν ἱατρική.

Β) Ἡ ἔννοια τῆς «ἀσθενείας» στὴν Καινὴ Διαθήκη

Στὴν Καινὴ Διαθήκη, ἡ αἰτιολογικὴ σχέση μεταξύ ἀσθενείας καὶ ἁμαρτίας ἐπιβεβαιώνεται ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Κύριον, ὅταν παρουσιάζει τὴν σωματικὴ ἴαση ὡς τὸ ὄρατὸ σημεῖον φανερώσεως τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἀνθρώπου. Στὸ πλαίσιο αὐτό, ὁ Κύριος θεραπεύει τὸν παραλυτικὸν τῆς Καπερναοῦμ, ἀφοῦ ὁμως πρῶτα ἐξαγγέλει τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν του, λέγοντας: «τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, Ἄφεωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν, Ἐγειρε καὶ περιπάτει; ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἶπεν τῷ παραλελυμένῳ, Σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἄρας τὸ κλινιδίον σου πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου»⁷⁷.

Πράγματι, ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ δείχνει μία ἄλλη στροφή καὶ μία ἄλλη πρακτικὴ στὴν θεώρηση τῆς ἀσθενείας. Ὁ Κύριος ἀνταποκρίνεται ἄμεσα στοὺς ἀσθενεῖς. Τοὺς σπλαχνίζεται⁷⁸ καὶ τοὺς θεραπεύει. Συγκινεῖται βαθύτατα μὲ ὅσους πονοῦν καὶ αἰσθάνεται ἀλληλέγγυος ὅταν ἀντικρῦζει τὴν ἀνθρωπίνην δυστυχίαν. Ὁ Κύριός μας θεωρεῖ τὴν ἀσθένεια ὡς ἓνα κακὸ πού βλάπτει τὸν κόσμον, ὡς συνέπεια τῆς ἁμαρτίας καὶ ὡς ἓνα σημάδι τῆς δυνάμεως τοῦ διαβόλου πάνω στοὺς ἄνθρώπους⁷⁹. Διακρίνει ὁμως ἄμεσα τὴν φυσικὴ ἀσθένεια ἀπὸ τὸν δαιμονισμό: «ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν»⁸⁰.

Στὸ πλαίσιο αὐτό, ὁ Ἰησοῦς ἐπισημαίνει καὶ τὴν προσωπικὴ ἠθικὴ εὐθύνη τοῦ κάθε

άνθρώπου για τήν πρόκληση τῆς ἀσθενείας ὡς συνέπειας συγκεκριμένων ἁμαρτωλῶν ἐνεργειῶν. Παρατηρεῖ λοιπόν τόν παραλυτικό τῆς Βηθσδά, λέγοντας: «Ἴδε ὑγιής γεγονός· *μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν σοί τι γένηται*»⁸¹. Ἐπιπλέον, ἡ ἀσθένεια παρουσιάζεται ἀπό τόν Κύριο καί ὡς ἀφορμή γιά νά φανερωθεῖ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ (βλ. παράδειγμα τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ). Στήν ἐρώτηση μάλιστα τῶν μαθητῶν του, πού ἀπηχεῖ τίς λαϊκές ἀντιλήψεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης σχετικά μέ τήν αἰτία τῆς ἀσθενείας τοῦ τυφλοῦ, ἵτοι: «*τίς ἡμάρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῆ;*», ὁ Κύριος ἀπαντᾷ: «οὔτε οὗτος ἡμάρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῆ τά ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ»⁸². Ἔτσι, μπροστά σ' ὅλους τούς ἀσθενεῖς πού ἐκφράζουν τήν ἐμπιστοσύνη τους στόν Κύριο, ὁ Ἰησοῦς διατυπώνει μόνο μία ἀπαίτηση, ἵτοι νά πιστέψουν, διότι ὅλα εἶναι δυνατά χάρις στή βαθειά πίστη. Ἡ πίστη στόν Χριστό προϋποθέτει τήν πίστη τους στήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ καί αὐτή ἡ πίστη εἶναι πού σώζει. Ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος μᾶς λέγει χαρακτηριστικά: «*ἡ πίστις σου σέσωκέν σε*»⁸³.

Ἰπὸ τό πνεῦμα αὐτό, τήν παλαιδιαδική ἀντίληψη περί τῆς σχέσεως ἁμαρτίας καί ἀσθενείας ἐμβαθύνει θεολογικά ὑπό τό φῶς πλέον τῆς καινοδιαθηκικῆς ἀποκαλύψεως ὁ Ἀπόστολος Παῦλος σέ διάφορα σημεῖα τῶν ἐπιστολῶν του, κυρίως ὅμως στά κεφάλαια 5-7 τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς του. Γιά τόν Ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν Παῦλο ἡ ἀσθένεια καί ἡ φθορά δέν προῆλθαν ἀπό τόν Δημιουργό Θεό, ἀλλά ἐπικράτησαν στό ἀνθρώπινο γένος ἐξ αἰτίας τῆς ἁμαρτίας, ἡ ὁποία θεμελιώθηκε πάνω στήν παράβαση τοῦ Ἀδάμ: «*ὥσπερ δι' ἐνός ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διήλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἡμάρτον*»⁸⁴. Ἐρμηνεύοντας τόν ἀποστολικό αὐτό λόγο ὁ Μέγας Ἀθανάσιος παρατηρεῖ: «*εἰ γὰρ καὶ ὁ Ἀδὰμ ἐκ γῆς μόνος ἐπλάσθη, ἀλλ' ἐν αὐτῷ ἦσαν οἱ λόγοι τῆς διαδοχῆς παντὸς τοῦ γένους*»⁸⁵.

Γιά τόν Ἀπόστολο Παῦλο ἡ ἁμαρτία ἀποτελεῖ καθολικό φαινόμενο τόσο σέ ὀριζόντια, ὅσο καί

σέ κατακόρυφη διάσταση. Σέ ὀριζόντια διάσταση ἡ ἁμαρτία ἀφορᾷ σέ ὅλους τούς ἀνθρώπους, ἀφοῦ: «*πάντες ἡμάρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ*»⁸⁶, ἐνῶ σέ κατακόρυφη διάσταση νοεῖται ὅτι ἔχει εἰσέλθει βαθιά στό ἐσωτερικό τοῦ ἀνθρώπου σέ βαθμὸ τέτοιο, ὥστε λειτουργεῖ ὡς δεύτερη κινητήρια δύναμη, πού καθορίζει τίς ἐπιλογές του: «*βλέπω ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου. Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;*»⁸⁷.

Ὅστόσο, τόσο ἡ ἁμαρτία, ὅσο καί ἡ ἀσθένεια, ὡς συνέπεια αὐτῆς, καταργήθηκαν, κατὰ τόν Ἀπ. Παῦλο, μέσῳ τῆς Σταυρώσεως καί τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας. Ἔτσι, ὁ χαρακτήρας τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν δεινῶν αὐτῶν ἐξαρθᾶται ἀποκλειστικά καί μόνο ὁμως ἀπό τήν μετοχή τοῦ κάθε ἀνθρώπου στό ἓνα καί μοναδικό αἰώνιο, ἱστορικό, σταυρωθέν, ἀναστάν καί ἀναληφθέν σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ: «*εἰ γὰρ τῷ ἐνός παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἐνός, πολλῶ μᾶλλον οἱ τὴν περισσεῖαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύσουσι διὰ τοῦ ἐνός Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄρα οὖν ὡς δι' ἐνός παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα, οὕτω καὶ δι' ἐνός δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς*»⁸⁸.

Γιά τόν Ἀπ. Παῦλο, ἡ ἀσθένεια θεωρεῖται ἐπιβλαβῆς καί ἀρνητικὴ γιά τό ἀνθρώπινο σῶμα, σέ ἀντίθεση βεβαίως μέ τήν ὑγεία, πού εἶναι πάντοτε ἐπιθυμητὴ καί ὠφέλιμη. Ὁ ἴδιος δέν δίστασε μάλιστα νά χρησιμοποίησιν στή διδασκαλία του παραδείγματα ἀσθενικῶν ἀνθρώπων, προβάλλοντας τούς ἰδίους τούς Ἀποστόλους, οἱ ὁποῖοι ζοῦσαν ἀσκητικά, μέ στερήσεις: «*Ἡμεῖς ἀσθενεῖς... Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινώμεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνητεύομεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσὶ*»⁸⁹.

Ὁ Ἀπ. Παῦλος, ὥστόσο, ἀντιμετώπιζε τήν ἀσθένεια μέ τρόπο ἐντελῶς διαφοροτικό σέ σχέση μέ τόν τρόπο πού τήν ἐκλαμβάνει σήμερα ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος. Μολονότι γιά

τόν σύγχρονο κοσμικό άνθρωπο ή σωματική ασθένεια προκαλεί έναγωνία συναισθήματα άγχους, πανικού και ανασφάλειας, για τόν Άπ. Παῦλο, ή σωματική ασθένεια αποτελεί μέσο πνευματικής τελειώσεως, αφού για τόν ίδιο ή πνευματική δύναμη τελειοποιείται μέσω τής σωματικής ασθένειας. Ο ίδιος γράφει στή Β' προς Κορινθίους έπιστολή του: «ή γάρ δύναμίς μου έν ασθενεία τελειούται»⁹⁰ και «όταν γάρ ασθενῶ, τότε δυνατός είμι»⁹¹. Έτσι, ή ασθένεια αποτελούσε για τόν Παῦλο καύχημα και ό ίδιος τήν άποδεχόταν μέ εύχαρίστηση για χάρη του Χριστού⁹²: «*ὑπέρ τοῦ τοιοῦτου καυχίσομαι, ὑπέρ δέ έμαντοῦ οὐ καυχίσομαι εἰ μή έν ταῖς ασθενείαις μου*». Υπό τήν έννοια αὐτή, συνιστά προς έμās νά αντιμετωπίζουμε τίς ασθένειες όχι μέ φόβο και άπογοήτευση, αλλά κυρίως μέ ταπεινώση, ως παιδαγωγία Θεοῦ και δοκιμασία: «*ίνα μή υπεραίρωμαι, έδόθη μοι σκόλοψ τῆ σαρκί, άγγελος σατάν, ίνα με κολαφίζη ίνα μή υπεραίρωμαι*»⁹³.

Όστόσο, ό Άπ. Παῦλος αναφερόταν όχι μόνο στους σωματικά ασθενείς ανθρώπους, αλλά και στους ασθενείς στήν πίστη. Σέ αὐτούς άπευθυνόταν μέ ιδιαίτερη αγάπη, παροτρύνοντας μάλιστα τούς δυνατούς νά μήν τούς περιφρονούν, αλλά συνεχώς νά τούς στηρίζουν και νά τούς ενισχύουν: «*τά ασθενήματα τῶν αδυνάτων βαστάζειν*»⁹⁴. Ο Μέγας Άπόστολος θεωροῦσε σημαντική ύποχρέωση τή συμπάθεια και τή βοήθεια προς τούς ασθενείς στήν πίστη, τονίζοντας χαρακτηριστικά: «*τίς ασθενεί και οὐκ ασθενῶ;*»⁹⁵. Αντιθέτως, χαρακτηρίζει ως υγεία τήν τήρηση τῶν χριστιανικῶν διδασκαλιῶν, διδάσκοντας τούς ανθρώπους νά εἶναι υγείς στήν πίστη, στήν αγάπη και στήν ύπομονή⁹⁶. Ένδεικτική, ώστόσο, στον σεβασμό πού έδειχνε ό Παῦλος προς τήν υγεία του ανθρώπινου σώματος, εἶναι και ή άξία πού ό ίδιος αναγνώριζε στήν ιατρική τέχνη, άποκαλύπτοντας μάλιστα και τόν προσωπικό του ιατρό, τόν Άπόστολο και Εὐαγγελιστή Λουκά.

Γ) Ἄνθρωπος: σῶμα και ψυχή

Εἶναι προφανές ότι τό Εὐαγγέλιο δέν άσχολεῖται μόνο μέ τήν ψυχή του ανθρώπου, αλλά και μέ τήν υγεία του ανθρώπινου σώματος.

Ἡ Ἐκκλησία μας άλλωστε, βλέπει τόν άνθρωπο στήν ολόπντά του, ήτοι ως δημιούρημα δι- σύνθετο από πνεῦμα και ψυχή. «Ἄνθρωπος» για τήν Ἐκκλησία δέν εἶναι μόνο ψυχή, ούτε μόνο σῶμα. Εἶναι σῶμα και ψυχή. Τό βιβλίό τής Γενέσεως μās διδάσκει ότι ό άνθρωπος έλαβε από τόν Θεό τό πνευματικό του στοιχείο, ήτοι τήν «πνοή» του Θεοῦ⁹⁷, συγχρόνως όμως ό Άπόστολος Παῦλος τονίζει ότι τό ανθρώπινο σῶμα εἶναι «ναός του Ἁγίου Πνεύματος»⁹⁸. Για τόν λόγο αὐτόν, ή φροντίδα τής υγείας του σώματος αποτελεί καθήκον και ιερό μέλημα κάθε Χριστιανοῦ. Ἄλλωστε, κατά τή Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου μας και κατά τήν Τελική Κρίση άπαντες θά κριθοῦμε μέ τό αναστημένο σῶμα μας. Γράφει σχετικά ό Άπόστολος Παῦλος: «*τούς γάρ πάντας ήμās φανερωθῆναι δεῖ εμπροσθεν του βήματος του Χριστοῦ, ίνα κομίσθαι έκαστος τά δια του σώματος προς ά έπραξεν, είτε αγαθόν είτε κακόν*»⁹⁹.

Υπό τήν έννοια αὐτή, κανείς χριστιανός δέν έχει δικαίωμα νά άμελεῖ τήν υγεία του σώματος του, ούτε βεβαίως νά μειώνει ή και νά προσβάλλει τήν ιατρική γνώση και έπιστήμη. Γι' αὐτό, μās διδάσκει ή Γραφή: «*Τίμα ιατρόν προς τας χρείας αὐτοῦ τιμαῖς αὐτοῦ, και γάρ αὐτόν έκτισε Κύριος· παρα γάρ Ὑψίστου εστίν ίασις, και παρα βασιλέως λήφεται δόμα. έπιστήμη ιατροῦ ανηψώσει κεφαλῆν αὐτοῦ, και εναντι μεγιστάνων θαυμασθήσεται. Κύριος έκτισεν εκ γῆς φάρμακα, και ανήρ φρόνιμος οὐ προσοχθιεῖ αὐτοῖς. οὐκ από ξύλου έγλυκάνθη ὕδωρ εις τό γνωσθῆναι τήν ισχύν αὐτοῦ; και αὐτός έδωκεν ανθρώποις έπιστήμην ενδοξάξεσθαι έν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ*»¹⁰⁰.

Τό ανθρώπινο λοιπόν σῶμα εἶναι ιερό. Εἶναι ναός του Ἁγίου Πνεύματος και αποτελεί δῶρο Θεοῦ. Ἄλλωστε, ό ίδιος ό Σαρκαμένος Υἱός και Λόγος του Θεοῦ τό προσέλαβε, τό μεταμόρφωσε, τό αγίασε και μέ αὐτό αναλήφθηκε «έν δόξη» στους οὐρανοῦς. Δέχθηκε ό Ἰδιος νά θυσιασθεῖ για νά μās λυτρώσει από τόν θάνατο και από τήν άμαρτία τής ανθρωπίνης φύσεως. Σύμφωνα δέ μέ τόν προφήτη Ἡσαΐα: «*τάς ασθενείας ήμῶν έλαβε και τας νόσους έβάστασεν*»¹⁰¹.

Δ) Ἡ ἀναπτυχθεῖσα προβληματική περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα αὐτὸ καὶ δεδομένου ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖται ὄχι μόνο ἀπὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ψυχὴ, ἡ Ἐκκλησία φρόντισε νὰ διαφυλάξει τὸν πιστὸ λαὸ ἀπὸ τὴν εὐρύτερη προβληματικὴ ἢ μᾶλλον κατάφωρη πολεμικὴ πού ἀναπτύχθηκε σέ ὅλο τὸ διάστημα τῆς πανδημίας σχετικὰ μὲ τὸ κατ' ἐξοχὴν φάρμακο ψυχῆς, ἦτοι τὸ Μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας. Πράγματι, ἡ Ἐκκλησία ὄχι μόνο δὲν κάμφθηκε ἀπὸ τὴν σύγχρονη λογικὴ τῆς ἀσεβοῦς ἀμφισβητήσεως τόσο περὶ τῆς θείας Μεταλήψεως, ὡς Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ, ὅσο καὶ τοῦ τρόπου μεταδόσεως αὐτῆς, καθὼς δὲ καὶ ἀπὸ τίς σκανδαλώδεις συζητήσεις περὶ ἀναποδείκτου μεταδοτικότητος ἀσθενειῶν μέσῳ τοῦ Μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας, ἀλλὰ φρόντισε, ἀπὸ τὴν πρώτη κιόλας στιγμὴ τῆς ἐμφάνισεως τῆς παρουσίας κρίσεως (βλ. τὸ ἀπὸ 9.3.2020 Ἀνακοινωθέν τῆς Δ.Ι.Σ.), νὰ ὑπεραμυνθῆι τοῦ ὄντολογικοῦ μυστηριακοῦ αὐτῆς κέντρου. Ἔτσι, προέβαλε αὐτὸ ὡς τὸ κατεξοχὴν «φάρμακον ἀθανασίας», τὸ ὁποῖο σέ ὄσους μεταλαμβάνουν ἀξίως καὶ μετὰ φόβου Θεοῦ, γίνεται, σύμφωνα μὲ τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Δαμασκηνὸ «εἰς ἄφρασην ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον καὶ εἰς φυλακτήριον ψυχῆς τε καὶ σώματος»¹⁰², φροντίζοντας συνάμα νὰ προφυλάξῃ τὸν πιστὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸν ἀνιλεῖν, ἀσεβῆ, ἐσκεμμένο, προκλητικὸ καὶ ἐπαχθῆ πόλεμον παραπληροφορήσεως (fake news) πού ἀναπτύχθηκε περὶ τοῦ ἱεροῦ Μυστηρίου τόσο μέσα ἀπὸ τὰ δελτία εἰδήσεων τῆς ἑλληνικῆς τηλεοράσεως, ὅσο καὶ ἀπὸ τὰ μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης (social media).

Ἔτσι, ἀπὸ τὴν πρώτη κιόλας στιγμὴ, ἡ Ἐκκλησία διακήρυξε ὅτι, τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ πού κοινωνοῦμε εἶναι Αὐτός ὁ Ἰδιος ὁ Χριστός, ὁ Κύριός μας καὶ ὁ Θεός μας, καὶ ὁ Χριστός εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀθανασίας, ἡ ὑγεία καὶ ὄχι ἡ ἀσθένεια. Ὁ Χριστός μας οὔτε μολύνεται, οὔτε μολύνει, παρά μόνο ἀγιάζει, χαριτώνει καὶ μεταμορφώνει τὸν ἄνθρωπο γιὰτὶ εἶναι ἡ Ἀλήθεια, ἡ Ζωὴ καὶ

ἡ Ἀνάστασις. Μολονότι ἡ Ἐκκλησία μας δὲν κάμφθηκε ἀπὸ τίς ἀσεβεῖς αὐτές καὶ σκανδαλώδεις ἀπόψεις, ἐν τούτοις πληγώθηκε ἡ καρδιά της. Προβληματίσθηκε ἀπὸ τὴν εὐρύτερη μυστηριακὴ ἄγνοια καὶ τραυματίσθηκε ἡ ἐκκλησιολογικὴ της εὐαισθησία, ὅταν ἀκούει βαπτισμένα μέλη της νὰ ἀμφισβητοῦν τὸν ὄντολογικὸ τῆς πυρῆνα καὶ τὸ «εἶναι» της, πού εἶναι τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ.

Βεβαίως, αὐτὸ πού ὀφείλει περισσότερο νὰ προβληματίσει ὅλους μας εἶναι ὄχι μόνο οἱ προσωπικὲς καὶ ἀκατήχητες ἀπόψεις ἰατρῶν ἐπιστημόνων, δημοσιογράφων ἢ καὶ πολιτικῶν, οἱ ὁποῖοι πόρρω ἀπέχουν τῆς μυστηριακῆς χάριτος καὶ ἐμπειρίας, ἀλλὰ κυρίως ἡ θεολογικὴ καὶ ἐκκλησιολογικὴ ἄγνοια τόσο περὶ τῆς οὐσίας τοῦ θεοσύστατου αὐτοῦ Μυστηρίου, ὅσο καὶ τοῦ τρόπου μεταδόσεως αὐτοῦ ἀπὸ δῆθεν θεολόγους καὶ θεολογοῦντες, ἀκόμη δὲ καὶ ἀκαδημαϊκοὺς καθὼς καὶ κληρικούς μας, πού στοχάσθηκαν μὲ τί λογικὴ, τί φαντασία ἢ καὶ τὸ συμφέρον τους πάνω σέ αὐτὸ τὸ μέγα Μυστήριον. Ἡ ἐμφανὴς ἔλλειψη ἐκκλησιολογίας καὶ ἡ ἐσφαλμένη κατανόηση τῆς συνοδικότητος ἀποτελοῦν δυστυχῶς γνωρίσματα πού χαρακτηρίζουν μεγάλην μερίδα τοῦ ἱεροῦ μας κλήρου καὶ εὐνοοῦν τὴν ἐμφάνιση φονταμενταλιστικῶν τάσεων, καλλιεργοῦν τὴν ἀνυπακοή καὶ ὀδηγοῦν στὴν ἐσωστρέφεια καὶ στὸν ἀπομονωτισμὸ.

Ἀναμφίβολα, ἡ πανδημία τοῦ κορωνοϊοῦ δὲν ἀποτελεῖ τιμωρία τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπο. Ὁ Θεός μας δὲν εἶναι τιμωρός, ἀλλὰ Θεός ἐλέους, οἰκτιρῶν¹⁰³ καὶ ἄφατης φιλανθρωπίας. Ποιὸς ὅμως ἀλήθεια δύναται νὰ ἐρηπνεύσει τὸ πανάγιο θέλημά Του; Ὁ Θεός μᾶς χάρισε νοῦ, μᾶς χάρισε τὸ λογικὸ καὶ τὸ αὐτεξούσιο. Μᾶς χάρισε ὅμως καὶ τὸ ὑπερπολύτιμο ἀγαθὸ τῆς ἐλευθερίας. Τῆς ὄντως ἐλευθερίας, αὐτῆς πού πηγάζει ἀπὸ τὴν ὄντως Ζωή, ἦτοι ἀπὸ τὸν Ἰδιο τὸν Κύριό μας καὶ μὲ τὴν ὁποία μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀντιστέκεται στίς πονηρὲς ἐπιβουλές καὶ νὰ συμβάλλει ἀποφασιστικὰ στὴν πραγμάτωση τοῦ προορισμοῦ του, ἦτοι τῆς ὁμοιώσεώς του μὲ τὸν Θεό.

Ὡστόσο, ἡ κακή χρήση τῆς ἐλευθερίας ὀδήγησε τό ἀνθρώπινο γένος σ' αὐτή τήν τραγική κατάσταση. Μέ τήν ἀλαζονεία, τήν ἔπαρση, τόν ἐγωισμό, τήν καταστροφική διάθεση καί τίς ἐγωκεντρικές ἐπιλογές, ὀδηγηθήκαμε μακριά ἀπό τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι, οἱ δοκιμασίες πού βιώνουμε στίς ἡμέρες μας δέν εἶναι παρά τά σημεῖα τῆς ἀνθρωπίνης ἀποστασίας ἀπό τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Εἶναι τά παράγωγα τῆς ἀνομίας καί τῆς ἁμαρτίας πού ἐνεργεῖται στόν κόσμο καί πού γνωρίζει τεράστια ἔνταση στήν ἐποχή μας, φέρνοντάς μας ἀντιμέτωπους μέ μία ὀδυνηρή πραγματικότητα. Λέγει χαρακτηριστικά ὁ Μέγας Βασίλειος: *«Διὰ ταῦτα νόσοι πόλεων καί ἐθνῶν, ἀέρων ἀύχμοι καί ἀφορίαι γῆς καί αἱ κατὰ τόν βίον ἐκάστω τραχύτεραι περιπτώσεις τῆς κακίας τήν αὔξησιν περικόπτουσαι. Ὡστε τὰ τοιαῦτα κακὰ παρὰ Θεοῦ γίνεται, τῶν ἀληθινῶν κακῶν τήν γένεσιν ἐξαιροῦντα... Ἀναρρεῖ τοίνυν τό κακόν ὁ Θεός, οὐχί δέ τό κακόν ἐκ τοῦ Θεοῦ»*¹⁰⁴.

Συνεπῶς, ὁ κορωνοϊός καί γενικότερα οἱ ἀσθένειες ἀποτελοῦν λυτρωτική δοκιμασία γιά τόν ἄνθρωπο. Δέν ἀποτελοῦν τιμωρία τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεός ἐπιτρέπει νά μᾶς βρίσκουν οἱ ἀσθένειες ὄχι γιά νά μᾶς τιμωρεῖ καί νά μᾶς βασανίζει, ἀλλά γιά νά ἐξαγνίζομασθε μέσω αὐτῶν, ἀσκοῦντες κυρίως τήν ἀρετή τῆς ὑπομονῆς καί τῆς καρτερίας καί βοηθούμενοι στό νά ἀποσποῦμε τήν καρδιά μας ἀπό τά φθαρτά ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου¹⁰⁵.

3. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΣΥΝΩΜΟΣΙΑΣ

Εἶναι λογικό, ὅτι ὁ φόβος γιά κάθε τί ἄγνωστο ἢ πρωτόγνωρο νά δημιουργεῖ συχνά ἀντιδράσεις, ἀρνήσεις ἢ καί καχυποψίες μέ συνέπεια, πολλές φορές, νά ἀκούγονται φωνές πού προκαλοῦν σύγχυση, ἔνταση καί διαχωρισμό, γεγονός τό ὁποῖο βεβαίως ἔρχεται σέ ἀντίθεση μέ τά λόγια τοῦ Κυρίου μας, κατὰ τήν Ἀρχιερατική Του Προσευχή: «ἵνα πάντες ἐν ᾧσιν»¹⁰⁶. Ἀνέκαθεν ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται ἀνασφαλῆς καί ἀδύναμος μπροστά στίς φυσικές καταστροφές. Μένει ἐκστατικός σέ ὅτιδήποτε δέν δύναται ἄμεσα

νά ἀντιμετωπίσει καί ἔτσι διακατέχεται ἀπό ἔντονο σκεπτικισμό καί ἀμφιβολία τόσο γιά τίς ἀνακαλύψεις τῆς ἐπιστήμης, ὅσο βεβαίως καί γιά τίς κυβερνητικές ἀποφάσεις. Φοβᾶται τήν ἀσθένεια, τρέμει τόν θάνατο πού μπορεῖ νά προκαλέσει μία πανδημία καί ὡς ἀντίδραση στρέφεται πρὸς τόν Θεό καί τί θρησκεία ἐν γένει, ἀναζητώντας ἀπαντήσεις στά ἀνθρώπινα καί ὑπαρξιακά ἀδιέξοδά του.

Ὑπό τό πνεῦμα αὐτό, ἡ πανδημία τοῦ κορωνοϊοῦ συνοδεύθηκε ἀπό τήν ἐμφάνιση ἐπιβλαβῶν ἢ παραπλανητικῶν θεωριῶν συνωμοσίας¹⁰⁷, οἱ ὁποῖες βρῆκαν καί συνεχίζουν νά βρίσκουν πρόσφορο ἔδαφος γιά τήν ἐξ-ἀπλωσή τους στό διαδίκτυο καί κυρίως στά ἠλεκτρονικά μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ἀποτελεῖ τό Twitter, τό ὁποῖο, σχετικά πρόσφατα, προέβη στήν ἀπενεργοποίηση 170.000 προσωπικῶν λογαριασμῶν, οἱ ὁποῖοι συνδέονται μέ τήν διάδοση ψευδῶν εἰδήσεων γύρω ἀπό τόν νέο κορωνοϊό καί τήν προπαγάνδα ὑπέρ τῆς κινεζικῆς κυβερνήσεως¹⁰⁸.

Θεωρίες συνωμοσίας ἐμφανίζονταν πάντοτε καί μέ ἰδιαίτερα μάλιστα συστηματικό τρόπο, ἰδιαίτερα κατὰ τί διάρκεια ἐπιδημιῶν. Αὐτό φαίνεται ἀπό τά πρόσφατα παραδείγματα μέ τούς ιούς HIV¹⁰⁹ A/H1N1¹¹⁰, Ebola¹¹¹, Zika¹¹², Covid-19¹¹³, ἔχοντας ὡς κοινό παρανομαστή τήν παραδοχή ὅτι ὁ ἐκάστοτε ιός ἔχει δημιουργηθεῖ σέ κάποιο ἐργαστήριο μέ σκοπό τήν ἐξόντωση κάποιας πληθυσμιακῆς ομάδος ἢ χώρας, ἢ ἀκόμη καί τήν αὔξηση τῶν κερδῶν μεγάλων φαρμακευτικῶν ἐταιριῶν.

Οἱ θεωρίες συνωμοσίας ὑποθέτουν ὅτι τίποτα δέν συμβαίνει τυχαῖα, ὅτι τίποτα δέν εἶναι ὅπως φαίνεται καί ὅτι ὅλα συνδέονται μεταξύ τους κατὰ κάποιον ἐντυπωσιακό τρόπο. Μέ ἄλλα λόγια, ἰσχυρίζονται ὅτι μία ομάδα κακόβουλων δρώντων, ἤτοι οἱ συνωμότες, ἐνορχηστρώνουν κρυφά ὅλα ὅσα συμβαίνουν. Συνήθως, παρουσιάζουν τούς φανταστικούς συνωμότες ὡς ἐχθρούς τοῦ λαοῦ. Ἔτσι, οἱ θεωρίες συνωμοσίας διχοτομοῦν αὐστηρά καί ἐπικίνδυνα τόν κόσμο σέ «καλό» καί «κακό», σέ

«ἐμᾶς» ἐναντίον «ἐκείνων», δίχως νά ἀφήνουν περιθώρια ἀμφισβητήσεως ἢ ὑπάρξεως πολυπλοκότητος. Κυρίως ἰσχυρίζονται ὅτι πρέπει νά κοιτάξει κανείς κάτω ἀπό τήν ἐπιφάνεια γιά νά καταφέρει νά ἐντοπίσει τίς ἐνέργειες καί τίς προθέσεις τῶν συνωμοτῶν, οἱ ὁποῖοι καταβάλλουν μεγάλες προσπάθειες γιά νά ἀποκρύψουν τούς κακόβουλους σκοπούς τους¹¹⁴.

Ἐκφράζεται ἡ ἀποψη ὅτι ὑπάρχουν διάφορες ομάδες, σπεῖρες ἢ καί κυβερνήσεις πού συνωμοτοῦν σέ βάρους τῶν ἀπλῶν πολιτῶν σέ θέματα ὑγείας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ἀπό τήν ἐποχή τοῦ ψυχροῦ πολέμου στίς Η.Π.Α. εἶναι ἡ θεωρία πῶς ἡ φθορία τοῦ νεροῦ εἶναι μία πλεκτάνη τῶν κομμουνιστῶν πού ἀποσκοπεῖ στήν ὑπονόμευση τῆς δημόσιας ὑγείας, ἐνῶ, σύμφωνα μέ μία νεώτερη θεωρία, τά ἴχνη συμπυκνώσεως τῶν ἀεροπλάνων ἀποτελοῦν σοβαρές ἐνδείξεις γιά τό ὅτι πραγματοποιοῦνται ἀεροψεκασμοί στό πλαίσιο κάποιου μυστικοῦ σχεδίου. Ἐπιπλέον, μία εὐρύτερη, ἀλλά καί ἰδιαίτερα διαδεδομένη θεωρία συνωμοσίας ἀποτελεῖ ἡ πεποίθησις πῶς ἡ θεραπεία γιά τόν καρκίνο ἔχει ἤδη ἀνακαλυφθεῖ, ἀλλά ἐξ αἰτίας τοῦ ὑπερπληθισμοῦ τῆς γῆς, κρατεῖται κρυφά ἀπό τόν ἀπλό λαό¹¹⁵.

Ἀναμφίβολα, οἱ διαδεδομένες αὐτές ἀντιλήψεις ἔχουν ἀπτά ἀποτελέσματα τόσο στή δημόσια ὑγεία, ὅσο καί στήν πολιτική ζωή μιᾶς χώρας. Γιά τήν ἀκρίβεια μποροῦν νά καταστρέψουν μία κοινωνία μέ πολλούς τρόπους¹¹⁶. Προσφάτως μάλιστα ἔχουν ἀποτελέσει ἀντικείμενο ἐρωτήσεων καί στή Βουλή τῶν Ἑλλήνων. Γιατί ὅμως οἱ ἄνθρωποι ἀρέσκονται νά πιστεύουν σέ θεωρίες συνωμοσίας; Ἔχει διαπιστωθεῖ ὅτι χαρακτηριστικό τῶν θεωριῶν συνωμοσίας εἶναι ὅτι καθίστανται ἰδιαίτερα ἐλκυστικές, διότι ἐκπληρώνουν σημαντικές λειτουργίες γιά τήν προσωπική, κοινωνική καί πολιτική ταυτότητα ἐκείνων πού πιστεύουν σέ αὐτές. Πιο συγκεκριμένα, οἱ ἄνθρωποι πιστεύουν σέ θεωρίες συνωμοσίας λόγω¹¹⁷: Φύλακτων αἰσθημάτων, αἰσθημάτων ἀδυναμίας, ἀδυναμίας ἐξηγήσεως ἀπίθανων γεγονότων, ἐμφανίσεως ἀπειλῶν, ἐπιθυμίας μεταθέσεως εὐθύνων,

ἀλλά καί λόγω ἀμφισβητήσεως τῆς κοινότητος πολιτικῆς.

Ἀναμφίβολα, ὅπως ἤδη ἀναφέρθηκε, σημαντικό ρόλο στήν διασπορά θεωριῶν συνωμοσίας παίζουν τά μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης, ἀφοῦ ἔχουν δημιουργήσει ἕναν κόσμον στόν ὁποῖο κάθε ἄτομο μπορεῖ δυνητικά νά προσεγγίσει ὅσους περισσότερους ἀνθρώπους¹¹⁸. Στό πλαίσιο αὐτό, ἡ ἔλλειψη παραδοσιακῶν ἐλεγκτῶν εἶναι ἕνας λόγος γιά τόν ὁποῖο ἡ παραπληροφόρησις ἐξαπλώνεται εὐρύτερα καί γρηγορότερα στό διαδίκτυο, ἐν συγκρίσει μέ τήν πραγματική πληροφορία¹¹⁹, καί προωθείται ἀπό ψεύτικους λογαριασμούς. Ἐπιπλέον ἔχει ἐρευνηθεῖ ὅτι οἱ καταναλωτές θεωριῶν συνωμοσίας εἶναι πιο ἐπιρρεπεῖς στό νά «ἀρέσουν», ἤτοι νά ἀποκτοῦν πολλά «likes» καί νά μοιράζονται ἀναρτήσεις γιά συνωμοσίες στά μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης (Facebook)¹²⁰. Μία πρόσφατη ἀνάλυσις τῶν ἀναρτήσεων στό Twitter (tweets), σχετικά μέ τόν ἰό Zika, διαπίστωσε πῶς ὁ ἀριθμός τῶν προπαγανδιστικῶν θεωριῶν συνωμοσίας ὑπῆρξε περισσότερο ἀπό ὑπερδιπλάσιος ἀπό αὐτούς πού ἀπομυθοποιοῦν τίς θεωρίες αὐτές¹²¹.

A) Ἡ προέλευσις τῶν ψευδῶν εἰδήσεων (fake news)

Μολονότι ἡ πανδημία σήμερα μαίνεται σέ ὅλο τόν κόσμον, μέ τίς νέες μεταλλάξεις νά δημιουργοῦν ἐντονή ἀνησυχία καί προβληματισμό ἰδιαίτερα στήν ἐπιστημονική κοινότητα καί τίς κυβερνήσεις, ἐντούτοις, ἡ γρήγορη καί συνάμα ἐπικίνδυνη ἐξάπλωσις τῶν fake news δείχνει νά μὴν ἔχει τέλος. Στό σημεῖο αὐτό ἀξίζει νά ἀναφέρουμε ὅτι τά fake news γαλουχήθηκαν καί προέρχονται ἀπό τά νεοχαρισματικά καί νεοταξικά κινήματα τῆς Ἀμερικῆς (λ.χ. Alt Right) καί παράλληλα μέ τήν ἐμφάνισις τῆς πανδημίας ἐξαπλώθηκαν ταχύτατα σέ ὅλο τόν κόσμον. Θεωρίες συνωμοσίας μέσα ἀπό ἐπεξεργασμένες εἰκόνες μέ μοντάζ καί κομμένα βίντεο μέ ἀλλοιωμένο ἦχο, πού ἀπομονώνουν συγκεκριμένες φράσεις, πού σκοπό ἔχουν νά σπεύρουν τόν φόβο καί τόν πανικό στόν κόσμον ἔκαναν τήν ἐμφάνισί τους καί μία παράλληλη πανδημία παραπληροφορήσεως

έπιμόλυνε, συσκοτίζοντας τήν ἀληθινή ὄψη τῆς πραγματικότητας καί δυσχεραίνοντας ἔτι περαιτέρω τήν ἀντιμετώπισή της.

Σύμφωνα μέ μία παγκόσμια μελέτη πού πραγματοποιήθηκε σέ 28 χώρες καί δημοσιεύθηκε στόν επίσημο ιστότοπο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως, πάνω ἀπό 3 στούς 10 ἀνθρώπους πιστεύουν ὅτι μία ξένη ἢ ἄλλη δύναμη προκαλεῖ σκόπιμα τήν ἐξάπλωση τοῦ ἰοῦ τῆς COVID-19¹²². Ἐπιπλέον, μέ τήν ἐμφάνιση τῶν ἐμβολίων ξεκίνησε νέο κύμα παραπληροφορήσεως καί συνεπῶς τά χαμηλά ποσοστά ἀποδοχῆς ἐμβολίων δημιουργοῦν ἰδιαίτερη ἀνησυχία στήν εὐρύτερη ἐπιστημονική κοινότητα. Τά στοιχεῖα πού δημοσιεύθηκαν τόν Ἰανουάριο τοῦ 2021 ἀπό τό Κέντρο Προγραμμάτων Ἐπικοινωνίας Johns Hopkins στήν ἐπίσημη ἱστοσελίδα τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας δείχνουν ὅτι σέ 23 χώρες μόνον τό 63% τῶν ἐρωτηθέντων ἀποδέχεται τό ἐμβόλιο. Αὐτό εἶναι πολύ χαμηλότερο ἀπό τήν ἐλάχιστη ἐκτίμηση 75% πού χρειάζεται, σύμφωνα μέ τούς εἰδικούς, σέ ἕνα πληθυσμό γιά νά ἀγγίξει τήν «ἀνοσία τῆς ἀγέλης» καί νά μειωθεῖ ἔτσι ἡ ἐξάπλωση τῆς νόσου¹²³.

Ἀξίζει ὡστόσο νά γίνει μία σύντομη ἀναφορᾶ γιά τίς πιά διαδεδομένες ψευδεῖς εἰδήσεις (Fake news):

Τό τσιπάκι τοῦ Μπίλ Γκέιτς: ἀφορᾶ τό περιφημο «τσιπάκι» πού ἐμφυτεύεται μαζί μέ τό ἐμβόλιο, πού σκοπό ἔχει τήν δυνατότητα ἐντοπισμοῦ καί παρακολουθήσεως τῶν πολιτῶν. Βασικός ὑπεύθυνος τοῦ σχεδίου αὐτοῦ εἶναι ὁ συνιδρυτής τῆς Microsoft Μπίλ Γκέιτς.

Ὁ ἰός μεταδίδεται μέσφ δικτύων 5G: Οἱ θεωρίες συνωμοσίας συνδέουν τήν ὑπερταχεία τεχνολογία τοῦ διαδικτύου 5G μέ τήν ἐξάπλωση τοῦ κορωνοϊοῦ. Αὐτές χωρίζονται σέ δύο κυρίως ομάδες: α) Τό 5G ἀποδυναμώνει τό ἀνοσοποιητικό σύστημα, καθιστώντας μας πιά εὐάλωτους στήν COVID-19 καί β) ὁ ἰός μπορεῖ νά μεταδοθεῖ μέσφ δικτύων 5G.

Τό ἐμβόλιο θά θανατώσει 700.000 ἀνθρώπους: ἡ ψευδής εἴδηση ξεκίνησε ἀπό ἕνα τουίτ στήν Ἀγγλία, παραπέμποντας σέ ἕνα βίντεο μέ τόν

ἀκροδεξιό συνωμοσιολόγο Ἄλεξ Τζόουνς. Ἀξίζει νά σημειωθεῖ ὅτι τό βίντεο εἶχε περισσότερα ἀπό 45.000 retweets καί likes.

Τά ἐμβόλια ἀλλάζουν τόν γενετικό κώδικα τοῦ ἀνθρώπου: ἡ εἴδηση αὐτή ἐκφράσθηκε σέ ἕνα ἄρθρο τοῦ Τζόζεφ Μέρκολα, ἑνός ὀστεοπαθητικοῦ ἱατροῦ, πού κατά τό παρελθόν ἔχει βρεθεῖ στό στόχαστρο τῆς κριτικῆς γιά τήν προώθηση μί ἐγκεκριμένων θεραπειῶν. Μέσα σέ λίγες ὥρες ἀπό τήν ἀνάρτησή του, τό ἄρθρο μεταφράσθηκε ἀπό τά ἀγγλικά στά ἰσπανικά καί στά πολωνικά. Ἐμφανίστηκε σέ δεκάδες μπλόγκ καί ἀναπαράχθηκε ἀπό ἀντιεμβολιαστές πού ἐπαναλάμβαναν τούς ψευδεῖς ἰσχυρισμούς του. Τό ἄρθρο ἀναρτήθηκε καί στό Facebook, ὅπου ἔφτασε σέ 400.000 χροῖστες.

Ὁ κορωνοϊός δέν ὑπάρχει, εἶναι μία φάρσα: Συντηρητικοί κύκλοι τῆς Ἀμερικῆς πού πηγάζουν ἀπό τά νεοχαρισματικά κινήματα διέδιδαν θεωρίες, ἀναφορικά μέ τόν κορωνοϊό, ὅτι ἀποτελεῖ ἕνα πολιτικό σχέδιο καί ὅτι ὁ ἰός μοιάζει μέ τή γρίπη καί συνεπῶς δέν εἶναι σοβαρός. Δημοφιλές βίντεο στήν Ἰταλία μέ πάνω ἀπό 700.000 προβολές στό Facebook ὑποστηρίζει ὅτι ἡ πανδημία «ἔχει ἐφευρεθεῖ».

Ὅστόσο, σέ αὐτές τίς ψευδεῖς εἰδήσεις ἡ Ἐκκλησία μας δέν στάθηκε ἀδρανής. Μέ τήν ὑπ' ἀριθμ. 3045/14.07.2021 Ἐγκύκλιο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μέ θέμα: «Ἐκκλησία καί ἐπιστήμη στόν ἀγῶνα κατά τῆς πανδημίας», στήν ὁποία συμπεριλαμβανόταν εἰδικό ἔντυπο πρὸς τόν λαόν ὑπό τόν τίτλο: «οἱ χριστιανοί μᾶς ρωτοῦν γιά τό ἐμβόλιο καί οἱ γιατροί μᾶς ἀπαντοῦν» φρόντισε νά διασκεδάσει πολλές ἀπό τίς διαδιδόμενες αὐτές ψευδεῖς εἰδήσεις καί νά δια φωτίσει μέ τήν ἀλήθεια τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως τόν πιστό λαό τοῦ Θεοῦ, παροτρύνοντάς τον στήν ἐλεύθερη ἐπιλογή τοῦ ἐμβολίου, κατόπιν συνεννοήσεως μέ τούς ἀρμοδίους ἱατρούς.

Β) Ἐκκλησία καί θεωρίες συνωμοσίας
Εἶναι γεγονός ὅτι καθ' ὅλη τή διάρκεια τῆς πανδημίας γίναμε ὅλοι μας αὐτόπτες καί αὐτίκοι μάρτυρες ἐξωφρενικῶν καταστάσεων. Ἄλλωστε, ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία δέν θά μπορούσε νά μείνει ἀλώβητη καί νά μὴν ἐπιπλακεῖ σέ

θεωρίες συνωμοσίας τόσο από ανθρώπους που δέν ακολουθοῦν τόν Εὐαγγελικό λόγο, ὅσο καί ἀπό ἀδελφούς μας που μετέχουν τῶν ἱερῶν μυστηρίων καί ζοῦν μία πνευματική ζωή, καί αὐτό βεβαίως εἶναι τό πιό λυπηρό. Ἔτσι, καθ' ὅλην τήν διάρκεια τῆς πανδημίας ἀναπτύχθηκαν παράλογες θεωρίες που προκάλεσαν ἔνταση καί δημιουργήσαν ἕνα διχαστικό κλίμα μεταξύ τοῦ πιστοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, σέ σημείο που νά διαταράσσονται οἰκογενειακές, φιλικές, ἐπαγγελματικές ἀκόμη δέ καί πνευματικές σχέσεις. Βεβαίως, τό γεγονός ὅτι πολλοί ἀπό τούς ἀδελφούς μας αὐτούς εἶναι κληρικοί ἢ ἀποτελοῦν πιστά μέλη τῆς Ἐκκλησίας, δημιουργεῖ ἀπό μόνο του ὄχι μόνο ἀπογοήτευση, ἀλλά καί ἔντονο προβληματισμό.

Στό πλαίσιο αὐτό παρατηρήθηκε τό φαινόμενο, κληρικοί μας νά παίρνουν θέση γιά ζητήματα ἀμιγῶς ἰατρικά. Νά ὀμιλοῦν ἀπό ἄμβωνος γιά τό θέμα τοῦ κορωνοϊοῦ, γιά τίς μάσκες καί τά ἐμβόλια, παραβλέποντας ἢ καί ἀδιαφορώντας ἀκόμη γιά τίς ἀποφάσεις τῆς Δ.Ι.Σ. Δέν ἦταν λίγοι ἐκεῖνοι που τόλμησαν νά ἀπειλήσουν ὅτι δέν θά δεχθοῦν στόν ναό πιστούς μέ μάσκα, ἀφοῦ ὅπως διατυμπάνιζαν μέ φαρισαϊκή ὑποκρισία καί ἐγωιστικό ὕφος, ὁ ἴος δέν κολλάει στόν ναό. Διαδόθηκε ἐπίσης ὁ ἀλαζονικός ἰσχυρισμός ὅτι στήν Ἐκκλησία εἴμαστε ἄτρωτοι καί ὅτι τά πάντα στήν Ἐκκλησία εἶναι φορεῖς τῆς Θεῆς Χάριτος. Ἀκόμη καί ἡ σκόνη που πατοῦμε στό ἔδαφος τοῦ ναοῦ, οἱ πέτρες, τά ξύλα, τά μάρμαρα καί τά χρώματα που ὑπάρχουν στόν ναό, εἶναι ὅλα ἁγιασμένα καί ἔχουν ματαβληθεῖ σέ Σῶμα καί Αἷμα Χριστοῦ. Ἰσχυρισμοί βλάσφημοι, ζηλωτικοί καί ἐπικίνδυνοι που ὄχι μόνο ἀγγίζουν τήν αἴρεση ἢ καί τήν εἰδωλολατρία, ἀλλά δέν ἔχουν καί καμία ἀπολύτως σχέση μέ τήν ὀρθόδοξη πίστι καί κανονική παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπως ἐπιβεβαιώθηκε ἀπό τήν Ζ' Οἰκουμενική σύνοδο (787)¹²⁴.

Εἶναι πράγματι ἐντυπωσιακός ὁ ἀριθμός τῶν κειμένων που συντάχθηκαν καί ἀναρτήθηκαν στό διαδίκτυο, ἰδιαίτερα στήν ἀρχή τῆς πανδημίας, γιά νά ὑπερασπισθοῦν ἢ καί νά ἀντικρούσουν

τήν ἄποψη αὐτή. Φθάσαμε στό σημείο νά συζητοῦμε γιά τά αὐτονόητα. Λησμονήσαμε ὅτι τό οἰκοδόμημα τοῦ ναοῦ ἀποτελεῖ ἔργο χειρῶν ἀνθρώπων καί ἄρα ὑπόκειται σέ φθορά, ὅπως ἄλλωστε σέ φθορά ὑπόκειται καί τό ἀνθρώπινο σῶμα. Ὅπως ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι ἄτρωτος, ἔτσι καί ὁ χώρος τοῦ ναοῦ δέν εἶναι ἄτρωτος, οὔτε βεβαίως ἔχει μαγικές ιδιότητες που νά προστατεύουν τόν ἄνθρωπο, ὅπως πολλοί, εἴτε ἀπό θεολογική ἄγνοια, εἴτε ἀπό ἐπιπολαιότητα ἰσχυρίστηκαν. Ὁ χώρος τοῦ ναοῦ δέν εἶναι μαγικός, ἀλλά χώρος ἁγιαστικός. Ὅδηγεῖ τούς πιστούς στήν ἀγιότητα, ὄχι μέ τρόπο μαγικό, ἀλλά μέ τρόπο ἐλεύθερο.

Ὅστόσο, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας μας ἔγινε γιά ἀκόμη μία φορά στόχος ἐπαχθῶν χαρακτηρισμῶν καί ἀσεβῶν προσβολῶν. Χαρακτηρίστηκε ὡς «Ληστρική» καί ἐμεῖς ὡς ἄνθρωποι τοῦ συστήματος, ἀκόμη δέ καί ὡς «αἰρετικοί» ἀπό ὀμάδες πιστῶν που ἐπιθυμοῦν τήν Ἐκκλησία στά μέτρα τους. Μία Ἐκκλησία ὡς ἕνα ἀποστεωμένο λατρευτικό γκέτο, μία Ἐκκλησία που νά ἱκανοποιεῖ τίς δεισιδαμονικές ροπές τους καί νά θυμίζει περισσότερο μία παραθηρσκευτική ὀργάνωση μέ αὐστηρό καταστατικό, ἐντελῶς ξένη πρὸς τήν ὀρθόδοξη παράδοση τῶν Πατέρων.

Μέ κατάπληξη παρακολουθήσαμε ἀδελφούς μας στά μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης νά ἐρμηνεύουν ὄχι μόνο τήν *Ἁγία Γραφή* καί κυρίως τό βιβλίο τῆς *Ἀποκαλύψεως*, ἀλλά καί ἱερούς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας. Ἄνθρωποι ἀπλοῖ, δίχως βασικό ἀντικείμενο ἐρεύνης, ἀνέλαβαν ρόλο ἱστορικοῦ, θεολόγου, πατρολόγου, δογματολόγου, ἀκόμη καί κανονολόγου. Παρασυρόμενοι στό διαδίκτυο τόσο ἀπό τά προτεσταντικοῦ τύπου συγκινησιακά βίντεο που θέλουν τόν ἄνθρωπο σκλαβωμένο σέ μία ἀλλότρια ἠθική, πῶνι στά χέρια τοῦ Θεοῦ, ὅσο καί ἀπό παραθηρσκευτικές ὀμάδες μέ ἀκροδεξιά στοιχεία, μεταμορφώθηκαν σέ ἀδέκαστους κριτές.

Ἀπέναντι σέ αὐτές τίς βλάσφημες προκλήσεις καί στούς ἐμπαιγμούς ἀπαντήσαμε μέ λόγια ἀγάπης, στίς προσβολές μέ ὑπομονή, στίς

συκοφαντίες μέ λόγια φιλικά: «λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα, βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν»¹²⁵.

Γ) Αἰτίες προβλήματος.

Ἡ ἀσθενής ἢ καί ἐχθρική αὐτή στάση καί συμπεριφορά κληρικῶν καί λαϊκῶν ἀδελφῶν μας θά πρέπει ἀσφαλῶς νά μᾶς προβληματίσει. Ἀναμφίβολα, ἀποτελεῖ μία μεγάλη πρόκληση καί θά πρέπει ὡς Ἐκκλησία νά ἐστιᾶσουμε στήν πηγὴ τῆς προβληματικῆς. Ποιές ὅμως εἶναι οἱ βασικές αἰτίες τοῦ προβλήματος;

α) Ἐλλειψη κατηχήσεως. Ἀναμφίβολα, ἡ ἔλλειψη κατηχήσεως τῶν ὀρθοδόξων πιστῶν ἦταν καί ἐξακολουθεῖ νά εἶναι ἄν ὅχι τό σοβαρότερο, ἕνα κυρίως ἀπό τά σοβαρότερα προβλήματα στήν Ἐκκλησία μας. Καθένας λειτουργεῖ, ἐκφράζεται καί πιστεύει ὅπως ὁ ἴδιος ἀντιλαμβάνεται, ἀδιαφορώντας καί ἀγνοώντας βασικούς κανόνες καί τὴν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας. Πολλοί μάλιστα χριστιανοὶ δὲν γνωρίζουν βασικές ἐννοιες καί διδασκαλίες τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἐτσι, ἐχουν δημιουργήσει στό μυαλό τους μία συγκεκριμένη γνώμη γιὰ τό τί εἶναι Ἐκκλησία, ἡ ὁποία πολλές φορές πόρρω ἀπέχει ἀπό τὴν γνήσια καί ἀνόθευτη πίστι τοῦ Εὐαγγελίου καί τῆ διδασκαλία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας.

β) Δεισιδαμονική σχέση μέ τὴν πίστι καί τὰ ἱερά Μυστήρια. Στόν ὀρθόδοξο λαό μας ἐπιβιώνουν προλήψεις καί δεισιδαμονίες πού ἀφοροῦν τόσο τῆ χριστιανική πίστι καί ζωὴ, ὅσο καί τὰ ἱερά Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἐτσι, μολονότι ἡ χριστιανική πίστι ἐλευθερώνει τόν ἄνθρωπο, δίνοντάς του τὴ δυνατότητα τῆς «καινῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς», ἐν τούτοις οἱ προληπτικοὶ λησμονοῦν τὴ μεγάλη αὐτὴ πραγματικότητα καί ὑποδουλώνονται σέ ἀφελεῖς καί παράλογες προλήψεις. Ἀντιμετωπίζουν καί συμμετέχουν στὰ ἱερά Μυστήρια, ἀναμένοντας μαγικές ιδιότητες καί ἀποτελέσματα. Ἐκβιάζουν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ καί ἀναμένουν ἀπὸ Αὐτόν νά δράσει ὅπως καί ὅταν αὐτοὶ ἐπιθυμοῦν. Ἐμμένουν μᾶλλον στὰ λόγια κάποιου «γέροντος-γκουροῦ» πού δῆθεν κάνει θαύματα καί προφητεύει τό μέλλον,

παρά στόν σωστικό λόγο τοῦ Εὐαγγελίου πού μεταμορφώνει τόν ἄνθρωπο.

γ) Ζηλωτική καί ζηλοτυπική σχέση μέ τὴν Ἐκκλησία. Πολλοὶ εἶναι οἱ πιστοὶ πού ἀρέσκονται νά ἐνδύονται συχνά τόν ρόλο τοῦ ὁμολογητῆ, τοῦ ζηλωτῆ ἢ ἀκόμη καί τοῦ μάρτυρα τῆς πίστεως. Καταδικάζουν τίς ἀποφάσεις τῆς Ἐκκλησίας, φέρονται ἐγωιστικά καί κατακριτικά ἐναντίον της, μὴ ἀποδεχόμενοι τίς προτάσεις πού μπορεῖ αὐτὴ νά προσφέρει πρὸς ὄφελος τοῦ λαοῦ της. Ὅλοι μας ἐνθυμούμασθε τί συνέβη τό Πάσχα τοῦ 2021 μέ τὴν ἀλλαγὴ ὥρας τῆς Ἀναστάσεως. Ξεχνοῦμε φαίνεται ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀποτελεῖ τὴν ἀπόλυτη διαχρονική ἐκφραση τῆς ἐκκλησιολογικῆς ταυτότητος καί τῆς σωτηριολογικῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας μας καί ὀφείλομε ὑπακοή στίς ἀποφάσεις της ὅλοι μας, λαϊκοί, ἱερεῖς καί ἐπίσκοποι.

δ) Προφητολογία. Στίς ἡμέρες μας ἀνθεῖ γιὰ τὰ καλά ἢ προφητολογία καί ἢ ἀγωνία γιὰ τό μέλλον ἔχει δημιουργήσει ἕναν πληθωρισμὸ ἀναρτήσεων σέ διάφορα «διαδικτυακά προφητολόγια». Αὐτόκλητοι «προφητολόγοι» πού συστηματικά ἀσχολοῦνται μέ κάθε τί πού προκαλεῖ τό ἐνδιαφέρον καί ἐξάπτει τὴ νοσηρὴ φαντασία τῶν ἀκροατῶν τους ἀρέσκονται νά δημιουργοῦν γύρω τους ὅπαδούς ἀκόμη καί σέ παγκόσμια κλίμακα, λόγω τοῦ διαδικτύου. Βεβαίως, βασικὴ αἰτία τῆς προβληματικῆς αὐτῆς ἀποτελεῖ ἡ ἀπουσία οὐσιαστικῆς θεολογικῆς παιδείας ἢ καί γνήσιας μετοχῆς στήν ἁγιοπνευματικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Θά πρέπει ὡστόσο νά γίνει ἀπὸ ὅλους κατανοητό ὅτι ὁ αὐθεντικός ἐρμηνευτὴς τοῦ προφητικοῦ λόγου ἦταν, εἶναι καί θά εἶναι μόνο ἡ Ἐκκλησία. Ὅποιαδήποτε ἄλλη προφητικὴ ἐρμηνεία ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τείνει νά ἀποτελέσει ἐπικίνδυνη πλάνη.

Μακαριώτατε Ἅγιε Πρόεδρε,
Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

Ἡ πανδημία τοῦ κορωνοϊοῦ ἀποτελεῖ ἀναμφίβολα γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα μία σκληρὴ δοκιμασία. Μία δοκιμασία, πού ὡς παραχώρηση Θεοῦ, ἀπαιτεῖ ἀπὸ ὅλους μας νά ἐπ-

αναξιολογήσουμε τίς αξίες και τίς αρχές μας, νά επανακαθορίσουμε τό ὀρθόδοξο βίωμα καί τήν ἐμπειρία μας, τήν ἐκκλησιαστική καί συνοδική μας αὐτοσυνειδησία, τήν συλλογική μας εὐθύνη καί τήν χρήση τῆς ἀτομικῆς μας ἐλευθερίας ἀπέναντι στόν Θεό, στόν πλυσίον καί σέ ὀλόκληρη τήν κτίση, πού συστενάξει καί συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν¹²⁶. Ἀποτελεῖ ὅμως καί μία σημαντική ἀφορμή γιά μετάνοια, περισσότερη προσευχή καί πνευματική ἀναγέννηση. Ἀπαιτεῖ νά ἀλλάξουμε τόν τρόπο πού βλέπουμε τά πράγματα, νά συνειδητοποιήσουμε ὅτι στόν κόσμο τίποτε δέν εἶναι δεδομένο ἢ αὐτονόητο.

Ἄλλωστε, ἡ κλιματική ἀλλαγὴ, ἡ τεχνητὴ νοημοσύνη καί ἡ συνθετικὴ βιολογία ἀποτελοῦν ὄχι μόνο σημαντικότερες προκλήσεις, πού μόνο ἀδιάφορη στό ἄμεσο μέλλον δέν μποροῦν νά ἀφήσουν τήν Ἐκκλησία, ἀλλὰ συνάμα καί σημαντικὲς ὑπαρξιακὲς ἀπειλές πού θὰ κληθεῖ ἡ ἀνθρωπότητα νά ἀντιμετωπίσει στόν παρόντα αἰῶνα. Τά πράγματα ἀλλάζουν μέ κινηματογραφικὴ ταχύτητα. Τά νέα αὐτὰ ἀδιέξοδα ζητοῦν λύσεις καί ποιμαντικὲς ἀπαντήσεις. Τό ἐρώτημα ὅμως πού τίθεται εἶναι, κατὰ πόσο ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι σήμερὰ ἔτοιμη νά διαχειρισθεῖ τέτοιες κρίσεις;

Ὑπὸ τό πνεῦμα αὐτό, ἡ νέα ἐποχὴ ἀπαιτεῖ ἀπὸ τήν Ἐκκλησία νά ἀποτάξει ἢ καί νά ξεφύγει ἀπὸ τὴ γραφικότητα, τὸν ἀναχρονισμό καί τὸν ἐφησυχασμό, πού ὀδηγοῦν στὴν ἀποξένωση καί στὴν παραποίηση τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος. Ἀπαιτεῖ ἀπὸ τήν Ἐκκλησία μας νά ἀποβάλλει κάθε ψῆγμα ἐκκοσμηκεύσεως καί ἀντ' αὐτοῦ νά προβάλλει τό ἀσκητικὸ τῆς ἡθῆς καί τὸν εὐχαριστιακὸ τῆς χαρακτῆρα. Ἀπαιτεῖ ἀπὸ τήν Ἐκκλησία μας νά εἶναι ἐνωμένη καί δυνατὴ. Εὐέλκτικη, τολμηρὴ καί ὁμόφωνη στὶς ἀποφάσεις τῆς ἀπέναντι στὶς νέες καί μεγάλες αὐτὲς προκλήσεις. Ἀπαιτεῖ ἀπὸ τήν Ἐκκλησία μας νά παραμείνει προσπλωμένη στὴν ὑπερδισχιλιετῆ ἀποστολικὴ καί πατερικὴ τῆς παράδοση καί νά διατηρήσει ἀλώβητη τὴν ὀρθόδοξη αὐτοσυνειδησία τῆς ὡς Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καί Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία.

Ἡ νέα ἐποχὴ ἀπαιτεῖ ἐπίσης κληρικούς μέ πνευματικὴ ἐνργήγορη καὶ παρηρσία. Κληρικούς,

γνώστες τῆς σημερινῆς πραγματικότητος, πού μέ τὴν ταπεινώσῃ τους, τὴν καθαρότητα τοῦ βίου τους καί τό ἐκκλησιαστικὸ φρόνημά τους νά γίνονται δείκτες καί ἐνσαρκωτὲς τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἐγγύς καί τοὺς μακρὰν¹²⁷. Κληρικούς, πού νά διακατέχονται ἀπὸ μία αἴσθησι εὐθύνης καί θυσίας πρὸς τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ, σύμφωνα πάντοτε μέ τὸν Εὐαγγελικὸ λόγο: «ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων»¹²⁸. Κληρικούς ἀκόμη, πού μέ τὴν ὑπακοή τους πρὸς τὴν Ἐκκλησία νά καθίστανται, σύμφωνα μέ τὸν λόγο τοῦ ὁσίου Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου: «ἀνάκτορον σωφροσύνης, ἐστία φρονήσεως, ἀκρόπολις ἀνδρείας, μητρόπολις δικαιοσύνης, ταμεῖον φιλανθρωπίας, τέμενος ἡμερότατον καί, συλλήβδην, πασῶν τῶν ἀρετῶν θησαυρός»¹²⁹.

Μπορεῖ πράγματι τά ἐμβόλια νά ἀποτελοῦν μία ἀποτελεσματικὴ ἐπιστημονικὴ λύση γιά τὴν ἀναχαίτιση τῆς πανδημίας καί νά συμβάλουν στὴ σωτηρία τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, ὡστόσο, ἔχουν καταφέρει, ἀντὶ νά ἐνώσουν, νά διχάσουν τὸν λαὸ μας. Οἱ καιροὶ ὅμως δέν ἐπιτρέπουν γι' ἄλλη διχόνοια. Δέν ἐπιτρέπουν γι' ἄλλη ἀποξένωση. Στὸν ἐπικίνδυνον αὐτὸ νέο ἐθνικὸ διχασμὸ πού ἐκκολάπτεται μεταξύ «ἐμβολιασμένων» καί «ἀνεμβολιάστων», ὀφείλουμε ὡς Ἐκκλησία νά ἀντιπαρατάξουμε τὴν ἀγάπη καί τὴν ἀλληλεγγύη. Νά καλλιιεργήσουμε στὸν κόσμο τὴν ὁμόνοια καί τὴν ἐνότητα, πού πηγάζει ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν οὐσία τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ, σύμφωνα μέ τὸν ἱερό Χρυσόστομο: «τὸ γὰρ τῆς Ἐκκλησίας ὄνομα οὐ χωρισμοῦ, ἀλλὰ ἐνώσεως ἐστὶ καὶ συμφωνίας ὄνομα»¹³⁰.

Ἡ Ἐκκλησία, ἄλλωστε, οὐδέποτε ἀδιαφόρησε γιά τὰ προβλήματα τοῦ κόσμου, διότι ἀπλῶς, ἡ Ἐκκλησία δέν ὑπάρχει γιά τὸν ἑαυτὸ τῆς, ἀλλὰ γιά τὸν κόσμο. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι πάνω ἀπὸ ὅλους καί ἀπὸ ὅλα καί γιά τὴν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης δέν ὑπάρχουν ἀδιέξοδα, ἀφοῦ «ἔστι γὰρ Θεὸς ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς»¹³¹, ὁ Ὅποιος «ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβῶν... καὶ σχήματι εὐρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος ἐταπεινώσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπῆκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ»¹³².

Ὑπὸ τό πνεῦμα αὐτό, ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νά

δώσει νόημα καί ἐλπίδα στὸν κόσμο, δείχνοντας τὸ «εἶναι», διότι αὐτὴ ἡ ἴδια εἶναι ἡ διηνεκὴς παρουσία τοῦ Χριστοῦ στὴν ἱστορία τοῦ κόσμου. ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι παρὼν μέσα στὴν ἱστορία του. Καί αὐτὸ θὰ τὸ ἐπιτύχει μὲ τὸ ἴδιο της

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Ἀποκ. γ', 15-16.
2. Ἐγκύκλιος 3045/ 14-7-2021: «Ἐκκλησία καὶ ἐπιστήμη στὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς πανδημίας».
3. Α' Κορ. ν', 1-13.
4. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Ὑπόθεσις τῆς πρὸς Κορινθίους Α' Ἐπιστολῆς, Ὁμιλία Κ', PG 61, 161.
5. Α' Κορ. ν', 1.
6. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Ὑπόθεσις τῆς πρὸς Κορινθίους Α' ..., ὁ.π., 161.
7. Α' Κορ. ν', 3.
8. Βασιλείου Καισαρείας, *Κεφάλαια τῶν κατὰ πλάτος ὄρων*, ΝΕ', 1044BC.
9. Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, Εἰς Καισάριον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν ἐπιτάφιος, Λόγος 7, 7.3, PG 35, 761D.
10. Keenan M.E., "St. Gregory of Nazianzus and Early Byzantine Medicine", *Bulletin of the History of Medicine (BHM)* 9 (1941), (9-14), σσ. 13-14· McGuckin J., *Saint Gregory of Nazianzus: An Intellectual Biography*, St. Vladimir's Seminary Press, Crestwood, New York, 2001, σσ. 46-47.
11. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, *Περὶ μετανοίας*, γ', PG 60, 705.
12. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Ὑπόμνημα εἰς τὸν Ἅγιον Ἰωάννην, 50, PG 56, 279-280· Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Ὀλυμπιάδι, Ἐπιστολή 11 & 12, PG 52, 609AB.
13. Σοφ. Σειρ. λν', 6.
14. Ματθ. Θ', 12.
15. Θεοδώρου Εὐ., «Ἐπιστήμη», *ΘΗΕ* 5, (1964), σσ. 788-791.
16. Χρήστου Παν., «Θεολογία», *ΘΗΕ* 6, (1965), σσ. 252-265.
17. Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως, Στ', *Ῥωμ.* 1, 176, 1-2.
18. Χρήστου Παν., «Θεολογία», *ΘΗΕ* 6, (1965), σσ. 252-265.
19. Βασιλείου Καισαρείας, Ὁμιλία Β' εἰς τὴν Ἐξαήμερον, PG 29, 33C.
20. Στὸ ἴδιο πλαίσιο, ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης προσδιορίζει τὴν ἀρχὴ τῆς δημιουργίας τῶν πάντων, ἦτοι τὸ «Ποιός» εἶναι ὁ δημιουργός, λέγοντας: «τὰ πάντα ἦν ἐν πρώτῃ τοῦ Θεοῦ περὶ τὴν κτίσιν ὄρμη, οἷον ἐσπερματικῆς τινος δυνάμεως πρὸς τὴν τοῦ παντὸς γένεσιν καταβληθείσης, ἐνεργεία δὲ τὰ καθ' ἕκαστον οὐπω ἦν», καθὼς ἐπίσης στὸν «περὶ τῆς Ἐξαήμερου» λόγο του λέγει: «..ὅτι πάντων τῶν ὄντων τὰς ἀφορμὰς καὶ τὰς αἰτίας καὶ τὰς δυνάμεις συλλήβδην ὁ Θεὸς ἐν ἀκαρεῖ κατεβάλετο καὶ ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ θελήματος ὄρμη ...» καὶ συνεχίζει: «Διότι Θεοῦ μὲν οὐσία ἦτις ἐστίν, οὐ γινώσκομεν· τὴν δὲ αὐτοσοφίαν καὶ τὴν αὐτοδύναμιν ἐν νῶ λαβόντες, τὸν Θεὸν ἀνειληφέναι τῇ διανοίᾳ πιστεύομεν», Βλ. Γρηγορίου Νύσσης, *Ἀπολογητικὸς πρὸς Πέτρον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, περὶ τῆς Ἐξαήμερου*, PG 44, 72B-C.
21. Βλ. Morens D. M., Taubenberger J. K., Fauci A. S., "The persistent legacy of the 1918 influenza virus", *N. Engl J. Med* 361 (2009), σσ. 109-13.
22. Βλ. ἱστότοπο: <<https://www.niaid.nih.gov/>>.
23. Morens D. M., Folkers G. K., Fauci A. S., "What is a Pandemic?", *The Journal of Infectious Diseases*, Vol. 200, Issue 7, (1 October 2009), σ. 1018-1021.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

24. Βλ. Stedman Th., *Stedman's medical dictionary*, Ed. 28th, Lippincott, Williams & Wilkins, Philadelphia 2006.
25. Last J. M., *A Dictionary of Epidemiology*, Ed. II, Oxford: Oxford University Press, 1988, σ. 94.
26. University of Maryland Pathogenic Microbiology. Βλ. Ιστότοπο: <https://science.umd.edu/classroom/bsci424/HostParasiteInteractions/HostParasiteSummary.htm>.
27. Morens D. M., Folkers G. K., Fauci A. S., "What is a Pandemic?", *δ.π.*, σσ. 1018-1021.
28. Alcoforado F. "slideshare", 16 Απριλίου 2020. Βλ. Ιστότοπο: <https://www.slideshare.net/falcoforado/the-largest-pandemics-throughout-history-and-its-consequences>.
29. Βλ. WHO, Infection prevention and control of epidemic-and pandemic-prone acute respiratory diseases in health care, WHO Interim Guidelines, June 2007, σ. 9.
30. Βλ. Βικιπαίδεια, λήμμα: «Πανδημία».
31. Βλ. *Current WHO phases of pandemic alert World Health Organization*, Geneva 2009.
32. Η πανώλη ή πανούκλα είναι οξεία λοιμώδης νόσος, που προκαλείται από το βακτήριο *Yersinia pestis* (παστερέλλα του Ύερσέν). Η νόσος μεταδίδεται στον άνθρωπο από το τσίμπημα ψύλλων, (κυρίως του είδους *Xenopsylla cheopsis*), που παρασιτούν σε άρρωστο μαύρο αρουραίο. Μεταδίδεται εύκολα και γρήγορα με άμεση ή έμμεση έπαφή, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις πνευμονικής εντόπισης, γεγονός που σημαίνει ότι μεταδίδεται ακόμη και με τὰ σταγονίδια. Είναι βαριάς μορφής ασθένεια, με ύψηλο πυρετό και τοξική κατάσταση. Η νόσος οδηγεί σε θνητότητα 40-60% χωρίς θεραπεία, ενώ για όσους λαμβάνουν θεραπεία, ή θνητότητα είναι 1-15%. Βλ. Velendzas Dem., Dufel. S., CBRNE – Plague, άρθρ. δημοσιευθέν στις 22 Σεπτ. 2009: <https://web.archive.org/web/20100305085801/http://emedicine.medscape.com/article/829233-overview>.
33. Η φυματίωση, TB ή MTB (συντομογραφία για τόν βάκιλο tubercle) αποτελεί μία κοινή και σε πολλές περιπτώσεις, θανατηφόρα, μολυσματική νόσο. Η νόσος αυτή προκαλείται από διάφορα στελέχη μυκοβακτηρίων, συνήθως το μυκοβακτήριο της φυματίωσης. Η φυματίωση προσβάλλει συνήθως τόν πνεύμονα, αλλά μπορεί νά επηρεάσει και άλλα μέρη του σώματος. Η φυματίωση μεταδίδεται, όταν οί άνθρωποι που νοσοῦν από φυματίωση βήχουν, φταρνίζονται ή μεταδίδουν τό σάλιο τους, μέσω του άέρα. Οί περισσότερες λοιμώξεις είναι ασυμπτωματικές και λανθάνουσες. Όμως, περίπου μία στις δέκα λοιμώξεις σε λανθάνουσα μορφή, εξελίσσεται, τελικά, σε ένεργό νόσο. Έφ' όσον ή φυματίωση δέν άντιμετωπισθεί, αποβαίνει μοιραία για πάνω από τό 50% τών ανθρώπων που έχουν μολυνθεί. Βλ. Kumar V, Abbas A.K. Fausto N, Mitchell R. N., *Robbins Basic Pathology*, ed. 8th, Saunders Elsevier, Philadelphia 2007 σσ. 516-522· Anastasios K. "Testing for tuberculosis", *Australian Prescriber* vol. 33, No. 1 (2010), σσ. 12-18.
34. Η εύλογιά ήταν μολυσματική ασθένεια που προσέβαλλε αποκλειστικά τόν άνθρωπο και τίν προκαλούσαν δύο στελέχη ιών, ό *Variola major* ή ό *Variola minor*. Η ασθένεια είναι γνωστή και με τή λατινική όνομασία *Variola* ή *Variola vera*, που παράγεται από τό λατινικό *various*, που σημαίνει «μέ στίγματα» (στή συγκεκριμένη περίπτωση τὰ εξανθήματα που εμφανίζονται με τίν ασθένεια). Η ασθένεια στην άγγλική γλώσσα αναφέρεται και ως «ροχ» ή «κόκκινη πανούκλα». Η τελευταία διάγνωση άτόμου που προσεβλήθη από εύλογιά με φυσικό τρόπο καταγράφηκε στις 26 Όκτωβρίου 1977. Η εύλογιά έντοπιζόταν κυρίως στα μικρά αίμοφόρα άγγελια του δέρματος, καθώς και του στόματος και του λαμοῦ. Ό ιός *V. major* προκαλούσε πιο σοβαρή μορφή τής νόσου και είχε συνολικό ποσοστό 30-35%. Ό *V. minor* προκαλούσε μία πιο ήπια μορφή εύλογιάς, που θανάτωνε περίπου τό 1% τών προσβαλλόμενων. Βλ. σχετ. WHO, Advisory Committee on Variola Virus Research Report of the Twenty-Second Meeting, Geneva, 4-5 November 2020· Βικιπαίδεια, λήμμα: «εύλογιά»

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

35. Η Ισπανική γρίπη ήταν πανδημία γρίπης, η οποία εκδηλώθηκε το έτος 1918 και είχε ως αποτέλεσμα τόν θάνατο από 17 έως 50 εκατομμυρίων ανθρώπων. Η νόσος αυτή μεταπλήδωσε από τὰ πτηνά στον άνθρωπο και στή συνέχεια μεταδόθηκε μεταξύ τῶν ἀνθρώπων. Οἱ περισσότερες Εὐρωπαϊκές χώρες εἶχαν ἐπιβάλλει λογοκρισία λόγω τοῦ Ἀ΄ Παγκοσμίου Πολέμου μέ ἀποτέλεσμα νά κρύβουν τήν ἔξαρση τῆς πανδημίας. Ἀντιθέτως, ἡ Ἰσπανία εἶχε διατηρήσει οὐδέτερη στάση καί συνεπῶς ὁ τύπος της ἔδινε μία πῶ ρεαλιστική εἰκόνα τῆς πανδημίας, μέ συνέπεια νά δίνει διεθνῶς τήν ἐντύπωση ὅτι ἡ χώρα εἶχε πληγῆ πολύ βαρύτερα ἀπό τήν ἀσθένεια. Γιά τόν λόγο αὐτό, ἡ νόσος ἔμεινε γνωστή ὡς ἰσπανική γρίπη. Βλ. Rosenwald M., *History's deadliest pandemics, from ancient Rome to modern America* στό *The Washington Post* (Oct. 3, 2021)· Βικιπαίδεια, λήμμα: «Ἰσπανική γρίπη».
36. Ὁ ἰός τῆς ἀνθρώπινης ἀνοσοανεπάρκειας (Human Immunodeficiency Virus), γνωστός ὡς HIV, εἶναι ὁ ἰός πού προκαλεῖ τή νόσο AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome, τό σύνδρομο τῆς ἐπίκτητης ἀνοσολογικῆς ἀνεπάρκειας). Ἡ ἐξάπλωση τοῦ ἰοῦ ἀνθρώπινης ἀνοσοανεπάρκειας ἔχει λάβει τόν χαρακτήρα πανδημίας, καθώς ἔχουν πεθάνει ἀπό τό σύνδρομο ἐπίκτητης ἀνοσολογικῆς ἀνεπάρκειας περίπου 30 εκατομμύρια ἄτομα, ἐνῶ ἄλλα 34 ὑπολογίζεται ὅτι εἶναι φορεῖς. Τό μεγαλύτερο πλῆγμα ἔχει δεχθεῖ ἡ Ὑποσαχάρια Ἀφρική, ὅπου σέ ὀρισμένες χώρες τό προσδόκιμο ζωῆς ἔχει ὑποχωρήσει πολύ πῶ κάτω ἀπό τήν προ-HIV ἐποχή, καίτοι τὰ τελευταῖα ἔτη ἔχει παρουσιασθεῖ ἀνάκαμψη. Βλ. Sepkowitz K. ., “AIDS-the first 20 years”, *N. Engl. J. Med.* Vol. 344, No. 23 (June 2001), σσ. 1764-1772· Kallings L. O., “The first postmodern pandemic: 25 years of HIV/ AIDS”, *Journal of Internal Medicine*, vol. 263, n. 3 (2008), σσ. 218-243.
37. Ἡ πανδημία γρίπης τοῦ 2009 ἦταν μία πανδημία τῆς γρίπης H1N1 (στά πρώτα της στάδια χαρακτηριζόταν ἀπλῶς ἐπιδημία) πού προκαλεῖται ἀπό τόν ἰό H1N1 καί μεταδίδεται ἀπό ἄνθρωπο σέ ἄνθρωπο. Πρόκειται γιά μία μετάλλαξη τῆς γρίπης μέ γενετικό ὕλικό ἀπό τέσσερις προϋπάρχουσες μορφές τοῦ ἰοῦ: δύο ἀπό τή γρίπη τῶν χοίρων (ἓνα ἀπό Βόρεια Ἀμερική καί ἓνα ἀπό Εὐρασία), ἓνα ἀπό τή γρίπη τῶν πτηνῶν, καί ἓνα ἀπό τήν ἀνθρώπινη κοινή γρίπη. Ἡ γρίπη πρωτοεμφανίσθηκε στό Μεξικό, ἐνῶ τόν Ἰούνιο τοῦ 2009 ὁ Παγκόσμιος Ὄργανισμός Ὑγείας (Π.Ο.Υ.) ἀνακοίνωσε πῶς ἡ ἐπιδημία εἶχε μεταβληθεῖ σέ πανδημία. Στίς 10 Αὐγούστου τοῦ 2010, ὁ Π.Ο.Υ. ἀνακοίνωσε πῶς ὁ ἰός H1N1 ὀλοκλήρωσε τόν κύκλο του καί ἡ πανδημία εἶχε πλέον τελειώσει. Συνολικά, ἀπό τήν ἐμφάνιση τῆς ἀσθενείας στό Μεξικό τόν Ἀπρίλιο τοῦ 2009 ἔως τόν Αὐγούστο τοῦ 2010 εἶχαν ἐπιβεβαιωθεῖ σχεδόν 18.500 θάνατοι ἀπό τόν ἰό, σέ 214 χώρες τοῦ κόσμου. Βλ. Kmietowicz Z., “WHO admits to inconsistencies in its policy on conflicts of interest?” *BMJ* vol. 340, issue 3167 (2010), doi: <https://doi.org/10.1136/bmj.c3167> (Publ. 15 June 2010)· WHO, *Pandemic Influenza A (H1N1), Donor Report 1 March 2011*· Rashford A. D., *Evolution of a pandemic: A(H1N1) 2009, April 2009-August 2010*, Ed. 2nd., World Health Organization 2013· Βικιπαίδεια, λήμμα: «Πανδημία γρίπης 2009».
38. Alcoforado F. “slideshare”, 16 Ἀπριλίου 2020. Βλ. ἰστότοπο: <<https://www.slideshare.net/falcoforado/the-largest-pandemics-throughout-history-and-its-consequences>>.
39. Τσιάμης Κων., *Ἱστορική καί ἐπιδημιολογική προσέγγιση τῆς πανώλους κατά τούς Βυζαντινούς χρόνους (330-1453μ.Χ)*, Διδακτ. Διατριβή, Ἐργαστήριο Ὑγιεινῆς, Ἐπιδημιολογίας καί Ἱατρικῆς Στατιστικῆς, Ἱατρικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 2010, σσ. 73-74.
40. Haeser H. *Lehrbuch der Geschichte der Medizin: und der Epidemischen Krankheiten*. Verlag Gustav Fischer, Jena 1882, σ. 4-24· Τσιάμης, *Ἱστορική ... προσέγγιση τῆς πανώλους ...*, ὁ.π., σσ. 74-76.
41. Θουκυδίδου, *Ἄπαντα*, Τόμος 2, *Ἱστοριῶν Β΄* (Γά γεγονότα ἀπό τό 431 π.Χ. ὡς τό 428 π.Χ.), ἐκδ. Κάκτος, Ἀθήνα 1994, σ. 95.
42. Schönberger H., “The Roman Frontier in Germany: an Archaeological Survey”, *JRS* 155 (1969), σσ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- 33-37· Τσιάμης, *Ιστορική ... προσέγγιση τῆς πανώλους ...*, ὄ.π., σσ. 77-80.
43. Τσιάμης, *Ιστορική ... προσέγγιση τῆς πανώλους ...*, ὄ.π., σσ., 100-107.
44. Alcoforado F. "slideshare", 16 Ἀπριλίου 2020, ὄ.π. βλ. σημ. 38.
45. Ἡ πανδημία τῆς Ἀσιατικῆς γρίπης (1957), ξεκίνησε ἀπὸ τὴν ἐπαρχία Κοϊνζοῦ, στὴ νοτιοδυτικὴ Κίνα, προκαλώντας τὸν θάνατο 1.100.000 ἀτόμων, Βλ. σχετ. CDC, Asian Lineage Avian Influenza A (H7N9) Virus: <<https://www.cdc.gov/flu/avianflu/h7n9-virus.htm>>.
46. Σαδανᾶ Γ., *Οἱ ἐπιπτώσεις τῆς πανδημίας τοῦ κορωνοϊοῦ σέ διεθνές ἐπίπεδο: Μία θεωρητικὴ χαρτογράφηση*, Διπλωματικὴ ἐργασία στό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν «Διεθνεῖς Σχέσεις καί Στρατηγικὲς Σπουδές», Τμῆμα Διεθνῶν Εὐρωπαϊκῶν καί Περιφερειακῶν Σπουδῶν, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικῶν καί Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, Ἀθήνα, 2020, σσ. 20-21.
47. Βλ. Yi-Chia W., Ching-Sunga C., Yu-Jiuna C., "The outbreak of COVID-19. An overview", *J Chi Med Assoc.* vol. 83(3) (March 2020), σσ. 217-220.
48. Covid-19: Ἱστορικὴ ἀναδρομή. Βλ. ἰστότοπο: <<https://www.iatronet.gr/eidiseis-nea/epistimi-zwi/news/54898/covid-19-istoriki-anadromi.html>>.
49. Covid-19: Ἱστορικὴ ἀναδρομή, ὄ.π.
50. Βλ. ἰστότοπο: <https://covid19.who.int/>. Σέ παγκόσμια κλίμακα: Ἐπιβεβαιωμένα κρούσματα: 200,174,883 - Ἐπιβεβαιωμένοι θάνατοι: 4,255,892.
51. Βλ. Σεβ. Μητροπολίτης Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς Νικόλαος, Ἀναφορά στὴ Δ.Ι.Σ. περὶ τῶν ἐμβολίων ἐναντι τοῦ Covid-19, 14.12.2020. Καθ' ὅσον ἀφορᾶ τὰ συμπτώματα τῆς λοιμώξεως COVID-19 ἐμφανίζονται ὕστερα ἀπὸ μίαν περίοδο ἐπώασης περίπου 5,2 ἡμερῶν, ἐνῶ ἡ περίοδος ἀπὸ τὴν ἔναρξη τῶν συμπτωμάτων COVID-19 ἕως τὸν θάνατο φαίνεται ὅτι κυμαίνεται ἀπὸ 6 ἕως 41 ἡμέρες μὲ διάμεση τιμὴ 14 ἡμερῶν. Βεβαίως, ἡ περίοδος αὐτὴ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἡλικία τοῦ ἀσθενοῦς καθὼς καί ἀπὸ τὴν κατάστασιν τοῦ ἀνοσοποιητικοῦ τοῦ συστήματος. Τὰ πιὸ συνηθισμένα συμπτώματα κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς νόσου COVID-19 ἀποτελοῦν ὁ πυρετός, ὁ βῆχας καί ἡ κόπωση, ἐνῶ ἄλλα συμπτώματα περιλαμβάνουν παραγωγὴ πτυέλων, πόνος στό κεφάλι, αἰμόπτυση, διάρροια, δύσπνοια, μυαλγία καί λεμφοπενία (Βλ. Rothan H. A., Byrareddy S. N., "The epidemiology and pathogenesis of coronavirus disease (COVID-19) outbreak", *Journal of autoimmunity* 109 (May 2020, 102433). Ἐπιπλέον ἄλλα συμπτώματα πού ἔχουν ἕως σήμερα καταγραφεῖ εἶναι ἡ αἰφνίδια ἀνοσμία καί ἡ ἀγευσία (Βλ. Vaira L. A., Salzano G., Deiana G., De Riu G., "Anosmia and ageusia: common findings in COVID-19 patients", *The Laryngoscope* 130, 7 (2020 Jul.), σ. 1787. doi: 10.1002/lary.28692. Epub 2020 Apr 15. PMID: 32237238; PMCID: PMC7228304, καθὼς ἐπίσης ἡ γαστρεντερικὴ δυσλειτουργία (Βλ. D'Amico F., Baumgart D. C., Danese S., Peyrin-Biroulet L., "Diarrhea during COVID-19 infection: pathogenesis, epidemiology, prevention and management.", *Clinical Gastroenterology and Hepatology*, 18, 8 (2020 Jul), σσ. 1663-1672. doi: 10.1016/j.cgh.2020.04.001. Epub 2020 Apr 8. PMID: 32278065; PMCID: PMC7141637· Lechien J. R., Chiesa-Estomba C.M., Place S., Van Laethem Y., Cabaraux P., Mat Q., ..., Cantarella G., "Clinical and epidemiological characteristics of 1420 89 European patients with mild-to-moderate coronavirus disease 2019", *Journal of internal medicine*, v. 288, 3 (September 2020), σσ. 335-344). Μολονότι τὰ συμπτώματα τῆς νόσου COVID-19 προσιδιάζουν στά συμπτώματα τῆς γρίπης ἢ τοῦ κοινοῦ κρυολογήματος, ἡ διάγνωση, ὡστόσο, ἐπιβεβαιωμένου κρούσματος ἀπαιτεῖ ἐργαστηριακὸ ἔλεγχο. Καθ' ὅσον ἀφορᾶ τὴν μετάδοσιν, θεωρεῖται ὅτι προκαλεῖται κυρίως μὲσθ τῆς ἀναπνευστικῆς ὁδοῦ μὲ σταγονίδια ἀπὸ τὸ φτέρνισμα, τὸν βῆχα ἢ τὴν ἐκπνοή. Ὡστόσο, δὲν εἶναι ἐξκἀθαρο ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐάν ὁ ἰός δύναται νὰ μεταδοθεῖ ἀερογενῶς ἢ μὲσθ τῆς κοπρανοστοματικῆς ὁδοῦ. (Koh WC,

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- Naing L, Chaw L, Rosledzana MA, Alikhan MF, Jamaludin SA., Wong J., “What do we know about SARS-CoV-2 transmission? A systematic review and meta-analysis of the secondary attack rate and associated risk factors”, *PLoS ONE* vol. 15, 10 (October 8, 2020).
52. Βλ. Xiang Y. T., Yang Y., Li W., Zhang L., Zhang Q., Cheung T., Ng C.H., “Timely mental health care for the 2019 novel coronavirus outbreak is urgently needed”, *The Lancet Psychiatry*, vol. 7, 3 (2020), σσ. 228-229.
53. Γονιδάκης Φρ., Καραπατσιά Μ., Μυλωνά Κων., Ξηροῦ Εὐ., «Ἡ Ψυχοθεραπεία ἐν μέσῳ τῆς πανδημίας COVID-19», *Νέα Ὑγεία* τ. 107 (Ἰανουάριος, Φεβρουάριος, Μάρτιος 2020), σσ. 5-7.
54. Βλ. ἱστότοπο: <<https://www.liberal.gr/apopsi/k-fountoulakis-to-skliri-30-ton-sunomosiologon-mpor-ei-na-kanei-zimia/349556>>
55. Βλ. ἱστότοπο: <<https://www.naftemporiki.gr/story/1697394/covid-19-7-pandimies-mesa-stin-pan-dimia>>.
56. Βλ. Covid pandemic was preventable, says WHO-commissioned report, ἄρθρο δημοσιευθέν στὴν ἐφημερίδα “*The Guardian*” (12 Μαΐου 2021): <<https://www.theguardian.com/world/2021/may/12/covid-pandemic-was-preventable-says-who-commissioned-report>>.
57. Βλ. Συμβούλιο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως, COVID-19: Ἡ ἀντίδραση τῆς ΕΕ στὸν τομέα τῆς δημόσιας ὑγείας: <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/coronavirus/covid-19-public-health/>.
58. Βλ. τὴν ὑπ’ἀριθμ. 3016/2-4-2020 Ἐγκύκλιο τῆς ΔΙΣ: «Περί τῶν ἀποφάσεων τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 1.4.2020, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ νέου κορωνοϊοῦ covid-19».
59. Scarpelli D. - Burrows W., “Disease”. *Encyclopedia Britannica*, 6 Mar. 2020, βλ. ἱστότοπο: <https://www.britannica.com/science/disease>. Accessed 9 August 2021.
60. Βλ. Liddel H. – Scott R., «ἀσθενής», *Μέγα Λεξικόν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης*, μτφρ. Ξ. Μόσχου καὶ Μ. Κωνσταντινίδη, ἐκδ. Ἰ. Σιδέρης, Ἀθήνα 1994.
61. Ἀθανασίου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, *Περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου* 4, PG 25, 104B: «ἡ γὰρ παράβασις τῆς ἐντολῆς εἰς τὸ κατὰ φύσιν αὐτοὺς ἐπέστρεφεν, ἵνα, ὡσπερ οὐκ ὄντες γεγόνασιν, οὕτω καὶ τὴν εἰς τὸ μὴ εἶναι φθορὰν ὑπομείνωσι τῷ χρόνῳ εἰκότως».
62. Βασιλείου Καισαρείας, Ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός, PG 31, 348B: «Οὐ γὰρ ἦνεγκεν ἡμῶν τὴν ἄλυπον ζωὴν τὴν ἐν τῷ παραδείσῳ· δόλοισ δὲ καὶ μηχαναῖς ἐξαπατήσας τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ, ἣν ἔσχε πρὸς τὸ ὁμοιωθῆναι τῷ Θεῷ, ταύτη πρὸς τὴν ἀπάτην ἀποχρησάμενος, ἔδειξε τὸ ξύλον, καὶ ἐπηγγείλατο διὰ τῆς βρώσεως αὐτοῦ ὅμοιον τῷ Θεῷ καταστήσειν».
63. Βασιλείου Καισαρείας, Ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός, PG 31, 341C: «οὕτω καὶ τὸ κακὸν οὐκ ἐν ἰδίᾳ ὑπάρξει ἐστίν, ἀλλὰ τοῖς τῆς ψυχῆς πηρώμασιν ἐπιγίνεται».
64. Βασιλείου Καισαρείας, Ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός, PG 31, 348A: «τοῦτό ἐστι τὸ κακόν, ἢ τοῦ Θεοῦ ἀλλοτριώσις».
65. *Ψαλμ.* λζ, 11.
66. *Ψαλμ.* πζ, 4.
67. *Ἰὼβ* ιστ, 11-12.
68. *Ψαλμ.* λν, 11.
69. *Γεν.* κζ, 1.
70. Βλ. Warrington K., “Healing and Suffering in the Bible”, *International Review of Mission* 95, 376/377, (Jan-Apr 2006), σ. 155.
71. *Ψαλμ.* λζ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

72. *Ψαλμ.* λζ, 2-3.
73. *Ψαλμ.* ιστ, 1-22.
74. *Ψαλμ.* νγ (53), 4.
75. *Ψαλμ.* α', 6· *Ψαλμ.* η', 22· *Σολ.* ζ', 20.
76. *Σειρ.* λη' (38), 1-8· 12 ἔξ.
77. *Λουκ.* ε', 23-24.
78. *Ματθ.* κ', 34: «σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἤψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ».
79. *Λουκ.* ιγ', 16: «ταύτην δέ, θυγατέρα Ἀβραάμ οὖσαν, ἦν ἔδυσεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου».
80. *Ματθ.* η', 16.
81. *Ψαλμ.* ε', 14.
82. *Ψαλμ.* θ', 2-3.
83. *Ματθ.* η', 22· 15, 28. *Μκ.* 10, 52
84. *Ψαλμ.* ε', 12.
85. Ἀθανασίου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, *Λόγοι κατὰ Ἀρειανῶν*, PG 26, 249.
86. *Ψαλμ.* γ', 23.
87. *Ψαλμ.* ζ', 23-24.
88. *Ψαλμ.* ε', 17-18.
89. *Α' Κορ.* δ', 10-12.
90. *Β' Κορ.* ιβ', 9.
91. *Β' Κορ.* ιβ', 10.
92. *Β' Κορ.* ιβ', 10.
93. *Β' Κορ.* ιβ', 7.
94. *Ψαλμ.* ιε', 1.
95. *Β' Κορ.* ια', 29.
96. *Τιτ.*, β', 2.
97. *Γεν.* β', 7.
98. *Α' Κορ.* στ', 19: «τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν Ἁγίου Πνεύματος ἐστίν».
99. *Β' Κορ.* ε', 10.
100. *Σοφ. Σειρ.* λη', 1-6.
101. *Ματθ.* η', 17.
102. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, *Περὶ τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως*, Δ', PG 94, 1148A.
103. *Λουκ.* στ', 36.
104. Βασιλείου Καισαρείας, *Ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός*, PG 31, 337C.
105. Θεοδώρου Εὐ., «ἀσθένεια», *ΘΗΕ* 3, Ἀθήνα, 1963, στ. 361-365.
106. *Ψαλμ.* ιζ', 21.
107. Σύμφωνα μέ τόν πιό διαδεδομένο ὀρισμό, ἡ θεωρία συνωμοσίας ἔγκειται στήν ἐρμηνεία διαφορῶν γεγρονότων μέ βάση τά κίνητρα μιᾶς μικρῆς ὀμάδος ἀτόμων πού ὑποτίθεται πῶς δρᾷ μέ μυστικότητα πρὸς ἴδιον ὄφελος καί ἀντίθετα πρὸς τό δημόσιο συμφέρον (Βλ. Uscinski, J. E., Klofstad, C., Atkinson M. D., "What drives conspiratorial beliefs? The role of informational cues and predispositions", *Political Research Quarterly*, vol. 69, is. 1 (2016), σ. 58). Ἐπιπλέον, σύμφωνα μέ τόν ὀρισμό πού

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- δίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι η πεποίθηση ότι όρισμένα γεγονότα ή καταστάσεις αποτελούν αντικείμενο μυστικού και παρασκηνιακού χειρισμού από ισχυρές δυνάμεις με κακή πρόθεση (βλ. επίσημο ιστότοπο Ευρωπαϊκής Ένωσης: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/fighting-disinformation/identifying-conspiracy-theories_el#-).
108. Conger K., “Twitter deletes accounts linked to Chinese misinformation efforts”, *The New York Times*, 12.06.2020, Section B, σ. 4.
109. Goertzel T., “Belief in conspiracy theories”, *Political Psychology*, vol. 15, no 4, (December 1994), σσ. 731-742.
110. Setbon M., Raude J., “Factors in vaccination intention against the pandemic influenza A/H1N1”, *European Journal of Public Health*, vol. 20, is. 5 (October 2010), σσ. 490-494.
111. Earnshaw V. A., Bogart L. M., Klompas M., Katz I. T., “Medical mistrust in the context of Ebola: Implications for intended care-seeking and quarantine policy support in the United States”, *Journal of Health Psychology*, vol. 24, is. 2 (2019), σσ. 219-228.
112. Klofstad C. A., Uscinski J. E., Connolly J. M., West J. P., “What drives people to believe in Zika conspiracy theories?” *Palgrave Communications*, 5, 1 (2019), σσ. 1-8.
113. Uscinski J.E., Enders A.M., Klofstad C., Seelig M., Funchion J., Everett C., Wuchty S., Premaratne K., Murthi M., “Why do people believe COVID-19 conspiracy theories?”, *Harvard Kennedy School Misinformation Review*, 1, 3 (2020).
114. βλ. Compact (Συγκριτική Ανάλυση Θεωριών Συνωμοσίας), *Όδηγός Θεωριών Συνωμοσίας*, Μετάφρ. Βέρα Τίκα, Μάρτιος 2020: https://conspiracytheories.eu/_wp-content/uploads/2021/01/COMPACT_Guide_Greek-1.pdf.
115. Γεμενής Κ., «Ποιοί πιστεύουν στις θεωρίες συνωμοσίας για τον νέο κορωνοϊό;» *The Greek Review of Social Research* (2020), σ. 154.
116. Lewandowsky St., Cook J., *The Conspiracy Handbook (Εγχειρίδιο της Συνωμοσίας-Μετάφραση)*, Μάρτιος 2020: <http://sks.to/conspiracy>.
117. Lewandowsky St., Cook J., *The Conspiracy Handbook*, *δ.π.*
118. Allcott H., Gentzkow M., “Social media and fake news in the 2016 election”, *Journal of Economic Perspectives*, vol. 31, n. 2 (2017), σσ. 211-236.
119. Vosoughi S., Roy D., Aral S., “The spread of true and false news online”, *Science*, vol. 359, is. 6380 (March 03, 2018), σσ. 1146-1151.
120. Bessi A., Coletto M., Devidescu G. A., Scala A., Caldarelli G., Quattrociocchi W., “Science vs conspiracy: Collective narratives in the age of misinformation”, *PLOS ONE*, vol. 10 (February 23, 2015).
121. Wood M. J., “Propagating and debunking conspiracy theories on Twitter during the 2015-2016 Zika virus outbreak”, στο *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, vol. 21, n. 8, (August 1, 2018), σσ. 485-490.
122. βλ. επίσημο ιστότοπο Ευρωπαϊκής Ένωσης <https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/fighting-disinformation/identifying-conspiracy-theories_en>.
123. βλ. Nuzzo Jen., Mullen Luc., Snyder M., Cicero A, Inglesby Th., Preparedness for a High-Impact Respiratory Pathogen Pandemic, Johns Hopkins Center for Health Security, September 18, 2019: <https://apps.who.int/gpmb/assets/thematic_papers/tr-6.pdf>.
124. Αναμφίβολα, για τους Πατέρες της εν Νικαία Ζ΄ Οικουμενικής Συνόδου η εκκλησιαστική παράδοση αποτελεί τή μοναδική πηγή αλήθειας και τό όρθό κριτήριο έλέγχου της. Οί ίδιοι υπερεθεματίζουν τό

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

γεγονός ότι η σάρκωση του Υιού και Λόγου του Θεού απελευθέρωσε πανηγυρικά την ανθρωπότητα από την πλάνη των ειδώλων, αφού σύμφωνα με την ὀρθόδοξη πίστη κανένα κτιστό αντικείμενο δέν αποτελεί αντικείμενο λατρείας, αλλά ως τό μοναδικά προσιτό γιά τόν κτιστό ἄνθρωπο μέσο λατρείας τοῦ ἀκτίστου Θεοῦ: «ἄνθρωποι ὄντες αἰσθητικοί, αἰσθητοῖς πράγμασι χρώμεθα πρὸς ἡμετέραν ἀναγνώρισιν, καὶ ὑπόμνησιν πάσης θείας καὶ εὐσεβοῦς παραδόσεως» (Βλ. Πρακτικά Ζ' Οἰκουμενικῆς συνόδου, Mansi 13, 280D). Ἄλλωστε, πᾶσα ἡ κτίσις ἀποτελεῖ τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Γιά τούς θεοφόρους Πατέρες τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς συνόδου, οἱ λέξεις «εἰδωλολατρεία» καὶ «κτισματολατρεία» ἀποτελοῦν ταυτόσημες ἔννοιες. Συνεπῶς, ἡ εἰδωλοποίηση ἢ καὶ ἡ λατρευτικὴ ὑπερβολὴ τῶν λειτουργικῶν ἢ μὴ κτισμάτων πού παρατηρεῖται σήμερα ἀποτελεῖ ἐπικίνδυνη αἴρεση, πού ἀλλοιώνει τὴν ἀλήθεια καὶ στρεβλώνει τὴν σωτηριολογικὴ διδασκαλία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

125. Α' Κορ. δ', 12-13.

126. Ρωμ. ν', 22.

127. Ἐφ. β', 17.

128. Ἰω., ι', 11.

129. Πρβλ. Ἰσιδώρου Πηλουσιώτου, *Διδύμφη πρεσβυτέρω*, 28, PG 78, 1341A: «αἰδὼς μὲν ὀφθαλμοῖς κατώκει, πειθὼ δὲ ἐν χεῖλεσι, σοφία δὲ ἐπὶ γλώσσης· καὶ αὐτάρκεια μὲν ἐν γαστρὶ, ἐγκράτεια δὲ ἐν τοῖς μετὰ γαστέρα καὶ συλλήβδην εἰπεῖν, πασῶν σχεδὸν τῶν ἀρετῶν κοινόν ἦν ταμεῖον καὶ ἐνδιαίτημα».

130. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, *Ἐπίστωλεις πρὸς Κορινθίους πρώτης ἐπιστολῆς*, PG 61, 13.

131. Δαν., γ', 17.

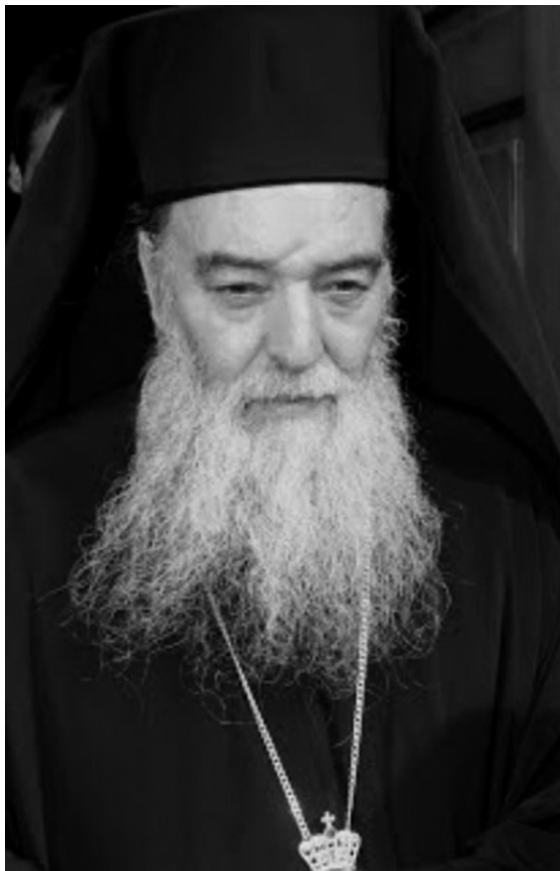
132. Φιλ., β', 7-8. Ἐκκλησιαστικοὶ Ὑπάλληλοι τιμωροῦνται πειθαρχικά διὰ τῆς ποινῆς τῆς ὀριστικῆς παύσεως, μὴ ἀποκλειομένων καὶ τῶν κανονικῶν κυρώσεων, δυνάμει καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 214/2010 (ΦΕΚ 185 Α' /2-11-2010) Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

ΕΚΔΗΜΙΑΙἩ Ἐκδημία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γόρτυνος
καί Μεγαλοπόλεως κυροῦ Ἱερεμίου (Φούντα)

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μέ βαθειά συγκίνηση ἀναγγέλλει τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ μακαριστοῦ ἡδὴ Μητροπολίτου Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως κυροῦ Ἱερεμίου.

Ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως κυρὸς Ἱερεμίας γεννήθηκε στὴ

Ναύπακτο τὸ 1941. Τὸ 1964 ἔλαβε τὸ πτυχίον τοῦ ἀπὸ τῆ Θεολογικῆ Σχολῆ τοῦ Ἐθνικοῦ καί Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τῆς ὁποίας ἀναγορεύθηκε Διδάκτωρ Θεολογίας τὸ 2000. Τὸ 2003 ἐξελέγη Ἐπίκουρος Καθηγητὴς καί τὸ 2006 Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐπὶ τῆς Ἰδρυματικῆς Εἰσαγωγῆς στὴν Παλαιὰ Διαθήκη καί Ἑρμηνείας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐκ τοῦ κεμένου τῶν Ο΄. Συνέγραψε πολλὰ ἐρμηνευτικὰ καί θεολογικὰ ἔργα.

Τὸ 1969 χειροτονήθηκε Διάκονος καί τὸ 1972 Πρεσβύτερος. Διηκόνησε ὡς Ἱεροκῆρυξ σέ διάφορες Ἱερές Μητροπόλεις καί στὴν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν. Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως χειροτονήθηκε στίς 14 Ὀκτωβρίου 2006.

Τοποτηρητὴς τῆς χηρευούσης Μητροπόλεως Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως ὠρίσθη ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μονεμβασίας καί Σπάρτης κ. Εὐστάθιος, ὁ ὁποῖος καί θὰ ἐκπροσωπήσει τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο στὴν Ἐξόδιον Ἀκολουθία.

Ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως κυροῦ Ἱερεμίου ἐψάλη τὴν Πέμπτη 16 Δεκεμβρίου 2021 στίς 14.00 στὸν Ἱερό Μητροπολιτικὸ Ναὸ Ἁγίου Νικολάου Μεγαλοπόλεως.

*Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*

Ἐπικήδειος Λόγος εἰς τόν ἀοίδιμον Μητροπολίτην Γόρτυνος
καί Μεγαλοπόλεως κυρόν Ἱερεμίαν (Φούνταν)
ὑπό τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Σεραπίωνος Μιχαλάκη,
Β' Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
(Μητροπολιτικός Ἰ. Ν. Ἁγίου Νικολάου Μεγαλοπόλεως, 16 Δεκεμβρίου 2021)

- Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Μονεμβασίας
καί Σπάρτης κ. Εὐστάθιε, Τοποτηρητά τῆς Ἱερᾶς
ταύτης Μητροπόλεως καί Ἐκπρόσωπε τοῦ Μα-
καριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης
Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερωνύμου,

- Σεβασμιώτατοι καί Θεοφιλέστατε

Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

- Εὐλαβέστατοι Πρεσβύτεροι καί Διάκονοι,

- Ὁσιώτατοι Μοναχοί καί Μοναχαί,

- Ἐντιμώτατοι Ἄρχοντες,

- Λαεὶ τοῦ Κυρίου πενθηφόρε,

*«Ἐλεύση δὲ ἐν τάφῳ ὥσπερ σίτος ὄριμος
κατὰ καιρὸν θεριζόμενος
ἢ ὥσπερ θιμωνία ἄλλωνος
καθ' ὥραν συγκομισθεῖσα.»
(Γὼβ 5, 26)*

Σήμερον ἡ Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐν
σιγῇ, συντριβῇ καρδίας καί δάκρυσι συναχθεῖσα,
προπέμπει ἐν προσευχῇ διαπύρῳ τόν ἐκ τῶν ἐπι-
γείων εἰς τὰ ἐπουράνια, ἐκ τῶν φθαρτῶν εἰς τὰ
ἄφθαρτα, ἐκ τῶν ἐφημέρων εἰς τὰ αἰώνια ἐκδη-
μύσαντα, πολυσέβαστον Αὐτῆς θεράποντα, Μα-
καριστόν Μητροπολίτην Γόρτυνος καί Μεγαλο-
πόλεως κυρόν Ἱερεμίαν.

«Ὅτως φοβερώτατον τὸ τοῦ θανάτου Μυστή-
ριον» (Ἰδιόμελον Ἐξοδίου Ἀκολουθίας, Ἀγ. Ἰωάν.
Δαμασκηνοῦ). Πολύπλοκον τό φαινόμενον.

Ἡ ἀθάνατος πνοή τοῦ Δημιουργοῦ, ἡ ὁποία
ἐνεφυσήθη εἰς τόν Πρωτόπλαστον Ἀδάμ καί

ἐγένετο ψυχὴ ζῶσα, ἐξωογόνησε τόν χοῦν τόν
ἐκ τῆς γῆς ληφθέντα, καί ἐγένετο ἄνθρωπος εἰς
ψυχὴν ζῶσαν ἐν τῷ ζωογονηθέντι σώματι. Καί
ἔρχεται ὁ θάνατος τοῦ ὄρου πληρωθέντος κατὰ
τὴν φωνὴν τῆς Ἐκκλησίας. Καί ἐπέρχεται ὁ χω-
ρισμός τῆς ἀθανάτου πνοῆς τοῦ Θεοῦ, τῆς ψυ-
χῆς, ἀπὸ τοῦ θνητοῦ χοϊκοῦ σώματος.

Ἡ ψυχὴ ἀνέρχεται εἰς τόν Οὐράνιον Δημιουρ-
γόν ὥστε νά δώσῃ λόγον τῶν πράξεων αὐτῆς καί
τό σῶμα, ὡς χῶμα ἐπανέρχεται εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς
ἐλίφθη.

Καί ὁμως, τοῦτο δέν εἶναι ἐξαφάνισις. Μένου-
σιν ἐν οὐρανοῖς τὰ ἔργα τοῦ βίου, ἀπόδειξις διὰ
τὴν κρίσιν τῆς ψυχῆς ἐνώπιον τῆς Θείας Δικαιο-
σύνης. Μένουσιν ἐπὶ γῆς τὰ τεκμήρια τῆς ἐν γῆ
δράσεως τοῦ θνήσκοντος, καθ' ὅτι ὡς λέγει ὁ
Μέγας Πατήρ τῆς Ἐκκλησίας Βασίλειος: «ἄρι-
στον ἀνθρώπῳ δῶρον ὁ θάνατος· ἠρεμεῖ γὰρ ἐξ
ᾧν ἔμελλε πράττειν κακῶν».

«Ὁ δίκαιος καί ἂν ἀκόμη συμβῆ νά ἀποθάνῃ
πρόωρα, θά εἰσέλθῃ εἰς τὴν αἰωνίαν ἀνάπαυ-
σιν· λευκά καί τιμημένα ἄσπρα μαλλιά διὰ τόν
ἀνθρωπον εἶναι ὄχι τὰ πολλά ἔτη, ἀλλά ἡ σύν-
εσις· καί δέν εἶναι καθ' ἑαυτὴν σεβαστή ἡ γε-
ροντική ἡλικία, ἀλλά ἐκείνη ἡ ὁποία ἔχει ὡς
χαρακτηριστικόν τῆς γνώριμα τόν ἅγιον καί
ἀκπλίδωτον βίον· ὁ δίκαιος, ἐπειδὴ ἔγινεν εὐ-
άρεστος εἰς τόν Θεόν, ἠγαπήθη ἀπὸ Αὐτόν καί
ἐνῶ ἐζοῦσε μεταξὺ τῶν ἁμαρτωλῶν δίχως νά πα-
ρασυρῆθῇ εἰς τὴν ἁμαρτίαν, μετετέθη εἰς τὴν ἄλ-
λην ζωὴν» (Σοφ. Σολ. 4, 9-10).

Πρός τούτο όμως, ἡ συντετριμμένη μας καρδιά ταυτοχρόνως σκιρτᾷ καί ἀναθάλλει, διότι ἐγεύθημεν καί ἐδιδάχθημεν τήν πίστιν τοῦ Μακαριστοῦ Ποιμενάρχου τε καί Διδασκάλου, «πίστιν δι' ἀγάπης ἐνεργουμένην» (Γαλ. 5, 6).

Ἄπαντα τά πνευματικά τέκνα καί μαθηταί αὐτοῦ χαίρουν ὀλοφύχως σήμερον ἐν τῇ ἐνδόξῳ κομίσει του, διότι πλέον συναριθμεῖται τοῖς οἰκείοις τῆς Πίστεως. Σήμερον αἱ ἀγγελικαί τῶν οὐρανῶν δυνάμεις, τά πολυόμματα Χερουβὶμ καί τά ἐξαπτέρυγα Σεραφίμ, προπορεύονται εἰς τήν μακαρίαν ὁδόν, εἰς τήν ὁποίαν πορεύεται ὁ αἰοδιμος τοῦ Ἱεροῦ Θυσιαστηρίου τῆς Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως ἀρχιθύτης.

Ὁ μακαρία τῇ λήξει γενόμενος Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως κυρός Ἱερεμίας, ἐγεννήθη τό ἔτος 1941 εἰς Ναύπακτον Αἰτωλοακαρνανίας καί ἀπωρρανίσθη ἐκ βρεφικῆς ἡλικίας, ἀφοῦ τό ἴδιο ἔτος τῆς γεννήσεώς του, ὁ πατήρ αὐτοῦ ἔπεσε ἡρωϊκῶς μαχόμενος ὑπέρ Πατρίδος εἰς τά ὄρη τῆς Ἀλβανίας.

Ἠγάπησε τά Ἱερά Γράμματα ἐκ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας καί τό ἔτος 1960 εἰσήχθη, κατόπιν ἐξετάσεων, εἰς τήν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀπό τῆς ὁποίας ἔλαβεν τό πτυχίον αὐτοῦ κατὰ τό ἔτος 1964. Ὑπῆρξεν ἐπιμελής μαθητής τοῦ πεφνημισμένου μακαριστοῦ Διδασκάλου Βασιλείου Βέλλα, μετὰ τοῦ ὁποίου, καί μετὰ τήν ἐκ τῆς Πανεπιστημιακῆς θέσεώς του ἀποχώρησίν του, εἶχεν πολλήν ἐπικοινωνίαν, πρὸς καταρτισμόν του ἐπὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Τό ἔτος 1969, ὥρμος κατὰ Χριστόν, ἐμφορούμενος ὑπὸ θεοῦ ζήλου καί ὑπὸ ἀρετῆς βίου κοσμούμενος, ἐχειροτονήθη Διάκονος, καί τό ἔτος 1972 Πρεσβύτερος, λαβὼν καί τό ὄφρικιον τοῦ Ἀρχιμανδρίτου, διηκόνησε δέ ὡς Ἱερεὺς καί Ἱεροκῆρυξ εἰς διαφόρους Ἱεράς Μητροπόλεις (Αττικῆς, Φωκίδος, Πειραιῶς, Μεγάρων καί Σαλαμίνας) καί εἰς τήν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν ὡς Ἱεροκῆρυξ αὐτῆς, καλλιεργῶν μετ' ἰδιαίτερας ἐπιμελείας τό κήρυγμα καί ἐπιδιδόμενος εἰς τό Μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως.

Κατὰ τά ἔτη 1999 καί 2000 διωρίσθη ὑπὸ τῆς

Ἱεράς Συνόδου Μέλος Ἐπιτροπῶν Αὐτῆς, ἥτοι τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς καί τῆς Νεότητος καί τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Μελέτης Ἀρχαιολατρίας - Νεο-ειδωλολατρίας.

Τὴν 5η Ἰουνίου τοῦ ἔτους 2000 ἀνηγορεύθη, μέ τόν βαθμόν Ἄριστα, Διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τοῦ Τμήματος Θεολογίας, μέ θέμα: «Ἡ περί προϋπάρξεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ διδασκαλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς κατὰ τόν Ἱερόν Χρυσόστομον».

Τὴν 23ην Ἰουνίου τοῦ ἔτους 2003 ἐξελέγη Ἐπίκουρος Καθηγητής τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν εἰς τόν Τομέα Βιβλικῶν Σπουδῶν καί Πολιτιστικοῦ Βίου τῆς Μεσογείου, μέ τό γνωστικόν ἀντικείμενον: «Εἰσαγωγή καί Ἑρμηνεία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης», μέ σπουδαιότερον συγγραφικόν ἔργον τά «Ἑρμηνευτικά πονήματα τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης».

Ἐπιπροσθέτως, ἦτο ἄριστος γνώστης τῆς Γερμανικῆς, Ἀγγλικῆς, Γαλλικῆς καί Ἰταλικῆς γλώσσης, ἔτι δέ καί τῆς Ἑβραϊκῆς, διὰ τήν ἐκ τοῦ πρωτοτύπου κειμένου μελέτην τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Τόν Ὀκτώβριον τοῦ 2006, ἐργασθεὶς ταπεινῶς καί ἀόκνως εἰς τόν ἀμπελώνα τοῦ Κυρίου καί εἰς διοικητικὰς θέσεις τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ σειρᾶν ἐτῶν, «ὁ Κύριος ἐξαπέστειλε τὸν Ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἦρε αὐτὸν καὶ ἔχρισε αὐτὸν ἐν τῷ ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτοῦ» (Ψαλμ. 151). Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξέλεξεν αὐτὸν Μητροπολίτην τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως, πατρίδος τοῦ Ἐθνοϊερομάρτυρος Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε' καί τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ, τήν ὁποίαν καί διεποίμανεν εὐκλεῶς.

Σημειωτέον δέ τυγχάνει ὅτι κατὰ τὸν ἐνθρονιστήριον λόγον αὐτοῦ ἐδεσμεύθη ὅτι θά λειτουργήσῃ ὡς νυμφαγωγός τοῦ λαοῦ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως εἰς τὸν Θεόν, ὀρίζων ἐπίκεντρον τῆς πνευματικῆς του μερίμνης τά παιδιὰ, τὸν ζωτικὸν τομέα τῆς οικογενείας, ὡς καί τήν ἀνάδειξιν καί προστασίαν τῆς πολιτιστικῆς κληρονομίας

τῆς θεοσώστου Ἐπαρχίας αὐτοῦ.

Κατά τὴν διάρκειαν τῆς Ἀρχιερατείας αὐτοῦ, ὁ Μακαριστὸς Μητροπολίτης κυρὸς Ἱερεμίας ἀφιερῶθη θυσιαστικῶς καὶ καθ' ὑποδειγματικὸν τρόπον εἰς τὴν λυσιτελεῖ ἀντιμετώπισιν τῶν ποιμαντικῶν καὶ κοινωνικῶν προβλημάτων τοῦ ἐν-επιστευθέντος αὐτῷ λογικοῦ ποιμνίου.

Προέβη εἰς τὴν χειροτονίαν ἱκανοῦ ἀριθμοῦ Κληρικῶν, μερμινῶν διὰ τὴν κάλυψιν πλειάδος ἐνοριακῶν θέσεων, ἵνα κηρύττηται ἀπροσκόπτως ὁ Θεῖος Λόγος.

Ἰδρυσε τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Κέντρον τῆς Μητροπόλεως, εἰς τὸ ὁποῖον τὰ νεαρά μέλη τῆς κοινότητος εἶχαν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἔρχονται εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν μετὰ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, ἀλλὰ καὶ νὰ συμμετάσχουν εἰς ποικίλας πολιτιστικὰς δραστηριότητας.

Κατέβαλε κάθε δυνατὴν προσπάθειαν διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν τῶν ἐμπεριστάτων οἰκογενειῶν καὶ τῶν ἀπόρων, ἐνῶ, διακρινόμενος διὰ τὴν εὐσπλαγίαν καὶ τὴν πατρικὴν ἀγάπην αὐτοῦ, μερμνοῦσε καὶ διὰ τὴν συνεχῆ προαγωγὴν τοῦ φιλανθρωπικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου.

Ἐν τῷ αὐτῷ πλασίῳ, προέβη καὶ εἰς τὴν ἴδρυσιν τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Μητροπόλεως καί, δεδομένης τῆς λιπαρᾶς θεολογικῆς γνώσεως, τῆς πνευματικῆς καλλιιεργείας καὶ τῆς διδασκαλικῆς δεινότητος αὐτοῦ, ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀνέθεσεν εἰς τὸν μακαριστὸν Μητροπολίτην τὴν παρουσίαν ἐκπομπῶν ἀναφερομένων εἰς θέματα βιβλικά καὶ ἐρμηνευτικά τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, εἰς τὸν Ραδιοφωνικὸν Σταθμὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ὁμοίως, ἐδημιούργησεν τὸ Περιοδικὸν «Θυμίαμα», ἀφιερῶμένον κυρίως εἰς τὴν σχέσιν τῶν νέων μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Παραλλήλως τῆς Ἀρχιερατικῆς αὐτοῦ διακονίας, διετέλεσε ἀξιοχρέως καὶ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν Ἀρχιερατικὸν Μέλος τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων καὶ ἐπὶ τοῦ Μοναχικοῦ Βίου, ὡς καὶ τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Μελέτης Ἀρχαιολατρίας-Νεοειδωλολατρίας, ἐνῶ κατὰ τὰ ἔτη 2011, 2012 καὶ 2013, ἀνετέθη εἰς αὐτόν ἡ μελέτη καὶ σύνταξις εἰσηγήσεων ἐπὶ εὐ-

αισθήτων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἐξητάσθησαν ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπιπροσθέτως τῶν προαναφερομένων, καὶ ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἀξιολογώτατον συγγραφικὸν ἔργον αὐτοῦ, ὁ Μακαριστὸς Μητροπολίτης κυρὸς Ἱερεμίας, ὡς Πανεπιστημιακὸς Καθηγητὴς τῆς ἐν Ἀθήναις Θεολογικῆς Σχολῆς, ἐπεμελήθη ἐπιστημονικῶς δεκατέσσαρα παλαιοδιαθηκικά βιβλία μετὰ παράλληλον ἐρμηνείαν καὶ μετάφρασιν, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ αὐτοῦ τῆς *Γενέσεως*, τὰ ὁποῖα καὶ ἐξεδόθησαν ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τὰ ἐν λόγῳ πονήματα συνιστοῦν σπουδαίαν παρακαταθήκην διὰ τὴν Ἐπιστημονικὴν Κοινότητα καὶ τὴν Ἐπιστήμην τῆς Θεολογίας, μέσῳ τῆς ὁποίας μεταλαμπαδεύονται εἰς τὰς ἐπομένους γενεάς αἱ ἀξίαι τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως καὶ Παραδόσεως.

Ὅσοι ἐπικοινωνοῦσαμε μαζί του, μέναμε κατὰ πλῆκτοι ἀπὸ τὴν πλήρη κατάρτισίν του, τὴν σπανίαν εὐφυΐαν του, τὴν πληρότητα τῶν γνώσεών του, τὴν ἀκριβῆ καὶ εὐστοχον κρίσιν του, τὴν λευκότητα τῆς ψυχῆς του καὶ τὴν ἀπροσμέτρητον καλωσύνην του. Ἡ γλυκεία φυσιογνωμία του μᾶς ἠλέκτριζε καὶ μᾶς συνήρπαζεν ὅλους.

Ὅστοςον, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς περιβάλλεται ἤδη ὑπὸ δόξης αἰωνίου. Τὸ σῶμα αὐτοῦ θὰ ἀναπαυθῆ μετ' ὀλίγον «ἀπὸ τῶν κόπων αὐτοῦ» ἐν εἰρήνῃ, ὑπὸ τὰ χόματα τῆς εὐκλεοῦς ταύτης ἐπαρχίας, ἢ ὁποῖα διὰ μέσου τῶν αἰώνων διεκρίθη διὰ τὴν θεοσέβειαν καὶ τὴν χρηστοθήειάν της.

Οὕτως ἔζησεν ὁ ἀπελθὼν Μητροπολίτης Ἱερεμίας. Νῦν, ἀπώλεσεν ἡ ποιμνὴ τὸν Ποιμένα αὐτῆς· ὁ Ἱερός Κλῆρος τὸν συνετόν καὶ ἅγιον Ποιμενάρχην του, τὰ πνευματικά αὐτοῦ τέκνα τὸν Πατέρα αὐτῶν, ἢ τῶν Ἀγιωτάτων Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σεβασμία χορεία τὸν ἐκλεκτόν ἐν Αὐτῇ Ἱεράρχην, ἢ Ἱερά ἡμῶν Παράδοσις τὸν εὐλαβῆ φύλακα, ἢ Ἐκκλησία δέ, τέλος, τὸ σταθερόν ὑπόδειγμα Ἱεράρχου ἀγίου καὶ σώφρονος, τὸν ἄξιον Αὐτῆς πρόμαχον.

Εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν χαίρει νῦν ὁ

Μητροπολίτης Ἱερεμίας καί ἀναπαύεται ἀπό τῶν κόπων αὐτοῦ.

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Μονεμβασίας καί Σπάρτης κ. Εὐστάθιε, Τοποτηρητά τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως καί Ἐκπρόσωπε τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερωνύμου, Σεβασμιώτατοι καί Θεοφιλέστατε Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

Ἀναφερόμενοι ἐν ἀδραῖς γραμμαῖς εἰς τὴν ἐπίγειον βιοτὴν τοῦ πρό ἡμῶν κοιμηθέντος καί ἐν Κυρίῳ ἤδη ἀναπαυομένου Μακαριστοῦ Ἱεράρχου, καί ἐπὶ τῷ ἀπείρῳ τοῦ Κυρίου ἐλέει ἰσχυρὰν τὴν ἐλπίδαν ἔχοντες, εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι Κύριος ὁ Θεός, εἰσακούων τῶν δεήσεων καί

προσευχῶν τῆς Ἐκκλησίας, τῇ Αὐτοῦ δόξῃ ἀκατάκριτον τηρήσει αὐτόν, ἐν τῷ χορῷ δέ τῶν ἐκλεκτῶν καί ἐν τρυφῇ παραδείσου οἰκίσει αὐτόν τοῦ ὁποίου ἡ μνήμη θά εἶναι ἀθάνατος διότι δικαίως ἀρμόζει εἰς αὐτόν:

ἢ ἐν εἰρήνῃ ἀνάπαυσις τοῦ σκηνώματος αὐτοῦ,

ἢ αἰώνιος δόξα,

ἢ διὰ μέσου τῶν γενεῶν διατήρησις τοῦ ὀνόματος του

καί ἡ ἐξαγγελία τοῦ ἐπαίνου αὐτοῦ ἐπ' Ἐκκλησίαις.

Ἀμήν.

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Μήνυμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
γιά τό Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερρών καί Νιγρίτης
γιά τόν Ἐμμανουήλ Παππᾶ (4 καί 5 Δεκεμβρίου 2021)

- Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Σερρών καί Νιγρίτης κ. Θεολόγε,
- Ἀξιότιμοι ἐκπρόσωποι τῶν Τοπικῶν Ἀρχῶν,
- Ἐλλογιμώτατοι κύριοι Καθηγηταί,
- Ἀγαπητοί Χριστιανοί,

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μέ ιδιαίτερη χαρά καί συγκίνηση πληροφορήθηκε τή διοργάνωση ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων καί Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου προκειμένου νά τιμηθεῖ ἡ μνήμη τοῦ Ἐθνεγέρτη Ἐμμανουήλ Παππᾶ. Συγχαίρουμε γιά τήν πρωτοβουλία αὐτήν τήν Ἱερά Μητρόπολη Σερρών καί Νιγρίτης, καθώς καί τήν Ἀντιπεριφέρεια Σερρών καί τούς Δημάρχους Σερρών καί Δήμου Ἐμμανουήλ Παππᾶ.

Ἡ ἐπέτειος τῶν διακοσίων χρόνων ἀπό τήν ἔναρξη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ἀποτελεῖ γιά ὅλους μας μία εὐκαιρία νά τιμήσουμε τίς μεγάλες μορφές τῶν ἡρώων καί τῶν πρωταγωνιστῶν, νά ἀντλήσουμε ἐλπίδα καί θάρρος ἀπό τά ἰδανικά τους καί ἀπό τόν πατριωτισμό τους καί νά παραδειγματισθοῦμε ἀπό τίς ἀρετές τους, νά μελετήσουμε τά τυχόν λάθη τους ὥστε νά τά ἀποφύγουμε στό μέλλον.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δραστηριοποιήθηκε ἤδη ἀπό τό ἔτος 2012 γιά τήν προετοιμασία τῶν ἐπιστημονικῶν καί ἄλλων ἐπετειακῶν ἐκδηλώσεων, ὥστε νά τιμηθεῖ ὅπως ἀρμόζει αὐτή ἡ μεγάλη ἐπέτειος. Μέ εὐθύνη τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος διοργανώσαμε δέκα Ἐπιστημονικά Συνέδρια γιά τήν Τουρκοκρατία καί τό 1821 καί ἐκδώσαμε τούς δέκα Τόμους μέ τά Πρακτικά ὄλων τῶν Συνεδρίων, δηλαδή τῶν ἐτῶν 2012-2020. Σέ συνεργασία μέ τίς κατά τόπους Ἱερές Μητροπόλεις καί μέ τή συμμετοχή τῶν τοπικῶν κοινωνιῶν πραγματοποιή-

οῦνται πολυάριθμες Συνοδικές καί Περιφερειακές ἐκδηλώσεις ὥστε νά μεταδοθεῖ σέ ὅλους τούς Ἕλληνες καί τίς Ἑλληνίδες τό ἀγωνιστικό μήνυμα τῶν ἐπαναστατημένων προγόνων μας.

Ὁ Ἐμμανουήλ Παππᾶς ἀπό τή Δοβίστα Σερρών προσέφερε τά πάντα γιά τήν Ἐλευθερία τῆς Πατρίδος. Τά χρήματά του, τά παιδιά του, τήν ἀγωνιστικότητά του, ἀκόμη καί τήν ἴδια τή ζωή του. Ἐγκατέλειψε τίς ἐπιχειρηματικές του δραστηριότητες καί ξεσήκωσε τήν Κεντρική Μακεδονία καί τό Ἅγιον Ὄρος. Ἡ συγκέντρωση τεράστιων Ὀθωμανικῶν δυνάμεων στή Μακεδονία εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τήν ἀτυχῆ ἔκβαση τῶν προσπαθειῶν τοῦ Σερραίου ὀπλαρχηγοῦ. Ἡ βαθυτάτη θλίψη του γιά τό ἀτυχές ἀποτέλεσμα ὀδήγησε καί στόν θάνατό του, κατά πᾶσαν πιθανότητα στίς 5 Δεκεμβρίου 1821.

Ἡ ἐξέγερση τῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας ὑπό τήν ἡγεσία τοῦ Ἐμμανουήλ Παππᾶ ὑπενθυμίζει γιά μία ἀκόμη φορά ὅτι ὁ Μακεδονικός Ἑλληνισμός εἶχε συμμετοχή σέ ὅλους τούς ἐθνικούς ἀγῶνες καί ἔχυσε τό αἷμα του γιά τήν Πίστη καί τήν Πατρίδα. Τιμοῦμε τή μνήμη τοῦ γενναίου ἀρχηγοῦ, τιμοῦμε τούς συναγωνιστές του καί προτείνουμε νά τονίζεται ἀκόμη περισσότερο ἡ συμβολή τῶν Μακεδόνων στόν πανεθνικό ξεσηκωμό τοῦ 1821.

Μέ τίς σκέψεις αὐτές, εὐχομαί τήν παρά Θεοῦ εὐόδωση τῶν ἐπετειακῶν ἐκδηλώσεων καί τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου καί συγχαίρω καί σᾶς προσωπικῶς, Σεβασμιώτατε, γιά τίς ἐπιτυχεῖς μέχρι σήμερα ἐκδηλώσεις ἱστορικῆς μνήμης, τίς ὁποῖες διοργανώσατε.

Μετά τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης
καί εὐχῶν διαπύρην
† Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερόνυμος, Πρόεδρος

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 5412
Αριθ. Αθήναι, 30 Νοεμβρίου 2021
Διεκτ. 2430

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ
τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Κοινοποιήσις ἀποφάσεων
τῶν Πρωτοβαθμίου καὶ Δευτεροβαθμίου
διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχούς
Συνοδικῶν Δικαστηρίων τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος»

Κοινοποιήσις:

1. Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Κρήτης.
2. Ἱεράς Μητροπόλεις Κρήτης.
3. Ἱεράς Μητροπόλεις Δωδεκανήσου.
4. Ἐξαρχίαν Πάτμου

Κατόπιν τῆς ἀπὸ 15-1-2009 Ἀποφάσεως τῆς
Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου περὶ κοινοποιήσεως
ὑμῖν τῶν ἐκάστοτε τελεσιδίκων, ὀριστικῶν
καὶ ἀμετακλήτων ἀποφάσεων τῶν Συνοδικῶν
Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων, γνωστοποιούμεν
ὑμῖν ὅτι:

1) Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 45/2019 ἀποφάσεως
τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυ-
τέρους, Διακόνους καὶ Μοναχούς Δικαστηρί-
ου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη, ἐπὶ
ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, εἰς τὸν Διάκονον
Χαράλαμπον Νικηφορίδην τοῦ Κωνσταντίνου,
Κληρικόν τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Γόρτυνος καὶ
Μεγαλοπόλεως, ἡ ποινὴ τῆς καθαιρέσεως ἐκ τοῦ
Ἵψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καὶ τῆς
ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

2) Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2/2020 ἀποφάσεως
τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυτέρους,

Διακόνους καὶ Μοναχούς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη, ἐπὶ ἀντικανονικοῖς
παραπτώμασι, εἰς τὸν Πρεσβύτερον Ἐλευθέριον
Ἀνυφαντάκην τοῦ Εὐστρατίου, Κληρικόν τῆς
Ἱ. Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ
Ἵρωποῦ, ἡ ποινὴ τῆς καθαιρέσεως ἐκ τοῦ Ἵψη-
λοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καὶ τῆς ἐπα-
ναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

3) Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 3/2020 ἀποφάσεως
τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυτέρους,
Διακόνους καὶ Μοναχούς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη, ἐπὶ ἀντικανονικοῖς
παραπτώμασι, εἰς τὸν Πρεσβύτερον Ἡλίαν Παν-
τελίδην τοῦ Παναγιώτου, Κληρικόν τῆς Ἱεράς
Μητροπόλεως Ἄρτης, ἡ ποινὴ τῆς καθαιρέσεως
ἐκ τοῦ Ἵψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος
καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν
λαϊκῶν.

4) Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 4/2020 ἀποφάσεως
τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυτέρους,
Διακόνους καὶ Μοναχούς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη, ἐπὶ ἀντικανονικοῖς
παραπτώμασι, εἰς τὸν Ἱερομόναχον Ἰάσονα Κέσεν,
κατὰ κόσμον Συράκων-Ἰωάννην, Κληρικόν τῆς Ἱ.
Μητροπόλεως Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας,
ἡ ποινὴ τῆς καθαιρέσεως ἐκ τοῦ Ἵψηλοῦ τῆς
Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς
αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

5) Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 5/2020 ἀποφάσεως
τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυ-
τέρους, Διακόνους καὶ Μοναχούς Δικαστη-
ρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη,
ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, εἰς τὸν
Πρεσβύτερον Τριαντάφυλλον Ἀνυφαντῆν τοῦ
Δημητρίου, ἡ ποινὴ τῆς καθαιρέσεως ἐκ τοῦ
Ἵψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καὶ τῆς
ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

6) Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 10/2020 ἀποφάσεως
τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυτέρους,
Διακόνους καὶ Μοναχούς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη, ἐπὶ ἀντικανονικοῖς
παραπτώμασι, εἰς τὸν Ἀρχιμανδρίτην Ἀντώνιον
Γεροβασιλείου τοῦ Παναγιώτου, Κληρικόν τῆς
Ἱ. Μητροπόλεως Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς,

ή ποινή της καθαιρέσεως εκ του Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καί τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τήν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

7) Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 14/2020 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχοῦς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη, ἐπί ἀντικανονικοῦ παραπτώμασι, εἰς τόν Ἱεροδιάκονον Ἰωάννην Μπένην, κατά κόσμον Χρῆστον τοῦ Ἀθανασίου, Κληρικόν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καί Ρεντίνης, ἡ ποινή τῆς καθαιρέσεως εκ του Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καί τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τήν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

8) Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 15/2020 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχοῦς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη, ἐπί ἀντικανονικοῦ παραπτώμασι, εἰς τόν Πρεσβύτερον Παναγιώτην Νάτσην τοῦ Ἀθανασίου, Κληρικόν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου, ἡ ποινή τῆς καθαιρέσεως εκ του Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καί τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τήν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

9) Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 16/2020 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχοῦς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη, ἐπί ἀντικανονικοῦ παραπτώμασι, εἰς τόν Πρεσβύτερον Κωνσταντῖνον Σταμπουλῖν τοῦ Χρήστου, Κληρικόν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δράμας, ἡ ποινή τῆς καθαιρέσεως εκ του Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καί τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τήν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

10) Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 18/2020 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχοῦς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη, ἐπί ἀντικανονικοῦ παραπτώμασι, εἰς τήν Μοναχὴν Ἰωάνναν Τσιέρην, κατά κόσμον Μαρίαν τοῦ Μιχαίλ, Ἀδελφὴν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καί Ὁσίου Δαβὶδ Μάνδρας Ἀττικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεγάρων καί Σαλαμίνας, ἡ ποινή τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ μοναχικοῦ τῆς σχήματος, τῆς διαγραφῆς τῆς εκ του μοναχολογίου τῆς προειρημένης Ἱερᾶς Μονῆς καί τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτῆς εἰς τήν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

11. Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 19/2020 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχοῦς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη, ἐπί ἀντικανονικοῦ παραπτώμασι, εἰς τόν Ἀρχιμανδριτὴν Ἰωσήφ Σαράβια Κρόχνη, κατά κόσμον Χουάν Ραμόν τοῦ Γαβριήλ, Κληρικόν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σισανίου καί Σιατίστης, ἡ ποινή τῆς καθαιρέσεως εκ του Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καί τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τήν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

12) Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 4/2021 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχοῦς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη, ἐπί ἀντικανονικοῦ παραπτώμασι, εἰς τόν Ἀρχιμανδριτὴν Μωυσέαν Ἀμπλᾶν, κατά κόσμον Κωνσταντῖνον τοῦ Σπυρίδωνος, Κληρικόν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως, ἡ ποινή τῆς καθαιρέσεως εκ του Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καί τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τήν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

13) Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 5/2021 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχοῦς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη, ἐπί ἀντικανονικοῦ παραπτώμασι, εἰς τόν Διάκονον Κωνσταντῖνον Κωστάραν τοῦ Σωτηρίου, Κληρικόν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαρωνείας καί Κομοτηνῆς, ἡ ποινή τῆς καθαιρέσεως εκ του Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καί τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τήν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

14. Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 6/2021 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχοῦς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεβλήθη, ἐπί ἀντικανονικοῦ παραπτώμασι, εἰς τόν Ἀρχιμανδριτὴν Ἀνδρέαν Κονάνον τοῦ Διογένους, Κληρικόν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἡ ποινή τῆς καθαιρέσεως εκ του Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καί τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τήν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

15) Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 10/2019 ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχοῦς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεκυρώθη ἡ διά

της υπ' αριθμ. 12/2019 απόφασεως του Πρωτοβαθμίου Συνοδικού διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους και Μοναχούς Δικαστηρίου της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος, ἐπιβληθεῖσα ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, εἰς τὸν Πρεσβύτερον Ἠλίαν Καββαδίαν τοῦ Χαραλάμπους, Κληρικόν της Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων, ποινὴ της καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ της ἱερωσύνης ὑπουργήματος καὶ της ἐπαναφορᾶς του εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

16) Δυνάμει της υπ' αριθμ. 12/2019 απόφασεως τοῦ Δευτεροβαθμίου Συνοδικού διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχούς Δικαστηρίου της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος ἐπεκυρώθη ἡ διά της υπ' αριθμ. 2/2019 απόφασεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικού διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχούς Δικαστηρίου της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος, ἐπιβληθεῖσα ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, εἰς τὸν Πρεσβύτερον Γρηγόριον Γακόπουλον τοῦ Γεωργίου, Κληρικόν της Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων, ποινὴ της καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ της ἱερωσύνης ὑπουργήματος καὶ της ἐπαναφορᾶς του εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

17. Δυνάμει της υπ' αριθμ. 14/2019 απόφασεως τοῦ Δευτεροβαθμίου Συνοδικού διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχούς Δικαστηρίου της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος ἐπεκυρώθη ἡ διά της υπ' αριθμ. 12/2019 απόφασεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικού διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχούς Δικαστηρίου της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος, ἐπιβληθεῖσα ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, εἰς τὸν Ἱερομόναχον Θεολόγον Μακρῆν, κατὰ κόσμον Ἀνδρέαν τοῦ Παναγιώτου, Κληρικόν της Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου, ποινὴ της τῶν ἐπτὰ καὶ ἡμίσεος ἐτῶν ἀργίας ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας.

18) Δυνάμει της υπ' αριθμ. 2/2021 παρεμπιπτούσης ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου Συνοδικού διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχούς Δικαστηρίου της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος ἀπερρίφθη ὡς τύποις ἀπαράδεκτοι ἢ ἀπὸ 28-11-2019 ἔφεσις τοῦ Ἱερομονάχου Θεοφυλάκτου Κόμβου, κατὰ κόσμον Βασιλείου τοῦ Θωμᾶ, Κληρικῶν της Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας καὶ Ναούσης, κατὰ της υπ' αριθμ.

42/2019 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικού διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχούς Δικαστηρίου της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος, δι' ἧς ἐπὶ ἀντικανονικοῖς ἀδικήμασι ἐπεβλήθη αὐτῷ ἡ ποινὴ της καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ της ἱερωσύνης ὑπουργήματος καὶ της ἐπαναφορᾶς του εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, ἰσχυούσης, ὡς ἐκ τούτου, της προειρημένης ποινῆς.

Αἱ ἀνωτέρω δικαστικαὶ ἀποφάσεις κατεστάθησαν τελεσίδικοι, ὀριστικά καὶ ἀμετάκλητοι, συνωδὰ ταῖς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 151 τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ της πρὸ Αὐτῶν Διαδικασίας», ὡς τίθενται καὶ ἰσχύουσι κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ της παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 44 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος».

Ἐντολῆ της Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ὡρεῶν Φιλόθεος

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 4946

Ἄριθ.

Διεκπ. 2458

Ἀθῆναι, 3 Δεκεμβρίου 2021

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς

τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος

Θέμα: «Περὶ ὑποβολῆς Ἀπολογισμοῦ τῶν δαπανῶν διὰ τὴν φιλανθρωπικὴν διακονίαν κατὰ τὸ ἔτος 2021 ὑπὸ της Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος»

Κοινοποιήσεις: Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Εὐποίας Παρ' ἡμῖν

Ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῆς ἐπιτυχοῦς καταγραφῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἐπετέλεσε φιλοπόνως, διὰ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν καί τῶν συνεργατῶν αὐτῶν, σπουδαιότατον φιλανθρωπικόν ἔργον εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καί τὰς κατὰ τόπους Ἱεράς Μητροπόλεις, συμφώνως πρὸς τὰς ἐντολάς καί τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὁ ὁποῖος προσέφερεν ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καί σωτηρίας.

Χάριν τῆς εὐαγγελικῆς πρὸς τὸν πάσχοντα ἀδελφόν ἀγάπης συντηρεῖ Φιλόπτωχα Ταμεῖα, Οἰκοτροφεία, Γηροκομεία, Ἰδρύματα καί Θεραπευτήρια χρονίως πασχόντων, Κατασκηνώσεις, Συσσίτια, Παιδικούς Σταθμούς, Σχολεῖα, Ἰδρύματα δι' ἄτομα μέ ἐιδικὰς ἀνάγκας, ὡς καί παντοειδῆ ἄλλα Ἰδρύματα.

Διὰ τὸ ἔργον τοῦτο παρίσταται χρεῖα ὑπευθύνου ἐνημερώσεως εἰς τὸ πλαίσιον τῆς καταρτίσεως τοῦ Συστήματος Λογαριασμῶν Ὑγείας (ΣΛΥ) διὰ τὸ ἔτος ἀναφορᾶς 2021, ἵνα ὁ φιλόχριστος λαὸς ἐνημερωθῇ περὶ τοῦ ἐπιτελεσθέντος ἔργου ἐκάστου φορέως τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν διανομὴν περιόδου, εἴτε τοῦτο ἀποτυποῦται χρηματικῶς εἴτε εἰς εἶδος.

Κατόπιν τούτων, ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθεῖσης ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἰης μνός Δεκεμβρίου ἐ.ἔ., παρακαλοῦμεν ὅπως ὑποβάλλετε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ἕως τῆς 28ης μνός Φεβρουαρίου 2022, τὸν Ἀπολογισμὸν τῶν δαπανῶν διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ἀνωτέρω Ἰδρυμάτων τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 2021, καθ' Ἰδρυμα καί Ταμεῖον, ἐπὶ μέρους καί ἐν συνόλῳ, μόνον ἠλεκτρονικῶς, εἰς τὴν ἠλεκτρονικὴν διεύθυνσιν sekpe@ierasynodos.gr, συμφώνως πρὸς τὸ συνημμένον ὑπόδειγμα, τὸ ὁποῖον θὰ συνοδεύῃ τὸ ἀπαραίτητον διαβιβαστικόν ἔγγραφο, συμφώνως τῇ ἐκκλησιαστικῇ τάξει. Ὁ σχετικὸς ἐπισυναπτόμενος Πίναξ ἀνηρτήθη ἤδη εἰς τὸν διαδικτυακὸν τόπον τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Κοινωνικῆς Προνοίας καί Εὐποιίας www.sekpe.org.

Διὰ περαιτέρω πληροφορίας δύνασθε ὅπως ἀπευθύνησθε εἰς τὸν Γραμματέα τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Κοινωνικῆς Προνοίας καί Εὐποιίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, Πανοσιολογιώτατον Ἀρχιμ.

κ. Χερουβεῖμ Μουστάκαν, τηλ. 210 7272274, κιν. 6936538181, φάξ: 210 7272280, email: sekpe@ierasynodos.gr.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ὁ Ὁρεῶν Φιλόθεος

Ἡ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 5502

Ἀριθ.

Ἀθῆναι, 6 Δεκεμβρίου 2021

Διεκπ. 2498

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς

τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καί τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Περὶ τοῦ περιαχθισομένου δίσκου ὑπὲρ τοῦ Προγράμματος ἐπιδοτήσεως τῶν Χριστιανικῶν Οἰκογενειῶν τῆς Θράκης διὰ τὴν ἀπόκτησιν τρίτου τέκνου»

Κοινοποιήσεις:

1. Ὑποεπιτροπὴν 3ου τέκνου
2. Ε.Κ.Υ.Ο.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν Συνεδρίαν Αὐτῆς τῆς 2ας Δεκεμβρίου 2000 εἶχεν ἀποφασίσῃ ὅπως κατ' ἔτος καί κατὰ τὴν Ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων περιέρχεται δίσκος ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πρὸς περαιτέρω στήριξιν καί ἀνάπτυξιν τοῦ Προγράμματος διὰ τὴν ἐπιδοτήσιν τῶν Χριστιανικῶν Οἰκογενειῶν τῆς Θράκης πρὸς ἀπόκτησιν τρίτου τέκνου.

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ εὐεργετικωτάτου τούτου μέτρου εἶχεν ἀποφασισθῇ κατὰ τὴν Συνεδρίαν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸν Ὀκτώβριον τοῦ ἔτους 1999. Τὰ ἀποτελέσματα

μέχρι τουδε είναι λίαν έντυπωσιακά, δεδομένου του αξιοσημειώτου αριθμού γεννηθέντων τρίτων τέκνων.

Ειδικότερον, κατά τήν έναρξιν τῆς εφαρμογῆς τοῦ Προγράμματος τό ἔτος 1999 εἰς τήν Θράκην, ἐπεδοτοῦντο περί τάς 300 τριτέκνους οικογενείας, ἐνῶ σήμερον ὁ ἀριθμός τῶν οικογενειῶν αἱ ὁποῖα ἔχουν ἐπιδοτηθῆ ἔχει ξεπεράσει τάς 4.100 καί τό ὕψος τῆς δαπάνης τῆς ἐπιχορηγήσεως τῶν ἔχει ἀνέλθει συνολικῶς εἰς τό ποσόν τῶν 21.900.000 € περίπου.

Τά ἀνωτέρω καθιστοῦν προφανῆ τήν ἀναγκαῖότητα συνεχίσεως καί περαιτέρω στηρίξεως τοῦ ὡς ἄνω Προγράμματος.

Ὅθεν, ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθεῖσιν ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 2ας Δεκεμβρίου ἐ.ἔ., καί παρὰ τήν ὑφισταμένην κατά τήν παροῦσαν χρονικὴν περίοδον δυσκολίαν ἔνεκα τῶν ἰσχυόντων ὑγειονομικῶν μέτρων, παρακαλοῦμεν ὅπως κατά τήν ἐπερχομένην μεγάλην Ἑορτήν τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως περιαχθῆ δίσκος ὑπέρ ἐνισχύσεως τοῦ ἀνωτέρω Προγράμματος, ἐξαρθῆ δεόντως ἡ σημασία τῆς ὑπό τῆς Ἐκκλησίας ἀναληφθεῖσιν ὡς ἄνω προσπαθείας καί τονισθῆ ἡ ἀνάγκη ἐνθέρμου ὑποστηρίξεως αὐτῆς.

Τό προῖόν τῆς δισκοφορίας κατατεθῆσεται εἰς τούς Λογαριασμούς: 146/546003 – 46,
IBAN GR310110146000014654600346
τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς
ἢ
5011-017246-101,
IBAN GR1601720110005011017246101
τῆς Τραπεζῆς Πειραιῶς,
ἡ δέ ἀπόδειξις ἀποσταλήσεται τῇ Ἀρχιγραμματεία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐντολῇ καί Ἐξουσιοδοτήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
† Ὁ Ὁρεῶν Φιλόθεος

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 5623
Ἀριθ. Ἀθῆναι, 10 Δεκεμβρίου 2021
Διεκπ. 2541

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τήν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καί
τάς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Ἐκπροσώπησις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Μ.Μ.Ε.»

Κοινοποιήσις:

1. Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεον
2. Τιτουλαρίου Μητροπολίτας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
3. Βοηθούς Ἐπισκόπου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθεῖσιν ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 2ας μινός Δεκεμβρίου ἐ.ἔ., γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἐν τῇ ῥηθείᾳ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς, ἀπεφάσισεν ὅπως κατά τήν παροῦσαν χρονικὴν περίοδον τὰς θέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὰ Μ.Μ.Ε., ἀναφορικῶς πρὸς τὰ ἀνακύπτοντα ποικίλα θέματα ἐκ τῆς ἐνεστώσης πανδημικῆς νόσου, ἐκφράξῃ μόνον ὁ ἐκπρόσωπος Τύπου Αὐτῆς, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεος, πρὸς ἀποφυγὴν παρερμηνειῶν καί δυσαρέστων καταστάσεων διὰ τήν Ἐκκλησίαν ἡμῶν.

Ὅθεν, παρακαλεῖσθε διὰ τήν ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ Ἀποφάσεως, ἐνημερώνοντες σχετικῶς καί τούς ὑπηρετοῦντας εἰς τήν καθ' ὑμᾶς Ἱεράν Μητρόπολιν Κληρικούς.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
† Ὁ Ὁρεῶν Φιλόθεος

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 5705
Ἀριθ. Ἀθῆναι, 15 Δεκεμβρίου 2021
Διεκπ. 2571

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ
τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Μετονομασία τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων
Κηφισίας, Θηβῶν καὶ Τρίκκης»

Κοινοποιήσεις:
Γραφεῖον Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως
καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐθμοτυπίας

Διὰ τοῦ παρόντος γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι, ἐκ Συν-
οδικῆς Ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱερ-
αρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνελθούσης
ἀπὸ τῆς 4ης ἕως καὶ τῆς 8ης Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ἐν
τῷ Διορθοδόξῳ Κέντρῳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλά-
δος παρὰ τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου
Πεντέλης,

α) ἡ Ἱερά Μητρόπολις Κηφισίας, Ἀμαρουσίου
καὶ Ὁρωποῦ μετωνομάσθη εἰς «Ἱερά Μητρόπολις
Κηφισίας, Ἀμαρουσίου, Ὁρωποῦ καὶ Μαραθῶ-
νος», (Φ.Ε.Κ. Α' 222/22.11.2021),

β) ἡ Ἱερά Μητρόπολις Θηβῶν καὶ Λεβαδείας
μετωνομάσθη εἰς «Ἱερά Μητρόπολις Θηβῶν, Λεβα-
δείας καὶ Αὐλίδος», (Φ.Ε.Κ. Α' 245/10.12.2021) καὶ

γ) ἡ Ἱερά Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν με-
τωνομάσθη εἰς «Ἱερά Μητρόπολις Τρίκκης, Γαρδι-
κίου καὶ Πύλης», (Φ.Ε.Κ. Α' 245/10.12.2021).

Ὅθεν, διὰ τῶν ὡς ἄνω τίτλων προσφωνοῦνται
ἤδη οἱ ποιμενάρχαι τῶν ἐν λόγῳ Ἱερῶν Μητρο-
πόλεων, ἰδίᾳ ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ τάξει, ἐν ταῖς
ἱεραουργίαις καὶ ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
† Ὁ Ὁρεῶν Φιλόθεος

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 5701
Ἀριθ. Ἀθῆναι, 15 Δεκεμβρίου 2021
Διεκπ. 2567

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ
τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Περὶ τῆς ἐκδημίας τοῦ Μητροπολίτου
Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κυροῦ Ἱερεμίου»

Ἐν βαθυτάτῃ συγκινήσει ἀγγέλλεται ὑμῖν ὅτι ἡ
Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐστερήθη πεπνυμένου,
ἐναρέτου, ταπεινοῦ καὶ ἱκανοῦ Ἱεράρχου, με-
ταστάντος πρὸς Κύριον κατὰ τὴν 14ην Δεκεμβρίου
ἐ.ἔ. τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Γόρτυνος καὶ
Μεγαλοπόλεως κυροῦ Ἱερεμίου.

Ὁσαύτως, δεόμενοι τοῦ Κυρίου ὅπως ἀναπαύσῃ
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν σκηναῖς Ἁγίων, γνωρίζομεν
ὑμῖν ὅτι ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία ψαλλίσεται τὴν
Πέμπτην 16ην Δεκεμβρίου 2021 καὶ ὥραν 2αν με-
τὰ μεσημβρίαν ἐν τῷ Ἱερῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ
Ἁγίου Νικολάου Μεγαλοπόλεως, Τοποτηρητῆς δὲ
τῆς χηρευσάσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γόρτυνος
καὶ Μεγαλοπόλεως ὥρισθη ὁ Σεβασμιώτατος Μη-
τροπολίτης Μονεμβασιάς καὶ Σπάρτης κ. Εὐστά-
θιος.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
† Ὁ Ὁρεῶν Φιλόθεος

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ – ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Περί λειτουργίας, διοικήσεως καί διαχειρίσεως του Ἱεροῦ Προσκυνηματος Ἁγίας Παρασκευῆς Τεμπῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαρίσης καί Τυρνάβου

Ἀριθμ. 335/2021

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν:

1. τὰ ἄρθρα 29 παρ. 2 καί 59 παρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Α' 146),

2. τίς ὑποχρεώσεις τῆς ποιμανούσης Ἐκκλησίας πρὸς τὸ χριστεπώνυμο Πλήρωμα, οἱ ὁποῖες ἀπορρέουν ἀπὸ τίς Εὐαγγελικὲς ἐπιταγές, τοὺς ἱερούς Κανόνες καί τοὺς νόμους τοῦ Κράτους,

3. τίς ὑφιστάμενες κοινωνικὲς, ποιμαντικὲς καί πνευματικὲς ἀνάγκες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαρίσης καί Τυρνάβου,

4. τὴν ὑπ' ἀριθ. 657/248/25.8.2021 Πρόταση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαρίσης καί Τυρνάβου κ. Ἱερωνύμου,

5. τὴν ὑπ' ἀριθ. 310/3.9.2021 Γνωμοδότηση τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

6. τὴν ἀπὸ 9.9.2021 Απόφαση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καί

7. τὴν ἀπὸ 4.10.2021 Απόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ἀποφασίζει:

Ψηφίζει τὸν Κανονισμό ἀριθ. 335/2021, ἔχοντα οὕτω:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 335/2021
Περί λειτουργίας, διοικήσεως
καί διαχειρίσεως τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος
Ἁγίας Παρασκευῆς Τεμπῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Λαρίσης καί Τυρνάβου

Ἄρθρο 1

Νομικὴ προσωπικότητα, σφραγίδα, ἔδρα

Ὁ ἱστορικὸς Ἱερός Ναός Ἁγίας Παρασκευῆς Τεμπῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαρίσης καί Τυρνάβου, ὁ ὁποῖος ἔχει τεθεῖ ἀπὸ ἀμνημονεύτων ἐτῶν σὲ δημόσια λατρεία, ἔχει καταστῆ Προσκυνηματικὸς καί ἔχει ἀνακηρυχθεῖ ὡς τέτοιος μέ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1365/20-10-

1968 Απόφαση τοῦ Ἀοιδίμου Μητροπολίτη Λαρίσης καί Πλαταμῶνος κυροῦ Θεολόγου μετὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 61/1975 Κανονισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ΦΕΚ Α' 144). Ὁ προσκυνηματικὸς Ναός βρίσκεται στὴν ἱστορικὴ κοιλάδα τῶν Τεμπῶν, περιοχὴ ἰδιαίτερου φυσικοῦ κάλλους καί προστατευόμενῃ ὡς natura, ἀποτελεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ τελευταῖα κατάλοιπα τοῦ «Ὁρους τῶν Κελλίων», ὅπως εἶναι ἐκκλησιαστικῶς γνωστός ὁ Κίσσαβος ἀπὸ τὴν πρῶμῃ Χριστιανικὴ Ἀρχαιότητα (4ος αἰώνας). Στὸ ἐξῆς θὰ ἀποτελεῖ νομικὸ πρόσωπο ἰδιωτικοῦ δικαίου, κατὰ τὴν διάταξη τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 4 τοῦ Νόμου 590/1977, μέ τὴν ἐπωνυμία «Ἱερό Προσκύνημα Ἁγίας Παρασκευῆς Τεμπῶν». Ἔχει κυκλικὴ σφραγίδα, ἡ ὁποία στὸ κέντρο ἔχει γραμμικὴ παράσταση τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς καί γύρω, σὲ κύκλο, τίς λέξεις: «ΙΕΡΟΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΤΕΜΠΩΝ», ἐνῶ ὑπάγεται πνευματικά, ἰδιοκτησιακά καί διοικητικά στὴν Ἱερά Μητρόπολη Λαρίσης καί Τυρνάβου. Ἔδρα ὀρίζεται τὸ Ἱερό Προσκύνημα, ἐνῶ μεταβατικὴ ἔδρα, ἰδίως γιὰ τὴν ἐπίδοση δικογράφων καί λοιπῶν ἐγγράφων, ὀρίζονται τὰ γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαρίσης καί Τυρνάβου.

Ἄρθρο 2

Σκοπός

Σκοπὸς τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος Ἁγίας Παρασκευῆς Τεμπῶν εἶναι ἡ ἐνίσχυση καί προαγωγή τοῦ φιλανθρωπικοῦ, προνοιακοῦ, πολιτιστικοῦ καί ἐν γένει ποιμαντικοῦ καί ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαρίσης καί Τυρνάβου, καθὼς καί ἡ ἀνάδειξη τοῦ φυσικοῦ κάλλους τοῦ περιβάλλοντος, ἡ ἴδρυση καί λειτουργία Κέντρου Περιβαλλοντικῆς Ἐκπαίδευσης κατὰ τίς σχετικὲς διατάξεις τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καί Θρησκευμάτων, ἡ συνεργασία μέ φορεῖς Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας καί Τριτοβάθμιας Ἐκπαίδευσως γιὰ τὴν ὑποστήριξη περιβαλλοντικῶν καί ἐκπαιδευτικῶν δράσεων, ἀλλὰ καί ἡ ἐνίσχυση τῶν Θρησκευτικῶν Περιηγήσεων στὴ Θεσσαλία στὸ πλαίσιο προγραμμάτων τοῦ Ὑπουργείου

Τουρισμού. Επίσης, επιτρέπεται ή διοργάνωση και διεξαγωγή συνεδρίων παρεμφερών προς τούς παρόντες σκοπούς, στους χώρους του Ίερού Προσκυνηματος.

Άρθρο 3

Μέσα επίτευξης σκοπού

Μέσα προς επίτευξη του σκοπού είναι, ένδεικτικά:

α) Η άνελλιπή τέλεση τών Αγίων Μυστηρίων και τών Ίερών Ακολουθιών, κατά τήν τάξη και παράδοση τής Όρθοδόξου Έκκλησίας.

β) Η πραγματοποίηση κηρυγμάτων, όμιλών πνευματικού περιεχομένου και συναφών εισηγήσεων και παρουσιάσεων στους χώρους του Ίερού Προσκυνηματος.

γ) Η πρόσκληση και ό προγραμματισμός επισκέψεων σχολείων ή πανεπιστημιακών τμημάτων, καθώς και φορέων και λοιπών ενώσεων προσώπων, τόσο γιά τήν προώθηση και προβολή περιβαλλοντικών δράσεων, όσο και γιά τήν ενίσχυση τών Θρησκευτικών Περιηγήσεων στή Θεσσαλία.

δ) Η πραγματοποίηση Ημεριδων ή Συνεδρίων από τήν Ίερά Μητρόπολη Λαρίσης και Τυρνάβου ή σε συνεργασία μέ άλλους φορείς.

Άρθρο 4

Διοίκηση και έποπτεία

1. Τό Ίερό Προσκύνημα Αγίας Παρασκευής Τεμπών τελεί υπό τήν άμεση έποπτεία και τόν έλεγχο τής Ίερās Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου και διοικείται από έπταμελή Διοικούσα Έπιτροπή.

2. Τήν Διοικούσα Έπιτροπή άπαρτίζουν: Ό εκάστοτε Μητροπολίτης Λαρίσης και Τυρνάβου ως Πρόεδρος, δύο (2) Κληρικοί από τούς οποίους ό ένας πρέπει νά είναι ό εκάστοτε Αρχιερατικός Έπίτροπος Άμπελακίων και τέσσερις (4) λαϊκοί άνδρες ή γυναίκες, από τούς οποίους ένας πρέπει νά είναι εκπαιδευτικός (έν ενεργεία ή συνταξιούχος) και ένας πρέπει νά έχει εκλεγεί γιά δύο τουλάχιστον φορές σέ θέση αίρετου τής τοπικής αυτοδιοίκησης (έν ενεργεία ή διατελέσας). Τόν Μητροπολίτη άπόντα ή κωλυόμενο αναπληρώνει μόνον ό Αντιπρόεδρος του Ίερού Προσκυνηματος, όρίζονται έπιπλέον δύο (2) Κληρικοί ως αναπληρωματικοί τών τακτικών από τούς οποίους ό ένας πρέπει νά είναι ό εκάστοτε Αρχιερατικός Έπίτροπος Γόννων, ένω και όρίζονται τέσσερις (4) λαϊκοί άνδρες ή γυναίκες, αναπληρωματικοί τών τακτικών, από τούς οποίους ένας πρέπει νά είναι εκπαιδευτικός (έν ενεργεία ή

συνταξιούχος) και ένας πρέπει νά έχει εκλεγεί γιά δύο τουλάχιστον φορές σέ θέση αίρετου τής τοπικής αυτοδιοίκησης (έν ενεργεία ή διατελέσας).

3. Τά έξι (6) τακτικά και αναπληρωματικά μέλη τής Διοικούσας Έπιτροπής διορίζονται μέ άπόφαση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου τής Ίερās Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου κατόπιν προτάσεως του εκάστοτε Μητροπολίτη Λαρίσης και Τυρνάβου, γιά τριετή θητεία, παράλληλη χρονικά προς αύτήν τών Έκκλησιαστικών Συμβουλίων. Τό αξίωμα τών μελών τής Διοικούσας Έπιτροπής είναι τιμητικό και άμισθο και επιτρέπεται ό έπαναδιορισμός άπεριόριστα.

4. Αντιπρόεδρος όρίζεται ένας από τούς Κληρικούς-τακτικά μέλη μέ τήν άπόφαση διορισμού τών Μελών τής Διοικούσας Έπιτροπής του Μητροπολιτικού Συμβουλίου τής Ίερās Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου, κατόπιν προτάσεως του εκάστοτε Μητροπολίτη Λαρίσης και Τυρνάβου. Ό Αντιπρόεδρος τής Διοικούσας Έπιτροπής προεδρεύει όποτε ό Μητροπολίτης Λαρίσης και Τυρνάβου άπουσιάζει ή κωλύεται νά παραστεί στίς συνεδριάσεις τής.

5. Η Διοικούσα Έπιτροπή εύρίσκεται σέ άπαρτία παρόντων του Προέδρου ή Αντιπροέδρου τής και τριών ακόμη μελών, οί δε άποφάσεις τής λαμβάνονται κατά πλειοψηφία τών παρόντων. Σέ περίπτωση ίσοψηφίας ύπερισχύει ή ψήφος του Προέδρου. Σέ περίπτωση άπουσίας του, επί ίσοψηφίας τό θέμα παραπέμπεται σέ έπόμενη συνεδρίαση κατά τήν όποία θά είναι παρών ό Πρόεδρος.

6. Η Διοικούσα Έπιτροπή, ή όποία θά διορισθεί μέ τήν έναρξη ισχύος του παρόντος, θά έχει υπόλοιπο θητείας ίσο προς τό υπόλοιπο θητείας τών ύφισταμένων Έκκλησιαστικών Συμβουλίων.

7. Σέ άποκλειστική προθεσμία είκοσι (20) ήμερών από τήν κοινοποίηση του έγγράφου διορισμού, ή Διοικούσα Έπιτροπή συνεδριάζει και εκλέγει Ταμία και Γραμματέα, ύποβάλλει δε τό σχετικό πρακτικό στό Μητροπολιτικό Συμβούλιο τής Ίερās Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου προς έγκριση. Άν παρέλθει ή προθεσμία άπρακτη, τό Μητροπολιτικό Συμβούλιο στήν έπόμενη συνεδρίασή του διορίζει αυτοδικαίως Ταμία και Γραμματέα.

8. Η Διοικούσα Έπιτροπή συνεδριάζει τακτικώς μέν μία φορά τόν μήνα, σέ ήμέρα και ώρα που όρίζεται από τόν Πρόεδρο, εκτάκτως δε, όταν παραστεί ανάγκη, στα Γραφεία του Προσκυνηματος ή τής Ί. Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου.

9. Η λειτουργία της Διοικούσας Έπιτροπής και οι όροι συνεδριάσεών της, έφ' όσον δέν προβλέπονται στην παρούσα, άκολουθούν τίς διατάξεις περί λειτουργίας και συνεδριάσεων τών Έκκλησιαστικών Συμβουλίων τών Ένοριακών ΈρωΝ Ναών, οί όποίες έφαρμόζονται άναλογικά (άρθρα 7-8 του ύπ' άριθ. 8/1979 Κανονισμού τής Έκκλησίας τής Έλλάδος, ΦΕΚ Α' 1/1980).

Άρθρο 5

Έκπροσώπηση

Τό νομικό πρόσωπο του Έρου Προσκυήματος έκπροσωπείται ένώπιον τών Δικαστηρίων και κάθε άλλης Άρχής από τόν Πρόεδρο τής Διοικούσας Έπιτροπής ή από άλλο μέλος αυτής, ρητά όριζόμενο και έξουσιοδοτούμενο προς τούτο μέ άπόφασή της, ή όποία τελεί υπό τήν έγκριση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου τής Έρας Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου.

Άρθρο 6

Άρμοδιότητες Διοικούσας Έπιτροπής

Η Διοικούσα Έπιτροπή (Δ.Ε.) έχει τίς έξής άρμοδιότητες:

α) Μεριμνά για τή διοίκηση και χρηστή διαχείριση τών έσόδων και τών περιουσιακών στοιχείων του Έρου Προσκυήματος.

β) Καταρτίζει τόν έτήσιο Προϋπολογισμό, και Άπολογισμό του Έρου Προσκυήματος, τούς όποιους υποβάλλει προς έγκριση στό Μητροπολιτικό Συμβούλιο τής Έρας Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου υπό τούς όρους και τά χρονικά περιθώρια, τά όποία ισχύουν για τά Έκκλησιαστικά Συμβούλια.

γ) Έφαρμόζει τόν έγκεκριμένο Προϋπολογισμό σέ έκτέλεση του όποιου ένεργούνται από τόν Ταμία οί σχετικές πληρωμές. Συγκεντρώνει τά υπόλοιπα κάθε έτους, τό ύψος τών όποιων γνωρίζει στό Μητροπολιτικό Συμβούλιο έως τής 31ης Όκτωβρίου κάθε έτους, και άποφασίζει για τή διάθεσή τους, κατά προτεραιότητα στό έργο τής Έρας Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου κατά τίς ύφιστάμενες άνάγκες ή όπου άλλοι κατόπιν υποδείξεων του Σεβασμιωτάτου Προέδρου. Η άπόφαση για τή διάθεση τών πόρων έγκρίνεται από τό Μητροπολιτικό Συμβούλιο. Η Δ.Ε. κατά τόν προγραμματισμό διάθεσης τών υπόλοιπων λαμβάνει ύπ' όψη της τίς άνάγκες του Έρου Προσκυήματος για τούς έπόμενους έξι μήνες και άποταμιεύει έπαρκές υπόλοιπο για τήν κάλυψή τους. Η Δ.Ε. ύλοποιεί άμεσα τήν άπόφαση περί διάθεσης τών έως 31ης Όκτωβρίου ύφισταμένων υπόλοιπων.

δ) Τηρεί τά άπαιτούμενα διοικητικά και διαχειριστικά βιβλία (Πρωτοκόλλου, Πράξεων Διοικούσας Έπιτροπής, Ταμείου, Κτηματολογίου, στελεχών άποδείξεων είσπράξεων και πληρωμών κ.λπ.) άναλογικά προς όσα ισχύουν για τά Έκκλησιαστικά Συμβούλια. Τά άπαιτούμενα διοικητικά και διαχειριστικά βιβλία προηγούμενως θεωρούνται άρμοδίως.

ε) Άποφασίζει τή σύναψη δανείου, ιδίως για τήν έκτέλεση έργων στό Έρό Προσκυήμα, από Τράπεζα ή χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα. Η σχετική άπόφαση τελεί υπό τήν έγκριση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου τής Έρας Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου.

στ) Άποφασίζει κατόπιν είσηγήσεως του Μητροπολίτη Λαρίσης και Τυρνάβου τήν πρόσληψη, τήν άπόλυση και τίς μεταβολές του μή κληρικού προσωπικού, του άναγκαίου για τήν άπρόσκοπτη και άρτια λειτουργία του Έρου Προσκυήματος.

Άρθρο 7

Πόροι του Έρου Προσκυήματος

Πόροι του Έρου Προσκυήματος Αγίας Παρασκευής Τεμπών άποτελούν:

α) Οί πρόσοδοι από Έροπραξίες και διάθεση κεριού.

β) Οί δωρεές (χρηματικές και σέ είδος), κληρονομίες, κληροδοσίες και άφιερώσεις τών πιστών, οί όποίες είναι άτελείς και δέν συνυπολογίζονται στην άπόδοση κάθε είδους είσφορών.

γ) Μισθώματα από άκίνητα.

δ) Έσοδα από τήν έκποίηση τιμαλφών, έλαιου και λοιπών άφιερωμάτων, κατά τούς όρους τών σχετικών Κανονισμών τής Έρας Συνόδου τής Έκκλησίας τής Έλλάδος, τά όποία είναι άτελή και δέν συνυπολογίζονται στην άπόδοση κάθε είδους είσφορών.

ε) Τυχόν έπιχορηγήσεις από τό Δημόσιο, νομικά πρόσωπα, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όργανισμούς, αυτοδιοικητικούς και ιδιωτικούς φορείς κ.λπ., κατά τούς όρους τών έρωΝ κανόνων και τών νόμων του κράτους.

στ) Τά κατά τήν έναρξη ισχύος του παρόντος ύπάρχοντα χρηματικά άποθέματα, τιμαλφή, άκίνητα και κινητά.

ζ) Δάνεια από τράπεζες ή χρηματοπιστωτικά Ίδρύματα, κατά τή διάταξη του άρθρου 6 στοιχ. ε' του παρόντος.

η) Κάθε άλλη πρόσοδος από νόμιμη και χρηστή πηγή.

θ) Για τυχόν έκποιήσεις κινητών και άκινήτων, τήν άποδοχή ή άποποίηση δωρεάς, κληρονομίας ή κληροδοσίας, τή σύσταση ή παραίτηση από δικαιώματος

ή υποχρέωσης επί ακινήτου του Ίερου Προσκυνημάτων και την άσκηση ένδικων μέσων, εφαρμόζονται οι σχετικοί Κανονισμοί της Εκκλησίας της Ελλάδος ή, ελλείψει αυτών, αποφασίζει η Δ.Ε.

Άρθρο 8

Διάθεση πόρων

Οι δαπάνες του Ίερου Προσκυνημάτων προβλέπονται μέ αναγραφή των σχετικών κονδυλίων στον έτήσιο Προϋπολογισμό. Η αναθεώρησή τους κατά τη διάρκεια του διαχειριστικού έτους επιτρέπεται κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης της Διοικούσας Επιτροπής και έγκρισης του Μητροπολιτικού Συμβουλίου της Ίερās Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου.

Τά έσοδα του Ίερου Προσκυνημάτων διατίθενται κατόπιν σχετικής απόφασης της Διοικούσας Επιτροπής, κατά τόν έγκεκριμένο από τό Μητροπολιτικό Συμβούλιο προϋπολογισμό, ιδίως για τούς εξής σκοπούς:

α) Για τή συντήρηση, τόν έξοπλισμό και έξωραισμό του Ίερου Ναού και του περιβάλλοντος χώρου του Ίερου Προσκυνημάτων.

β) Για τήν αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του.

γ) Για τή μισθοδοσία και ασφαλιστική κάλυψη του προσωπικού του Ίερου Προσκυνημάτων.

δ) Για τήν τυχόν αποπληρωμή δόσεων δανείου.

ε) Για τή λειτουργία Κέντρου Περιβαλλοντικής Αγωγής στον περιβάλλοντα χώρο του Ίερου Προσκυνημάτων.

στ) Για τήν καταβολή των νόμιμων εισφορών, οι οποίες κατά τόν χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος έχουν ως εξής:

1. Δυνάμει του ΝΔ 228/1973 (ΦΕΚ 284, Α') ποσοστό 6% υπέρ του τ. TAKE και ήδη ΕΤΕΑΕΠ.

2. Δυνάμει του άρθρου 24 του ΑΝ 976/1946 (ΦΕΚ 58, Α') ποσοστό 5% υπέρ της Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος.

3. Δυνάμει του άρθρου 1 παρ. 2 του Κανονισμού της Ίερās Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος υπ' αριθ. 289/2016 (ΦΕΚ 59, Α') ποσοστό 2% υπέρ του Συνοδικού Μεγάρου.

Σέ περίπτωση νομοθετικής μεταβολής των ανωτέρω ποσοστών, τά ανωτέρω αυτοδικαίως αναπροσαρμόζονται στά έκαστοτε ισχύοντα.

ζ) Για τή χρηματοδότηση του έργου της Ί. Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου κατά τήν ανέκκλητη κρίση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου της Ίερās Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου.

η) Για τήν επιχορήγηση των φιλανθρωπικών ιδρυμάτων της Ί. Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου, των συσσιτίων, των Ένοριακών Φιλόπτωχων Ταμείων, αλλά και άλλων ιδρυμάτων κοινωφελούς και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (δημοτικών ή ανεξάρτητων φορέων) πού έδρεύουν στά όρια της Ί. Μητροπόλεως, υπό τόν όρο της προηγούμενης ενημέρωσης περί των οικονομικών τους στοιχείων παρελθούσας τριετίας τουλάχιστον και της σκοπούμενης δράσης τους.

θ) Για τήν οικονομική ενίσχυση του νεανικού έν γένει και του πολιτιστικού έργου της Ίερās Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου.

ι) Για τήν προμήθεια και διανομή έντύπων, εικόνων, βιβλίων, ρουχισμού, τροφίμων, γλυκισμάτων κ.λπ. σέ σχολεία, κρατητήρια και φυλακές, ιδρύματα για άτομα μέ ειδικές ανάγκες, νοσοκομεία, καταυλισμούς άθιγγάνων, προσφύγων, μεταναστών, σεισμοπλήκτων, πλημμυροπαθών και μέ όποιοδήποτε τρόπο πληγέντων από καταστρεπτικά φυσικά φαινόμενα, έντός και έκτός Ί. Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου, κατόπιν πρότασης του Σεβασμιωτάτου και αιτιολογημένης απόφασης της Διοικούσας Επιτροπής, τήν όποία εγκρίνει τό Μητροπολιτικό Συμβούλιο της Ί. Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου.

ια) Για τήν έκδοση διαφόρων έντύπων και φυλλαδίων πνευματικής οικοδομής των πιστών, τήν έκδοση ένημερωτικών έντύπων ή και περιοδικού σχετικού μέ τίς δραστηριότητες της τοπικής μας Εκκλησίας, τήν παραγωγή ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών διαφημίσεων, ένημερωτικών έκπομπών και προγραμμάτων προς προαγωγή της πρόνοιας, της φιλανθρωπίας και της αλληλεγγύης.

ιβ) Για τήν οικονομική ενίσχυση κάθε άλλης δραστηριότητας πού υπηρετεί τήν πνευματική και φιλανθρωπική αποστολή της Όρθόδοξης Εκκλησίας και δέν αναγράφεται στον παρόντα Κανονισμό.

Άρθρο 9

Θέσεις Έφημερίων

Στό Ίερό Προσκύνημα Άγίας Παρασκευής Τεμπών συνίστανται δύο (2) Θέσεις Έφημερίων καλυπτόμενες μισθοδοτικά και ασφαλιστικά από τά έσοδα του Ίερου Προσκυνημάτων. Τό Ίερό Προσκύνημα μπορεί έναλλακτικά νά έξυπηρετείται από Έφημερίους της Ί. Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου, οι όποιοι όρίζονται έκ περιτροπής μέ εϋθύνη της Διοικούσας Επιτροπής.

"Άρθρο 10

Θέσεις Λαϊκών

Στό 'Ι. Προσκύνημα Ἁγίας Παρασκευῆς Τεμπῶν συνίστανται δύο (2) θέσεις Νεωκόρων καί δύο (2) θέσεις Ἱεροψαλτῶν, καλυπτόμενες μισθοδοτικά καί ἀσφαλιστικά ἀπό τά ἔσοδα τοῦ 'Ι. Προσκυήματος, οἱ ὁποῖοι λογίζονται Κατώτερος Κλήρος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Τό προσωπικό, τό ὁποῖο κατά τήν ἔναρξη ἰσχύος τοῦ παρόντος ὑπηρετεῖ στό Ἱερό Προσκύνημα, δέν θίγεται ἀπό τίς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ, ἀλλά παραμένει στήν οἰκεία θέση, ἐνῶ ἡ ὑπηρεσία λογίζεται ὡς συνεχής.

Στό 'Ι. Προσκύνημα Ἁγίας Παρασκευῆς Τεμπῶν μποροῦν νά προσληφθοῦν μέ σύμβαση ὀρισμένου χρόνου ἐργαζόμενοι γιά τήν κάλυψη ἐκτάκτων ἀναγκῶν.

"Άρθρο 11

Ἐφαρμογή Ἐκκλησιαστικῶν Κανονισμῶν – Τροποποίηση

1. Τά τυχόν ζητήματα πού δέν προβλέπονται στόν παρόντα Κανονισμό, ρυθμίζονται μέ ἀνάλογη ἐφαρμογή τῶν διατάξεων τῶν ἐκκλησιαστικῶν Κανονισμῶν ἢ, ἐλλείψει αὐτῶν, ἀποφασίζει ἡ Δ.Ε.

2. Ὁ παρών Κανονισμός τροποποιεῖται μετά ἀπό σχετική ἀπόφαση τῆς Διοικούσας Ἐπιτροπῆς, ἐνῶ στή συνέχεια ὑποβάλλεται ἀπό τόν Μητροπολίτη Λαρίσης καί Τυρνάβου πρὸς ἔγκριση στή Διάρκη Ἱερά Σύνοδο καί τήν Ἱεραρχία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί δημοσίευση.

3. Οἱ Κανονισμοί ὑπ' ἀριθ. 61/1975 (ΦΕΚ Α' 144), 113/1988 (ΦΕΚ Α' 1999) καί 291/2016 (ΦΕΚ Α' 225) καταργοῦνται.

"Άρθρο 12

Ἐναρξη ἰσχύος Κανονισμοῦ

1. Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται τήν 1η Ἰανουαρίου τοῦ ἐπόμενου ἔτους ἀπό τή δημοσίευσή του στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ παρών Κανονισμός δημοσιεύεται καί στό ἐπίσημο Δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

2. Ἀπό τήν ἔναρξη ἰσχύος τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, καταργεῖται κάθε ἄλλη διάταξη σχετική μέ τό Ἱερό Προσκύνημα τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Τεμπῶν.

"Άρθρο 13

Ρύθμιση δαπάνης – Πρώτη θητεία Δ.Ε.

Ἀπό τίς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ δέν προκαλεῖται δαπάνη σέ βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς 'Ι. Μητροπόλεως Λαρίσης καί Τυρνάβου.

2. Ἡ πρώτη θητεία τῶν μελῶν τῆς Διοικούσας Ἐπιτροπῆς, τά ὁποῖα θά διορισθοῦν μετά τή θέση σέ ἰσχύ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, θά λήξει μέ τή λήξη τῆς θητείας τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων.

Ὁ παρών Κανονισμός νά δημοσιευθεῖ στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί στό ἐπίσημο δελτίο «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἀθήναι, 4 Ὀκτωβρίου 2021

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ὁ Ὠρεῶν Φιλόθεος

Περί συστάσεως καί λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου

Ἀριθμ. 333/2021

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν:

1. τὰ ἄρθρα 29 παρ. 2 καί 45 παρ. 5 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Α' 146),

2. τίς ὑποχρεώσεις τῆς ποιμανούσης Ἐκκλησίας πρὸς τό χριστεπώνυμο πλήρωμα, οἱ ὅποιοι ἀπορρέουν ἀπό τίς Εὐαγγελικές ἐπιταγές, τούς ἱερούς Κανόνας καί τούς νόμους τοῦ Κράτους,

3. τίς ὑφιστάμενες κοινωνικές, ποιμαντικές καί πνευματικές ἀνάγκες τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου,

4. τήν ὑπ' ἀριθ. 49/31.08.2020 πρόταση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου κ. Δαμασκηνοῦ,

5. τήν ὑπ' ἀριθ. 247/2.11.2020 γνωμοδότηση τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

6. τήν ἀπό 5.11.2020 Ἀπόφαση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου,

7. τήν ἀπό 4.10.2021 Ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ἀποφασίζει:

Ψηφίζει τόν ὑπ' ἀριθ. 333/2021 Κανονισμό, ἔχοντα οὕτω:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΙΘ. 333/2021
ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ καί ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ
ΜΟΥΣΕΙΟΥ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ,
ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ καί ΣΟΥΦΛΙΟΥ

Ἄρθρο 1

Σύσταση, ἔδρα, σφραγίδα καί σκοποί

1. Συνιστάται στήν Ἱερά Μητρόπολη Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου Ἐκκλησιαστικό Μουσείο, μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα, μέ τή διακριτική ἐπωνυμία «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ, ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ καί ΣΟΥΦΛΙΟΥ», τό

ὁποῖο θά λειτουργεῖ ὡς ἐξηρητημένη ὑπηρεσία τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, μέ ἔδρα τήν πόλη τοῦ Διδυμοτείχου.

2. Τό Ἐκκλησιαστικό Μουσείο ἀνήκει κατ' ἀποκλειστική κυριότητα, νομή καί κατοχή στήν Ἱερά Μητρόπολη Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου καί διοικεῖται σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

3. Τό Μουσείο ἔχει κυκλική σφραγίδα μέ δύο ἐπαλλήλους κύκλους, ἡ ὁποία στό κέντρο ἔχει τό ἔμβλημα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Στόν ἐξωτερικό κύκλο ἀναγράφεται: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ, ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ καί ΣΟΥΦΛΙΟΥ» καί στόν ἐσωτερικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ».

4. Σκοπός τοῦ Μουσείου εἶναι:

α) Ἡ συγκέντρωση, διαφύλαξη, συντήρηση, ἔκθεση καί προβολή τῶν πάσης φύσεως ἐκκλησιαστικῶν κειμηλίων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ἦτοι: ἱερῶν εἰκόνων, σκευῶν, ἀμφίων, χειρογράφων, ἐντύπων βιβλίων, ἐγγράφων καί κειμηλίων ἐθνικοῦ καί λαογραφικοῦ χαρακτήρα, ὑποκειμένων σέ κινδύνους φθορᾶς.

β) Ἡ ὀργάνωση ἐκδηλώσεων, ἡ πραγματοποίηση ἐκδόσεων καί κάθε ἄλλη δραστηριότητα σχετιζόμενη μέ τήν ἐκκλησιαστική τέχνη καί τήν ἱστορία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, μέ σκοπό τήν πνευματική κατάρτιση τῶν ἐπισκεπτῶν.

Ἄρθρο 2

Διοικητικό Συμβούλιο καί Ἀρμοδιότητες

Τό Ἐκκλησιαστικό Μουσείο ὡς ὑπηρεσία τελεῖ ὑπό τόν πνευματικό, διοικητικό, ἱεραρχικό καί οικονομικό ἔλεγχο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου καί διοικεῖται ἀπό πενταμελῆ Διαχειριστική Ἐπιτροπή, ἀποτελούμενη ἀπό τόν ἐκάστοτε Μητροπολίτη Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου, ὡς Πρόεδρο, μέ ἀναπληρωτή του τόν ἐκάστοτε Ἀρχιερατικό Ἐπίτροπο Διδυμοτείχου καί τέσσερα (4) μέλη: δύο κληρικούς καί δύο λαϊκοῦς, οἱ ὅποιοι διορίζονται μέ ἀπόφαση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου. Κριτήριο ἐπιλογῆς τῶν τεσσάρων μελῶν εἶναι ἡ σχετική κατάρτισή τους σέ θέματα

έκκλησιαστικής τέχνης καί ιστορίας. Ἡ θητεία τους θά εἶναι τριετής, δυναμένη νά ανανεωθεῖ καί τό ἀξίωμα τυγχάνει τιμητικό καί ἄμισθο.

Ἄρθρο 3

1. Ἡ Διαχειριστική Ἐπιτροπή συνεδριάζει κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Προέδρου αὐτοῦ καί βρίσκεται σέ ἀπαρτία ὅταν παρίστανται τούλάχιστον τρία (3) μέλη. Ἀποφασίζει ἐπί τῶν ὀριζομένων διά τῆς προσκλήσεως θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

2. Ἡ Διαχειριστική Ἐπιτροπή κατά τήν πρώτη συνεδρίαση ὀρίζει ἓνα ἐκ τῶν δύο κληρικῶν ὡς Γραμματέα.

3. Οἱ ἀποφάσεις τῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς λαμβάνονται κατά πλειοψηφία. Σέ περίπτωση ἰσοψηφίας ὑπερτερεῖ ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρο 4

1. Ὁ Πρόεδρος ἐκπροσωπεῖ τό Μουσεῖο ἐνώπιον πάσης διοικητικῆς καί δικαστικῆς ἀρχῆς, συγκαλεῖ τήν Ἐπιτροπή σέ συνεδρίαση, ὀρίζει τήν ἡμερήσια διάταξη, ὑπογράφει τά ἔγγραφα, ἐποπτεύει τή λειτουργία τοῦ Μουσείου, ἐπιβλέπει καί ἐλέγχει τήν ἐφαρμογή τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος καί τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς.

2. Ὁ Γραμματεὺς διεξάγει τήν ἀλληλογραφία, τηρεῖ τά Πρακτικά τῶν συνεδριάσεων, τῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς καί τό Πρωτόκολλο ἀλληλογραφίας.

Ἄρθρο 5

Ἡ Διαχειριστική Ἐπιτροπή διοικεῖ

καί διαχειρίζεται τό Μουσεῖο καί εἰδικότερα:

α) Ὅρίζει τήν χρήση τῶν χώρων τοῦ Μουσείου, τόν ἀριθμό καί τόν τρόπο ἐκθέσεως τῶν κειμηλίων, τίς ἡμέρες καί τίς ὥρες ἐπισκέψεως τοῦ Μουσείου, οἱ ὁποῖες πρέπει νά εἶναι προκαθορισμένες καί νά ἔχουν εὐρέως γνωστοποιηθεῖ στό κοινό.

β) Ἀποφασίζει τήν ἐκτέλεση οἰκοδομικῶν καί λοιπῶν ἔργων, τήν ἐκδοση βιβλίων, φωτογραφιῶν, διαφανειῶν, ἀντιγράφων τῶν κειμηλίων, τῶν ἐκδόσεων σχετικοῦ ψηφιακοῦ ὑλικοῦ κ.λπ.

γ) Ἀποφασίζει περὶ τῆς ὀργανώσεως ἐκδηλώσεων, προγραμμάτων καί πάσης φύσεως δραστηριότητος τοῦ Μουσείου.

δ) Ἀποδέχεται τίς δωρεές ὑπέρ τοῦ Μουσείου.

ε) Μεριμνᾷ γιά τόν ἐμπλουτισμό τοῦ Μουσείου μέ δωρεές ἢ καί ἀγορές ἀντικειμένων, καθώς καί γιά τήν

συντήρηση τῶν ἀντικειμένων, συνεργαζόμενο μέ τίς ἀρμόδιες ὑπηρεσίες τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ, ἰδίως μέ τήν Ἐφορεία Ἀρχαιοτήτων Ἐβρου πού ἐδρεύει στήν Ἀλεξανδρούπολη.

στ) Καταρτίζει σχέδιο ἀντιμετώπισεως καταστάσεων ἐκτάκτου ἀνάγκης καί ἐφαρμόζει ὅλα τά ἀπαραίτητα μέτρα ἀσφαλείας γιά τή διαφύλαξη τῶν ἐκθεμάτων καί τήν προστασία τους ἀπό κάθε κίνδυνο καί κλοπή.

Ἄρθρο 6

Γενικῶς δέν ἐπιτρέπεται ἡ ἀπομάκρυνση κειμηλίων ἀπό τό Μουσεῖο. Ἐπιτρέπεται κατ' ἐξαίρεση μόνο σέ εἰδικές περιπτώσεις καί μέ αἰτιολογημένη ὁμόφωνη ἀπόφαση τῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρο 7

Πόροι, περιουσία τοῦ Μουσείου καί διαχείριση αὐτῶν

Πόροι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου εἶναι:

α. Οἱ ἐπιχορηγήσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου, Δήμων, Ὁργανισμῶν καί Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

β. Οἱ ἐπιχορηγήσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καί τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

γ. Οἱ διατιθέμενες ὑπέρ αὐτοῦ, ἐκ μέρους ἰδιωτῶν, κληρονομίες, κληροδοσίες καί δωρεές.

δ. Κάθε νόμιμο ἔσοδο μή προβλεπόμενο ἀπό τόν παρόντα Κανονισμό.

Ἄρθρο 8

Οἱ πόροι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου διατίθενται:

α. Γιά τήν συντήρηση τῶν κειμηλίων τοῦ Μουσείου.

β. Γιά τήν ἐκτέλεση ἔργων ἐξωραϊσμοῦ καί συντηρήσεως τῶν ἐγκαταστάσεών του.

γ. Γιά τίς δαπάνες κλιματισμοῦ, φωτισμοῦ καί τηλεφωνικῆς συνδέσεως τοῦ Μουσείου καί γιά κάθε δαπάνη προβλεπομένη ἀπό τόν Προϋπολογισμό τοῦ Μουσείου.

δ. Γιά τήν ἀγορά, ἐξ ἰδιωτῶν ἢ νομικῶν προσώπων, κειμηλίων πρὸς ἐμπλουτισμό του.

ε. Γιά τήν ἀγορά οἰκοπέδου καί τήν ἀνέγερση κτηρίου καταλλήλου γιά τή μόνιμη στέγαση τοῦ Μουσείου.

Ἄρθρο 9

Πᾶσα δαπάνη τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου ἐξυπηρετεῖται ἀπό τίς πιστώσεις πού προβλέπονται σχετικά στόν Προϋπολογισμό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου.

Άρθρο 10

Βιβλία – Προσωπικό – Γενικές Διατάξεις

Τό Μουσείο τηρεί άριθμημένα και θεωρημένα υπό του Προέδρου τής Διαχειριστικής Έπιτροπής, τά έξης βιβλία: α) Βιβλίο Πρακτικῶν Συνεδριάσεων, β) Πρωτόκολλο άλληλογραφίας, δ) Βιβλίο Μητρώου κειμηλίων, στό όποίο γίνεται πλήρης περιγραφή αὐτῶν· τά στοιχεία τῶν άνωτέρω Βιβλίων δύνανται νά καταχωρουνται και σε ηλεκτρονική μορφή.

Άρθρο 11

1. Για τήν άντιμετώπιση τῶν άναγκῶν λειτουργίας του Μουσείου δύνανται νά προσλαμβάνονται:

α) Έπιστημονικός Συνεργάτης και Έπιμελητής, ειδικός έπιστήμων, κατά προτίμηση πτυχιούχος Θεολογίας ή Ίστορίας-Αρχαιολογίας, ό όποιος δύνανται νά είναι και ένας εκ τῶν κληρικῶν ή λαϊκῶν μελῶν τής Διαχειριστικής Έπιτροπής.

β) Συντηρητής άρχαιοτήτων και έργων τέχνης, πτυχιούχος Τ.Ε.Ι. Συντηρητής άρχαιοτήτων και έργων τέχνης, μέ άδεια άσκήσεως επαγγέλματος από τό Ύπουργείο Πολιτισμού, ό όποιος όμοίως δύνανται νά είναι ένας εκ τῶν λαϊκῶν μελῶν τής Διαχειριστικής Έπιτροπής.

γ) Φύλακας, άπόφοιτος Δευτεροβάθμιας Έκπαίδευσης.

2. Η κατά τά άνωτέρω πρόσληψη για όρισμένο ή άόριστο χρόνο ή μέ σύμβαση γίνεται μέ άπόφαση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου έπειτα από πρόταση τής Έπιτροπής, έφ' όσον ύφίσταται ή οικονομική δυνατότητα. Δύνανται νά παρέχουν ύπηρεσίες στό Μουσείο και πρόσωπα, τά όποία έπιθυμούν νά προσφέρουν έθελοντικά τίς ύπηρεσίες τους, έφ' όσον διαθέτουν τά άνωτέρω προβλεπόμενα προσόντα.

Άρθρο 12

1. Ο Έπιστημονικός Συνεργάτης-Έπιμελητής μεριμνά για τήν καλή λειτουργία του Μουσείου, τή μελέτη, τή προβολή και τόν έμπλουτισμό τῶν κειμηλίων αὐτού, έποπτεύει τῶν εκδόσεων και λοιπῶν δραστηριοτήτων αὐτού και είσηγεΐται προς τήν Έπιτροπή επί παντός θέματος τό όποίο άφορά τό Μουσείο και τίς δραστηριότητές του. Έπίσης είναι ύπεύθυνος για τήν καταγραφή και μελέτη του ύλικού του Μουσείου, τήν τήρηση του Βιβλίου Μητρώου Κειμηλίων, τήν έπιμέλεια

τῶν εκδόσεων και λοιπῶν δραστηριοτήτων αὐτού και τήν ύποδοχή τῶν έπισκεπτῶν.

2. Ο Συντηρητής άρχαιοτήτων και έργων τέχνης μεριμνά για τή συγκέντρωση, τή διαφύλαξη, τή διατήρηση, τήν εκθεση και τή συντήρηση τῶν κειμηλίων και έποπτεύει τό έργο τής καταγραφής τους.

3. Ο φύλακας είναι ύπεύθυνος για τή φύλαξη τῶν κειμηλίων, τήν εκδοση τυχόν είσιτηρίων είσόδου, τήν είσπραξη του άντιτίμου και τήν άπόδοση του συνολικού ποσού στόν Ταμία.

Άρθρο 13

Σέ περίπτωση διαλύσεως του Μουσείου, τά κειμήλια έπιστρέφονται στίς Έρες Μονές και τούς Έρους Ναούς από τούς όποιους προήλθαν. Η άπόφαση περί διαλύσεως του Έκκλησιαστικού Μουσείου ύποβάλλεται προς εκγκριση στό Μητροπολιτικό Συμβούλιο και στην Έρά Σύνοδο, διά τά κατ' Αὐτήν.

Άρθρο 14

Άρμόδιο για τή ρύθμιση παντός θέματος μέ προβλεπόμενου υπό του παρόντος είναι τό Μητροπολιτικό Συμβούλιο τής Ί. Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Όρεστιάδος και Σουφλίου.

Άρθρο 15

Η ίσχύς του παρόντος Κανονισμού άρχεται από τής δημοσιεύσεως του στην Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως. Δημοσιεύεται επίσης και στό έπίσημο Δελτίο «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» τής Έκκλησίας τής Ελλάδος.

Άρθρο 16

Έκ τής δημοσιεύσεως του παρόντος Κανονισμού δέν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Προϋπολογισμού τής οικείας Ί. Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Όρεστιάδος και Σουφλίου.

Ο παρών Κανονισμός νά δημοσιευθει στην Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως και στό έπίσημο δελτίο «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Άθήνα, 4.10.2021

† Ο Άθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος
Ο Άρχιγραμματεΐς
† Ο Όρεῶν Φιλόθεος

Περί συστάσεως καί λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου Χριστιανικῆς Τέχνης καί Πολιτισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς

Ἀριθμ. 334/2021

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν:

1. τὰ ἄρθρα 29 παρ. 2 καί 45 παρ. 5 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Α' 146),

2. Τάς ὑποχρεώσεις τῆς ποιμανούσης Ἐκκλησίας πρὸς τό χριστεπώνυμον πλήρωμα, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν ἐπιταγῶν, τῶν ἱερῶν Κανόνων καί τῶν νόμων τοῦ Κράτους,

3. τὰς ὑφισταμένας κοινωνικάς, ποιμαντικάς καί πνευματικάς ἀνάγκας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πειραιῶς,

4. τὴν ὑπ' ἀριθ. 413/31.5.2021 πρότασιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ,

5. τὴν ὑπ' ἀριθ. 298/22.1.2021 γνωμοδότησιν τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

6. τὴν ἀπὸ 14.7.2021 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου,

7. τὴν ἀπὸ 4.10.2021 Ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ἀποφασίζει:

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Ψηφίζει τὸν ὑπ' ἀριθ. 334/2021 Κανονισμόν ἔχοντα οὕτω:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΙΘ. 334/2021

Περί συστάσεως καί λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου Χριστιανικῆς Τέχνης καί Πολιτισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

ΣΥΣΤΑΣΙΣ – ΔΙΑΚΡΙΤΗ ΕΠΩΝΥΜΙΑ – ΕΔΡΑ – ΣΦΡΑΓΙΣ
– ΣΚΟΠΟΙ

Ἄρθρον 1

1. Παρά τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Πειραιῶς, συνιστᾶται ἐκκλησιαστικόν Μουσεῖον ὑπὸ τὴν διακριτὴν ἐπωνυμίαν: «Ἐκκλησιαστικόν Μουσεῖον Χριστιανικῆς

Τέχνης καί Πολιτισμοῦ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πειραιῶς», τό ὁποῖον ἀποτελεῖ νομικόν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου καί ἐπικουρεῖ τό πνευματικόν ἔργον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς. Τό Μουσεῖον ὀργανοῦται καί λειτουργεῖ κατὰ τὸν παρόντα Κανονισμόν καί στεγάζεται ἐν ἰδιοκτιῶ κτιρίῳ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἐπὶ τῶν ὁδῶν Καραΐσκου καί Εὐεργετῶν ἐν Πειραιεῖ, κατάλληλον διὰ τὰς δραστηριότητάς του.

2. Ἐδρα τοῦ Μουσείου εἶναι ἡ Ἐδρα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

3. Τό Μουσεῖον δύναται νά λειτουργῇ παραρτήματα καί εἰς Ἱ. Ναοὺς καί Μονὰς ἢ ἄλλους χώρους τῆς πόλεως τοῦ Πειραιῶς ἢ τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφερείας.

4. Τό Μουσεῖον ἔχει ἴδιαν σφραγίδα μέ δύο ἐπαλλήλους κύκλους, ἡ ὁποία φέρει εἰς τό κέντρον τὴν εἰκόνα τοῦ Πολιούχου τῆς Πόλεως τοῦ Πειραιῶς ΑΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ. Εἰς μὲν τὸν ἐξωτερικόν κύκλον ἀναγράφονται αἱ λέξεις: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ», εἰς δὲ τὸν ἐσωτερικόν κύκλον αἱ λέξεις: «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ καί ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ».

Ἄρθρον 2

1. Σκοποί τοῦ Μουσείου εἶναι:

α) Ἡ εἰς ἐνιαῖον χώρον ἢ χώρους συγκέντρωσις καί διαφύλαξις τῶν, ἀποκλειστικῆς κυριότητος, νομῆς καί κατοχῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, πάσης φύσεως ἀντικειμένων χριστιανικῆς τέχνης καί πολιτισμοῦ, τὰ ὁποῖα μαρτυροῦν τὸν τρόπον ζωῆς, τέχνης καί πολιτισμοῦ καί τὰ ὁποῖα ἔχουν σήμερον ἱστορικὴν καί πολιτιστικὴν ἀξίαν καί συνιστοῦν στοιχεῖα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς κληρονομίας.

β) Ἡ συγκέντρωσις καί διαφύλαξις παρομοίων ὡς ἄνω ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα ἤθελον νομίμως δωρηθῆ, παραχωρηθῆ, ἀγορασθῆ ἢ καθ' οἷονδῆποτε ἄλλον νόμιμον τρόπον περιέλθῃ εἰς τὴν κυριότητα, νομὴν καί κατοχὴν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

γ) Ἡ ἐκθεσις, ἀνάδειξις, παρουσίασις καί προβολὴ τῶν ἀνωτέρω ἀντικειμένων εἰς πάντα ἐνδιαφερόμενον.

δ) Ἡ συντήρησις καί διαφύλαξις τῶν ἄνω ἀντικειμένων κατὰ τόν καταλληλότερον τρόπον, ἰδίως δι' ἐπιστημονικῶν μεθόδων καί μέσων, παρά ἐξειδικευμένων προσώπων.

ε) Ἡ ὀργάνωσις ἐκδηλώσεων, πραγματοποιήσις ἐκδόσεων, ὡς καί πάσα ἄλλη δραστηριότης σχετιζομένη πρὸς τὴν Χριστιανικὴν πολιτισμικὴν κληρονομίαν.

στ) Ἡ ἀνάδειξις τοῦ Χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἰ. Μητροπόλεως καί εἰδικώτερον ἢ περισυλλογή, καταγραφή, διατήρησις, μελέτη, προβολή καί δημοσίευσις γλωσσικοῦ, ἱστορικοῦ, ἀρχαιολογικοῦ ὑλικοῦ καί χριστιανικῆς τέχνης τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Πολιτισμοῦ.

ζ) Ἡ προβολή, μελέτη καί ἐκτέλεσις κάθε πνευματικοῦ, ἐπιστημονικοῦ καί ἐπιμορφωτικοῦ προγράμματος τὸ ὅποῖον μπορεῖ νά συμβάλῃ εἰς τὴν πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Πειραιῶς.

η) Ἡ ἀξιοποίησις τῶν ἱστορικῶν χώρων τοῦ Πειραιῶς, τοῦ Ν. Φαλήρου, τῆς Δραπετσώνας καί τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου Ρέντη, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἀρμοδίων.

2. Τρόποι ἐπιτεύξεως τῶν σκοπῶν:

α) Ἡ ἀνεύρεσις, περισυλλογή καί μελέτη ὑλικοῦ Χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν εὐρύτερον περιοχὴν.

β) Ἡ ἐκδοσις βιβλίων, περιοδικῶν ἐντύπων.

γ) Ἡ παρουσιάσις τοῦ ὑλικοῦ αὐτοῦ μέ κάθε πρόσφορον μέσον (ὀργάνωσις ἐκθέσεων κ.λπ.).

δ) Ἡ προκήρυξις γλωσσικῶν καί ἱστορικῶν διαγωνισμῶν καί ἡ ἐνίσχυσις σχετικῶν ἐρευνῶν.

ε) Ἡ ὀργάνωσις τῶν κάθε μορφῆς δημοσίων ἐκδηλώσεων.

στ) Ἡ πληροφόρησις τοῦ λαοῦ τοῦ Δήμου Πειραιῶς καί τῶν δημοτῶν Δραπετσώνας καί Ἁγ. Ἰωάννου Ρέντη διὰ τοὺς σκοποὺς καί τὰς ἐν γένει δραστηριότητας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου.

ζ) Ἡ συνεργασία μέ ὅλας τὰς τοπικὰς ὀργανώσεις, τὰς ἀρμοδίας κρατικὰς ὑπηρεσίας, τὰ νομικὰ πρόσωπα πού ἔχουν παρεμφερεῖς σκοποὺς, τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Μουσεῖα ὀλοκλήρου τῆς χώρας, τοὺς ἰδιώτας πού ἔχουν ἀρμοδιότητα ἢ σχέσιν μέ τοὺς ἐπιδιωκόμενους σκοποὺς καί γενικά ἢ συνεργασία μέ κάθε ἄτομον ἢ ὀργανισμόν τοῦ ἐσωτερικοῦ ἢ ἐξωτερικοῦ τὸ ὅποῖον ἔχει παρομοίους σκοποὺς ἢ μπορεῖ νά βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β' ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Ἄρθρον 3

1. Τὸ Μουσεῖον διοικεῖται ἀπὸ πενταμελῆ Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν (Δ.Ε.), διοριζομένην ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου διὰ Πράξεως αὐτοῦ, ἐπί τριετῆ θητεία, δυναμένη νά ἀνανεωθῇ. Τὸ ἀξίωμα εἶναι τιμητικόν καί ἄμισθον.

2. Μέλη τῆς Δ.Ε. διορίζονται κληρικοί καί λαϊκοί ἐξ εὐποληπτῶν πολιτῶν τῆς πόλεως τοῦ Πειραιῶς ἢ τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφερείας Πειραιῶς, διακρινόμενοι διὰ τὴν χριστιανικὴν των εὐσέβειαν, τὸν πνευματικὸν τρόπον ζωῆς καί τὸ ἐνδιαφέρον των καί εὐαισθησίαν διὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ ὡς ἄνω ἔργου.

3. Ἡ Δ.Ε. τελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν, τὰς ὁδηγίας καί συμβουλὰς τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του, εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τῆς.

4. Πρόεδρος τῆς Δ.Ε. τυγχάνει ὁ ἐκάστοτε Μητροπολίτης Πειραιῶς ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε ὀριζομένου ἀναπληρωτοῦ του κληρικοῦ. Κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν διορίζονται παρὰ τοῦ Προέδρου ὁ Γραμματεὺς καί ὁ Ταμίας τῆς Δ.Ε.

5. Ἡ ἰδιότης τοῦ μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς δέν ἀποτελεῖ κώλυμα διὰ τὴν συμμετοχὴν εἰς ἄλλην Ἐπιτροπὴν ἢ διὰ τὴν προσφορὰν ἄλλως πως ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν.

6. Ὁ Μητροπολίτης δύναται νά παύῃ καί νά ἀντικαθιστᾷ τὰ μέλη τῆς Δ.Ε. κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των κατὰ τὴν κρίσιν του καί ἐφ' ὅσον δέν ἐξυπηρετοῦν τὰ συμφέροντα καί τοὺς σκοποὺς τῆς εὐρύθμου καί κατὰ νόμον λειτουργίας τοῦ Μουσείου.

Ἄρθρον 4

1. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, ὡς Πρόεδρος τῆς Δ.Ε., ἔχει τὴν εὐθύνην ὅλης τῆς λειτουργίας τοῦ Μουσείου καί συντονίζει τὰ μέλη τῆς Δ.Ε. πρὸς ὑλοποίησιν τῶν σκοπῶν αὐτοῦ. Ἐκπροσωπεῖ τὸ Μουσεῖον ἐνώπιον πάσης Διοικητικῆς, Δικαστικῆς καί Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς καί ἐνώπιον παντός τρίτου. Συγκαλεῖ τὴν Δ.Ε. εἰς συνεδριάσιν, ὀρίζων τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῶν θεμάτων, διευθύνει τὰς κατ' αὐτὰς συζητήσεις καί ὑπογράφει μετὰ τοῦ Γραμματέως τὰ ἔγγραφα, τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων καί ἀποφάσεων τῆς Δ.Ε. Λαμβάνει γνώσιν ὄλων τῶν εἰσερχομένων ἐγγράφων τοῦ Μουσείου, ὑπογράφει μετὰ τοῦ Γραμματέως ὅλην τὴν ἀλληλογραφίαν αὐτοῦ καί μετὰ τοῦ Ταμίου τὰ οικονομικῆς φύσεως ἔγγραφα καί ἐν γένει μεριμνᾷ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων

του Κανονισμού τούτου και των αποφάσεων της Δ.Ε.

2. Η Δ.Ε. συνέρχεται τακτικώς μέν άπαξ του μηνός, έκτάκτως δέ όσάκις παρίσταται άνάγκη, κατόπιν προσκλήσεως του Προέδρου ή του αναπληρούντος αυτόν ή κατόπιν κοινής αίτήσεως τριών έκ των λοιπών μελών αυτής προς τον Πρόεδρον, ό όποίος και άποφασίζει σχετικώς.

3. Η κατά την πρώτην παράγραφον έκπροσώπησις του Μουσείου δύναται νά άνατεθίη και εις οιονδήποτε άλλο μέλος της Δ.Ε. δι' άποφάσεως αυτής, κατόπιν σχετικής προτάσεως του Προέδρου.

4. Η Δ.Ε. εύρίσκεται έν άπαρτία και άποφασίζει έγκύρως, όταν παρίστανται όπωσδήποτε ό Πρόεδρος (και κωλυόμενου τούτου ό αναπληρωτής του) και δύο έκ των έτέρων μελών της. Αί άποφάσεις και αί προσήκουσαι λύσεις των έκάστοτε ζητημάτων, ει δυνατόν, λαμβάνονται όμοφώνως, άλλως κατά πλειοψηφίαν των παρόντων μελών. Εις περίπτωσιν ίσοψηφίας τό θέμα επανέρχεται εις συζήτησιν την άμέσως έπομένην τακτικήν ή έκτακτον συνεδριαν της Δ.Ε. και εις περίπτωσιν έκ νέου ίσοψηφίας, υπερισχύει ή ψηφος του Προέδρου. Διά τας άποφάσεις τηρούνται τά σχετικά πρακτικά, ή δέ γνώμη της μειοψηφίας καταχωρίζεται ύποχρεωτικώς έν συνόψει.

5. Ό οικείος Μητροπολίτης δύναται, ιδιαιτέρως εις δύσκολα έπιστημονικά ή τεχνικά θέματα τά όποία άπαιτούν ειδικάς γνώσεις, νά αναθέτη, κατά την κρίσιν του, εις έτερον πρόσωπον την έκφοράν γνώμης και προτάσεων επί του ζητήματος προς ύποβοήθησιν της Έπιτροπής.

Άρθρον 5

1. Ό Αντιπρόεδρος, όν όρίζει έκ των μελών της Δ.Ε. ό Πρόεδρος, αναπληροί τον Πρόεδρον άπόντα ή κωλυόμενον, εις όλας τας ως άνω άρμοδιότητας και ενεργεί κατόπιν έντολής του.

2. Ό Γραμματεός προϊσταται της Γραμματείας του Μουσείου και διασφαλίζει την καλήν λειτουργίαν αυτού. Τηρεί τό βιβλίον Πρωτοκόλλου και συντάσσει όλα τά έγγραφα και όλην την άλληλογραφίαν αυτού, περί της όποίας ενημερώνει τον Πρόεδρον και την όποιαν ύπογράφει μετ' αυτού. Έπίσης τηρεί τό βιβλίον Μητρώου Κειμηλίων και τό βιβλίον των Πρακτικών των Συνεδριάσεων και άποφάσεων της Δ.Ε., ύπογράφει δέ μετά του Προέδρου τά έν λόγω πρακτικά, τά όποία συντάσσει, και φυλάσσει την σφραγίδα του Μουσείου.

3. Ό Ταμίας ενεργεί διά λογαριασμόν της Δ.Ε. τας διαχειριστικάς πράξεις αναφορικώς προς την άνήκουσαν

εις τό Μουσείον περιουσίαν και είναι ύπόλογος έναντι της Δ.Ε. Τηρεί τό βιβλίον Ταμείου, καθώς και τά Διπλότυπα Γραμμάτια ή Άποδείξεις Εισπράξεων και Έντάλματα ή άποδείξεις πληρωμών. Εισπράττει μέ διπλότυπα γραμμάτια ή άποδείξεις εισπράξεων, τά όποια ύπογράφει μετά του Προέδρου, πάν έσσοδον του Μουσείου, διενεργεί τας πληρωμάς, τας όποιās άπεφάσισεν ή Δ.Ε. βάσει διπλοτύπων ένταλμάτων ή άποδείξεων πληρωμής, τά όποια επίσης ύπογράφει, όπως άλλωστε και όλα τά οικονομικής φύσεως έγγραφα, μετά του Προέδρου, και εύθύνεται διά την φύλαξιν των χρημάτων του Μουσείου, τά όποια κατατίθενται εις φερέγγυα και αξιόπιστα τραπεζικά και πιστωτικά ιδρύματα επ' όνόματι του Έκκλησιαστικού Μουσείου Χριστιανικής Τέχνης και Πολιτισμού. Διενεργεί, τέλος, αναλήψεις χρημάτων κατόπιν άποφάσεως της Δ.Ε. Έπίσης τηρεί τό βιβλίον Καταχωρίσεως κινητής και άκινήτου Περιουσίας.

Άρθρον 6

Η Δ.Ε. διοικεί τό Μουσείον και διαχειρίζεται τας υποθέσεις αυτού. Ειδικώτερον:

1. Όρίζει την χρήσιν και την διαμόρφωσιν των χώρων του Μουσείου. Καθορίζει τον τρόπον και τον αριθμόν εκθέσεως των κειμηλίων και τας προθήκας. Μεριμνά διά την ασφάλειαν των πάσης φύσεως αντικειμένων.

2. Παρακολουθει την, από έπιστημονικής και διοικητικής άπόψεως, καλήν λειτουργίαν αυτού.

3. Καθορίζει, κατά την κρίσιν της, τας ήμέρας και ώρας επισκέψεως του Μουσείου, τον τρόπον προσελεύσεως και εισόδου των ένδιαφερομένων προσώπων, λαμβάνουσα πάντοτε τά κατάλληλα μέτρα διά την διασφάλισιν των αντικειμένων και την καλλιτέραν λειτουργίαν του Μουσείου.

4. Η Διοικητική Έπιτροπή δύναται, κατά την άπόλυτον και ανεξέλεγκτον κρίσιν της, ν' άπαγορεύη την είσοδον τινός εις τό Μουσείον και νά διατάσση την άποχώρησιν των επισκεπτών. Δύναται νά εκδίδη οδηγίας διά τούς επισκέπτας του Μουσείου. Δύναται νά καθιερώση άνάλογον εισιτήριον.

5. Κάθε επισκέπτης του Μουσείου όφείλει άναντιρρητως πλήρη σεβασμόν και συμμόρφωσιν προς τας οδηγίας και συστάσεις της Έπιτροπής και των ύπ' αυτής όριζομένων προσώπων.

Άρθρον 7

Δέν επιτρέπεται γενικώς ή έξοδος έκ του Μουσείου οιονδήποτε κειμηλίου ή άλλου αντικειμένου.

Ἐπιτρέπεται κατ' ἐξαιρέσειν τοιαύτη ἔξοδος εἰς ὄλως εἰδικάς περιπτώσεις καί κατόπιν ἡτιολογημένης ὁμοφώνου ἀποφάσεως τῆς Δ.Ε. καί ἐγκρίσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, δι' ὠρισμένον σκοπόν, ὁ ὁποῖος θά ἀποβλέπη (ὡς ἀπαραίτητον, μεταξύ τῶν ἄλλων, προϋπόθεσιν) εἰς ἰδιαίτεραν χριστιανικήν καί πνευματικήν ὠφέλειαν. Ἡ ἔξοδος τοῦ κειμηλίου εἶναι δυνατή διὰ προκαθωρισμένον μόνον χρόνον καί λαμβάνονται πάντοτε τά ἀναγκαῖα ἐξασφαλιστικά μέτρα καί ἐγγυήσεις ἐπιστροφῆς τοῦ ἀντικειμένου ἀθίκτου καί ἀκεραίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ, ΠΟΡΟΙ καί ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ

Ἄρθρον 8

1. Ἡ διοίκησις καί διαχειρίσις τῆς περιουσίας τοῦ Μουσείου ἐνεργεῖται ὑπό τῆς Δ.Ε.

2. Πρός εἰσπραξίν παντός ἐσόδου παρά τοῦ Ταμίου ἐκδίδεται διπλότυπον γραμμάτων ἢ ἀπόδειξις εἰσπράξεως τεθεωρημένον-η ὑπό τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως μέ τήν ἔνδειξιν: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ: ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ καί ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ». Τό γραμμάτων ἢ ἡ ἀπόδειξις ὑπογράφεται δεόντως ὑπό τοῦ Προέδρου καί τοῦ Ταμίου καί καταχωρίζεται εἰς τό βιβλίον Ταμείου.

3. Ἡ περιέλευσις οἰουδήποτε κινητοῦ ἢ ἀκινήτου πράγματος εἰς τήν περιουσίαν τοῦ Μουσείου γίνεται πάντοτε κατὰ τάς νομίμους διατυπώσεις τῶν Νόμων τῆς Πολιτείας καί τῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ περιέλευσις γίνεται εἰς τό ἐκκλησιαστικόν μουσεῖον, εἰς τό ὁποῖον μεταβιβάζεται ἡ κυριότης, νομή καί κατοχή τοῦ πράγματος. Ἐν τῇ πράξει δέ τῆς μεταβιβάσεως γίνεται εἰδικωτέρα μνεῖα καί ἀναφορά μέ τήν ἔνδειξιν διὰ τό «Ἐκκλησιαστικόν Μουσείον Χριστιανικῆς Τέχνης καί Πολιτισμοῦ», τό ὁποῖον θά διαχειρίζηται τό ἐν λόγῳ ἀντικείμενον διὰ τούς ὡς ἄνω σκοπούς.

4. Διά πᾶσαν παραλαβήν οἰουδήποτε ἀντικειμένου καί πράγματος κινητοῦ ἢ ἀκινήτου, προερχομένου ἐξ οἰασδήποτε αἰτίας (ἀφιέρωσις, παραχώρησις, δωρεά, ἀγορά, κληρονομία, κληροδοσία κ.λπ.), μετά τήν πρᾶξιν μεταβιβάσεως, συντάσσεται ὑπό τῆς Δ.Ε. πρωτόκολλον περιελεύσεως εἰς τήν περιουσίαν τοῦ Μουσείου καί παραλαβῆς, καταχωριζόμενον εἰς τό εἰδικόν βιβλίον τῶν περιουσιακῶν στοιχείων αὐτοῦ.

5. Πᾶσα πληρωμή γίνεται ἐπί τῇ βάσει διπλοτύπου ἐντάλματος ἢ ἀποδείξεως πληρωμῆς θεωρουμένων ὑπό τῆς οἰκείας Μητροπόλεως καί ὑπογραφομένων ὑπό

τοῦ Προέδρου καί Ταμίου, καί καταχωριζομένων εἰς τό βιβλίον Ταμείου.

6. Ἡ λογιστική ἐργασία γίνεται κατὰ τό ἀπλογραφικόν σύστημα (βιβλίον Ταμείου, βιβλίον Ἐσόδων καί Ἐξόδων). Βιβλία ἕτερα καί βοηθητικά στοιχεία δέν ἀποκλείονται.

7. Καταθέσεις χρημάτων γίνονται πάντοτε εἰς φερέγγυα καί ἀξίόπιστα τραπεζικά καί πιστωτικά ἰδρύματα ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μουσείου. Ἡ ἀνάληψις τῶν χρημάτων γίνεται μέ πρακτικόν τῆς Δ.Ε. ὑπό τοῦ Ταμίου, μετά ἐγκρίσιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου.

8. Τό Ἐκκλησιαστικόν Μουσείον κατόπιν προτάσεως τῆς Δ.Ε. δύναται νά ἀγοράζη, παρ' οἰουδήποτε τρίτου ἰδιώτου ἢ νομικοῦ προσώπου δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀντικείμενα καί κειμήλια χριστιανικῆς τέχνης, πρὸς ἐμπλουτισμόν αὐτοῦ.

9. Ἡ Δ.Ε. συντάσσει τόν προϋπολογισμόν καί ἀπολογισμόν τῶν ἐσόδων καί ἐξόδων τοῦ Μουσείου, τούς ὁποῖους ὑποβάλλει πρὸς ἐγκρίσιν εἰς τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον.

10. Ἡ Δ.Ε. ἀποδέχεται τάς ὑπέρ τοῦ Μουσείου κληρονομίας, κληροδοσίας καί δωρεᾶς κινητῶν καί ἀκινήτων.

11. Ἡ Δ.Ε. ὑποβάλλει κατ' ἔτος ἔκθεσιν πεπραγμένων εἰς τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἄρθρον 9

Πόροι τοῦ Μουσείου εἶναι:

1. Ἐπιχορηγήσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί εἰσφοραὶ τῶν Ἱερῶν Ἐνοριακῶν Ναῶν, τῶν Ἱερῶν Προσκυνημάτων καί Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

2. Τό προϊόν ἐκ δισκοφοριῶν, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

3. Αἱ εἰσφοραὶ εἰς εἶδος ἢ χρῆμα τῶν πιστῶν.

4. Κρατικά ἐπιχορηγήσεις, ἐπιχορηγήσεις ἐκ μέρους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, Δήμων, Κοινοτήτων, Ὄργανισμῶν, Ἰδρυμάτων καί Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ δικαίου καί πᾶσα ἐν γένει νόμιμος ἐπιχορηγήσις.

5. Αἱ καταλειπόμενα ὑπέρ τούτου δωρεαί, κληρονομία κληροδοσία ὡς καί πᾶσα ὑπέρ αὐτοῦ διάθεσις.

6. Αἱ πάσης φύσεως εἰσπράξεις ἀπό δραστηριότητος τοῦ Μουσείου (π.χ. πωλήσεις βιβλίων, καρτῶν, διαφανειῶν κ.λπ.) ἢ ἐξ εἰσιτηρίου ἢ ἐκ πάσης φύσεως ἐκδηλώσεων διοργανουμένων ὑπό τούτου.

Άρθρον 10

Οίπόροι του Μουσείου διατίθενται λελογισμένως κατά την ἔμφρονα κρίσιν τῆς Δ.Ε. ὑπέρ τῶν πάσης φύσεως ἀνακουπτουσῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ καί τῶν ἐκπάσης φύσεως ἀναφουσμένων δαπανῶν (λ.χ. συντηρήσεως, βελτιώσεως αἰθουσῶν καί τῶν χώρων τοῦ Μουσείου, δαπανῶν ἐκτελέσεως ἔργων ἐξωραϊσμοῦ, κατασκευῆς ἐπίπλων, προθηκῶν, κατασκευῆς ἔργων ἀκινήτων, οἰκοδομῶν, ἐγκαταστάσεων, τρεχουσῶν δαπανῶν καθαρισμοῦ, κλιματισμοῦ, ὑδρεύσεως, φωτισμοῦ, τηλεφώνου κ.λπ.), ὑπέρ λοιπῶν δαπανῶν προ-βλεπομένων ὑπό τοῦ ἐγκεκριμένου προϋπολογισμοῦ, καθώς καί δαπανῶν μισθοδοσίας ἢ ἀποζημιώσεων προσωπικοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ, ΒΙΒΛΙΑ, ΑΛΛΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 11

1. Κατόπιν ὁμοφώνου ἀποφάσεως τῆς Δ.Ε. καί ἐγκρίσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, δύναται νά προσλαμβάνηται ἔμμισθον προσωπικόν διά τήν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν λειτουργίας τοῦ Μουσείου. Τό προσωπικόν τοῦτο μισθοδοτεῖται ἐκ τῶν πόρων τοῦ Μουσείου.

2. Εἰς τό ὄργανόγραμμα τοῦ Μουσείου περιλαμβάνονται αἱ ὡς κάτωθι θέσεις:

α. Μία (1) θέσις Πανεπιστημιακῆς ἐκπαιδεύσεως, Ἐπιστημονικοῦ Συνεργάτου, κεκτημένου πτυχίον Φιλοσοφικῆς Σχολῆς.

β. Μία (1) θέσις Πανεπιστημιακῆς Ἐκπαιδεύσεως, Διοικητικοῦ-Γραμματέως.

γ. Μία (1) θέσις Δευτεροβαθμίου Ἐκπαιδεύσεως, θυρωροῦ-προσωπικοῦ ἀσφαλείας.

δ. Μία (1) θέσις Ὑποχρεωτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, βοηθητικοῦ προσωπικοῦ.

Αἱ ὡς ἄνω θέσεις δύναται νά πληρωθοῦν καί διά κληρικῶν κεκτημένων τά οὐσιαστικά καί τυπικά προσόντα τῆς θέσεως.

3. Ὅμοίως κατά τά ἄνωτέρω, ἡ Δ.Ε. δύναται νά προσλάβῃ συμφώνως πρός τὰς διατάξεις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας πρόσθετον προσωπικόν μέ συμβάσεις ἐργασίας ὠρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἔργου ἢ ἀνεξαρτήτων ὑπηρεσιῶν.

4. Ἡ Δ.Ε. ἀποδέχεται, κατά τήν κρίσιν τῆς, τὰς ὑπηρεσίας προσώπων, τά ὅποια ἐπιθυμοῦν νά προσφέρουν δωρεάν ταύτας. Ἡ τοιαύτη, ὅμως, ἀποδοχή τελεῖ ὑπό τόν ὅρον ὅτι τά πρόσωπα αὐτά ἔχουν ἤδη βιοποριστικόν ἐπάγγελμα.

Άρθρον 12

1. Τό Μουσεῖον τηρεῖ μερίμνη τοῦ Γραμματέως καί τοῦ Ταμίου τά ἀναγκαῖα διά τήν λειτουργίαν αὐτοῦ βιβλία. Εἰδικώτερον τηρεῖ τά ἐξῆς βιβλία, θεωρημένα παρά τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως:

α) Βιβλίον Πρωτοκόλλου εἰσερχομένων καί ἐξερχομένων ἐγγράφων.

β) Βιβλίον Πρακτικῶν συνεδριάσεων καί ἀποφάσεων τῆς Δ.Ε.

γ) Βιβλίον Μητρώου Κειμηλίων, ἔνθα καταχωρίζεται ὑπό πλήρη περιγραφῆν καί ἀριθμόν ἕκαστον κειμήλιον ἢ ἀντικείμενον.

δ) Βιβλίον Ταμείου καί διπλότυπα Γραμμάτια ἢ Ἀποδείξεις Εἰσπράξεων καί Διπλότυπα Ἐντάλματα ἢ Ἀποδείξεις Πληρωμῶν.

ε) Βιβλίον καταχωρίσεως ἀκινήτου περιουσίας.

ζ) Βιβλίον καταχωρίσεως κινήτης περιουσίας, εἰς τό ὅποῖον περιλαμβάνονται τά ἀνήκοντα εἰς τό Μουσεῖον πάσης φύσεως κινήτα πράγματα, πλὴν τῶν ἀντικειμένων λαϊκῆς τέχνης καί πολιτισμοῦ ἢ παρομοίων ἀντικειμένων.

2. Τά στοιχεῖα τά περιλαμβανόμενα εἰς τά ὡς ἄνω βιβλία δύναται νά καταχωρίζονται καί εἰς ἠλεκτρονικόν ὑπολογιστήν, πρός διευκόλυνσιν τῆς λειτουργίας τοῦ Μουσείου. Εἰς τήν περίπτωσιν ὅμως αὐτήν τά ὡς ἄνω βιβλία τηροῦνται ὑποχρεωτικῶς, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς καταργήσεώς των.

Άρθρον 13

1. Τό παρόν Μουσεῖον ὑπό τήν ὡς ἄνω μορφήν καί ὄργανωσιν καταργεῖται δι' ἀποφάσεως τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐγκρινομένης ὑπό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, κατόπιν ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς Δ.Ε., λαμβανομένης διά τεσσάρων, τούλάχιστον, ψήφων καί ἐγκρινομένης ὑπό τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου. Εἰς τήν περίπτωσιν ταύτην, τά πάσης φύσεως περιουσιακά στοιχεῖα, κινήτα ἢ ἀκίνητα, τοῦ Μουσείου, περιέρχονται αὐτοδικαίως εἰς τό νομικόν πρόσωπον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

2. Εἰς τήν περίπτωσιν τῆς καταργήσεως τοῦ Μουσείου, ἡ Ἱερά Μητρόπολις ὑπεισέρχεται, αὐτοδικαίως, καί δύναται νά ἀναλαμβάνῃ τὰς εἰς οἰονδήποτε πιστωτικόν ἴδρυμα ἢ τράπεζαν τυχόν καταθέσεις χρημάτων, τιμαλφῶν, κειμηλίων, ἀξιογράφων, μετοχῶν, ὁμολόγων, ὡς καί πάσης φύσεως περιουσιακῶν ἀντικειμένων φερομένων ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μουσείου. Τὰς αὐτάς ἐνεργείας καί δικαιώματα ἔχει ἡ Ἱερά Μητρόπολις καί ἔναντι οἰουδήποτε τρίτου φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου

δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου διά τήν απόδοσιν πάσης φύσεως περιουσιακῶν ἀντικειμένων ἢ ἀπαιτήσεως.

Ἄρθρον 14

Ἡ Διοικητική Ἐπιτροπή εἶναι ἀρμοδία νά ἀποφασίσῃ διά πᾶν θέμα μή προβλεπόμενον εἰδικῶς ὑπό τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

Ἄρθρον 15

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Μετά τήν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ διορίζονται ἐντός εὐλόγου χρόνου τὰ μέλη τῆς Δ.Ε.

Ὁ παρῶν Κανονισμός τροποποιεῖται δι' ἀποφάσεως τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐγκρινομένης παρά τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, κατόπιν ἡτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς Δ.Ε. τοῦ Μουσείου, λαμβανομένης διά πλειοψηφίας 4/5 τοῦλάχιστον ψήφων καί ἐγκρινομένης

ὑπό τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἄρθρον 16

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ δέν προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς. Τυχόν μελλοντική δαπάνη θά προβλεφθῇ εἰς τόν οἰκείον Προϋπολογισμόν.

Ὁ παρῶν Κανονισμός νά δημοσιευθῇ εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί εἰς τό ἐπίσημον δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἀθήναι, 4.10.2021

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
† Ὁ Ὠρεῶν Φιλόθεος

Ἀναρτήθηκε στὴν ἰστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 30.11.2021

Μετονομασία τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θηβῶν καί Λεβαδείας σέ «Ἱ. Μητρόπολις Θηβῶν, Λεβαδείας καί Αὐλίδος»

Ἀριθμ. 3866/2470/2021

Ἡ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἔχουσα ὑπ' ὄψιν:

τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, παρ. 4 καί 11 παρ. 2 τοῦ ν. 590/1977 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Φ.Ε.Κ. 146/Α/31.5.1977),

τούς Ἱερούς Κανόνας λδ' τῶν Ἁγ. Ἀποστόλων, ιζ' τῆς Δ' Οἴκουμ. Συνόδου, λη' τῆς Πενθέκτης Συνόδου, στ' τῆς ἐν Σαρδικῇ Συνόδου, νστ', ρθ' τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου,

τήν ὑπ' ἀριθ. 579/26.8.2021 Πρότασιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θηβῶν καί Λεβαδείας κ. Γεωργίου,

τήν ἀπό 7.10.2021 Ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καί

τό γεγονός ὅτι ἐκ τῆς παρουσίας δέν προκαλεῖται δαπάνη,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Ἡ κατά τό ἄρθρον 11 παρ. 1 ὑποπαρ. Α' στοιχ. ι τοῦ Ν. 590/ 1977 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» εἰς τήν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ὑπαγομένη Ἱερά Μητρόπολις Θηβῶν καί Λεβαδείας μετονομάζεται εἰς «Ἱερά Μητρόπολις Θηβῶν, Λεβαδείας καί Αὐλίδος», ἐντεῦθεν δέ διά τοῦ φερωνύμου τίτλου «Μητροπολίτης Θηβῶν, Λεβαδείας καί Αὐλίδος» μνημονεύεται καί ὑπογράφεται ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης Θηβῶν καί Λεβαδείας.

Ἡ παρούσα νά δημοσιευθῇ εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί εἰς τό Ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 7ῃ Ὀκτωβρίου 2021

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
† Ὁ Ὠρεῶν Φιλόθεος

Ἀναρτήθηκε στὴν ἰστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 30.12.2021

**Κανονισμός τροποποίησης και κωδικοποίησης του Κανονισμού
λειτουργίας του Έπιμορφωτικού και Έρευνητικού Έκκλησιαστικού
Ίδρύματος υπό την έπωνυμία: «ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ (Ι.Π.Ε.)»**

Αριθμ. 3359/1789/2021

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Άρθρο 1

Σύσταση – Έπωνυμία – Έδρα – Σφραγίδα

Λαβούσα υπ' όψιν:

1) τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 4, 29 παρ. 2, 59 παρ. 2 του ν. 590/77 «Περί του Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος»,

2) τις υποχρεώσεις της ποιμανούσης Έκκλησίας προς τό χριστεπώνυμο πλήρωμα, οι όποιοι απορρέουν από τις Εύαγγελικές έπιταγές, τούς Ίερούς Κανόνες και τούς Νόμους του Κράτους,

3) τις ύφιστάμενες κοινωνικές, ποιμαντικές και πνευματικές ανάγκες της Ίερās Αρχιεπισκοπής Αθηνών,

4) την υπ' αριθ. 1059/27.7.2021 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ίδρύματος και την υπ' αριθ. Α.Π. 1064/27.7.2021 πρόταση του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ίερωνύμου,

5) την υπ' αριθ. 306/25.8.2021 Γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας της Έκκλησίας της Ελλάδος,

6) την από 9.9.2021 Απόφαση της Διαρκούς Ίερās Συνόδου,

τροποποιεί και κωδικοποιεί τόν Κανονισμό λειτουργίας του Έκκλησιαστικού Ίδρύματος υπό την έπωνυμία «ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ (Ι.Π.Ε.)» ως εξής:

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΟΥ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ
«ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ (Ι.Π.Ε.)»**

1. Τό συσταθέν στην Ίερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών, δυνάμει της υπ' αριθ. 1631/896/28-5-2009 (Β' 1011) απόφασης της Διαρκούς Ίερās Συνόδου, όπως τροποποιήθηκε και κωδικοποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. 2293/5-6-2013 (Β' 1541), 22/128/14-1-2015 (Β' 269) και 5743/2749/11-12-2019 (Β' 5152) σχετικές αποφάσεις, Έπιμορφωτικό και Έρευνητικό Έκκλησιαστικό Ίδρυμα με την έπωνυμία «ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ» (έφ' εξής καλούμενο «Ίδρυμα»), αποτελεί αυτότελές έκκλησιαστικό Νομικό Πρόσωπο Ίδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) μή κερδοσκοπικού χαρακτήρα, κατ' άρθρο 29 παρ. 2 του Ν. 590/77 «περί Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος», τελεί υπό τή διοικητική έποπτεία της Ίερās Αρχιεπισκοπής Αθηνών, τό έργο της όποίας έπικουρεί, διοικείται δέ και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού.

2. Τό Ίδρυμα έδρεύει στην Αθήνα και στεγάζεται στα Γραφεία της Ίερās Αρχιεπισκοπής Αθηνών, επί της όδου Αγίας Φιλοθέης αρ. 19-21. Φέρει δέ σφραγίδα με την ένδειξη «ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ - ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ» περιμετρικά και στό κέντρο σταυρό, σχέδιο παλαιοχριστιανικού τύπου.

Άρθρο 2

Σκοποί του Ίδρύματος

1. Τό Ίδρυμα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 64 του Ν. 4415/2016 (ΦΕΚ Α' 159), όπως τροποποιήθηκε και ίσχύει:

α. Είναι αρμόδιο για την παροχή της διά βίου εκπαίδευσης, κατάρτισης και ποιμαντικής έπιμόρφωσης των κληρικών, των έκκλησιαστικών υπαλλήλων, των λοιπών στελεχών και έθελοντών των φορέων

του άρθρου 1 παρ. 4 του ν. 590/1977 (Α' 146). Για την εκπλήρωση του ως άνω σκοπού, τό 'Ιδρυμα συνάπτει σύμφωνα συνεργασίας με άλλα νομικά πρόσωπα του άρθρου 1 παρ. 4 του ν. 590/1977 (Α' 146), στα όποια εξειδικεύονται τά προγράμματα, οί διδάσκοντες καί κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

β. Αποτελεί φορέα παροχής υπηρεσιών διά βίου μάθησης καί παρέχει υπηρεσίες μή τυπικής εκπαίδευσης καί κατάρτισης, ως Κέντρο Διά Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.) του ν. 4763/2020 (άρθρο 52). Με απόφαση τής Δ.Ι.Σ. κατόπιν είσηγήσεως του Διοικητικού Συμβουλίου (έφ' έξις καλούμενο «Δ.Σ.») του 'Ιδρύματος εκδίδεται ό Κανονισμός Λειτουργίας του, ως φορέα μή τυπικής εκπαίδευσης καί κατάρτισης, με τόν όποιο ρυθμίζονται τά θέματα παροχής υπηρεσιών μή τυπικής εκπαίδευσης καί κατάρτισης καί τό σύστημα πιστοποίησης.

γ. Αποτελεί πιστοποιημένη εκπαιδευτική δομή παροχής πιστοποιημένων έπιμορφωτικών προγραμμάτων, κατά τά προβλεπόμενα στίς πέρ. δ' καί ε' τής παρ. 7 του άρθρου 1 του Π.Δ. 57/2007 (Α' 59). Η κατά τά ως άνω παρεχόμενη έπιμόρφωση από τό 'Ιδρυμα μοριοδοτείται, σύμφωνα με τά προβλεπόμενα στήν ύπόπερ. αζ' τής παρ. 3 του άρθρου 85 του ν. 3528/2007 (Α' 26), όπως τροποποιήθηκε με τό άρθρο 45 του ν. 4674/2020 (Α' 53).

2. Σκοποί του 'Ιδρύματος είναι:

α) Η ποιμαντική, θεολογική καί πρακτική κατάρτιση τών υποψηφίων προς χειροτονία καί του ιερατικού ζεύγους, με έμφαση στήν καλλιέργεια ιερατικού ήθους, λειτουργικής συνειδήσεως καί ποιμαντικών δεξιοτήτων, με σκοπό τήν άρτιότερη προετοιμασία για τήν ιερωσύνη.

β) Η έν γένει έπιμόρφωση τών κληρικών τής Ανατολικής Όρθόδοξης Έκκλησίας σε θέματα τής Όρθοδόξου Θεολογίας καί ή συνεχής ενημέρωσή τους για τίς κοινωνικές, πολιτισμικές, πολιτικές, τεχνολογικές εξελίξεις, πού διέπουν τή σύγχρονη έγχώρα καί διεθνή πραγματικότητα, με έμφαση στον διάλογο τής Όρθόδοξης Θεολογίας με τά σύγχρονα κοινωνικο-πολιτιστικά δεδομένα καί τήν αξιοποίηση τών γνώσεων στο πλαίσιο τής ποιμαντικής πράξεως.

γ) Η εκπαίδευση κληρικών, λαϊκών στελεχών καί έθελοντών για τίς σύγχρονες ανάγκες διακονίας σε ειδικούς ποιμαντικούς τομείς, όπως νοσοκομεία, φυλακές, εξειδικευμένα ιδρύματα καί δομές κοινωνικο-προνοιακού χαρακτήρα, σχολεία, πανεπιστήμια, τουριστικούς χώρους, κ.λπ.

δ) Η διοργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων,

εργαστηρίων πρακτικής άσκησης, διαλέξεων, σεμιναρίων, συνεδρίων, καθώς καί έρευνητικών προγραμμάτων επί ποιμαντικών, θρησκευτικών, πολιτιστικών καί κοινωνικοπολιτικών θεμάτων.

ε) Η δημιουργία καί λειτουργία κέντρου έξ αποστάσεως εκπαίδευσης για τήν ύποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου του 'Ιδρύματος.

στ) Η προσφορά έπιστημονικής έποπτείας καί ύποστήριξης τών στελεχών καί τών διαφόρων ποιμαντικών καί διοικητικών δομών τής Ι. Αρχιεπισκοπής Αθηνών, καθώς καί τών λοιπών, αυτότελών καί μή, ιδρυμάτων αυτής.

ζ) Η μελέτη, προώθηση καί στήριξη τής Όρθοδόξου Παραδόσεως καί του Έλληνοχριστιανικού πολιτιστικού καί πνευματικού πλούτου.

η) Η έπαφή καί εύαισθητοποίηση του ποιμνίου σχετικά με τήν Όρθόδοξη παράδοση, τόν λαϊκό μας πολιτισμό, αλλά καί με τίς σύγχρονες μορφές τέχνης καί πολιτιστικής έκφρασης.

θ) Η ανάπτυξη έπιπρόσθετων τυπικών καί ούσιαστικών προσόντων καί ή καλλιέργεια ανάλογων δεξιοτήτων σε σχέση με τήν ανάθεση ειδικών καθηκόντων στο συνολικό ποιμαντικό καί διοικητικό έργο τής Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών τόσο από κληρικούς, όσο καί από λαϊκά στελέχη, σύμφωνα καί με τήν ύφιστάμενη αξιολόγηση τών δημοσίων ύπαλλήλων, όπως για παράδειγμα οί θέσεις στή διοικητική δομή του Όργανισμού τής Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών καί τών Ιερών Μητροπόλεων, ή άσκηση τής Προεδρίας του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου κ.ά.

ι) Η ανάθεση καί εκπόνηση μελετών, έρευνών καί προγραμμάτων συναφών με τούς σκοπούς του παρόντος καί χάριν αυτών.

ια) Η παντός είδους συνεργασία με Ι. Μητροπόλεις, Έκκλησιαστικούς φορείς καί ιδρύματα, πανεπιστ. ιδρύματα, εταιρείες ή ιδρύματα καί φορείς του έσωτερικού καί έξωτερικού, ίνστιτούτα ή ανάλογους φορείς, για τήν επίτευξη τών προαναφερθέντων σκοπών, καθώς καί κάθε άλλου είδους ένέργεια πού κρίνεται αναγκαία από τό Δ.Σ. του 'Ιδρύματος. Επίσης, ή συμμετοχή σε πρωτοβουλίες καί δίκτυα έθνικής καί εύρωπαϊκής έμβέλειας πού στοχεύουν στήν παραγωγή εκπαιδευτικού, έρευνητικού καί πολιτιστικού έργου.

Άρθρο 3

Διοίκηση του 'Ιδρύματος

1. Τό 'Ιδρυμα διοικείται από έπταμελές (7μελές) Δ.Σ. Πρόεδρος του Δ.Σ. είναι ό Μακαριώτατος

Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος ὀρίζει μέ πράξη τοῦ τὰ ὑπόλοιπα μέλη τοῦ Δ.Σ. καί τόν νόμιμο ἀναπληρωτή του, σέ περίπτωση πρόσκαιρου κωλύματός του, καθώς καί τὰ ἀναπληρωματικά μέλη.

2. Κατά τήν πρώτη συνεδρίασή του, τό Δ.Σ. ὀρίζει μεταξύ τῶν μελῶν του τόν Γραμματέα καί τόν Ταμιά τοῦ Ἰδρύματος.

3. Ἡ θητεία τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ., ἐκτός τοῦ Προέδρου, εἶναι τριετής, τό δέ ἀξίωμά τους τιμητικό καί ἄμισθο. Ὁ Πρόεδρος ἔχει τό δικαίωμα ἀντικατάστασης μελῶν τοῦ Δ.Σ., ἐφ' ὅσον ὑπάρχει σπουδαῖος λόγος.

4. Σέ περίπτωση πού μέλος τοῦ Δ.Σ. ἀπουσιάζει ἀδικαιολόγητα γιά περισσότερες ἀπό δύο συνεχεῖς συνεδριάσεις, τό γεγονός αὐτό δύναται νά θεωρηθεῖ σπουδαῖος λόγος γιά τήν ἀντικατάστασή του, μέ πράξη τοῦ Προέδρου.

5. Τό Δ.Σ. συνέρχεται τακτικῶς μία φορά τό ἐξάμηνο καί ἐκτάκτως ὅποτε αὐτό κρίνεται ἀναγκαῖο, ὕστερα ἀπό πρόσκληση τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ νόμιμου ἀναπληρωτή του καί βρίσκεται σέ ἀπαρτία, παρισταμένου τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ νόμιμου ἀναπληρωτή του καί ἐπιπλέον τριῶν τοῦλάχιστον μελῶν του.

6. Οἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν καί σέ περίπτωση ἰσοψηφίας, ὑπερισχύει ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου (ἢ τοῦ προεδρεύοντος). Σέ κάθε συνεδρίαση τοῦ Δ.Σ., τηροῦνται πρακτικά, τὰ ὁποῖα ὑπογράφονται ἀπό ὅλα τὰ παρόντα μέλη.

7. Στίς συνεδριάσεις τοῦ Δ.Σ. παρίσταται ὁ Διευθυντής τοῦ Ἰδρύματος, ὡς εἰσηγητής τῶν θεμάτων πρὸς συζήτηση, χωρίς δικαίωμα ψήφου. Τά πρὸς συζήτηση θέματα καταχωροῦνται στήν ἡμερήσια διάταξη, ἢ ὁποῖα κοινοποιεῖται ἐγκαίρως στά μέλη τοῦ Δ.Σ., μέ τήν πρόσκληση σέ συνεδρίαση.

8. Στίς συνεδριάσεις τοῦ Δ.Σ. μποροῦν νά παρίστανται, ὅταν αὐτό κρίνεται ἀπαραίτητο, οἱ Ἐπιστημονικοί Σύμβουλοι, καθώς καί ὁ Νομικός Σύμβουλος, χωρίς δικαίωμα ψήφου.

9. Τό Δ.Σ. εἶναι δυνατό νά συνεδριάξει καί μέ τή χρήση ἠλεκτρονικῶν μέσων (τηλεδιάσκεψη).

Ἄρθρο 4

Ἀρμοδιότητες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

1. Τό Δ.Σ.:

α) Διοικεῖ τό Ἴδρυμα καί ἀποφασίζει γιά κάθε θέμα πού ἀφορᾷ τήν ὀργάνωση, λειτουργία καί διαχείριση τοῦ Ἰδρύματος, μεριμνᾷ γιά τήν ἐκπλήρωση τῶν δραστηριοτήτων του καί τήν ὀρθή καί ἀπρόσκοπτη λειτουργία τῶν ὑπηρεσιῶν καί τῶν τμημάτων του.

β) Ἀποφασίζει γιά τήν πρόσκτηση, διοίκηση καί διαχείριση τῆς κινητῆς καί ἀκίνητης περιουσίας του καί τῶν πόρων πού διατίθενται γιά τήν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν του, τήν ἀποδοχή κληρονομιῶν, δωρεῶν (κ.λπ.), τήν ἔγερση ἀγωγῶν καί διεξαγωγή δικῶν, δικαστικοῦ ἢ ἐξώδικου συμβιβασμοῦ, παραίτηση ἀπό ἔνδικο μέσα (κ.λπ.).

γ) Συντάσσει τόν Κανονισμό Προμηθειῶν τοῦ Ἰδρύματος, σύμφωνα μέ τίς ἰσχύουσες διατάξεις, ὁ ὁποῖος ἐγκρίνεται ἀπό τό Μητροπολιτικό Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καί δημοσιεύεται στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί στό Ἐπίσημο Δελτίο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

δ) Καταρτίζει καί ψηφίζει τόν ἐτήσιο Προϋπολογισμό καί Ἀπολογισμό τοῦ Ἰδρύματος, τούς ὁποῖους ὑποβάλλει στό Μητροπολιτικό Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν πρὸς ἔγκριση, καί δημοσιεύει τόν ἐτήσιο Ἀπολογισμό αὐτοῦ.

ε) Καθορίζει τίς ἀναγκαῖες γιά τήν εὐρυθμη λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος θέσεις, ἀποφασίζει γιά τήν πρόσληψη καί ἀπόλυση τυχόν ἔμμισθου ἐκπαιδευτικοῦ καί διοικητικοῦ προσωπικοῦ, γιά τὰ καθήκοντα, τίς ἀρμοδιότητες, τίς ἀποδοχές, καθώς καί γιά συναφῆ ζητήματα, σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τῆς κείμενης νομοθεσίας.

στ) Προβαίνει στή δημιουργία ἐπί μέρους ὑπηρεσιῶν καί τμημάτων καί ρυθμίζει τίς σχέσεις τους μέ τὰ λειτουργοῦντα τμήματα.

ζ) Προβαίνει στή δημιουργία λειτουργικοῦ ὀργανογράμματος γιά τήν ἐξυπηρέτηση τῶν ἀναγκῶν τῶν συγχρηματοδοτούμενων ἀπό τήν Ε.Ε. ἔργων καί προγραμμάτων.

η) Ἔχει τήν ἀρμοδιότητα τῆς ἐτήσιας ἀξιολογήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἰδρύματος καί τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ὑποχρεοῦται δέ στήν κατάρτιση ἐκθέσεων γιά τόν καθένα ἐκ τῶν ὑπαλλήλων, ὡς ἐπίσης γιά τόν Διευθυντή αὐτοῦ.

θ) Ἀποφασίζει γιά κάθε θέμα πού δέν προβλέπεται στόν παρόντα Κανονισμό.

2. Τό Δ.Σ. μπορεῖ νά ἀναθέτει τή νόμιμη ἐκπροσώπηση τοῦ Ἰδρύματος, εἴτε γενικῶς εἴτε γιά συγκεκριμένη περίπτωση ἢ συγκεκριμένο τομέα, κατόπιν εἰσήγησης τοῦ Προέδρου του, στόν Ἀναπληρωτή Πρόεδρο τοῦ Δ.Σ. ἢ σέ ἄλλο μέλος τοῦ Δ.Σ. ἢ στόν Διευθυντή τοῦ Ἰδρύματος.

3. Τό Δ.Σ. ἀποφασίζει γιά τή μεταβίβαση μέρους τῶν ἀρμοδιοτήτων του στόν Πρόεδρο τοῦ Δ.Σ. ἢ στόν Ἀναπληρωτή Πρόεδρο τοῦ Δ.Σ. ἢ στόν Διευθυντή

του Ίδρύματος. Οι αποφάσεις μεταβίβασης των αρμοδιοτήτων αυτών είναι ελεύθερα ανακλητές.

Άρθρο 5

Καθήκοντα Προέδρου

1. Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ίδρύματος:

α) Εκπροσωπεί τό Ίδρυμα στις προς τά έξω σχέσεις, ενώπιον κάθε Αρχής, Δικαστηρίων, Οργανισμών και Τραπεζών και έναντι κάθε τρίτου φυσικού ή νομικού προσώπου,

β) Συγκαλεί τό Δ.Σ. τακτικώς και έκτάκτως, κηρύσσει τήν έναρξη και λήξη των συνεδριάσεων.

γ) Καταρτίζει σέ συνεργασία μέ τόν Διευθυντή του Ίδρύματος τήν Ημερήσια Διάταξη και τήν υπογράφει.

δ) Υπογράφει κάθε έγγραφο του Δ.Σ. και τά επίσημα έγγραφα, τά αναφερόμενα σέ γενικότερα θέματα, όρίζων και τά ειδικότερα θέματα τούτου.

ε) Ένημερώνεται από τόν Διευθυντή του Ίδρύματος σχετικά μέ τήν ύλοποίηση των αποφάσεων του Δ.Σ. και ενημερώνει σχετικά τό Δ.Σ.

στ) Έλέγχει τή διαχείριση και τήν έν γένει υπηρεσία του Δ.Σ. και του Προσωπικού του Ίδρύματος.

2. Τόν Πρόεδρο, σέ περίπτωση απουσίας ή πρόσκαιρου κωλύματός του, αναπληρώνει στήν εκτέλεση των καθηκόντων του ό νόμιμος αναπληρωτής του και, όταν και αυτός απουσιάζει ή κωλύεται, ό από τόν Πρόεδρο διοριζόμενος αντικαταστάτης.

3. Ο Πρόεδρος μπορεί, μέ απόφασή του, νά μεταβιβάζει μέρος των αρμοδιοτήτων του στόν Αναπλ. Πρόεδρο ή στόν Διευθυντή του Ίδρύματος. Ο Πρόεδρος δέν δύναται νά μεταβιβάσει περαιτέρω τίς αρμοδιότητες πού μεταβιβάστηκαν σέ αυτόν από τό Δ.Σ. του Ίδρύματος.

4. Ο Πρόεδρος μπορεί, μέ απόφασή του, νά έξουσιοδοτεί τόν Αναπληρωτή Πρόεδρο ή τόν Διευθυντή του Ίδρύματος, όπως υπογράφει κάθε μορφής πράξεις, έγγραφα ή αποφάσεις, πού έμπíπτουν στις αρμοδιότητές του.

Άρθρο 6

Καθήκοντα Γραμματέα και Ταμία

1. Ο Γραμματέας του Δ.Σ. βοηθούμενος ένδεχομένως και από ειδικό Γραμματέα, πού όρίζεται ή προσλαμβάνεται μέ απόφαση του Δ.Σ., έπιμελείται τής σύνταξης των πρακτικών συνεδριάσεων και αποφάσεων του Δ.Σ., τηρώντας τό σχετικό βιβλίο και αρχείο, και μεριμνά για τήν έγκαιρη υπογραφή τους από τά μέλη του Δ.Σ.

2. Ο Ταμίας του Δ.Σ. βοηθούμενος ένδεχομένως και από διαχειριστή ή λογιστή, πού όρίζεται από τό Δ.Σ. ή προσλαμβάνεται μέ απόφαση του Ίδρύματος, έχει τήν έποπτεία όλων των οικονομικών θεμάτων και μεριμνά για τήν εξασφάλιση των απαραίτητων οικονομικών μέσων για τήν άπρόσκοπτη λειτουργία του Ίδρύματος.

Ο Ταμίας του Δ.Σ.:

α) συνυπογράφει μετά του Διευθυντή του Ίδρύματος κάθε ένταλμα,

β) ενεργεί όλες τίς εισπράξεις πού άφορούν τό Ίδρυμα εκδίδοντας διπλότυπες θεωρημένες αποδείξεις, τίς όποιες συνυπογράφει μέ τόν Διευθυντή του Ίδρύματος,

γ) έπιμελείται τής κατάρτισης του Προϋπολογισμού και Απολογισμού, τούς όποιους υποβάλλει στό Δ.Σ.

Άρθρο 7

Διεύθυνση και όργάνωση του Ίδρύματος

1. Για τήν πληρέστερη λειτουργία του Ίδρύματος θεσπίζεται θέση Διευθυντή, κατηγορίας Π.Ε., τόν όποίο όρίζει μέ πράξη του ό Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος.

Προσόντα κατάληψης τής θέσης του Διευθυντή όρίζονται τά κάτωθι:

α) Κατοχή πτυχίου Θεολογίας.

β) Κατοχή Μεταπτυχιακού ή Διδακτορικού Διπλώματος (Ph.D.) σέ γνωστικό αντικείμενο συναφές προς τούς σκοπούς πού προάγει τό Ίδρυμα.

γ) Γνώση τουλάχιστον μιάς (1) Ξένης Γλώσσας.

δ) Προϋπηρεσία σέ διοικητικούς, ακαδημαϊκούς ή εκπαιδευτικούς Οργανισμούς Εκκλησιαστικών και Εκπαιδευτικών Ίδρυμάτων, συναφών προς τούς στόχους του Ίδρύματος.

2. Ο Διευθυντής του Ίδρύματος έχει τίς έξής αρμοδιότητες:

α) Διευθύνει και έλέγχει όλες τίς υπηρεσίες του Ίδρύματος.

β) Αναθέτει σέ κάθε υπάλληλο καθήκοντα κατά τήν κρίση του, έφ' όσον είναι σχετικά μέ τήν ειδικότητα και ιδιότητά του, χωρίς νά κωλύεται νά αναθέσει και άλλα καθήκοντα αναλόγως των αναγκών του Ίδρύματος.

γ) Τηρεί τό βιβλίο παρουσίας του προσωπικού, τό βιβλίο μισθολογίου του προσωπικού, συντάσσει τίς μισθολογικές καταστάσεις του προσωπικού και μεριμνά για τήν ασφάλισή του και γενικά για τήν εκτέλεση όλων των σχετικών υποχρεώσεων του Ίδρύματος.

δ) Μεριμνά για τήν εξασφάλιση των συμφερόντων και τήν περιφρούρηση τής περιουσίας του Ίδρύματος.

ε) Εισηγείται στο Δ.Σ. για όλα τα θέματα της αρμοδιότητάς του.

στ) Έχει την ευθύνη για την εκτέλεση των αποφάσεων του Δ.Σ.

ζ) Εντέλλεται την πληρωμή οιασδήποτε δαπάνης έγγεγραμμένης στον έγκεκριμένο Προϋπολογισμό.

η) Είναι υπεύθυνος για τη νομιμότητα των πραγματοποιηθέντων δαπανών.

θ) Ένεργεί τις πληρωμές με βάση τα εκδιδόμενα εντάλματα.

ι) Τηρεί τα διαχειριστικά βιβλία και στοιχεία του Ίδρύματος.

ια) Καταθέτει σε τραπεζικό λογαριασμό επ' όνοματι του Ίδρύματος τα εισπραττόμενα έσοδα.

ιβ) Προβαίνει σε αναλήψεις καταθέσεων κατόπιν έγγραφης έντολής του Προέδρου ή του νόμιμου αναπληρωτή του, μετά από απόφαση του Δ.Σ.

ιγ) Υποβάλλει για κάθε τρίμηνο τις δαπάνες στο Δ.Σ. προς έγκριση.

ιδ) Μεριμνά για την έγκαιρη κατάρτιση και έγκριση του Προϋπολογισμού και Απολογισμού.

ιε) Έχει την ευθύνη για την έγκαιρη προμήθεια, παραλαβή, αποθήκευση, συντήρηση και κατανάλωση των διαφόρων αναγκαιών για τη λειτουργία του Ίδρύματος ειδών και μεριμνά για την έγκαιρη εκτέλεση και παραλαβή των έργων.

ιστ) Τηρεί τό Βιβλίο Έλικου, τό αρχείο τίτλων κτήσεως της κινητής και άκίνητης περιουσίας και τά λογιστικά βιβλία και έχει την ευθύνη της διαφύλαξης των σχετικών στοιχείων και της παρακολούθησης των πάσης φύσεως συναλλαγών του Ίδρύματος.

ιζ) Συντάσσει πρακτικά καταστροφής άχρηστων υλικών.

ιη) Καταλογίζει στους υπαίτιους την άδικαιολόγητη άπώλεια, φθορά ή κατανάλωση υλικών.

ιθ) Μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία του Ίδρύματος.

κ) Διαχειρίζεται χρηματικό ποσό, πού όρίζεται έκάστοτε με απόφαση του Δ.Σ. για τις ανάγκες του Ίδρύματος με απόδοση λογαριασμού.

κα) Έπικοινωνεί με τούς Σεβ. Μητροπολίτες και με τούς Έπευθύνους Φορέων, Έκκλησιαστικών και μή, για την από κοινού διοργάνωση και την ύλοποίηση έπιμορφωτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικών, έπιστημονικών ή έρευνητικών δράσεων με σκοπό την ενίσχυση του παρεχόμενου έργου των Έρωων Μητροπόλεων και των Φορέων καθώς και την ύποστήριξη των στελεχών αυτών.

κβ) Παρουσιάζει στις ένάξεις των διά ζώσης έπιμορφωτικών προγραμμάτων τούς στόχους των προγραμμάτων και τό εύρύτερο έργο του Ίδρύματος.

κγ) Μεριμνά για την προβολή του έργου του Ίδρύματος.

κδ) Έχει την ευθύνη για την άρτια όργάνωση και ύλοποίηση των έπιμορφωτικών προγραμμάτων και των άλλων δράσεων του Ίδρύματος.

κε) Κάθε άλλη αρμοδιότητα πού του άνατίθεται από τό Δ.Σ. του Ίδρύματος.

3. Για την έπιστημονική ύποστήριξη του Δ.Σ. και του Διευθυντή του Ίδρύματος θεσπίζονται δύο (2) θέσεις Έπιστημονικών Συμβούλων, οι όποιοι όρίζονται με απόφαση του Δ.Σ. του Ίδρύματος και μπορεί νά είναι δημόσιοι λειτουργοί ή ιδιώτες πού προσλαμβάνονται με απόφαση του Ίδρύματος.

Οί Έπιστημονικοί Σύμβουλοι είναι πτυχιούχοι Α.Ε.Ι., κάτοχοι Μεταπτυχιακού ή Διδακτορικού Διπλώματος (Ph.D.) σε γνωστικό άντικείμενο συναφές προς τούς σκοπούς του Ίδρύματος ή τόν διοικητικό-έρευνητικό τομέα, με προϋπηρεσία σε διοικητικούς, άκαδημαϊκούς ή εκπαιδευτικούς Όργανισμούς Έκκλησιαστικών και Έκπαιδευτικών Ίδρυμάτων, συναφών προς τούς στόχους του Ίδρύματος, και εισηγούνται έπιστημονικά θέματα πού προάγουν τούς σκοπούς και τό έργο του Ίδρύματος.

4. Με απόφαση του Δ.Σ. του Ίδρύματος ένας έκ των Έπιστημονικών Συμβούλων μπορεί νά όρίζεται ως Άναπληρωτής Διευθυντής του Ίδρύματος και νά άναπληρώνει τόν Διευθυντή στην εκτέλεση των καθηκόντων του σε περίπτωση άπουσίας ή πρόσκαιρου κωλύματός του.

5. Για την άσκηση των δραστηριοτήτων του Ίδρύματος προβλέπεται ή σύσταση Τμημάτων και συγκεκριμένα τά έξης Τμήματα:

α) Τμήμα Γραμματείας

β) Τμήμα Προγραμμάτων

γ) Τμήμα Λογιστηρίου

δ) Τμήμα Προμηθειών

ε) Τμήμα Νομικής Έποστήριξης

στ) Τμήμα Προβολής και Δημοσιότητας.

6. Με απόφαση του Δ.Σ. καθορίζονται αναλυτικά οι αρμοδιότητες των Έπιστημονικών Συμβούλων, του Νομικού Συμβούλου, των όργανικών του μονάδων και ό τρόπος διοίκησης αυτών, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια πού δέν καλύπτεται από τόν παρόντα Κανονισμό.

Άρθρο 8

Προσωπικό

1. Τό προσωπικό πού τυχόν κριθεί άναγκαίο νά προσφέρει τίς ύπηρεσίες του στό Ίδρυμα, πλέον όσων προσφέρουν τή βοήθειά τους ως έθελοντές, θά προσλαμβάνεται κατόπιν άπόφασης του Δ.Σ., μέ είσήγηση του Διευθυντή, σύμφωνα μέ τίς κείμενες διατάξεις, σέ συνεργασία μέ τόν όποιο θά καθορίζονται τά καθήκοντα και οι άρμοδιότητές του.

2. Οι άνάγκες σέ προσωπικό του Ίδρύματος μπορεί νά καλύπτονται μέ διάθεση από τήν Ίερά Αρχιεπισκοπή Άθηνών και μέ άποσπάσεις δημοσίων ύπαλλήλων, σύμφωνα μέ τίς κείμενες διατάξεις.

3. Μέ άπόφαση του Δ.Σ., καθορίζονται τά προσόντα και τά καθήκοντα του πάσης φύσεως προσωπικού του Ίδρύματος και κάθε άλλη λεπτομέρεια πού δέν καλύπτεται από τόν παρόντα Κανονισμό.

Άρθρο 9

Όργάνωση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

1. Τό Ίδρυμα καταρτίζει και ύλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα και δραστηριότητες πρακτικής άσκησης και έξειδικεύσεως, καθώς και έρευνητικές ή άλλες έπιστημονικές δραστηριότητες-έκδηλώσεις, μέ σκοπό τήν προώθηση τών σκοπών του.

2. Τά εκπαιδευτικά προγράμματα διαμορφώνονται μέ κριτήριο τήν κάλυψη τών άναγκών για έπιμόρφωση, κατάρτιση και καλλιέργεια πρακτικών δεξιοτήτων τών κληρικών και λαϊκών, πού διακονούν στό Ποιμαντικό και Κοινωνικό-Προνοιακό έργο τής Έκκλησίας σέ τομείς όπως:

α) Διαμόρφωση τής ιερατικής ταυτότητας μέ έμφαση στην πρακτική θεολογική, ποιμαντική, έξομολογητική και λειτουργική κατάρτιση.

β) Καλλιέργεια δεξιοτήτων και κατάρτιση τών κληρικών και λαϊκών, σχετικά μέ τή διοικητική, οικονομική και δομική όργάνωση τής Ένορίας ή άλλων Έκκλησιαστικών Φορέων και Ίδρυμάτων και μέ τίς σύγχρονες άρχές και μεθόδους διαχείρισης του έργασιακού δυναμικού.

γ) Εκπαίδευση στην άξιοποίηση τών νέων τεχνολογιών στην Ένορία ή σέ άλλους Φορείς και Ίδρύματα Έκκλησιαστικά και μή και στό ποιμαντικό έργο γενικότερα.

δ) Εκπαίδευση στην άξιοποίηση μέ θεολογικά κριτήρια τών σύγχρονων δεδομένων τών έπιστημών του άνθρώπου στό ποιμαντικό, ύποστηρικτικό και κοινωνικό-προνοιακό έργο τής Έκκλησίας.

ε) Εκπαίδευση και ενημέρωση επί τών έξελίξεων και τών Όρθοδόξων προσεγγίσεων σέ θέματα βιοηθικής, βιοτεχνολογίας, διορθοδόξων και διαχριστιανικών σχέσεων ή άλλα κοινωνικά προβλήματα, όπως για παράδειγμα ή μετανάστευση, ή παιδική κακοποίηση, τό κοινωνικό στίγμα τών ψυχικών παθήσεων κ.ά.

στ) Εκπαίδευση σέ θέματα Έκκλησιαστικής Τέχνης, Έκκλησιαστικού Τουρισμού και Πολιτισμού, Προστασίας του Περιβάλλοντος κ.λπ.

ζ) Υλοποίηση εκπαιδευτικών, πολιτιστικών και άλλων προγραμμάτων μέ σκοπό τήν προαγωγή τής τέχνης και του πολιτισμού.

3. Κάθε εκπαιδευτικό ή έπιμορφωτικό πρόγραμμα έχει συγκροτημένο περιεχόμενο, πρόγραμμα σπουδών, καθορισμένη χρονική διάρκεια και συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς ή έπιμορφωτικούς στόχους, συγκεκριμένο έξεταστικό κύκλο άποφοίτησεως, και καταλήγει στην λήψη συγκεκριμένης πιστοποίησης σπουδών. Τά άνωτέρω θά καθορίζονται από τό Δ.Σ. του Ίδρύματος και θά γνωστοποιούνται πριν από τήν έναρξη κάθε εκπαιδευτικού ή έπιμορφωτικού κύκλου σπουδών.

4. Ό προγραμματισμός και ή ύλοποίηση τών εκπαιδευτικών ή έπιμορφωτικών προγραμμάτων, καθώς και οι συμμετέχοντες σέ αυτά, έγκρίνονται μέ άπόφαση του Διευθυντή του Ίδρύματος.

Άρθρο 10

Όικονομική Διαχείριση

1. Η οικονομική διαχείριση του Ίδρύματος διενεργείται βάσει Προϋπολογισμών και Άπολογισμών έσόδων και έξόδων, καταρτιζόμενων κατ' έτος, στους όποιους οι έκτελεστέοι σκοποί έμφανίζονται σέ Ίδια κεφάλαια και οι όποιοι μετά τήν ψήφισή τους από τό Δ.Σ. ύποβάλλονται προς έγκριση, σύμφωνα μέ τά όριζόμενα στό άρθρο 4 παρ. 1δ του παρόντος.

2. Τό Όικονομικό Έτος αρχίζει τήν 1η Ιανουαρίου και λήγει τήν 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.

Άρθρο 11

Βιβλία και στοιχεία

1. Στο Ίδρυμα τηρούνται τά κάτωθι βιβλία και στοιχεία:

α) Βιβλίο Πρωτοκόλλου έγγράφων.

β) Βιβλίο Πρακτικών συνεδριάσεων και άποφάσεων του Δ.Σ.

γ) Βιβλίο Ταμείου.

δ) Στελέχη άριθμημένων διπλότυπων άποδείξεων

είσπραξεων και ένταλμάτων πληρωμών.

ε) Βιβλίο ύλικού τό οποίο περιλαμβάνει κατ' είδος τόν έξοπλισμό του Ίδρύματος.

2. Έκτός των άνωτέρω βιβλίων και στοιχείων, τό Δ.Σ. μπορεί νά άποφασίσει τήν τήρηση και άλλων βιβλίων και στοιχείων ή τήν μεταβολή των ύφισταμένων βιβλίων και στοιχείων, τά όποία κρίνει άπαραίτητα για τήν παρακολούθηση τής περιουσίας του Ίδρύματος και τής έκτέλεσης των σκοπών του.

Άρθρο 12

Τηρούμενα μητρώα

1. Στο Ίδρυμα τηρούνται τά κάτωθι μητρώα:

α) Μητρώο Έκπαιδευτών του Ίδρύματος Ποιμαντικής Έπιμορφώσεως τής Ίεράς Αρχιεπισκοπής Άθηνών.

β) Μητρώο Πιστοποιημένων Έκπαιδευτικών-Έπιμορφωτικών Προγραμμάτων.

γ) Μητρώο Πιστοποιημένων Έκπαιδευόμενων-Έπιμορφούμενων.

δ) Μητρώο Συντονιστών Έκπαιδευτικών-Έπιμορφωτικών Προγραμμάτων.

2. Μέ άπόφαση του Δ.Σ. του Ίδρύματος καθορίζεται ό Κανονισμός Διαχείρισης των άνωτέρω μητρώων.

Άρθρο 13

Πόροι του Ίδρύματος

1. Πόροι του Ίδρύματος είναι:

α) οί τακτικές ή έκτακτες έπιχορηγήσεις έκ τής Ίεράς Αρχιεπισκοπής Άθηνών, Ίερών Μονών, Ένοριών και άλλων έκκλησιαστικών νομικών προσώπων,

β) οί δωρεές έν ζωή ή αίτία θανάτου, κληρονομίες, κληροδοσίες, κινητών και άκινήτων, φυσικών ή νομικών προσώπων,

γ) οί είσφορές κάθε είδους και σέ χρήματα,

δ) τά χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα από τήν Ε.Ε. έργα και προγράμματα, οί εύρωπαϊκές έπιχορηγήσεις και ένισχύσεις, τά εύεργετήματα από εύρωπαϊκά προγράμματα,

ε) οί έπιχορηγήσεις από συνεργασίες μέ Ύπουργεία, Άποκεντρωμένες Διοικήσεις και θεσμούς τής Τοπικής Αυτόδιοίκησης, Όργανισμούς και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ίδιωτικού Δικαίου,

στ) κάθε άλλο νόμιμο έσοδο, μή προβλεπόμενο κατά τά άνωτέρω, πού ύπηρετεί τούς σκοπούς του.

2. Οί άνωτέρω πόροι διατίθενται για τήν έκπλήρωση των ως άνω σκοπών του Ίδρύματος, ιδίως δέ για τήν άντιμετώπιση των δαπανών συντηρήσεως

και λειτουργίας των έν γενει έγκαταστάσεων, τήν προμήθεια του άπαιτούμενου έξοπλισμού και αναγκαίων ειδών, τήν πληρωμή του τυχόν έμμίσθου ή έκτάκτου προσωπικού και έν γενει για τήν κάλυψη κάθε δαπάνης πού άποσκοπεί στην έπίτευξη των σκοπών του Ίδρύματος.

Τό Ίδρυμα μπορεί νά κηρύξει εύεργέτες, δωρητές, νά άπονείμει εύφήμους μνείες και άλλες τιμητικές διακρίσεις.

3. Περιουσία του Ίδρύματος είναι:

α) ή περιουσία –κινητή και άκίνητη– πού άνήκει μέχρι σήμερα στο Ίδρυμα Ποιμαντικής Έπιμορφώσεως ή έχει διατεθεί για τίς άνάγκες και τούς σκοπούς του, β) ή κάθε είδους κινητή και άκίνητη περιουσία πού θά άποκτηθεί έφ' έξης.

Άρθρο 14

Διαδοχή δικαιωμάτων και ύποχρεώσεων

Άπό τή δημοσίευση τής ύπ' άριθ. 22/128/14.01.2015 (Β' 269) άπόφασης τής Διαρκούς Ίεράς Συνόδου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος μέ θέμα «Τροποποίηση και κωδικοποίηση του Κανονισμού λειτουργίας του Έκκλησιαστικού Ίδρύματος ύπό τήν έπωνυμία: «ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ (Ι.Π.Ε.) ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ», τό Ίδρυμα ύπό τή νέα του μορφή ως Έκκλησιαστικού Νομικού Προσώπου Ίδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), καθίσταται διάδοχος των δικαιωμάτων και ύποχρεώσεων του μέχρι τότε λειτουργούντος Ίδρύματος ύπό τή μορφή τής έξαρτημένης ύπηρεσίας άυτοτελους διαχείρισεως τής Ίεράς Αρχιεπισκοπής Άθηνών, μέ έξαίρεση τίς Πράξεις-Έπιχειρησιακά Προγράμματα στά όποία ήταν δικαιούχος ή είχε ύποβάλει πρόταση συμμετοχής-άνάληψης ή έν λόγω έξαρτημένη ύπηρεσία τής Ίεράς Αρχιεπισκοπής Άθηνών.

Άρθρο 15

Τροποποίηση του Κανονισμού

Ό παρών Κανονισμός τροποποιείται μέ Άπόφαση τής Διαρκούς Ίεράς Συνόδου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, ύστερα από άπόφαση του Δ.Σ. του Ίδρύματος, υπέρ τής όποίας θά ψηφίσουν τουλάχιστον πέντε (5) μέλη του, προεδρεύοντος του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Άθηνών και πάσης Ελλάδος και δημοσιεύεται στην Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως και στο Έπίσημο Δελτίο τής Ίεράς Συνόδου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Άρθρο 16

Κατάργηση του Ίδρύματος

Τό Ίδρυμα καταργείται με Απόφαση της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, ύστερα από αιτιολογημένη Απόφαση του Δ.Σ. του Ίδρύματος, προεδρεύοντος του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και μέ πλήρη άπαρτία, όταν δέν εκπληρώνει τίς έκκλησιολογικές αυτού προϋποθέσεις και τήν άποστολή του ή όταν παρεκκλίνει τών σκοπών του ή καθίσταται άνέφικτη ή λειτουργία του. Μετά τήν κατάργηση του Ίδρύματος ή περιουσία του, κινητή και άκίνητη, καθώς και κάθε δικαίωμα ή άξίωση αυτού περιέρχεται στην Ίερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών.

Άρθρο 17

Μέ τόν παρόντα Κανονισμό δέν προκαλείται πρόσθετη δαπάνη σέ βάρος του Προϋπολογισμού του

Νομικού Προσώπου της Ίεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών ή του Ίδρύματος.

Άρθρο 18

Έναρξη ισχύος

Ό παρών Κανονισμός ισχύει από της δημοσιεύσεώς του στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ό Κανονισμός δημοσιεύεται επίσης και στο επίσημο Δελτίο της Εκκλησίας της Ελλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Η Απόφαση αυτή νά δημοσιευθί στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως και στο περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Αθήναι, 9.9.2021

† Ό Αθηνών ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ό Αρχιγραμματεύς

† Ό Ωρεών Φιλόθεος

Αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Εκκλησίας της Ελλάδος την 29.10.2021

Έσωτερικός Κανονισμός λειτουργίας τών Κεντρικών Ύπηρεσιών της Ίεράς Μητροπόλεως Παροναξίας

Άριθμ. 3241/1790/2021

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Λαβούσα ύπ' όψιν:

1. τά άρθρα 1 παρ. 4 και 29 παρ. 2 του ν. 590/1977 «Περί του Καταστατικού Χάρτου της Εκκλησίας της Ελλάδος» (Α' 146),

2. Τάς ύποχρεώσεις της ποιμανούσης Εκκλησίας προς τό χριστεπώνυμον πλήρωμα, αί όποίαι άπορρέουν από τās Εύαγγελικές έπιταγās, τούς Ίερούς Κανόνας και τούς Νόμους του Κράτους,

3. τās ύφισταμένες κοινωνικές, ποιμαντικές και πνευματικές άνάγκας της Ί. Μητροπόλεως Παροναξίας,

4. τήν ύπ' άριθ. 375/23.7.2021 πρότασιν του Σεβ. Μητροπολίτου Παροναξίας κ. Καλλινίκου,

5. τήν ύπ' άριθ. 303/24.8.2021 γνωμοδότησιν της Νομικής Ύπηρεσίας της Ίεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος και

6. τήν από 9.9.2021 Απόφασιν της Διαρκούς Ί. Συνόδου, έγκρίνει τόν Έσωτερικόν Κανονισμόν λειτουργίας τών

Κεντρικών Ύπηρεσιών της Ί. Μητροπόλεως Παροναξίας, έχοντα ούτως:

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΑΡΟΝΑΞΙΑΣ

Άρθρο 1

Ό Έσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας τών κεντρικών ύπηρεσιών της Ί. Μητροπόλεως Παροναξίας διαλαμβάνει και ρυθμίζει τήν όργάνωσιν, τήν σύνθεσιν, τās άρμοδιότητας και τήν λειτουργίαν τών κεντρικών ύπηρεσιών αυτής, πού έχουν έδραν τήν Χώραν της Νάξου και στεγάζονται εις τό ιδιόκτητον κτήριον αυτής, εις τήν Χώραν της Νάξου, Πλατεία Μητροπόλεως. Η διοίκησις άπασών τών ύπηρεσιών της Ί. Μητροπόλεως άσκείται κατά τούς Ίερούς Κανόνας, τό Σύνταγμα, τούς Νόμους του Κράτους και τούς Κανονισμούς της Ίεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος:

α) ύπό του έκάστοτε Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Παροναξίας και

β) ύπό του περι Αύτόν Μητροπολιτικού Συμβουλίου.

Άρθρον 2

Διάρθρωση υπηρεσιών

Αί κεντρικάι υπηρεσίαι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας διαρθροῦνται ὡς ἐξῆς:

1. Πρωτοσύγκελλος

Ὁ Πρωτοσύγκελλος εἶναι ὁ κατὰ τόν νόμον ἀναπληρωτής τοῦ Μητροπολίτου καί προϊστάται πασῶν τῶν υπηρεσιῶν καί τῶν γραφείων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Παροναξίας, ἀναλόγως πρός τὰς ἐξουσιοδοτήσεις, πού παραχωροῦνται εἰς αὐτόν ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Παροναξίας. Εἰς τήν Πρωτοσυγκελλιαν ἀνήκουν αἱ κάτωθι ἀρμοδιότητες:

α) Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καί τῶν πάσης φύσεως ἀποφάσεων τῶν ὀργάνων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

β) Ἡ κάλυψις τῶν ἀναγκῶν τῆς θείας λατρείας εἰς τὰς Ἑνορίας, τὰς Ἱ. Μονάς καί τὰ Παρεκκλήσια τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

γ) Ἡ ἐποπτεία τῆς διακονίας τῶν Ἐφημερίων εἰς τὰ Κοιμητήρια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

δ) Ἡ προώθησις τῶν θεμάτων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων καί τῶν Ἡγουμενοσυμβουλίων δι' ἔγκρισιν ἀρμοδίως.

ε) Ἡ ἐποπτεία καί ὁ συντονισμός λειτουργίας τῶν γραφείων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως καί πασῶν τῶν υπηρεσιῶν αὐτῆς, καθὼς ἐπίσης καί ἡ ἐποπτεία τῶν κληρικῶν καί ἐκκλησιαστικῶν λαϊκῶν ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι ὑπηρετοῦν εἰς τὰς ὀργανικὰς θέσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

2. Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος

Εἰς τόν Γενικόν Ἀρχιερατικόν Ἐπίτροπον ἀνήκουν αἱ κάτωθι ἀρμοδιότητες:

α) Εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τήν κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῆς θείας λατρείας εἰς τὰς Ἑνορίας, τὰς Ἱερᾶς Μονάς καί τὰ Παρεκκλήσια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας.

β) Τηρεῖ τό βιβλίον ἀδειῶν (κανονικῶν, ἀναρρωτικῶν κ.λπ.) τῶν κληρικῶν καί τῶν ὑπαλλήλων.

γ) Ἡ παρακολούθησις τῆς μισθολογικῆς ἐξελίξεως τῶν κληρικῶν καί τῶν λαϊκῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

δ) Ἡ θεώρησις τῶν τηρουμένων διαχειριστικῶν βιβλίων καί στοιχείων τῶν Ἑνορίων, τῶν Ἱ. Μονῶν, τῶν Ἱ. Προσκυνημάτων καί Ἱδρυμάτων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

ε) Ἐλλείποντος τοῦ Πρωτοσυγκελλοῦ ἢ τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου ἢ εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, αἱ ὑπό τὰ στοιχεῖα 1 καί 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου περιγραφόμεναι ἀρμοδιότητες δύνανται νά ἐκχωρηθοῦν εἰς ἕτερον κληρικόν μέ ἀπόφασιν τοῦ

Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ἢ νά ἀνακατανεμηθοῦν μεταξύ τῶν Ἀρχιερατικῶν Ἐποπτῶν ἢ Ἐπιτρόπων Νάξου καί Πάρου-Ἀντιπάρου μέ ἀπόφασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

3. Ἰδιαιτέρον Γραφεῖον τοῦ Μητροπολίτου

Τήν εὐθύνην τοῦ Ἰδιαίτερου Γραφείου τοῦ Μητροπολίτου ἔχει ὁ ὀριζόμενος ὡς ὑπεύθυνος τοῦ Ἰδιαίτερου Γραφείου ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Παροναξίας, συνεπικουρούμενος ὑπό λοιπῶν κληρικῶν καί λαϊκῶν ὑπαλλήλων μέ τὰς κάτωθι ἀρμοδιότητας:

α) Νά διεκπεραιῶναι τὰ θέματα τῆς ἐπικοινωνίας τοῦ Μητροπολίτου, δηλαδή συναντήσεις, ἀλληλογραφίαν, δημοσίας σχέσεις κ.λπ., ὡς καί τὰ συναφῆ μέ τό πρόγραμμα τῶν ἐπισκέψεων του εἰς τὰς Ἑνορίας, Ἱ. Μονάς, Ἱδρύματα, ὀργανισμούς καί πολιτικούς-πολιτειακούς καί κοινωνικούς φορεῖς εἰς κάθε ἐπίπεδον.

β) Νά τηρῆ τούς φακέλους τῆς ἀλληλογραφίας του καί τό προσωπικόν του Ἀρχεῖον.

4. Γραφεῖον Τύπου καί Ἐπικοινωνίας

Τό Γραφεῖον Τύπου καί Ἐπικοινωνίας ἔχει τὰς ἀκολούθους ἀρμοδιότητας:

α) Διεκπεραιῶναι τὰ θέματα τῆς ἐπικοινωνίας τοῦ Μητροπολίτου, ἤτοι συναντήσεις, ἀλληλογραφίαν, δημοσίας σχέσεις κ.λπ., καί τὰ συναφῆ μέ τό Πρόγραμμα τῶν ἐπισκέψεων του εἰς τὰς Ἑνορίας, Ἱ. Μονάς, Ἱδρύματα, Ὄργανισμούς καί Πολιτικούς-Πολιτειακούς καί Κοινωνικούς Φορεῖς εἰς κάθε ἐπίπεδον.

β) Τηρεῖ τό βιβλίον τῶν ἀποφάσεων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Παροναξίας, τούς φακέλους τῆς ἀλληλογραφίας του καί τό προσωπικόν Ἀρχεῖον του.

γ) Τήν καθημερινήν καί ἀνελλιπή παρακολούθησιν τῶν Μ.Μ.Ε. (ἔντυπον ἢ ἠλεκτρονικήν μορφήν), ἰδιαιτέρως εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τόν Σεβ. Μητροπολίτην καί εἰς τήν Ἱ. Μητρόπολιν, καθὼς καί εἰς ἄλλα θέματα ἐκκλησιαστικοῦ, θρησκευτικοῦ καί κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος.

δ) Τήν ἐνημέρωσιν τῆς κοινῆς γνώμης μέσφ τῆς ἐκδόσεως Δελτίων Τύπου καί τῆς παρεμβάσεως, ὡσάκις ὑπάρχει ἀνάγκη, ὡς ἐκπροσώπου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου εἰς τὰ Μ.Μ.Ε., διὰ τό ἔργον καί τὰς δραστηριότητας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

ε) Ἐπίσης, τό ἐν λόγφ Γραφεῖον εἶναι ὑπεύθυνον διὰ τὰς διῶπηρεσιακάς σχέσεις καί ἐπικοινωνίας.

5. Γραμματεία Ἱ. Μητροπόλεως

1) Ἡ Γραμματεία εἶναι ὑπεύθυνος διὰ:

α) Τήν ἐνημέρωσιν τῶν υπηρεσιακῶν ἀτομικῶν φακέλων τῶν κληρικῶν καί τῶν ἐκκλησιαστικῶν λαϊκῶν ὑπαλλήλων.

β) Τήν έγγραφήν τῶν εἰσερχομένων καί ἐξερχομένων ἐγγράφων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί τήν διαφύλαξιν τούτων μέ ἀσφάλειαν εἰς ἠλεκτρονικήν ἢ ἔντυπον μορφήν.

γ) Τήν παραλαβήν, πρωτοκόλλησιν καί διανομήν τῶν ἐγγράφων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου πρὸς τὰς ἐξωτερικάς ὑπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὡς καί τῶν εἰσερχομένων ἐγγράφων πρὸς ἐνέργειαν.

δ) Τήν παραλαβήν πάντων τῶν ἀρμοδίως ὑπογεγραμμένων ἐγγράφων καί τήν ἐπιμέλειαν διὰ δι-εκπεραίωσιν καί ἀποστολήν τους εἰς τούς τελικούς παραλήπτας των.

ε) Τήν τήρησιν τοῦ Γενικοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, εἰς ἔντυπον ἢ ἠλεκτρονικήν μορφήν.

στ) Τήν τήρησιν τοῦ Γεν. Ἀρχείου εἰς φακέλους πάντων τῶν ἐγγράφων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἧτοι τῶν Ἐνοριῶν, τῶν Ἱερῶν Μονῶν, τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί τῶν διαφόρων ἀρχῶν καί ὑπηρεσιῶν.

ζ) Τήν θεώρησιν τῶν τηρουμένων βιβλίων τῶν Ἐνοριῶν.

II) Ἡ Γραμματεία τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον καί συγκεκριμένως:

α) Διὰ τήν συγκέντρωσιν τῶν ἀναγκαίων στοιχείων καί προετοιμασίαν τῶν θεμάτων τῶν συνεδριάσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου. Αἱ λοιπαὶ ὑπηρεσίαι εἶναι ὑποχρεωμέναι νά παρέχουν ἐγκαίρως ἐντός τῶν τιθεμένων καί προβλεπομένων χρονικῶν ὁρίων εἰς τήν Γραμματείαν ταύτην τά σχετικά στοιχεῖα καί ἔγγραφα.

β) Τήν τήρησιν τῶν Πρακτικῶν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καί τήν καταγραφὴν καί τήρησιν τῶν Ἀποφάσεων του εἰς ἔντυπον ἢ ἠλεκτρονικήν μορφήν.

γ) Τήν σύνταξιν τῶν ἀπαντητικῶν ἐγγράφων τῶν ἀποφάσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καί τήν προώθησιν τῶν πρὸς ὑπογραφήν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου.

δ) Τήν κοινοποίησιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

ε) Γραμματεὺς τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ὀρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

6. Γραφεῖον Γάμων καί Διαζυγίων

Εἰς τό Γραφεῖον Γάμων καί Διαζυγίων ὑπάγονται δύο Τμήματα, τό Τμήμα Γάμων καί τό Τμήμα Διαζυγίων.

I) Τό Τμήμα Γάμων ἔχει τὰς κάτωθι ἀρμοδιότητας:

α) Τόν ἔλεγχον τῶν ὑποβαλλομένων δικαιολογητικῶν ἐκδόσεως ἀδείας γάμου, τήν ἔκδοσιν αὐτῆς καί τήν

ἀσφαλὴ ἀρχειοθέτησιν τῶν στοιχείων ἐκάστης ἀδείας εἰς ἔντυπον ἢ ἠλεκτρονικήν μορφήν, μέ αὐτήν ταύτην τήν ἄδειαν, ὅταν ὑπὸ τοῦ τελέσαντος Ἱερέως τελεσθῇ ὁ γάμος καί ἔχει αὐτὴ καταλλήλως συμπληρωθῇ καί ὑπογραφῇ ὑπὸ τοῦ ἰδίου.

β) Τήν ἔκδοσιν ἐπίσης τῶν αἰτουμένων Πιστοποιητικῶν τελεσθέντων Γάμων καί τῶν Πιστοποιητικῶν Ἀγαμίας, διὰ τήν τέλεισιν τοῦ Μυστηρίου ἐκτός τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

γ) Τήν φροντίδα διὰ τήν ἐπικύλλησιν τῶν κατὰ Νόμον ἐνόσημων.

δ) Τήν ἐπικύρωσιν τῶν Πιστοποιητικῶν καί τῶν Βεβαιώσεων, πού ἐκδίδουν οἱ Ἐφημέριοι.

ε) Τήν φύλαξιν τοῦ Βιβλίου τῶν τελεσθέντων Γάμων.

II) Τό Τμήμα Διαζυγίων ἔχει τὰς κάτωθι ἀρμοδιότητας:

α) Τήν παραλαβήν τῶν σχετικῶν εἰσαγγελικῶν ἐγγράφων περὶ τῆς ἀμετακλήτου δικαστικῆς λύσεως γάμου, τήν ἀνεύρεσιν εἰς τό Ἀρχεῖον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως τοῦ Γάμου αὐτοῦ εἰς ἔντυπον ἢ ἠλεκτρονικήν μορφήν καί τῆς λύσεως αὐτοῦ.

β) Τήν φροντίδα διὰ τήν ἔκδοσιν «Διαζευκτηρίων διὰ γάμον» καί διὰ κάθε ἄλλην χρῆσιν, καθὼς καί τήν ἀρχειοθέτησιν των εἰς ἔντυπον ἢ ἠλεκτρονικήν μορφήν.

γ) Τήν χαρτοσήμανσιν αὐτῶν καί τήν ἀσφαλὴ διαφύλαξιν ὅλων τῶν στοιχείων τῶν ἐκδιδομένων Διαζυγίων.

δ) Τήν φύλαξιν τοῦ βιβλίου Πρωτοκόλλου Διαζυγίων. Ἡ διεύθυνσις τοῦ Γραφείου Γάμων καί ἡ ὑπογραφή πάντων τῶν ἐγγράφων, πού ἐκδίδονται ὑπ' αὐτοῦ, ἧτοι Ἀδειῶν Γάμου, Ἀντιγράφων Διαζευκτηρίων, Πιστοποιητικῶν Ἀγαμίας, Βεβαιώσεων Γάμου κ.λπ. καί ἡ τήρησις αὐτῶν εἰς τό Ἀρχεῖον εἰς ἔντυπον ἢ ἠλεκτρονικήν μορφήν ἀνατίθεται εἰς κληρικόν μετακλητόν ὑπάλληλον.

7. Γραφεῖο Προσωπικοῦ-Μισθοδοσίας

Τό Γραφεῖον Προσωπικοῦ-Μισθοδοσίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἔχει τὰς κάτωθι εὐθύναις

α) Τήν μισθοδοσίαν τῶν κληρικῶν καί τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

β) Τηρεῖ καί ἐνημερώνει διὰ τὰ μισθολογικά τούς ἀτομικούς φακέλους.

γ) Τήν σύνταξιν τῶν πινάκων κατατάξεως τῶν κληρικῶν καί λαϊκῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων εἰς τὰς ἀντιστοίχους μισθολογικὰς κατηγορίας, βαθμούς καί μισθολογικά κλιμάκια καί τήν παρακολούθησιν τῶν μισθολογικῶν ἐξελίξεων αὐτῶν.

δ) Υποβάλλει έμπρόθεσμα και νομότυπα εις τας άρμοδιαις άρχαις (Ε.Α.Π., Ι.Κ.Α. κ.λπ.) κάθε σχετικόν πρός τήν μισθοδοσίαν τών κληρικών και τών έκκλησιαστικών υπαλλήλων έντυπον.

ε) Υπεύθυνος του Γραφείου Μισθοδοσίας είναι ο Έκκαθαριστής Μισθοδοσίας, όριζόμενος δι' άποφάσεως του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

8. Γραφείον Οικονομικών Υπηρεσιών

Ι) Τό Λογιστήριον τής Έεράς Μητροπόλεως έχει τας κάτωθι ευθύνας:

α) Τήν σύνταξιν τών Προϋπολογισμών και Άπολογισμών τής 'Ι. Μητροπόλεως και τών 'Ιδρυμάτων αυτής.

β) Τήν ένημέρωσιν και φύλαξιν του Καθολικού και του Βιβλίου Έεσόδων και Έεξόδων τής 'Ι. Μητροπόλεως.

γ) Τόν έλεγχον τών παραστατικών τών πάσης φύσεως έεσόδων και έεξόδων τής 'Ι. Μητροπόλεως.

δ) Τήν έκκαθάρισιν τών πάσης φύσεως δαπανών.

ε) Τήν διαφύλαξιν του χαρτοφυλακίου μετοχών, όμολόγων κ.λπ. τής 'Ι. Μητροπόλεως.

στ) Τήν ένημέρωσιν και διαφύλαξιν εις ασφαλές μέρος του Βιβλίου Κτηματολογίου (κινητών και άκινήτων πραγμάτων) τής 'Ι. Μητροπόλεως, όπως και τήν φροντίδα πληρότητος τών φακέλων μέ τούς τίτλους ιδιοκτησίας τών άκινήτων τής 'Ι. Μητροπόλεως και τήν ασφαλή φύλαξιν αυτών.

ζ) Τόν έλεγχον τών προμηθειών, τής άποθηκεύσεως και τής διαθέσεως τών προμηθευόμενων υλικών, άναλωσίμων ή μή, συμφώνως προς τας κειμένας δια τά έκκλησιαστικά Ν.Π.Δ.Δ. διατάξεις.

η) Τήν τήρησιν λογισμικού μηχανογραφημένης οικονομικής διαχειρίσεως ή διπλογραφικού συστήματος.

θ) Τόν έλεγχον τής νομιμότητος και κανονικότητος τών πληρωμών τών πάσης φύσεως έργων και υπηρεσιών.

ι) Τήν έκτέλεσιν τών άπαραιτήτων ένεργειών δια τήν έξασφάλισιν πιστώσεων δια τήν ύλοποίησιν τών έργων.

ια) Τήν άποδοχήν έπιτοπίων έλέγχων υπό τών άρμοδίων έλεγκτικών όργάνων και τήν παροχήν έγγραφων, δικαιολογητικών και στοιχείων πράξεων εις έθνικούς ή κοινοτικούς έλεγκτικούς μηχανισμούς.

ιβ) Τήν συγγραφήν όλων τών διοικητικών άποφάσεων και τήν συγκέντρωσιν τών δικαιολογητικών πληρωμής.

ιγ) Είς τήν περίπτωση ένμέσων πληρωμών, τήν τακτικήν ένημέρωσιν τής Διαχειριστικής Αρχής (π.χ. έίπραξιν χρηματοδοτήσεως από ΠΔΕ, έγγραφήν εις τήν ΣΑΕ κ.λπ.).

ιδ) Τήν διασφάλισιν τής έπιλεξιμότητος τών δαπανών εις τήν περίπτωσην συγχρηματοδοτουμένου έργου και διενέργειαν τών πληρωμών αυτού.

ιε) Τήν ασφαλή τήρησιν άρχείων και τήν προστασίαν τής προσβάσεως εις αυτά μή έξουσιοδοτημένων προσώπων ή όργάνων.

ΙΙ) Τό Ταμείον τής 'Ι. Μητροπόλεως έχει τας κάτωθι ευθύνας:

α) Τήν είπραξιν τών πάσης φύσεως έεσόδων τής Έεράς Μητροπόλεως, ως και τών μή αυτοτελών 'Ιδρυμάτων αυτής.

β) Τήν είπραξιν τών εισφορών ύπέρ του Ταμείου Προνοίας Όρθοδόξου Έφημεριακού Κλήρου Έλλάδος (Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.), Άποστολικής Διακονίας, Συνοδικού Μεγάρου, Ραδιοφωνικού Σταθμού τής Έκκλησίας τής Έλλάδος, ως και τήν νόμιμον άπόδοσιν αυτών.

γ) Τας πληρωμάς πάσης φύσεως κατά κεφάλαιον και άρθρον του έγκεκριμένου Προϋπολογισμού.

δ) Τήν ένημέρωσιν του Βιβλίου Ταμείου και τήν ασφαλή διαφύλαξιν αυτού.

ε) Τήν κατάθεσιν χρηματικού ύπολοίπου εις τραπεζικούς λογαριασμούς τής Έεράς Μητροπόλεως και τών Ταμείων.

9. Γραφείον Άναπτύξεως

Τό Γραφείον Άναπτύξεως είναι άρμόδιον:

α) Δια τήν έκπόνησιν πλάνου προγραμματισμού (δια τό σύνολον τής 'Ι. Μητροπόλεως Παροναξίας) εις τούς τομείς τής κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξεως, νέων τεχνολογιών, έκσυγχρονισμού δομών και διαδικασιών δημοσιών και ιδιωτικών φορέων, περιφερειακής ανάπτυξεως κ.λπ.

β) Δια τήν επανεξέτασιν και πιθανήν τροποποίησιν του έτησίου πλάνου προγραμματισμού.

γ) Δια τήν παρακολούθησιν ύλοποίησεως του πλάνου προγραμματισμού.

δ) Δια τήν έπιστημονικήν και τεχνικήν ύποστήριξιν τών μητροπολιτικών όργάνων και υπηρεσιών εις θέματα προγραμματισμού και έφαρμογής τών αναπτυξιακών προγραμμάτων.

ε) Δια τήν μελέτην και διατύπωσιν προτάσεων εις τό Μητροπολιτικό Συμβούλιον προς χρηματοδότησιν έργων και προγραμμάτων υπό χρηματοδοτικών φορέων του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέως τής Εύρωπαϊκής Ένώσεως και άλλων διεθνών όργανισμών.

στ) Δια τήν συμμετοχήν από κοινού μέ τήν Οικονομικήν Υπηρεσίαν εις τήν κατάρτισιν και παρακολούθησιν του Προϋπολογισμού.

ζ) Δια τήν συμμετοχήν από κοινού μέ τήν Τεχνικήν

Υπηρεσίαν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Παροναξίας εἰς τὴν παρακολούθησιν τῶν προκηρύξεων καὶ τῶν ἔργων ποῦ ἤδη ὑλοποιούνται.

η) Διὰ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν ἀξιολόγησιν τῆς πορείας ὑλοποιήσεως ἔργων.

θ) Διὰ τὴν ὑποβολὴν προτάσεων ἐξασφαλίσεως ἀπαραιτήτων ἀνθρωπίνων πόρων.

ι) Διὰ τὴν διερεῦνησιν καὶ ὑποβολὴν σχεδίου πιθανῶς συνεργαζομένων φορέων διὰ τὴν ὑλοποίησιν τῶν ἔργων (π.χ. δημόσιος/ιδιωτικός φορέας, τομεύς δραστηριοποιήσεως).

ια) Διὰ τὴν σύνταξιν Τεχνικῶν Δελτίων συγχρηματοδοτήσεως ἔργων τῆς Ἱ. Μ. Παροναξίας.

ιβ) Διὰ τὸν συντονισμόν καὶ παρακολούθησιν τῶν διαδικασιῶν ἀναπτύξεως καὶ διαχειρίσεως ἔργων.

ιγ) Διὰ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς φάσεως σχεδιασμοῦ καὶ ὠριμάνσεως ἔργων τῆς Ἱ. Μ. Παροναξίας καὶ εἰς κληροδοτήματα Ν.Π.Ι.Δ. κ.λπ., τὰ ὅποια τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τῆς.

ιδ) Διὰ τὴν παρακολούθησιν, ἐπίβλεψιν καὶ συνδρομὴν εἰς τὰς διαδικασίας προκηρύξεως καὶ ἀναθέσεως διαγωνισμοῦ ἔργων.

ιε) Διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς προόδου καὶ τὴν πιστοποίησιν τοῦ φυσικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ ἀντικειμένου τοῦ ἔργου, καθὼς ἐπίσης καὶ διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν παραδοτέων ἔργων.

ιστ) Διὰ τὴν σύνταξιν προκηρύξεων ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Νομικῆς Υπηρεσίας.

ιζ) Διὰ τὴν σύνταξιν δημοσιευμάτων πρὸς τὸν τοπικόν καὶ ἐθνικόν Τύπον καὶ ὅπουδῆποτε ἄλλου ἀπαιτεῖται ἢ συνεργασία μὲ τὸ Γραφεῖον Τύπου καὶ Ἐπικοινωνίας.

ιη) Διὰ τὰς εἰσηγήσεις πρὸς τὸ Μητροπ. Συμβούλιον πρὸς ἔγκρισιν ἀναφορικῶς πρὸς τὸν ὀρισμὸν ὑπευθύνων ἔργων ἢ ὁμάδων διὰ τὸν σχεδιασμόν καὶ τὴν παρακολούθησιν τῆς πορείας ὑλοποιήσεως αὐτῶν.

ιθ) Διὰ τὴν ἀλληλογραφίαν μὲ τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας δι' ἐγκρίσεις.

κ) Διὰ τὴν ὑλοποίησιν καὶ διαχειρίσιν ἐθνικῶν καὶ κοινοτικῶν προγραμμάτων (ἐξαιρουμένων τῶν τεχνικῶν) ποῦ ἀναλαμβάνει ἡ Ἱ. Μ. Παροναξίας ἢ εἰς τὰ ὅποια συμμετέχει.

κα) Διὰ τὴν σύνταξιν καὶ ὑποβολὴν τῶν μηνιαίων/τριμηνιαίων δελτίων τῶν συγχρηματοδοτουμένων ἔργων εἰς τὴν Διαχειριστικὴν Ἀρχήν.

κβ) Διὰ τὴν εἰσήγησιν προτάσεων περὶ τῆς ὀρθῆς διαχειρίσεως καὶ ἀξιοποιήσεως τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Παροναξίας, καθὼς ἐπίσης καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐποπτευομένων νομικῶν προσώπων.

10. Τεχνικαὶ Ὑπηρεσίαι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας

Ἀντικείμενον τῶν Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας εἶναι ὁ προγραμματισμός, ὁ σχεδιασμός, καθὼς καὶ ἡ ὠρίμανσις ἔργων καὶ ἐνεργειῶν, ἡ διενέργεια τῶν διαγωνισμῶν, ἡ ἀνάθεσις καὶ ἡ διαχειρίσις τῶν συμβάσεων ἔργων καὶ ἐνεργειῶν. Ἡ παρακολούθησις καὶ ἡ πιστοποίησις τοῦ φυσικοῦ ἀντικειμένου τῶν ἔργων, μελετῶν, προμηθειῶν καὶ ὑπηρεσιῶν. Ἐπίσης, ὁ συντονισμός, ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ διαχειρίσις τῶν ἐκτελουμένων ἔργων, συμφώνως πρὸς τὰς ἰσχυούσας διατάξεις, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων, τὴν συντήρησιν τῶν ἔργων καὶ τὴν λειτουργίαν τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Διευκρινίζεται ὅτι:

α. Ὡς Ἀναθέτουσα Ἀρχή, κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, ὀρίζεται τὸ Μητροπολιτικόν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας.

β. Ὡς Προϊσταμένη Ἀρχή, κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, ὀρίζεται ἐπίσης τὸ Μητροπολιτικόν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας.

γ. Ὡς Διευθύνουσα Ὑπηρεσία, κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, ὀρίζεται ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας.

δ. Ὡς Ἐπιβλέπουσα Ὑπηρεσία ὀρίζονται τὰ μέλη τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας, τὰ ὅποια ἀσκοῦν καὶ καθήκοντα Ἐπιβλέποντος Μηχανικοῦ κατ' ἀνάθεσιν. Ἐπὶ πλεόν, καθήκοντα Ἐπιβλέποντος Μηχανικοῦ δύνανται νά ἀνατεθοῦν καὶ εἰς ἕτερα πρόσωπα, ιδιώτας Μηχανικούς, οἵτινες δύνανται νά προσληφθοῦν ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, διὰ συμβάσεως ἔργου ἢ ὠρισμένου χρόνου, πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐργολαβίων, αἱ ὅποια δὲν δύνανται νά καλυφθῶσιν ὑπὸ τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας, πλὴν τῶν συγχρηματοδοτουμένων ὑπὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως καὶ τῆς Ἑλλάδος ἔργων.

ε. Ὡς Τεχνικόν Συμβούλιον, κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, ὀρίζεται Εἰδικὴ Ἐπιτροπή, ἡ ὅποια γνωματεύει, εἰσηγεῖται καὶ ἐποπτεύει ἐπὶ τῶν ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργων καὶ τῶν τυχόν ἀνακουφιστῶν διαφορῶν καὶ προβλημάτων ἐπ' αὐτῶν.

στ. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμικοῦ πλαισίου ἐκτελέσεως τῶν Δημοσίων Ἔργων διέπει τὰς καταρτισθησομένας Συμβάσεις ἐκτελέσεως ἔργων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἰσχύος τῶν διατάξεων του, ὡς συμβατικῶν ρητρῶν.

ζ. Διαφωνία, αἵτινες τυχόν θά προκύψουν, ἐπιλύονται εἰς τὰ ἀρμόδια Δικαστήρια, μὲ βάσιν τὴν καθ' ὕλην καὶ τόπον ἀρμοδιότητα, ὅπως αὐτὴ ὀρίζεται ἀπὸ τὸν

Κ.Πολ.Δ., μετά την εξάντληση της Προδικασίας, όπως αυτή προβλέπεται κατά τας κειμένες διατάξεις, άποφαινομένου επί των αιτήσεων θεραπείας του Μητροπολιτικού Συμβουλίου, μετά γνώμης του Τεχνικού Συμβουλίου της Ήρας Μητροπόλεως Παροναξίας.

η. Η σύνταξις μελετών τών προς έκτέλεσιν έργων πραγματοποιείται υπό της Τεχνικής Υπηρεσίας, ή δε θεώρησις αούτων υπό του Προϊσταμένου αούτης.

θ. Διά την δημοπράτησιν τών έργων, αί συνταχθεισάι μελέται έγκρίνονται υπό της Προϊσταμένης Αρχής, ήτοι υπό του Μητροπολιτικού Συμβουλίου, τό όποϊον έγκρίνει καί την σχετικήν Διακήρυξιν.

ι. Είς περίπτωσιν, καθ' ήν ή Τεχνική Υπηρεσία άδυνατεί νά συντάξη καί νά έκπονήση τας σχετικές Μελέτας, δύναται νά ανατεθί ή έκπόνησις αούτων είς ειδικόν έμπειρον επί του προς έκτέλεσιν έργου Μηχανικόν, κατόπιν άποφάσεως της Προϊσταμένης Αρχής, καί μετ' εισήγησιν του Τεχνικού Συμβουλίου. Αί μελέται, αί όποϊα συντάσσονται υπό τρίτων, διά τας συγχρηματοδοτούμενας υπό της Εύρωπαϊκής Ένώσεως καί της Ελλάδος πράξεις, θά πραγματοποιούνται κατ' έφαρμογήν της ισχυούσης νομοθεσίας, περί αναθέσεως τεχνικών μελετών κατά τας κειμένες διατάξεις. Αί μελέται, αί όποϊα συντάσσονται υπό τρίτων, θεωρούνται υπό της Τεχνικής Υπηρεσίας καί έγκρίνονται υπό της Προϊσταμένης Αρχής, μετ' εισήγησιν του Τεχνικού Συμβουλίου.

Κατά ταύτα ή όργάνωσις Τεχνικής Υπηρεσίας διά την έκτέλεσιν Εκκλησιαστικών Έργων είς την Ήραν Μητρόπολιν Παροναξίας, καθορίζεται ως κάτωθι:

I. Η Προϊσταμένη Αρχή καί ή Αναθέτουσα Αρχή είναι τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον της Ή. Μητροπόλεως Παροναξίας.

II. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία είναι ή Τεχνική Υπηρεσία της Ήρας Μητροπόλεως Παροναξίας.

Συγκεκριμένως: Η Τεχνική Υπηρεσία έκπονει τας μελέτας τών τεχνικών καί καλλιτεχνικών έργων, παρακολουθει, έλέγχει καί έγκρίνει μελέτας πού έκπονούν ιδιώται Μηχανικοί διά τά έργα της Ήρας Μητροπόλεως, έπιβλέπει καί έλέγχει κατασκευάς, έπισκευάς καί συντηρήσεις τών έργων Αούτης πού έκτελούνται, είτε μέ Ανάδοχον, είτε μέ αούτεπιστασίαν, συμφώνως προς τό νομικόν πλαίσιον (ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών καί Υπηρεσιών» μέ τά σχετικά προσαρτήματά του, καθώς καί άπό τόν Κανονισμόν 55/1974 «περί μελέτης καί έκτελέσεως άπάντων τών εκκλησιαστικών έργων» (ΦΕΚ Α' 185), όπως έκάστοτε ισχύει.

Συνοπτικώς, αί άρμοδιότητες της Τεχνικής Υπηρεσίας περιγράφονται ως εξής:

α) Προγραμματισμός έργων καί ένεργειών. Σύνταξις καί έφαρμογή έτησίου προγράμματος, καθώς καί τροποποιήσεις αούτου.

β) Σχεδιασμός καί ώρίμανσις έργων, μελετών, προμηθειών καί υπηρεσιών.

γ) Διενέργεια Διαγωνισμών καί άνάθεσις-διαχείρισις συμβάσεων έργων, μελετών, προμηθειών καί υπηρεσιών.

δ) Παρακολούθησις της ύλοποιήσεως τών έργων, μελετών, προμηθειών καί υπηρεσιών.

ε) Συγκρότησις έπιτροπών προσωρινής καί όριστικής παραλαβής τών άποπερατούμένων έργων.

στ) Πιστοποίησης του φυσικού άντικειμένου τών έργων μελετών, προμηθειών καί υπηρεσιών.

ζ) Έκπόνησις προτάσεων προγραμμάτων έργων, μελετών, προμηθειών καί υπηρεσιών.

η) Έκπόνησις μελετών καί προδιαγραφών μελετών.

θ) Διαδικασίαι προσκλήσεως έκδηλώσεως έν-διαφέροντος προς άνάθεσιν μελετών.

ι) Άξιολόγησις καί έπιλογή μελετητών.

ια) Έλεγχος, έπίβλεψις, διασφάλισις της ποιότητος τών συντασσομένων μελετών καί τήρησις του συμβατικού χρονοδιαγράμματος.

ιβ) Παραλαβή μελετών.

ιγ) Σύνταξις τεχνικών δελτίων πράξεων.

ιδ) Σύνταξις μηνιαίων δελτίων παρακολουθήσεως.

ιε) Σύνταξις τριμηνιαίων δελτίων παρακολουθήσεως.

ιστ) Σύνταξις έκθέσεων παρακολουθήσεως καί άξιολογήσεως έργων καί ένεργειών.

ιζ) Παρακολούθησις καί καταγραφή της καταστάσεως τών ακινήτων.

ιη) Έλεγχος ποσοτήτων προσμετρήσεων ύλικών καί εργασιών.

ιθ) Έλεγχος καί άναπροσαρμογή άρθρων τών αναλυτικών τιμολογίων.

κ) Έλεγχος καί άναπροσαρμογή τών προϋπολογισμών κατασκευής.

κα) Σύνταξις τευχών δημοπρατήσεως.

κβ) Διαδικασία Δημοπρατήσεως Έργων.

κγ) Άξιολόγησις αναδόχου. Άξιολόγησις ύφισταμένου εργατικού δυναμικού. Άξιολόγησις έπιμέρους ύπεργολάβων είς την περίπτωσιν αούτεπιστασίας.

κδ) Σύνταξις Συμβάσεων-Συμφωνητικών.

κέ) Παραλαβή καί έλεγχος έγγυητικών έπιστολών.

κστ) Προετοιμασία εργοταξίου (χάραξις, όριοθέτησις, δειγματοληπτικά τομαί κ.λπ.).

κζ) Έγκατάστασις καί ἐνημέρωσις ἀναδόχου ἢ ὑπεργολάβων (αὐτεπιστασία).

κή) Ἔρευνα καί πρόσληψις ἐπὶ πλεόν ἐργατικῶν δυναμικῶν.

κθ) Ἀξιολόγησις ὑφισταμένου μηχανολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ-Ἔρευνα ἀγορᾶς καί προμήθεια τοῦ ἐπὶ πλεόν ἀπαιτουμένου ἐξοπλισμοῦ.

λ) Ἐξασφάλισις ἀναγκαίων πιστώσεων (αὐτεπιστασία).

λα) Ἐλεγχος ἀναδόχου πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἀπαραιτήτων ἀδειῶν, ἐγκρίσεων, ἀναγγελιῶν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν.

λβ) Ἐλεγχος καί ἔγκρισις χρονοδιαγράμματος-ὀργανογράμματος ἀναδόχου.

λγ) Μελέτη καί σύνταξις χρονοδιαγράμματος-ὀργανογράμματος εἰς τὰ ἐκτελούμενα δι' αὐτεπιστασίας ἔργα.

λδ) Ἐλεγχος ποιότητος καί πιστότητος ὑλικῶν, ἐργαστηριακοὶ ἔλεγχοι.

λε) Ἐλεγχος πηγῶν λήψεως ὑλικῶν.

λστ) Ἐλεγχος στελεχώσεως καί τεχνικῆς καταρτίσεως συνεργείων κατασκευῆς.

λζ) Ἐλεγχος μέτρων ἀσφαλείας καί φυλάξεως ἐργοταξίου.

λη) Καθορισμός διακινήσεως καί ἀποθηκεύσεως ὑλικῶν καί μηχανημάτων.

λθ) Μελέτη καί καθορισμός ὑφισταμένων πηγῶν ἐνεργείας πρὸς ἐργοταξιακὴν χρῆσιν.

μ) Ἐγκρισις μελέτης ἀναδόχου πρὸς ἐγκατάστασιν εἰδικοῦ μηχανολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ἐκτελέσεως ἔργου δι' αὐτεπιστασίας ἢ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία ἔχει τὰς ἀκολουθούσας ἀρμοδιότητας:

α) Ἐξασφάλισις τῶν ἀπαραιτήτων ἀδειῶν, ἐγκρίσεων, ἀναγγελιῶν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν.

β) Ἀναλυτικὴ παρουσίασις καί ἐπεξήγησις τῆς διαδικασίας παραγωγῆς τοῦ ἔργου εἰς τοὺς ἐμπλεκομένους.

γ) Καθορισμός τοῦ μηχανισμοῦ παραγγελίας, διακινήσεως καί ἀποθηκεύσεως ὑλικῶν καί μέσων κατασκευῆς.

δ) Θέσπισις μέτρων ἀσφαλείας καί φυλάξεως ἐργοταξίου.

ε) Μελέτη καί καθορισμός ὑφισταμένων πηγῶν ἐνεργείας πρὸς ἐργοταξιακὴν χρῆσιν.

στ) Ἐπιμέρους μελέται διὰ τὴν ἐγκατάστασιν εἰδικοῦ μηχανολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ.

ζ) Ἐπὶ μέρους ἐργασίαι καί στελέχωσις ὑπὸ τῶν

ἀντιστοίχων συνεργείων κατασκευῆς.

η) Ἐξασφάλισις καί τακτοποίησις τῶν καταλυμάτων τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ.

θ) Καθορισμός ἡμερησίου προγράμματος διαβιώσεως ἐργατῶν.

ι) Γνωμοδότησις ἐπιμερισμοῦ ἐργασιῶν καί στελέχωσις τῶν ἀντιστοίχων συνεργείων κατασκευῆς.

ια) Ἐπίβλεψις τῶν ἐκτελουμένων ἐργασιῶν (καθημερινή).

ιβ) Ἐπιμέτρησις τῶν ἐκτελουμένων ἐργασιῶν (καθημερινή).

ιγ) Σύνταξις καθημερινοῦ ἀναλυτικοῦ ἡμερολογίου παρακολουθήσεως ἐργασιῶν.

ιδ) Σύνταξις ἐβδομαδιαίου φύλλου ἀναφορᾶς προόδου ἐργασιῶν.

ιε) Ἡλεκτρονικὴ παρακολουθήσις καί ἐπεξεργασία τῆς προόδου ἐργασιῶν καί κοστολογίων (Project Management).

ιστ) Ὁργάνωσις βασικῶν πληροφοριῶν ἔργου.

ιζ) Ἐπεξεργασία βασικῶν πληροφοριῶν ἔργου.

ιη) Ἀνάπτυξις ἐργασιῶν ἔργου.

ιθ) Ὁργάνωσις διαρκείας καί συσχετίσεως ἐργασιῶν.

κ) Προσθηκαὶ ἐργασίας εἰς τὰ διαγράμματα Gant (πληροφορία χρόνου) καί Pert (πληροφορία συσχετίσεως ἐργασιῶν).

κα) Ἐξέτασις ἐπιπέδων λεπτομερείας.

κβ) Ὁργάνωσις βασικῶν ἡμερολογίων ἔργου ἐξ ἀπόψεως πόρων.

κγ) Ἐξέτασις κόστους.

κδ) Διευθέτησις περιορισμῶν χρόνου.

κέ) Διευθέτησις ἀνταγωνισμῶν πόρων.

κστ) Προγραμματισμός καί κόστος.

κζ) Ἐπεξεργασία παρακολουθήσεως ἐργασιῶν μετὰ τῶν διαγραμμάτων Gant καί Pert.

κή) Ἐλεγχος προόδου ἐργασιῶν.

κθ) Ἐπισκόπησις τῆς διαδικασίας ἐλέγχου.

λ) Ἀλλαγὴ τῆς διαρκείας ἐργασιῶν, ἀπαλοιφή καθυστερήσεων.

λα) Εὐρεσις καί ἀλλαγὴ τῶν περιορισμῶν ἐργασίας.

λβ) Ἀναπρογραμματισμός καθυστερουμένων ἐργασιῶν.

λγ) Σύγκρισις τρέχοντος χρονοδιαγράμματος πρὸς τὸ πρόγραμμα ἀναφορᾶς καί ἐμφάνισις ἐνδιαμέσου προγράμματος.

λδ) Ἐξειδίκευσις τῆς ἀναφορᾶς ἐργασίας-Γραφήματα.

λε) Σχεδιαστικὴ ὑποστήριξις ἐπεξηγήσεως κατασκευαστικῶν λεπτομερειῶν.

λοτ) Άντιμετώπιση παρεκκλίσεων από την μελέτην έν συνεργασία μετά των έπιβλεπόντων μελετητών.

λζ) Έρευνα αγοράς διά την βελτιστοποίησην ύλικών και τεχνικών κατασκευής.

λη) Καθορισμός νέων έργων και νέων τιμών μονάδος.

λθ) Έλεγχος και έγκριση αναλυτικών έπιμετρήσεων αναδόχου.

μ) Έλεγχος και έγκριση Πρωτοκόλλου Παραλαβής Άφανών Έργων (Π.Π.Α.Ε.) αναδόχου.

μά) Έλεγχος και έγκριση πιστοποιήσεων αναδόχου.

μβ) Έλεγχος και έγκριση Άνακεφαλαιωτικών Πινάκων αναδόχου.

μγ) Άναπροσαρμογή χρονοδιαγράμματος και όργανο-γράμματος.

μδ) Μελέτη, σύνταξις και έγκριση συμπληρωματικών συμβάσεων μετά του αναδόχου. (Συμπληρωματικά συμβάσεις δέν ισχύουν διά τά συγχρηματοδοτούμενα έργα).

με) Προσωρινή παραλαβή του έργου.

μστ) Όριστική παραλαβή του έργου. Όσα άναφέρονται εις τό παρόν άρθρον του Κανονισμού ένεργούνται μέ την συνεργασίαν του Γραφείου Άναπτύξεως και της Νομικής Έπιμετείας της Έ. Μητροπόλεως Παροναξίας.

11. Νομική Έπιμετεία Έερās Μητροπόλεως

Έ Νομική Έπιμετεία έχει τάς κάτωθι άρμοδιότητες:

α) Άναλαμβάνει την μελέτην και διεκπεραίωσιν των υποθέσεων εκείνων, τάς οποίας άναθέτει ό Σεβ. Μητροπολίτης, τόν όποιον υποχρεούται νά ένημερώνη εις κάθε στάδιον χειρισμού αυτών.

β) Συντάσσει γνωμοδοτήσεις και παρέχει κάθε ζητούμενη γνώμη και συμβουλήν εις άπαντα τά τμήματα και τάς υπηρεσίας του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) της Έερās Μητροπόλεως Παροναξίας, καθώς και των Έδρυμάτων αυτής.

γ) Παρίσταται και παρέχει τάς νομικές συμβουλάς αυτής κατά την συνεδρίασιν του Μητροπολιτικού Συμβουλίου και των λοιπών Διοικητικών Συμβουλίων των Έδρυμάτων της Έερās Μητροπόλεως, έπιτροπών και λοιπών έκκλησιαστικών όργάνων και των Έερών Ναών, έφ' όσον ζητηθεί.

δ) Παρακολουθεί και διεξάγει άπάσας τάς δικαστικές υποθέσεις, αί όποιαί άφορούν εις τό Ν.Π.Δ.Δ. της Έερās Μητροπόλεως και των Έδρυμάτων αυτής.

ε) Παρίσταται ένώπιον των δικαστηρίων, δικαστικών και εισαγγελικών άρχών, ώς και ένώπιον κάθε διοικητικής άρχής, μέ σκοπόν την υπεράσπισιν των

συμφερόντων και των δικαιωμάτων του Ν.Π.Δ.Δ. της Έερās Μητροπόλεως.

στ) Έπιμελείται και προγραμματίζει την άμεσον παροχήν συμβουλών προς τούς κληρικούς, οι όποιοι άσκούν διοικητικά καθήκοντα εις τάς υπηρεσίας της Έερās Μητροπόλεως, μέ σκοπόν την εύρυθμον λειτουργίαν των υπηρεσιών αυτής.

ζ) Έρευνά τούς τίτλους ιδιοκτησίας των αγοραζομένων, μισθουμένων και μεταβιβαζομένων ακινήτων της Έερās Μητροπόλεως και των Έδρυμάτων αυτής, και γενικώς άπάντων των περιουσιακών στοιχείων αυτής.

η) Έπεξεργάζεται και καταρτίζει άπάσας τάς συμβάσεις, έργολαβίας, συμβόλαια, διακηρύξεις, συμφωνητικά της Έ. Μητροπόλεως και των Έδρυμάτων αυτής, έν συνεργασία μετά της άρμοδίας υπηρεσίας (Οικονομικής, Τεχνικής κ.λπ.).

θ) Συντάσσει άπαντα τά σχέδια συμβάσεων, προκηρύξεων κ.λπ., πού υπογράφει ό Σεβ. Μητροπολίτης ή ό κατά Νόμον έξουσιοδοτημένος άντιπρόσωπός του.

ι) Παρακολουθεί την όρθήν διεξαγωγήν των διαγωνισμών, πού άφορούν εις μελέτας, έργα, προμηθείας και υπηρεσίας.

ια) Παρέχει γνωμοδοτήσεις νομικού περιεχομένου επί οίουδήποτε θέματος, σχετικού προς την ύλοποίησιν και διαχείρισιν των έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών, πού ύλοποιεί ή προτίθεται νά ύλοποιήση ή Έ. Μητρόπολις ή τά Έδρύματα αυτής και επί του όποιου θά ζητηθῆ ύποστήριξις, όπως θεσμικόν πλαίσιον ύλοποιήσεως έργου, διαδικασία έπιλογής αναδόχου, τεύχη δημοπρατήσεως, σύναψις συμβάσεως, κυρώσεις κ.λπ.

ιβ) Παρακολουθεί την ισχύουσαν νομοθεσίαν και ένημερώνει την Έ. Μητρόπολιν.

ιγ) Τηρεί τούς φακέλους των δικαστικών υποθέσεων της Έερās Μητροπόλεως και των Έδρυμάτων αυτής.

12. Γραφείον-Έπιτροπή Προμηθειών

Τό Γραφείον-Έπιτροπή Προμηθειών έχει τάς κάτωθι άρμοδιότητας:

α) Την κατάρτισιν και ύλοποίησιν του προγράμματος προμηθειών επί έτησίως βάσεως.

β) Τόν καθορισμόν του είδους του διαγωνισμού (άνοικτός, κλειστός, πρόχειρος), όπως όρίζεται εις τάς κειμένας διατάξεις.

γ) Τόν συντονισμόν και παρακολούθησιν της διενεργείας διαγωνισμών προχείρων, τακτικών και διεθνών, διά την άνάδειξιν προμηθευτών ύλικών προς κάλυψιν άναγκών λειτουργίας των υπηρεσιών της Έερās Μητροπόλεως Παροναξίας.

δ) Τήν διενέργειαν διαγωνισμῶν προχείρων, τακτικῶν καί διεθνῶν, πρὸς ἀνάδειξιν ἀναδόχων παροχῆς ὑπηρεσιῶν διὰ τήν κάλυψιν ἀναγκῶν λειτουργίας τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Παροναξίας.

ε) Τήν σύνταξιν καί ἐπανεξέτασιν τῆς προκηρύξεως.

στ) Τήν συγκέντρωσιν τῶν ἀπαιτουμένων πληροφοριῶν ἢ τήν ἐπεξεργασίαν αὐτῶν, οὕτως ὥστε μετὰ σχετικὴν εἰσήγησιν νά προωθηθοῦν πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὀργάνων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

ζ) Τόν καθορισμὸν τῶν τυπικῶν καί εἰδικῶν ὄρων διὰ τήν ἐπιλογὴν τοῦ ἀναδόχου (νομιμοποιητικὰ ἔγγραφα, τρόποι ὑποβολῆς προσφορῶν κ.λπ.).

η) Τόν σχεδιασμὸν κριτηρίων ἀξιολογήσεως προσφορῶν καί ἀναδόχων.

θ) Τήν διαχείρισιν καί παρακολούθησιν τῶν συμβάσεων καί τήν ὑποβολὴν αὐτῶν εἰς τὰς ἀρμοδίους ὑπηρεσίας.

ι) Τήν σύνταξιν καί τήρησιν Μητρώου Προμηθευτῶν.

Διὰ τὸ παρὸν συστήνεται τριμελὴς (3 μέλη) ἐπιτροπὴ προμηθειῶν, ἡ ὁποία ὀρίζεται ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Παροναξίας.

13. Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον

Τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον συγκροτεῖται, λειτουργεῖ καί ἀσκεῖ ἀρμοδιότητα ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Παροναξίας καί τὰ ἐκάστοτε ὀριζόμενα μέλη αὐτοῦ, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν §§ 1 καί 2 τοῦ ἄρθρου 35 καί τοῦ ἄρθρου 67 τοῦ ν. 590/1977 (Φ.Ε.Κ. τ. Α' /146) «Περὶ τοῦ καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», καί τοῦ Κανονισμοῦ 263/2014 (Φ.Ε.Κ. 272 τ. Α' /29-12-2014) «Περὶ συγκροτήσεως, ἀρμοδιοτήτων καί λειτουργίας τῶν Μητροπολιτικῶν Συμβουλίων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

14. Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον

Τὸ Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον συγκροτεῖται, λειτουργεῖ καί ἀσκεῖ ἀρμοδιότητα, συμφώνως πρὸς τὸν ἰσχύοντα ν. 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καί τῆς πρό αὐτῶν διαδικασίας».

15. Γραφεῖον Νεότητος καί Κατηχήσεως

Ὁ τομεὺς αὐτὸς ἔχει τὴν εὐθύνην τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος, τῆς κατηχήσεως τῶν νέων καί τῆς λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας (ΦΕΚ 580/τ. Β' /25-9-1992) μετὰ τὰς κάτωθι ἀρμοδιότητας:

α) Ἀσχολεῖται μετὰ τὴν πνευματικὴν καλλιέργειαν τῆς νεότητος.

β) Ὄργανώνει τὰς περιόδους Κατασκηνώσεων τῶν νέων καί μεριμνᾷ διὰ τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Κατα-

σκηνώσεις «Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας συμφώνως τῷ Κανονισμῷ λειτουργίας αὐτῶν (ΦΕΚ 1947/τ. Β' /18-7-2014).

γ) Πραγματοποιεῖ Σεμινάρια Κατηχητῶν.

δ) Φροντίζει γιὰ τὴν διανομὴν κατηχητικοῦ ὑλικοῦ.

ε) Ὄργανώνει ἐκδηλώσεις διὰ τὴν νεολαίαν.

στ) Φροντίζει διὰ τὴν ἀρτίαν καί ἐποικοδομητικὴν λειτουργίαν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων εἰς ὅλην τὴν Μητροπολιτικὴν Περιφέρειαν.

ζ) Συνεργάζεται μετὰ τὴν ἐκπαιδευτικὴν κοινότητα (Ἐκπαιδευτικὰς Ἀρχάς, Συλλόγους Γονέων καί Κηδεμόνων) καί τοὺς ἀρμοδίους διὰ θέματα Παιδείας, ἐκπροσώπους τῶν Φορέων, πρὸς ὑλοποίησιν τῶν σκοπῶν του.

η) Ἀντιμετωπίζει τὰ ἀναφύμενα προβλήματα.

θ) Προγραμματίζει τὰς δράσεις αἱ ὁποῖαι σχετίζονται μετὰ τὴν οἰκογένειαν (Σχολές Γονέων, συναντήσεις νέων ζευγαριῶν).

ι) Συντονίζει τὰς ἐνοριακὰς νεανικὰς συνάξεις.

ια) Ἐξασφαλίζει καί ἐπιμορφώνει τὰ στελέχη τοῦ νεανικοῦ ἔργου.

ιβ) Συνεργάζεται μετὰ τοὺς ὑπευθύνους τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος στίς Ἐνορίες γιὰ τὴν προώθησιν καί ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκομένου τούτου ἀγαθοῦ σκοποῦ.

ιγ) Ἐνημερώνει μετὰ ἔντυπον καί ἠλεκτρονικὸν ὑλικὸν τοὺς πιστοὺς τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφέρειας διὰ σχετικὰ θέματα.

16. Γραφεῖον Πνευματικῆς Διακονίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Ἡ πνευματικὴ διακονία τῆς Ἱ. Μητροπόλεως διεξάγεται μέσῳ τῶν ἐξῆς Τομέων πνευματικῆς, ἱεραποστολικῆς, διδακτικῆς, κοινωνικῆς καί φιλανθρωπικῆς δράσεως, εἰς τοὺς ὁποίους προΐστανται ὀριζόμενοι κληρικοί καί λαϊκοὶ συνεργάται:

Ι) Ὁ Τομεὺς Θείου Κηρύγματος καί Κύκλων μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἐκάστη Ἐνορία ἀποτελεῖ κέντρον ἐξαγγελίας τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, εὐαγγελισμοῦ, πνευματικῆς οἰκοδομῆς καί καταρτίσεως τῶν πιστῶν, καί ὡς ἐκ τούτου:

α) Μεριμνᾷ διὰ τὸ λειτουργικὸν κήρυγμα ἐκάστην Κυριακὴν καί ἑορτὴν.

β) Ἀναλαμβάνει τὴν διδασκίαν τῶν πιστῶν μετὰ τὴν διοργάνωσιν εἰς τὰς Ἐνορίας ἐβδομαδιαίων ἐνοριακῶν συνάξεων.

ΙΙ) Ὁ Τομεὺς Ἀντιαιρετικῆς Δράσεως:

α) Φροντίζει διὰ τὴν ἐνημέρωσιν τῶν χριστιανῶν πολιτῶν περὶ θεμάτων ὀριοθετήσεως τῆς ὀρθοδόξου

πίστεως καί λαμβάνει μέτρα διά τήν προστασίαν καί ἐνημέρωσιν τοῦ ὀρθοδόξου ποιμνίου σχετικῶς πρός ἐπικινδύνους ἀντιλήψεις, εἰσηγούμενος σχετικῶς πρός τόν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην.

β) Προβαίνει εἰς σχετικές ἐκδόσεις καί ἐκδηλώσεις, συνέδρια κ.λπ.

γ) Φέρει τήν εὐθύνην τῆς λειτουργίας καί τῆς διοργανώσεως Σεμιναρίων Ὁρθοδόξου Πίστεως, εἰς τά ὅποια εἰσηγηταί ἐνημερώνουν ἐμπεριστατωμένως καί ὑπευθύνως τούς ἐνδιαφερομένους διά τά σχετικά θέματα δράσεως ἐπικινδύνων ομάδων, παλαιῶν καί νεοφανῶν.

δ) Ἐνημερώνει δι' ἐντύπου καί ἠλεκτρονικοῦ ὑλικοῦ τούς πιστούς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως διά σχετικά θέματα.

III) Ὁ Τομεύς Συμπαραστάσεως Οἰκογενείας:

α) Πληροφορεῖ καί ἐνημερώνει ἐγκαίρως καί ἐγκύρως τό πλήρωμα τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας καί τῆς κοινῆς γνώμης διά ζητήματα οἰκογενείας.

β) Φροντίζει διά τήν ἐνεργόν συμμετοχήν τῶν οἰκογενειῶν εἰς τήν ζωὴν καί τήν δρᾶσιν τῆς Ἐνορίας καί τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Προσφέρει ἀλληλεγγύην εἰς τοπικόν καί ἐθνικόν ἐπίπεδον διά τήν ἀντιμέτωπισιν συγχρόνων κοινωνικῶν προβλημάτων, τά ὅποια ἀπασχολοῦν τήν οἰκογένειαν.

δ) Ἀναδεικνύει τήν ἀποστολήν καί τήν ἐνδυνάμωσιν τοῦ ρόλου τῆς οἰκογενείας.

ε) Προωθεί νέας πρακτικὰς καί προσεγγίσεις εἰς ζητήματα, τά ὅποια ἀφοροῦν εἰς τήν οἰκογένειαν.

στ) Φροντίζει διά τήν συλλογικὴν ἔκφρασιν καί δρᾶσιν τῶν χριστιανικῶν οἰκογενειῶν.

ζ) Καταρτίζει Πρόγραμμα ὁμιλιῶν καί διαλέξεων, ἡμερίδων καί συνεδρίων εἰς τὰς Ἐνορίας μέ ἐπίκαιρα καί ἐνδιαφέροντα θέματα, σχετικά μέ τήν οἰκογένειαν.

η) Καταρτίζει τό ἐτήσιον πρόγραμμα καί τὰς θεματικὰς ἐνότητάς τῶν συνάξεων.

θ) Ἐπιλέγει καί προσκαλεῖ τούς καταλλήλους δι' ἕκαστον θέμα ὁμιλητάς.

ι) Ἐνημερώνει δι' ἐντύπου καί ἠλεκτρονικοῦ ὑλικοῦ τούς πιστούς τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφερείας διά σχετικά θέματα.

IV) Τομεύς Γυναικείων Θεμάτων

α) Ἀναδεικνύει νέας πρακτικὰς καί προσεγγίσεις τῶν προβλημάτων πού ἀφοροῦν εἰς τόν γυναικεῖον πληθυσμόν μέσα ἀπό συλλογικὴν δρᾶσιν καί ἀλληλεγγύην.

β) Προσφέρει ἀλληλεγγύην:

1. Στὴν ἀντιμέτωπισιν προβλημάτων τῶν ἐργαζομένων μητέρων.

2. Στὴν προστασίαν ἐργαζομένων κοριτσιῶν, ἀνέργων καί προσφύγων.

3. Στὴν ἐπίλυσιν θεμάτων ὑγείας καί συγχρόνων κοινωνικῶν (βία, κακοποιήσις, ἐμπορία, οὐσιοεξάρτησις καί ἄλλα).

V) Τομέας λειτουργίας Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ «Παρναξία FM» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παρναξίας.

17. Σχολαὶ Βυζαντινῆς Μουσικῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παρναξίας

α) Ἡ Σχολὴ Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παρναξίας «Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης» συστήθηκε καί λειτουργεῖ συμφῶνως τῷ Κανονισμῷ λειτουργίας αὐτῆς (ΦΕΚ 1242/τ. Β' /20-7-2007).

β) Ἡ Σχολὴ Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνητάτου Παναγίας Ἐκατονταπυλιανῆς Πάρου συστήθηκε καί λειτουργεῖ συμφῶνως τῷ Κανονισμῷ λειτουργίας αὐτῆς (ΦΕΚ 801/τ. Β' /14-9-1995 & ΦΕΚ 2920/τ. Β' /12-7-2019).

γ) Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀκρόασεως καί Κρίσεως Ἱεροψαλτῶν συγκροτεῖται καί λειτουργεῖ συμφῶνως πρός τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 176/2006 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱεροψαλτῶν καί τῆς καταστάσεως αὐτῶν» (Φ.Ε.Κ. 268/τ. Α' /19-12-2006).

18. Ὁ Τομεύς Διαδικτύου καί Πληροφορικῆς

α) Φέρει τήν εὐθύνην τῆς ἐπικαιροποιήσεως, τῆς συντηρήσεως, τῆς ἀσφαλείας καί τῆς τεχνικῆς ὑποστηρίξεως τῆς ἱστοσελίδος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Εἰς αὐτὴν ἐκτίθενται πληροφορίαι διά τήν διοικητικὴν διάρθρωσιν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καθὼς καί κείμενα πνευματικῆς οἰκοδομῆς, ἀνταποκρινόμενα εἰς τὰ πνευματικὰ ἐνδιαφέροντα τῶν πιστῶν.

β) Φέρει τήν εὐθύνην τῆς ἀναρτήσεως παντός κειμένου καί φωτογραφίας εἰς τήν ἱστοσελίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Φέρει τήν εὐθύνην τῆς κατασκευῆς, τῆς ἀναρτήσεως καί τῆς φιλοξενίας τῶν ἰδιαίτερων ἱστοσελίδων τῶν Ἐνοριῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί τῶν Ἰδρυμάτων αὐτῆς, καθὼς καί τῆς φιλοξενίας ἐτέρων ἱστοσελίδων εἰς τήν ἱστοσελίδα αὐτῆς.

δ) Συνεργάζεται μεθ' ἀπάντων τῶν Τομέων διά τήν ἔγκαιρον ἐνημέρωσιν μετ' ἐντύπου ἢ ἠλεκτρονικοῦ ὑλικοῦ διά τὰς δράσεις καί τὰ προγράμματα αὐτῶν.

ε) Φέρει τήν εὐθύνην διά τήν τεχνικὴν ὑποστήριξιν τῶν πληροφοριακῶν συστημάτων καί τοῦ ἠλεκτρολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ (π.χ. ὑπολογιστῶν, διακομιστῶν κ.λπ.) τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

19. Γενικόν Ἐκκλησιαστικόν Ταμεῖον Ἀγάπης καί Εὐποιίας

Τό Γενικόν Ἐκκλησιαστικόν Ταμεῖον Ἀγάπης καί Εὐποιίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας ἀποτελεῖ ἐπί μέρους ὑπηρεσίαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, συσταθέν καί λειτουργοῦν συμφώνως τῷ Κανονισμῷ λειτουργίας αὐτοῦ (ΦΕΚ 115/τ. Β' /2-3-1993).

20. Γραφεῖο Συμβολῆς στήν διατήρησιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Πολιτιστικῆς μας κληρονομιάς

Τό Γραφεῖο αὐτό ἔχει τās κάτωθι ἀρμοδιότητας:

α) Ἔχει τήν μέριμναν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Μουσείων καί προσκυνημάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας εἰς Νάξον καί Πάρον, συμφώνως τῷ Κανονισμῷ λειτουργίας αὐτῶν (ΦΕΚ 116/τ. Α' /7-7-1992).

β) Μεριμνᾷ διά τήν καταγραφὴν, ἀρχειοθέτησιν καί συντήρησιν τῶν παλαιῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἐγγράφων καί κειμηλίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας, τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν εἰς τὰ κτήρια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί εἰς τούς Ἱερούς Ναούς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, συμφώνως πρὸς τās προβλεπομένας ἐκ τοῦ Νόμου προδιαγραφάς.

γ) Ὄργανώνει ἐκδηλώσεις καί δραστηριότητας καί μεριμνᾷ διά τās ἐντύπους καί ἠλεκτρονικάς ἐκδόσεις, μέ σκοπὸν τήν διατήρησιν καί διάδοσιν τῆς γνησίας Ἐκκλησιαστικῆς καί Πολιτιστικῆς μας Παραδόσεως.

δ) Συμβάλλει εἰς δραστηριότητας καί ἄλλων φορέων, αἱ ὁποῖαι στοχεύουν εἰς τήν διατήρησιν τῆς πολιτιστικῆς μας κληρονομιάς.

ε) Ὄργανώνει καί συντηρεῖ τήν Βιβλιοθήκην τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας.

Ἡ εὐθύνη λειτουργίας τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων ὑπηρεσιῶν ἀνατίθεται ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου εἰς κληρικούς καί λαϊκούς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας, συμφώνως πρὸς τās ἰσχύουσας διατάξεις.

21. Εὐτρεπίστρια

Αἱ Εὐτρεπίστρια ἐπιμελοῦνται τῆς καθαριότητος, τῆς ἀψόγου καί ἐπιμελημένης ἐμφάνισως καί εὐταξίας τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὡς καί τῶν κοινοχρήστων χώρων αὐτῆς. Ἐπιμελοῦνται τῆς φιλοξενίας τῶν προσκεκλημένων καί ἐπισκεπτῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

22. Ὁδηγός-Κλητῆρ

Ὁ Ὁδηγός-Κλητῆρ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἔχει τὰ ἑξῆς καθήκοντα:

α) Ἐξυπηρετεῖ τόν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην

κατά τās μετακινήσεις αὐτοῦ, ἐντός ἢ ἐκτός τῶν γεωγραφικῶν ὁρίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας, συμφώνως πρὸς τό πρόγραμμα Αὐτοῦ, ὡς καί ὅποτεδήποτε κρίνεται τοῦτο ἀναγκαῖον, ἐκτελῶν τās ἀνατιθεμένας εἰς αὐτόν ὁδηγίας καί ἐντολάς.

β) Ἐπιμελεῖται τῆς σωστῆς λειτουργίας, τῆς διατηρήσεως εἰς ἀρίστην μηχανολογικὴν, ἀλλὰ καί εὐπρεπῆ κατάστασιν τοῦ μητροπολιτικοῦ ὀχήματος καί τῶν λοιπῶν ὑπηρεσιακῶν ὀχημάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Τηρεῖ καί ἐνημερώνει τούς φακέλους μέ τὰ ἀπαραίτητα ἔγγραφα καί δικαιολογητικά διά τήν κυκλοφορίαν καί τήν μηχανολογικὴν συντήρησιν τοῦ μητροπολιτικοῦ ὀχήματος καί τῶν ὑπηρεσιακῶν ὀχημάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

δ) Ἐπιμελεῖται τῆς τηρήσεως τῆς τάξεως καί τῆς ἀσφαλείας τῶν γραφείων, ὅπου στεγαζόνται αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ε) Παραλαμβάνει καί μεταφέρει τήν ἀλληλογραφίαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀπὸ καί πρὸς τό Ταχυδρομεῖον, τās λοιπὰς ὑπηρεσίας κ.λπ. καί γενικῶς ἐκτελεῖ ὅ,τι ἀνατίθεται εἰς αὐτόν ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ἢ τούς ἐκπροσώπους αὐτοῦ.

Ἄρθρον 3

Ὄργανόγραμμα θέσεων Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας

1. Αἱ ὑφιστάμενα ἕως σήμερον ὀργανικαὶ θέσεις ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἄρθρου 2, κεφ. ΙΙΙ παρ. 60 τοῦ Κανονισμοῦ 156/2002 (Φ.Ε.Κ. 338/Α' /31-12-2002), εἶναι αἱ ἑξῆς:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕ

Κλάδος ΠΕ 1 Κληρικῶν Μετακλητῶν.

Μία (1) θέσις Πρωτοσυγκέλλου.

Μία (1) θέσις Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου.

Κλάδος ΠΕ 2 Διοικητικοῦ Οἰκονομικοῦ.

Δύο (2) θέσεις ἐπὶ βαθμοῖς Δ-Α

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΕ

Κλάδος ΤΕ 1 Διοικητικοῦ Οἰκονομικοῦ.

Μία (1) θέσις ἐπὶ βαθμοῖς Δ-Α.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΕ

Κλάδος ΔΕ 1 Γραμματέων

Δύο (2) θέσεις ἐπὶ βαθμοῖς Δ-Α.

Κλάδος ΔΕ 2 Ὁδηγοῦ Αὐτοκινήτου.

Μία (1) θέσις ἐπὶ βαθμοῖς Δ-Α.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΥΕ

Κλάδος ΥΕ 1 Κλητῆρων.

Μία (1) θέσις επί βαθμοίς Ε-Β.

Κλάδος ΥΕ 2 Εύτρεπιστριών.

Μία (1) θέσις επί βαθμοίς Ε-Β.

2. Μέ την προηγούμενην παράγραφον δέν συνιστώνται οργανικά θέσεις εκκλησιαστικών υπαλλήλων, αλλά επαναλαμβάνονται αϊ συσταθείσαι υπό του Κανονισμού 156/2002.

Άρθρον 4

1. Ο παρών Κανονισμός ισχύει από της δημοσιεύσεως αυτού εις την Έφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο Κανονισμός δημοσιεύεται επίσης και εις τό επίσημον Δελτίον της Έκκλησίας της Ελλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

2. Ο Κανονισμός τροποποιείται κατόπιν απόφάσεως της Ίεράς Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος επί της σχετικής εισηγήσεως του οίκειου Μητροπολίτου μετ' απόφάσεως του Μητροπολιτικού Συμβουλίου.

Άρθρον 5

Έκ τών διατάξεων του παρόντος Κανονισμού, ως αναφερομένου εις την διάρθρωσιν και τό περιεχόμενον τών αρμοδιοτήτων τών όργάνων της Ίεράς Μητροπόλεως, ούδεμία δαπάνη προκαλείται εις βάρος του προϋπολογισμού του νομικού προσώπου της Ίεράς Μητροπόλεως Παροναξίας.

Η απόφασις αύτη νά δημοσιευθῆ εις την Έφημερίδα της Κυβερνήσεως και εις τό περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Αθήναι, 9.9.2021

† Ο Άθηνών ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ο Άρχιγραμματεύς

† Ο Ωρεών Φιλόθεος

Αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Έκκλησίας της Ελλάδος την 29.10.2021

Κανονισμός λειτουργίας τών Κεντρικών Ύπηρεσιών της Ίεράς Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου

Άριθμ. 3617/1791/2021

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Λαβούσα ύπ' όψιν:

1. τά άρθρα 1 παρ. 4 και 29 παρ. 2 του ν. 590/1977 «Περί του Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος» (Α' 146),

2. Τίς ύποχρεώσεις της ποιμανούσης Έκκλησίας προς τό χριστεπώνυμο πλήρωμα, οί όποίες απορρέουν από τίς Εύαγγελικές επίταγές, τούς Ίερούς Κανόνες και τούς Νόμους του Κράτους,

3. τίς ύφιστάμενες κοινωνικές, ποιμαντικές και πνευματικές ανάγκες της Ίεράς Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου,

4. την ύπ' αριθ. 501/24.8.2021 πρόταση του Σεβ. Μητροπολίτου Ξάνθης και Περιθεωρίου Παντελεήμονος,

5. την ύπ' αριθ. 311/3.9.2021 γνωμοδότηση της Νομικής Ύπηρεσίας της Ίεράς Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος και

6. την από 9.9.2021 Απόφαση της Διαρκούς Ίεράς Συνόδου,

έγκρίνει τον Κανονισμό λειτουργίας τών Κεντρικών Ύπηρεσιών της Ίεράς Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου, έχοντα ούτω:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΞΑΝΘΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΙΟΥ

ΜΕΡΟΣ Α'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1
Άντικείμενο

1. Ο παρών Κανονισμός διαλαμβάνει και ρυθμίζει την όργανωση, τή σύνθεση, τις αρμοδιότητες και τή λειτουργία των κεντρικών και των, καθ' ύλην, Όργανων και Υπηρεσιών της Ιεράς Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου και των υπαγομένων σέ αυτήν Νομικών Προσώπων, συμφώνως πρός τις διατάξεις του ν. 590/1977 και τις, κατ' έξουσιοδότηση αυτού, έκδοθείσες αποφάσεις της Ιεράς Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος.

2. Η διοίκηση και ό έλεγχος της Ιεράς Μητροπόλεως άσκειται κατά τούς Ιερούς Κανόνες, τό Σύνταγμα και τούς Νόμους του Κράτους, καθώς και τούς Κανονισμούς της Ιεράς Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος: α) από τόν Μητροπολίτη Ξάνθης και Περιθεωρίου και β) από τό, περι αυτόν, Μητροπολιτικό Συμβούλιο.

ΜΕΡΟΣ Β'
ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ και ΕΛΕΓΧΟΥ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Άρθρο 2
Ο Μητροπολίτης

1. Ο Μητροπολίτης Ξάνθης και Περιθεωρίου διορίζει μέ απόφασή του, έλευθέρως ανακλητή, τά όργανα της Κεντρικής Διοικήσεως και των Υπηρεσιών της Ιεράς Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου.

2. Μέ απόφαση του Μητροπολίτου Ξάνθης και Περιθεωρίου δύνανται νά συστήνονται, κατά περίπτωσιν, ομάδες Έργου, πρός διασφάλιση της έπιτυχούς και αποτελεσματικής διαδικασίας αναθέσεως και εκτελέσεως Έκκλησιαστικών Έργων της Ιεράς Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου, καθώς και των υπαγομένων σέ αυτήν Έκκλησιαστικών Νομικών Προσώπων, συμφώνως πρός τις έκάστοτε αναφυόμενες ανάγκες τους. Οί ομάδες Έργου στελεχώνονται μέ έσωτερικούς ή έξωτερικούς συνεργάτες της Ι. Μητροπόλεως και των υπαγομένων σέ αυτήν Έκκλησιαστικών Νομικών Προσώπων και αναλαμβάνουν συγκεκριμένες αρμοδιότητες, οί όποιες αναφέρονται στά άρθρα 13 έως και 17 του παρόντος Κανονισμού. Η σύνθεση και οί αρμοδιότητες των Όμάδων Έργου καθορίζονται, σέ κάθε περίπτωση, ειδικώς και σαφώς, μέ απόφαση του Μητροπολιτικού

Συμβουλίου, κατόπιν προτάσεώς της, κατά περίπτωση, Έκκλησιαστικής Αναθέτουσας Αρχής. Μέ τήν ίδια απόφαση δύνανται νά καθορίζεται και ή τυχόν άμοιβή των μελών των Όμάδων Έργου, έφ' όσον κρίνεται αναγκαία και σκόπιμη, καταβαλλόμενη διά της οικείας Έκκλησιαστικής Αναθέτουσας Αρχής.

Άρθρο 3
Μητροπολιτικό Συμβούλιο

1. Τό Μητροπολιτικό Συμβούλιο της Ι. Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου συγκροτείται, λειτουργεί και άσκει αρμοδιότητες υπό τήν Προεδρία του Μητροπολίτου Ξάνθης και Περιθεωρίου και μέ τά όριζόμενα Μέλη αυτού, σύμφωνα μέ τις διατάξεις του άρθρου 35 του ν. 590/1977 (Α' 146) «Περί του Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος» και του Κανονισμού 263/2014 (Α' 272) «Περί αρμοδιοτήτων και τρόπου λειτουργίας των Μητροπολιτικών Συμβουλίων».

2. Ο Γραμματέας του Μητροπολιτικού Συμβουλίου της Ιεράς Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου όρίζεται μέ απόφαση του Μητροπολίτου, μέ τήν όποία εξειδικεύονται και οί αρμοδιότητες αυτού. Σέ κάθε περίπτωση, φέρει τις κάτωθι αρμοδιότητες: α) Προετοιμάζει τά θέματα συνεδριάσεων του Μητροπολιτικού Συμβουλίου, συγκεντρώνοντας τά αναγκαία στοιχεία. Οί λοιπές Υπηρεσίες είναι υποχρεωμένες νά παρέχουν, έγκαιρως και έντός των τιθεμένων και προβλεπομένων χρονικών όριων, στόν Γραμματέα τά σχετικά στοιχεία και έγγραφα. β) Τηρεί και καταχωρεί τά Πρακτικά του Μητροπολιτικού Συμβουλίου μέ τις αποφάσεις του σέ ειδικό Βιβλίο, τό όποιο άριθμείται, μονογράφεται και θεωρείται από τόν Μητροπολίτη Ξάνθης και Περιθεωρίου, ή τηρεί και καταχωρεί τά Πρακτικά του Μητρ. Συμβουλίου σέ ηλεκτρονικό άρχείο, έκτυπώνοντας αυτά, ανά Μητροπολιτικό Συμβούλιο, και μεριμνώντας για τή θέση των αντίστοιχων υπογραφών και σφραγίδων. Στό τέλος έκάστου Συμβουλίου έπικολλά τά έκτυπωμένα Πρακτικά στό Βιβλίο και έπιμελείται της τοποθετήσεως της σφραγίδας της Ι. Μητροπόλεως και της μονογραφής όλων των Μελών του Μητροπολιτικού Συμβουλίου, ανά σελίδα. γ) Κοινοποιεί, άρμοδίως, τις αποφάσεις του Μητροπολιτικού Συμβουλίου.

Άρθρο 4
Πρωτοσύγκελλος

1. Ο Πρωτοσύγκελλος είναι ό αναπληρωτής του Μητροπολίτου και προϊστάται όλων των Υπηρεσιών

καί τών Γραφείων τής Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου, ανάλογα μέ τίς ἐξουσιοδοτήσεις πού παραχωροῦνται σέ αὐτόν ἀπό τόν Μητροπολίτη Ξάνθης καί Περιθεωρίου. Ἡ θέση πληροῦται τῇ προτάσει τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου καί ἀποφάσει τῆς Δ.Ι.Σ., κατά τό ἄρθρο 152 κεφ. Ι τοῦ Κανονισμοῦ 5/1978.

2. Στόν Πρωτοσύγκελλο ἀνήκουν οἱ παρακάτω ἀρμοδιότητες: α) Ἡ διακριτική πνευματική καί ὑλική μέριμνα γιά τούς Κληρικούς τής Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί ἡ ἐπικοινωνία μέ αὐτούς καί τίς οἰκογένειές τους. β) Ἡ παρακολούθηση τῆς εὐρύθμου λειτουργίας τῶν Ἑνοριῶν στή λατρευτική, ποιμαντική καί κατηχητική δράση αὐτῶν. γ) Ἡ ἐπικοινωνία μετά τῶν λαϊκῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί τῶν ἐθελοντῶν συνεργατῶν (κατηχητῶν κ.λπ.) αὐτῆς. δ) Ὅρίζει ἐκπροσώπους τοῦ Μητροπολίτου στίς διάφορες ἐκδηλώσεις. ε) Ἡ ἐποπτεία τῆς διακονίας τῶν Ἐφημερίων στίς Ἱερές Μονές τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. στ) Ἡ προώθηση τῶν θεμάτων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων καί τῶν Ἡγουμενοσυμβουλίων πρὸς ἔγκριση ἀρμοδίως. ζ) Ἡ ἐκτέλεση τῶν ἀποφάσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καί τῶν, πάσης φύσεως, ἀποφάσεων τῶν ὀργάνων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. η) Ἡ τήρηση τῶν ὑπηρεσιακῶν ἀτομικῶν φακέλων τῶν Κληρικῶν καί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν λαϊκῶν Ὑπαλλήλων. θ) Ἡ ἐποπτεία καί ὁ συντονισμός λειτουργίας τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί ὅλων τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς, καθώς, ἐπίσης, καί ἡ ἐποπτεία τῶν Κληρικῶν καί Ἐκκλησιαστικῶν λαϊκῶν Ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι ὑπηρετοῦν στίς ὀργανικές θέσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. ι) Ἡ θεώρηση τῶν τηρουμένων Βιβλίων τῶν Ἑνοριῶν καί τῶν Ἱερῶν Μονῶν.

3. Ἐλλείποντος τοῦ Πρωτοσυγγέλλου, ἀναπληροῦται ἀπό τόν Γενικό Ἀρχιερατικό Ἐπίτροπο ἢ καί ἀπό τούς Ἀρχιερατικούς Ἐπιτρόπους, κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Μητροπολίτου, οἱ ὁποῖοι ἀναλαμβάνουν τίς ἀρμοδιότητές του.

Ἄρθρο 5

Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος

1. Στόν Γενικό Ἀρχιερατικό Ἐπίτροπο ἀνήκουν οἱ κάτωθι ἀρμοδιότητες: α) Εἶναι ὑπεύθυνος γιά τήν κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τῆς θείας λατρείας στίς Ἑνορίες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου. β) Ἔχει τήν ἐποπτεία τῆς διακονίας τῶν Ἐφημερίων στά Κοιμητήρια. γ) Ἔχει τήν εὐθύνη τῆς παρακολουθήσεως τῆς μισθολογικῆς ἐξελίξεως τῶν Κληρικῶν καί τῶν λαϊκῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς

Μητροπόλεως. δ) Τηρεῖ τό Βιβλίον Ἀδειῶν (κανονικῶν, ἀναρρωτικῶν κ.λπ.) τῶν Κληρικῶν καί τῶν Ὑπαλλήλων. ε) Ἀναλαμβάνει ὅσα, κατά περίπτωσιν, ἀναθέτει σέ αὐτόν ὁ Μητροπολίτης Ξάνθης καί Περιθεωρίου.

2. Ἐλλείποντος τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου, οἱ ἀρμοδιότητες αὐτοῦ δύνανται νά ἐκχωρηθοῦν σέ ἄλλον Κληρικό ἢ νά ἀνακατανέμονται μεταξύ τῶν Ἀρχιερατικῶν Ἐπιτρόπων.

Ἄρθρο 6

Ἀρχιερατικοί Ἐπίτροποι

Στούς κατά τόπους Ἀρχιερατικούς Ἐπιτρόπους ἀνήκουν οἱ κάτωθι ἀρμοδιότητες: α) Ἡ κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τῆς θείας λατρείας στίς Ἑνορίες, στίς Ἱερές Μονές καί στά Παρεκκλήσια τῆς Ἀρχιερατικῆς Περιφέρειας τους, σέ συνεννόηση μέ τόν Γενικό Ἀρχιερατικό Ἐπίτροπο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου. β) Ἡ συνεργασία μέ τόν Μητροπολίτη Ξάνθης καί Περιθεωρίου ἐπί παντός θέματος τῆς Ἀρχιερατικῆς Περιφέρειας.

Ἄρθρο 7

Ἰδιαιτέρο Γραφεῖο Μητροπολίτου

Τήν εὐθύνη τοῦ Γραφείου ἔχει ὁ ὀριζόμενος ἀπό τόν Μητροπολίτη Ξάνθης καί Περιθεωρίου, Κληρικός ἢ λαϊκός, Διευθυντής τοῦ Ἰδιαιτέρου Γραφείου, συνεπικουρούμενος ἀπό λοιπούς Κληρικούς καί λαϊκοὺς ὑπαλλήλους, ὁ ὁποῖος φέρει τίς κάτωθι ἀρμοδιότητες: α) Διεκπεραιώνει τά θέματα ἐπικοινωνίας τοῦ Μητροπολίτου, δηλαδή συναντήσεις, ἀλληλογραφία, δημόσιες σχέσεις κ.λπ. καί τά συναφῆ μέ τό πρόγραμμα τῶν ἐπισκέψεων του στίς Ἑνορίες, Ἱερές Μονές, Ἰδρύματα, Ὄργανισμούς καί Πολιτικούς, Πολιτειακοὺς καί Κοινωνικοὺς Φορεῖς, σέ κάθε ἐπίπεδο. β) Τηρεῖ τό βιβλίον προγράμματος τοῦ Μητροπολίτου Ξάνθης καί Περιθεωρίου. γ) Ἔχει τή φροντίδα τῶν ἐπισήμων χώρων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, σέ συνεργασία μέ ὅλο τό προσωπικό αὐτῆς.

Ἄρθρο 8

Γραφεῖο Τύπου, Διαδικτύου καί Ἐπικοινωνίας

1. Τό Γραφεῖο Τύπου, Διαδικτύου καί Ἐπικοινωνίας ἔχει τίς κάτωθι ἀρμοδιότητες: α) Τήν καθημερινή καί ἀνελλιπή παρακολούθηση τῶν Μ.Μ.Ε. (ἐντυπῆ ἢ ἠλεκτρονική μορφή), ἰδιαιτέρως σέ ὅ,τι ἀφορᾷ τόν Μητροπολίτη Ξάνθης καί Περιθεωρίου καί τήν Ἱερά Μητρόπολη, καθώς καί ἄλλα θέματα ἐκκλησιαστικοῦ, θρησκευτικοῦ καί κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος. β) Τήν

ένημέρωση της κοινής γνώμης, μέσω της έκδόσεως Δελτίων Τύπου και της παρεμβάσεως, εκπροσώπου του Μητροπολίτου, στά Μ.Μ.Ε., για τό έργο και τίς δραστηριότητες της 'Ι. Μητροπόλεως. γ) Είναί υπεύθυνο για τίς διύπηρεσιακές σχέσεις και έπικοινωνίες. δ) Ένημερώνει, καθημερινώς, τήν ιστοσελίδα της 'Ιερās Μητροπόλεως μέ βάση τά δελτία, τά όποια λαμβάνει από τούς Προϊσταμένους τών 'Ιερών Ναών και τούς Διευθυντές τών 'Υπηρεσιών και τών 'Ιδρυμάτων για τίς δραστηριότητές τους. ε) Έπικαιροποιεί τίς πληροφορίες πού εκτίθενται στήν ιστοσελίδα, σχετικά μέ τή διοικητική διάρθρωση της 'Ιερās Μητροπόλεως, και τήν έμπλουτίζει μέ κείμενα πνευματικής οίκοδομής πού άνταποκρίνονται στά πνευματικά ένδιαφέροντα τών πιστών. στ) Συνεργάζεται μέ όλους τούς, καθ' ύλην, τομείς της 'Ιερās Μητροπόλεως, πρός έγκαιρη ένημέρωση, μέ έντυπο και ήλεκτρονικό ύλικό, για δράσεις και προγράμματα Ένοριών, 'Ιερών Μονών και 'Ιδρυμάτων.

2. Οί άρμοδιότητες του συγκεκριμένου Γραφείου δύνανται νά ανατίθενται και στό 'Ιδιαίτερο Γραφείο του Μητροπολίτου Ξάνθης και Περιθεωρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 9

Έπισκοπικό Δικαστήριο

Πρός διατήρηση της Έκκλησιαστικής πειθαρχίας συγκροτείται στήν 'Ιερά Μητρόπολη Ξάνθης και Περιθεωρίου Έπισκοπικό Δικαστήριο, τό όποιο λειτουργεί και άσκει τίς άρμοδιότητές του, συμφώνως πρός τίς διατάξεις του ν. 5383/1932 (Α' 110) «Περί Έκκλησιαστικών Δικαστηρίων και της πρό αυτών διαδικασίας», όπως έχει τροποποιηθεί και ίσχύει.

Άρθρο 10

Υπηρεσία Έσωτερικού Έλέγχου

1. Μέ πράξη του Μητροπολίτου Ξάνθης και Περιθεωρίου δύνανται νά συσταθεί Υπηρεσία Έσωτερικού Έλέγχου της 'Ι. Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου.

2. Οί άρμοδιότητες της Υπηρεσίας Έσωτερικού Έλέγχου της 'Ιερās Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου, οι όποιες δύνανται νά συμπεριλαμβάνουν και τή λειτουργία τών ύπαγομένων στήν 'Ι. Μητρόπολη Έκκλησιαστικών νομικών προσώπων, συμπεριλαμβανομένων και τών 'Ιδρυμάτων, καθώς και

κάθε άλλο ζήτημα, τό όποιο άφορά τήν όργάνωση, συγκρότηση, σύνθεση και λειτουργία αυτής, καθορίζονται μέ άπόφαση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου.

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΘ' ΥΛΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΤΟΜΕΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ, ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ και ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Άρθρο 11

Γραμματεία

1. Η Γραμματεία της 'Ιερās Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου, της όποίας προϊσταται Κληρικός ή λαϊκός, έχει τίς κάτωθι άρμοδιότητες: α) Καταγράφει τίς Πράξεις-Αποφάσεις του Μητροπολίτου Ξάνθης και Περιθεωρίου και τηρεί τό σχετικό Βιβλίο. β) Τηρεί τό Γενικό Πρωτόκολλο της 'Ιερās Μητροπόλεως. γ) Τηρεί τό Γενικό Άρχείο σέ φακέλους, όλα τά έγγραφα της 'Ιερās Μητροπόλεως, δηλαδή τών Ένοριών, τών 'Ιερών Μονών, τών 'Ιδρυμάτων αυτής και τών διαφόρων Αρχών και Υπηρεσιών. δ) Έγγράφει τά εισερχόμενα και έξερχόμενα έγγραφα της 'Ιερās Μητροπόλεως, τά πρωτοκολλά και τά διαφυλάττει σέ ειδικό ήλεκτρονικό ή έντυπο Βιβλίο Πρωτοκόλλου. ε) Παραλαμβάνει όλα τά ύπογεγραμμένα έγγραφα και έπιμελείται της διεκπεραιώσεως και της άποστολής τους στους τελικούς παραλήπτες. στ) Άρχειοθετεί κάθε έγγραφο σέ ειδικό φάκελο, ανά θεματική ένότητα. ζ) Τηρεί τό Γενικό 'Ιστορικό Άρχείο σέ φακέλους. η) Τηρεί τούς ύπηρεσιακούς άτομικούς φακέλους τών Κληρικών και τών 'Υπαλλήλων της 'Ιερās Μητροπόλεως. θ) Έπιμελείται, σέ συνεργασία μέ τό Τμήμα Προμηθειών, της προμηθείας γραφικής ύλης και άναλωσίμων, πρός λειτουργία τών Γραφείων της 'Ιερās Μητροπόλεως.

2. Στήν Γραμματεία της 'Ιερās Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου συνίσταται και λειτουργεί ιδιαίτερο κτηματολογικό γραφείο, τό όποιο έχει τίς κάτωθι άρμοδιότητες: α) Τηρεί (έντυπα και ήλεκτρονικά) τό Βιβλίο Κτηματολογίου (κινητών και άκινήτων πραγμάτων) της 'Ιερās Μητροπόλεως. β) Φροντίζει για τήν πληρότητα τών φακέλων ('Ιερών Ναών, 'Ιερών Μονών και 'Ιδρυμάτων) μέ τούς τίτλους ιδιοκτησίας τών άκινήτων τους, σέ συνεργασία μέ τήν Νομική και Τεχνική Υπηρεσία της 'Ι. Μητροπόλεως, στίς όποιες ύποχρεούται νά παρέχει κάθε άπαραίτητη πληροφορία σχετικά μέ αυτά.

"Άρθρο 12

Γραφείο Διαδικτύου, Πληροφορικής
καί Ήλεκτρονικής Γραμματειακής Υποστηρίξεως

Τό Γραφείο Διαδικτύου, Πληροφορικής καί Ήλεκτρονικής Γραμματειακής Υποστηρίξεως έχει τίς κάτωθι άρμοδιότητες: α) Συντάσσει καί διεκπεραιώνει τήν έντυπη καί ήλεκτρονική άλληλογραφία, σέ συνεργασία μέ τή Γραμματεία τής Ήρας Μητροπόλεως. β) Φέρει τήν εύθύνη τής έπικαιροποιήσεως, τής συντηρήσεως, τής άσφαλείας καί τής τεχνικής ύποστηρίξεως τής ιστοσελίδος τής Ή. Μητροπόλεως. γ) Φέρει, σέ συνεργασία μέ τίς Ένορίες καί τά Ίδρύματα τής Ήρας Μητροπόλεως, τήν εύθύνη κατασκευής, άναρτήσεως, έπικαιροποιήσεως, συντηρήσεως, άσφαλείας καί τεχνικής ύποστηρίξεως τών ιδιαιτέρων ιστοσελίδων τους, καθώς καί τής φιλοξενίας τούτων καί έτέρων ιστοσελίδων στήν ιστοσελίδα τής Ήρας Μητροπόλεως. δ) Συνεργάζεται μέ όλους τούς τομείς, πρός έγκαιρη ένημέρωση, μέ ήλεκτρονικό ύλικό, γιά τίς δράσεις καί τά προγράμματα αύτών. ε) Φέρει τήν εύθύνη γιά τήν τεχνική ύποστήριξη τών πληροφοριακών συστημάτων καί του ήλεκτρολογικού έξοπλισμού (ύπολογιστών, διακομιστών κ.λπ.) τής Ή. Μητροπόλεως.

"Άρθρο 13

Γραφείο Γάμων, Βαπτίσεων καί Διαζυγίων

Τό Γραφείο Γάμων, Βαπτίσεων καί Διαζυγίων έχει τίς κάτωθι άρμοδιότητες: α) Έλέγχει τά ύποβαλλόμενα δικαιολογητικά έκδόσεως Άδειας Γάμου, τηρουμένων όλων τών νομίμων διαδικασιών. β) Έκδίδει τίς Άδειες Γάμου καί τίς άρχειοθετεί σέ έντυπη καί ήλεκτρονική μορφή. γ) Είσπράττει τό σχετικό παράβολο, τό όποίο καί άποδίδει, ως έχει όρισθεϊ από τόν Μητροπολίτη Ξάνθης καί Περιθεωρίου. δ) Έκδίδει τά αίτούμενα πιστοποιητικά τελεσθέντων Γάμων. ε) Θεωρεί τά πιστοποιητικά άγαμίας, σέ περίπτωση πού θά τελεσθεϊ τό Μυστήριο έκτός Ήρας Μητροπόλεως. στ) Έλέγχει τά ύποβαλλόμενα δικαιολογητικά έκδόσεως Άδειας Βαπτίσεως, μέ όλα τά νόμιμα έγγραφα. ζ) Έπικυρώνει τά πιστοποιητικά καί τίς βεβαιώσεις πού έκδίδουν οί Έφημέριοι. η) Καταγράφει καί φυλάσσει τό Άρχειο Τελεσθέντων Γάμων καί, έφ' όσον είναι δυνατόν, καί τών Βαπτίσεων. θ) Παραλαμβάνει τά σχετικά είσαγγελικά έγγραφα, περί τής άμετακλήτου δικαστικής λύσεως Γάμου, τής καταχωρίσεως στό Άρχειο τής Ήρας Μητροπόλεως του λυθέντος Γάμου καί τής λύσεως αύτου. ι) Φροντίζει γιά τήν έκδοση τών Διαζευκτηρίων γιά Γάμο καί γιά κάθε άλλη χρήση, καθώς καί γιά τήν

άρχειοθέτησή τους. ια) Διενεργεί τή χαρτοσήμανση αύτών καί τήν άσφαλή διαφύλαξη όλων τών στοιχείων τών έκδιδόμενων Διαζυγίων. ιβ) Τηρεί τό Βιβλίο Πρωτοκόλλου Διαζυγίων.

"Άρθρο 14

Οικονομική Ύπηρεσία

1. Ή Οικονομική Ύπηρεσία τής Ήρας Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου άποτελείται από:

I) Τό Λογιστήριο

Τό Λογιστήριο τής Ήρας Μητροπόλεως έχει τίς κάτωθι εύθύνες: α) Συντάσσει τούς Προϋπολογισμούς καί Άπολογισμούς τής Ήρας Μητροπόλεως καί τών Ίδρυμάτων της. β) Ένημερώνει καί φυλάσσει τό καθολικό Βιβλίο Έσοδων καί Έξόδων τής Ήρας Μητροπόλεως. γ) Έλέγχει τά παραστατικά τών, πάσης φύσεως, έσοδων καί έξόδων τής Ήρας Μητροπόλεως, τήν έκκαθάριση τών, πάσης φύσεως, δαπανών, τή διαφύλαξη του χαρτοφυλακίου μετοχών, όμολόγων κ.λπ. τής Ήρας Μητροπόλεως, τίς προμήθειες, τήν άποθήκευση καί διάθεση τών προμηθευόμενων ύλικών, αναλωσίμων ή μή, σύμφωνα μέ ό,τι όρίζεται από τήν κείμενη νομοθεσία, τήν τήρηση λογισμικού μηχανογραφημένης οικονομικής διαχειρίσεως ή διπλογραφικού συστήματος, τή νομιμότητα καί κανονικότητα τών πληρωμών τών, πάσης φύσεως, έργων καί ένεργειών, τή διενέργεια τών άπαραιτήτων ένεργειών πρός έξασφάλιση πιστώσεων, πρός ύλοποίηση έργου, τήν άποδοχή έπιτόπιων έλέγχων από άρμόδια έλεγκτικά όργανα καί παροχή έγγράφων, δικαιολογητικών καί στοιχείων πράξεων σέ έθνικούς ή κοινοτικούς έλεγκτικούς μηχανισμούς, τή συγγραφή όλων τών διοικητικών άποφάσεων καί συγκέντρωση τών δικαιολογητικών πληρωμής, τήν άσφαλή τήρηση άρχείων καί προστασία τής προσβάσεως σέ αύτά από μή έξουσιοδοτημένα πρόσωπα ή όργανα, τούς Προϋπολογισμούς καί Άπολογισμούς τών Ήρών Ναών καί Μονών, τή σύνταξη καί άποστολή τών Α.Π.Δ. (Αναλυτική Περιοδική Δήλωση) τών Ύπηρεσιών τής Ήρας Μητροπόλεως. δ) Στην περίπτωση έμμέσων πληρωμών, τακτική ένημέρωση τής Διαχειριστικής Αρχής (π.χ. είσπραξη χρηματοδοτήσεως από ΠΔΕ, έγγραφή στή ΣΑΕ κ.λπ.). ε) Τήν προσφορά βοθηείας στήν λογιστική εργασία τών, υπό τής Ήρας Μητροπόλεως, έξαρτημένων Ύπηρεσιών, εάν ζητηθεϊ.

II) Τό Ταμείο

Τό Ταμείο τής Ήρας Μητροπόλεως έχει τίς κάτωθι εύθύνες: α) Τής είσπράξεως τών, πάσης φύσεως, έσοδων

της Ίερās Μητροπόλεως καί τών Ίδρυμάτων της. β) Τῆς εἰσπράξεως τών εἰσφορῶν ὑπέρ τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος, Ἀποστολικῆς Διακονίας, Συνοδικοῦ Μεγάρου, Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς καί τῆς νομίμου ἀποδόσεώς τους. γ) Τῶν πληρωμῶν πάσης φύσεως, κατά κεφάλαιο καί ἄρθρο, τοῦ ἐγκεκριμένου Προϋπολογισμοῦ. δ) Τῆς καθημερινῆς ἐνημερώσεως τοῦ Βιβλίου Ταμείου καί τῆς ἀσφαλούς διαφυλάξεώς του. ε) Τῆς τακτῆς καταθέσεως τοῦ ἡμερησίου χρηματικοῦ ὑπολοίπου τῆς Ίερās Μητροπόλεως καί τῶν Ταμείων της σέ τραπεζικούς λογαριασμούς αὐτῆς.

III) Τό Γραφεῖο Μισθοδοσίας

Τό Γραφεῖο Μισθοδοσίας τῆς Ί. Μητροπόλεως ἔχει τίς κάτωθι εὐθύνες: α) Παρακολουθεῖ τίς ὑπηρεσιακές μεταβολές τοῦ προσωπικοῦ (Κληρικῶν καί λαϊκῶν) τῆς Ίερās Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου. β) Ἔχει τήν εὐθύνη μισθοδοσίας τῶν Κληρικῶν καί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ίερās Μητροπόλεως. γ) Συντάσσει τοὺς πίνακες κατατάξεως τῶν Κληρικῶν καί λαϊκῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων στίς ἀντίστοιχες μισθολογικές κατηγορίες καί τὰ ὑπαλληλικά κλιμάκια καί παρακολουθεῖ ὅλες τίς μισθολογικές ἐξελίξεις τους. δ) Ὑποβάλλει, ἐμπρόθεσμα καί νομότυπα, στίς ἀρμόδιες ἀρχές (Ε.Α.Π., Ι.Κ.Α. κ.λπ.) κάθε σχετικό μέ τῆ μισθοδοσία τῶν Κληρικῶν καί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων ἔντυπο.

2. Ἡ Οἰκονομική Ὑπηρεσία δύναται νά συνεργάζεται μέ ἐξωτερικούς συνεργάτες, κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

3. Γιά τήν ἐπιμελῆ ἐκπλήρωση τῶν καθηκόντων πού ἀνατίθενται στά ἀνωτέρω Γραφεῖα τῆς Ίερās Μητροπόλεως, προβλέπεται ἡ συνεργασία τους, καθὼς ἐπίσης καί μέ τίς λοιπές Ὑπηρεσίες τῆς Ίερās Μητροπόλεως, ἰδίως δέ τοῦ Γραφείου Σχεδιασμοῦ καί Ἀνάπτυξης καί τοῦ Γραφείου Προμηθειῶν.

Ἄρθρο 15

Γραφεῖο Σχεδιασμοῦ καί Ἀνάπτυξης

1. Τό Γραφεῖο Σχεδιασμοῦ καί Ἀνάπτυξης εἶναι ἀρμόδιο: α) Γιά τήν ἐκπόνηση πλάνου προγραμματισμοῦ (γιά τό σύνολο τῆς Ίερās Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου) στοὺς τομεῖς τῆς κοινωνικοοικονομικῆς ἀναπτύξεως, νέων τεχνολογιῶν, ἐκσυγχρονισμοῦ δομῶν καί διαδικασιῶν τῶν Ὑπηρεσιῶν καί τῶν ἐξαρτημένων ἀπό αὐτὴν Ἰδρυμάτων. β) Γιά τήν παρακολούθηση, τήν ἐπανεξέταση καί πιθανή τροποποίηση τοῦ πλάνου προγραμματισμοῦ. γ) Γιά τήν ἐπιστημονική στήριξη καί

τεχνική ὑποστήριξη τῶν Μητροπολιτικῶν Ὁργάνων καί Ὑπηρεσιῶν σέ θέματα προγραμματισμοῦ καί ἐφαρμογῆς τῶν ἀναπτυξιακῶν προγραμμάτων. δ) Γιά τή μελέτη καί διατύπωση προτάσεων στό Μητροπολιτικό Συμβούλιο, πρὸς χρηματοδότηση ἔργων, μέσῳ προγραμμάτων, ἀπό χρηματοδοτικούς Φορεῖς τοῦ δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ τομέα, τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως καί ἄλλων Διεθνῶν Ὁργανισμῶν. ε) Γιά τή συμμετοχή, ἀπό κοινοῦ, μέ τήν Οἰκονομική Ὑπηρεσία στήν κατάρτιση καί παρακολούθηση τοῦ Προϋπολογισμοῦ. στ) Γιά τή συμμετοχή, ἀπό κοινοῦ, μέ τήν Τεχνική Ὑπηρεσία τῆς Ίερās Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου στήν παρακολούθηση τῶν προκηρύξεων καί τῶν ἔργων πού ἤδη ὑλοποιούνται. ζ) Γιά τήν ὑποβολή προτάσεων ἐξασφαλίσεως ἀπαραιτήτων ἀνθρωπίνων πόρων. η) Γιά τήν ὑλοποίηση καί διαχείριση ἐθνικῶν καί κοινοτικῶν προγραμμάτων (ἐξαιρουμένων τῶν τεχνικῶν) πού ἀναλαμβάνει ἡ Ίερά Μητρόπολη Ξάνθης καί Περιθεωρίου ἢ στά ὅποια συμμετέχει. θ) Γιά τήν εἰσήγηση προτάσεων περὶ τῆς ὀρθῆς διαχειρίσεως καί ἀξιοποιήσεως τῆς ἀκίνητης περιουσίας τῆς Ίερās Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου, καθὼς ἐπίσης καί τῶν ἐποπτευομένων Ν.Π. καί Ἰδρυμάτων πού τελοῦν ὑπό τήν ἐποπτεία της. ι) Γιά τήν ἐφαρμογή τῶν ἀποφάσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου (ἔργα, δημοπρασίες κ.ἄ.).

2. Τό Γραφεῖο δύναται νά συνεργάζεται μέ ἐξωτερικούς συνεργάτες, κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρο 16

Τεχνική Ὑπηρεσία

1. Ἀντικείμενο τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ίερās Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου ἀποτελεῖ: α) Ὁ προγραμματισμός, ὁ σχεδιασμός, καθὼς καί ἡ ὠρίμαση ἔργων καί ἐνεργειῶν. β) Ἡ διενέργεια τῶν διαγωνισμῶν καί ἡ ἀνάθεση διαχείριση τῶν συμβάσεων ἔργων καί ἐνεργειῶν. γ) Ἡ παρακολούθηση καί ἡ πιστοποίηση τοῦ φυσικοῦ ἀντικειμένου τῶν ἔργων, μελετῶν, προμηθειῶν καί ὑπηρεσιῶν. δ) Ὁ συντονισμός, ὁ ἔλεγχος καί ἡ διαχείριση τῶν ἐκτελουμένων ἔργων, συμφῶνως πρὸς τίς ἰσχύουσες διατάξεις, πρὸς ἐκτέλεση δημοσίων ἔργων, συντήρηση τῶν ἔργων καί λειτουργία τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ίερās Μητροπόλεως.

2. Ὅσα ἀναφέρονται στό συγκεκριμένο ἄρθρο τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἐνεργοῦνται μέ τήν συνεργασία τοῦ Γραφείου Ἀνάπτυξης καί τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ίερās Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου.

3. Οι αρμοδιότητες και η λειτουργία της Τεχνικής Υπηρεσίας διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και του Κανονισμού συστάσεως και λειτουργίας Τεχνικής Υπηρεσίας της Ήρας Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου, όπως αυτές περιγράφονται στην κανονιστική πράξη της Δ.Ι.Σ. υπ' αριθ. 1198/742/10.3.2020 (ΦΕΚ Β' 1599/27.4.2020).

Άρθρο 17

Νομική Υπηρεσία

1. Η Νομική Υπηρεσία έχει τις κάτωθι αρμοδιότητες:

α) Αναλαμβάνει τη μελέτη και διεκπεραίωση των υποθέσεων εκείνων, τις οποίες αναθέτει ο Μητροπολίτης Ξάνθης και Περιθεωρίου, τόν οποίο υποχρεούται να ενημερώνει σε κάθε στάδιο χειρισμού αυτών. β) Συντάσσει γνωμοδοτήσεις και παρέχει κάθε ζητούμενη γνώμη και συμβουλή σε όλα τα τμήματα και τις Υπηρεσίες της Ήρας Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου, καθώς και των Ίδρυμάτων της ή Ν.Π.Ι.Δ. γ) Παρίσταται και παρέχει τις νομικές συμβουλές της, κατά τη συνεδρίαση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου και των λοιπών Διοικητικών Συμβουλίων των Ίδρυμάτων της Ήρας Μητροπόλεως, Επιτροπών και λοιπών Εκκλησιαστικών Οργάνων και των Ήρων Ναών, έφ' όσον ζητηθεί και επί συγκεκριμένου θέματος. δ) Παρακολουθεί και διεξάγει όλες τις δικαστικές υποθέσεις που άφορούν στο Ν.Π.Δ.Δ. της Ήρας Μητροπόλεως, των Ίδρυμάτων της και των Ν.Π.Ι.Δ., κατόπιν σχετικής εξουσιοδότησεως από τό, εκάστοτε, αρμόδιο όργανο. ε) Παρίσταται ένώπιον των δικαστηρίων, δικαστικών και είσαγγελικών αρχών, ως και ένώπιον κάθε διοικητικής αρχής, μέ σκοπό τήν υπεράσπιση των συμφερόντων και των δικαιωμάτων του Ν.Π.Δ.Δ. της Ήρας Μητροπόλεως, κατόπιν σχετικής εξουσιοδότησεως από τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη. στ) Έπιμελείται και προγραμματίζει τήν άμεση παροχή συμβουλών πρός τούς Κληρικούς, οί όποιοί άσκούν διοικητικά καθήκοντα στίς Υπηρεσίες της Ήρας Μητροπόλεως, μέ σκοπό τήν εύρυθμη λειτουργία των Υπηρεσιών της. ζ) Έρευνά τούς τίτλους ιδιοκτησίας των αγοραζομένων, μισθωμένων, μεταβιβαζομένων ακινήτων της Ήρας Μητροπόλεως και των Ίδρυμάτων της και, γενικώς, όλων των περιουσιακών στοιχείων της. η) Έπεξεργάζεται και καταρτίζει όλες τις συμβάσεις, έργολαβίες, συμβόλαια, διακηρύξεις, συμφωνητικά της Ήρας Μητροπόλεως και των Ίδρυμάτων της, σε συνεργασία μέ τήν αρμόδια

Υπηρεσία (Οικονομική, Τεχνική κ.λπ.). θ) Συντάσσει όλα τά σχέδια συμβάσεων, προκηρύξεων κ.λπ. που υπογράφει ο Μητροπολίτης Ξάνθης και Περιθεωρίου ή ο, κατά νόμο, εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος αυτού. ι) Παρακολουθεί τήν όρθή διεξαγωγή των διαγωνισμών που άφορούν μελέτες, έργα, προμήθειες και υπηρεσίες. ια) Παρέχει γνωμοδοτήσεις νομικού περιεχομένου για όποιοδήποτε θέμα, σχετικό μέ τήν ύλοποίηση και διαχείριση των έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών που ύλοποιεί ή προτίθεται να ύλοποιήσει ο Φορέας και για τό όποιο θά ζητηθεί ύποστήριξη, όπως: θεσμικό πλαίσιο ύλοποιήσεως έργου, διαδικασία έπιλογής ανάδοχου, τεύχη δημοπρατήσεως, σύναψη συμβάσεως, κυρώσεις κ.λπ. ιβ) Παρακολουθεί τήν ισχύουσα νομοθεσία και ενημερώνει αρμοδίως. ιγ) Τηρεί τούς φακέλους των δικαστικών υποθέσεων της Ήρας Μητροπόλεως και των Ίδρυμάτων της.

2. Η ανάθεση υποθέσεων της Ήρας Μητροπόλεως, των Ήρων Ναών, των Ήρων Μονών, των Ίδρυμάτων και των λοιπών Εκκλησιαστικών Νομικών Προσώπων της στή Νομική Υπηρεσία τυγχάνει, σε κάθε περίπτωση, προαιρετική. Δύνανται δε να άπευθύνονται, έλευθέτως, πρός λήψη άνεξαρτήτων Νομικών Υπηρεσιών σε τρίτους ιδιώτες, συμπεριλαμβανομένης της ύποστηρίξεώς τους κατά τή διαδικασία συνάψεως και έκτελέσεως συμβάσεων.

3. Οι αρμοδιότητες και η λειτουργία της Νομικής Υπηρεσίας διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και του Κανονισμού συστάσεως και λειτουργίας Νομικής Υπηρεσίας της Ήρας Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου, σε περίπτωση έκδόσεώς του.

Άρθρο 18

Γραφείο Προμηθειών

Τό Γραφείο Προμηθειών έχει τις κάτωθι αρμοδιότητες: α) Τήν κατάρτιση και ύλοποίηση του προγράμματος προμηθειών σε έτησία βάση. β) Είσηγείται πρός τό Μητροπολιτικό Συμβούλιο τό είδος του διαγωνισμού (άνοικτός, κλειστός, πρόχειρος), όπως όρίζεται από τήν κείμενη νομοθεσία. γ) Τόν συντονισμό και παρακολούθηση της διενεργείας διαγωνισμών προχείρων, τακτικών και διεθνών, πρός ανάδειξη προμηθευτών υλικών διά κάλυψη αναγκών των Υπηρεσιών και της λειτουργίας της Ήρας Μητροπόλεως Ξάνθης και Περιθεωρίου. δ) Τή διενέργεια διαγωνισμών προχείρων, τακτικών και διεθνών, πρός ανάδειξη ανάδοχων παροχής υπηρεσιών

διά κάλυψη αναγκών των Ὑπηρεσιῶν καί τῆς λειτουργίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου. ε) Τή σύνταξη καί ἐπανεξέταση τῆς προκηρύξεως. στ) Τή συγκέντρωση τῶν ἀπαιτουμένων πληροφοριῶν ἢ ἐπεξεργασία αὐτῶν οὕτως ὥστε, μετά σχετική εἰσήγηση, νά προωθηθοῦν πρὸς ἔγκριση ἀπὸ τὰ ἀρμόδια ὄργανα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου. ζ) Τὸν καθορισμὸ τῶν τυπικῶν καί εἰδικῶν ὄρων, πρὸς ἐπιλογή τοῦ ἀναδόχου (νομιμοποιητικά ἔγγραφα, τρόποι ὑποβολῆς προσφορῶν κ.λπ.). η) Τὸν σχεδιασμὸ κριτηριῶν ἀξιολογήσεως προσφορῶν καί ἀναδόχων. θ) Τή διαχείριση καί παρακολούθηση τῶν συμβάσεων καί τὴν ὑποβολή τους στὶς ἀρμόδιες Ὑπηρεσίες. ι) Τή σύνταξη καί τήρηση Μητρώου Προμηθευτῶν. Γιά τὸ παρὸν συστήνεται τριμελής Ἐπιτροπή προμηθειῶν, ἢ ὅποια ὀρίζεται ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Ξάνθης καί Περιθεωρίου.

Ἄρθρο 19

Τομέας εὐτρεπισμοῦ

Ἐπιμελεῖται τῆς καθαριότητος, τῆς ἐμφάνισεως καί τῆς εὐταξίας τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου καί τῶν κοινοχρήστων χώρων αὐτῆς, τῆς φιλοξενίας τῶν προσκεκλημένων καί ἐπισκεπτῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἄρθρο 20

Ὁδηγὸς Μητροπολιτικῶν ὀχημάτων

1. Ὁ ὀδηγὸς τῶν Μητροπολιτικῶν ὀχημάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου: α) Ἐξυπηρετεῖ τὸν Μητροπολίτη Ξάνθης καί Περιθεωρίου στὶς μετακινήσεις του, ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῶν γεωγραφικῶν ὀρίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμά του καί ὅποτε αὐτὸ κρίνεται ἀναγκαῖο, ἐκτελώντας τίς ὀδηγίες καί τίς ἐντολές πού τοῦ ἀνατίθενται. β) Ἐπιμελεῖται τῆς σωστῆς λειτουργίας, τῆς διατηρήσεως σὲ ἀρίστη μηχανολογική, ἀλλὰ καί εὐπρεπῆ κατάσταση τῶν Μητροπολιτικῶν ὀχημάτων. γ) Τηρεῖ καί ἐνημερώνει τοὺς φακέλους μὲ τὰ ἀπαραίτητα ἔγγραφα καί δικαιολογητικά γιά τὴν κυκλοφορία καί τὴ μηχανολογική συντήρηση τῶν Μητροπολιτικῶν ὀχημάτων.

2. Σὲ περίπτωση ἐλλείψεως, γιά ὅποιονδήποτε λόγο, ὀδηγοῦ, ὁ Μητροπολίτης δύναται νά ἀναθέτει τὰ προαναφερθέντα καθήκοντα σὲ ὅποιοδήποτε ἄλλο πρόσωπο, ἄμισθο ἢ ἔμμισθο.

Ἄρθρο 21

Κλητήρας

1. Ὁ κλητήρας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου: α) Ἐπιμελεῖται τῆς τηρήσεως τῆς τάξεως καί τῆς ἀσφαλείας τῶν Γραφείων, ὅπου στεγάζονται οἱ Ὑπηρεσίες τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. β) Παραλαμβάνει καί μεταφέρει τὴν ἀλληλογραφία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως στὸ Ταχυδρομεῖο, στὶς Ὑπηρεσίες κ.λπ. καί, γενικῶς, ἐκτελεῖ κάθε συναφὲς μὲ τίς ἀρμοδιότητές του ἔργο, τὸ ὁποῖο ἀνατίθεται σὲ αὐτὸν ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη, τοὺς ἐκπροσώπους του καί τοὺς λοιποὺς ἐργαζομένους/ ὑπαλλήλους/ἀπασχολούμενους Κληρικούς ἢ Λαϊκοὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου.

2. Σὲ περίπτωση ἐλλείψεως, γιά ὅποιονδήποτε λόγο, κλητήρας, ὁ Μητροπολίτης δύναται νά ἀναθέτει τὰ προαναφερθέντα καθήκοντα σὲ ὅποιοδήποτε ἄλλο πρόσωπο, ἄμισθο ἢ ἔμμισθο.

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΝΕΟΤΗΤΑ – ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ – ΠΡΟΝΟΙΑ – ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Ἄρθρο 22

Γραφεῖο Νεότητος

Τὸ Γραφεῖο Νεότητος ἔχει τὴν εὐθύνη τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος καί τῆς κατηχήσεως τῶν νέων, μὲ τίς κάτωθι ἀρμοδιότητες: α) Ἀσχολεῖται μὲ τὴν πνευματικὴ καλλιέργεια τῆς νεότητος. β) Πραγματοποιεῖ Σεμινάρια Κατηχητῶν. γ) Φροντίζει γιά τὴ διανομὴ κατηχητικοῦ ὑλικοῦ. δ) Φροντίζει γιά τὴν ἄρτια καί ἐποικοδομητικὴ λειτουργία τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων σὲ ὅλη τὴ μητροπολιτικὴ Περιφέρεια. ε) Συνεργάζεται μὲ τὴν ἐκπαιδευτικὴ κοινότητα (ἐκπαιδευτικές Ἀρχές, Συλλόγους Γονέων καί Κηδεμόνων) καί τοὺς ἀρμοδίους γιά θέματα Παιδείας ἐκπροσώπους τῶν Φορέων, γιά τὴν ὑλοποίηση τῶν σκοπῶν του. στ) Ἀντιμετωπίζει τὰ ἀναφυόμενα προβλήματα. ζ) Συντονίζει τίς ἐνοριακές νεανικές συνάξεις. η) Ἐξασφαλίζει καί ἐπιμορφώνει τὰ στελέχη τοῦ νεανικοῦ ἔργου. θ) Συνεργάζεται μὲ τοὺς ὑπευθύνους τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος στὶς Ἐνορίες, πρὸς προώθηση καί ἐπίτευξη τοῦ ἐπιδιωκομένου τούτου ἀγαθοῦ σκοποῦ. ι) Ἐνημερώνει μὲ ἔντυπο καί ἠλεκτρονικὸ ὑλικὸ τοὺς πιστοὺς τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφέρειας γιά σχετικὰ θέματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II
ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

Άρθρο 23

Τομέας επιμορφώσεως Ίερού Κλήρου
τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως

Συντονίζει ἢ πραγματοποιεῖ Ίερατικές Συνάξεις, Συνέδρια καί Σεμινάρια Κληρικῶν τῆς Ί. Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου, ὅπου διδάσκονται θέματα Λειτουργικά, Ποιμαντικά, Ἀγιολογικά, Ἀνθαιρετικά, Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης, Γενικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καί, εἰδικότερα, Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας. Δύναται νά πραγματοποιεῖται συνεργασία τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου μέ Φορεῖς, σέ τομεῖς κοινοῦ ἐνδιαφέροντος, νά προβλέπονται ἐνέργειες καί δραστηριότητες, πρὸς ἀνάπτυξη καί διοργάνωση μαθημάτων τόσο συμβατικῆς φύσεως, ὅσο καί ἐξ ἀποστάσεως, ἀνάπτυξη ἢ καί συνδιοργάνωση Προγραμμάτων «Διά Βίου Μάθησης» καί, γενικότερα, διοργάνωση κοινῶν ἐπιστημονικῶν δραστηριοτήτων, Ἡμερίδων καί Συνεδρίων.

Άρθρο 24

Τομέας ἐκδόσεων

Ὁ τομέας αὐτός, ἐνδεικτικῶς, φροντίζει: α) γιά τήν ἔκδοση τοῦ Περιοδικοῦ τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης, β) γιά τήν ἀνάρτηση ἄρθρων καί εἰδήσεων πού ἀφοροῦν τήν Ίερά Μητρόπολη, τήν ἱστοσελίδα τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου, γ) τήν ἔκδοση ἐντύπων κηρυγμάτων, δ) τήν ἔκδοση ἐτησίου ἡμερολογίου, ε) τήν ἔκδοση Κυριακοδρομίων, Ίερῶν Ἀκολουθιῶν, Πρακτικῶν Συνεδρίων, Ἐπετειακῶν Ἀφιερωμάτων, Λευκωμάτων, Εἰκόνων καί Τουριστικῶν Φυλλαδίων κ.λπ.

Άρθρο 25

Σχολή Βυζαντινῆς Μουσικῆς «Ὁ Τίμιος Πρόδρομος» Ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς, καί κάθε θέμα πού προκύπτει, ρυθμίζονται μέ ἀπόφαση τοῦ Μητροπολίτου Ξάνθης καί Περιθεωρίου ἄχρι τῆς ἐκδόσεως εἰδικότερου Κανονισμοῦ λειτουργίας τῆς.

Άρθρο 26

Ἐπιτροπή ἀκροάσεως καί κρίσεως Ίεροψαλτῶν

Συγκροτεῖται καί λειτουργεῖ, συμφώνως πρὸς τίς διατάξεις τοῦ ψηφισθέντος ὑπ' ἀρ.176/2006 Κανονισμοῦ τῆς Ίερᾶς Συνόδου τῆς Ίεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ίεροψαλτῶν καί τῆς καταστάσεως

αὐτῶν», ὁ ὁποῖος δημοσιεύθηκε στό Φ.Ε.Κ. (Α' 268/2006) καί στό Περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» (τεῦχος 11 τοῦ μηνός Δεκεμβρίου 2006).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III
ΤΟΜΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Άρθρο 27

Γενικό Φιλόπτωχο Ταμεῖο

Τό Γενικό Φιλόπτωχο Ταμεῖο τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου λειτουργεῖ σύμφωνα μέ τόν Κανονισμό συστάσεως καί λειτουργίας αὐτοῦ (ἀπόφαση Δ.Ι.Σ. τῆς 12ης.5.2005, ΦΕΚ Β' 1040/2005) καί γιά τούς σκοπούς πού ἀναφέρονται σέ αὐτόν.

Άρθρο 28

Τοπική Ἀποστολική Διακονία

Ἡ Τοπική Ἀποστολική Διακονία τῆς Ί. Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου λειτουργεῖ σύμφωνα μέ τόν Κανονισμό συστάσεως καί λειτουργίας αὐτῆς (Ἀπόφαση Δ.Ι.Σ. τῆς 12ης.5.2005, ΦΕΚ Β' 1040/ 2005) καί γιά τούς σκοπούς πού ἀναφέρονται σέ αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV
ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Άρθρο 29

Γραφεῖο Συμβολῆς στή διατήρηση

τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Πολιτιστικῆς μας Κληρονομιάς
Τό Γραφεῖο αὐτό ἔχει τίς κάτωθι ἀρμοδιότητες: α) Ὁργανώνει ἐκδηλώσεις καί δραστηριότητες καί μεριμνᾷ γιά τίς ἐντυπες καί ἠλεκτρονικές ἐκδόσεις, μέ σκοπό τή διατήρηση καί διάδοση τῆς γνήσιας Ἐκκλησιαστικῆς καί Δημοτικῆς μας Μουσικῆς. β) Μεριμνᾷ γιά τήν καταγραφή τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Κειμηλίων, τά ὁποῖα ὑπάρχουν στούς Ίερούς Ναούς τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου, φροντίζει γιά τή συντήρησή τους καί ἔχει τήν εὐθύνη λειτουργίας Μουσείου, σύμφωνα μέ τίς προβλεπόμενες, ἐκ τοῦ Νόμου, προδιαγραφές. γ) Συμβάλλει σέ δραστηριότητες καί ἄλλων Φορέων, οἱ ὁποῖες στοχεύουν στή διατήρηση τῆς πολιτιστικῆς μας κληρονομιάς. δ) Ὁργανώνει καί συντηρεῖ τή Βιβλιοθήκη τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου. Ἡ εὐθύνη λειτουργίας τῶν, ὡς ἄνω, ἀναφερομένων Ὑπηρεσιῶν ἀνατίθεται ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου σέ Κληρικούς καί λαϊκοὺς τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου, σύμφωνα μέ τίς ἰσχύουσες διατάξεις.

ΜΕΡΟΣ Ε΄
ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΣΕΩΝ

Άρθρο 30

Θέσεις Κληρικῶν καί Ὑπαλλήλων

Οἱ Ὑπηρεσίες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου, δύνανται νά καλύπτονται ἀπό: α) Θέσεις Κληρικῶν καί Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου, σύμφωνα μέ τόν Κανονισμό 5/1978 (ΦΕΚ Α΄ 48/1978), ὡς ἰσχύει. β) Ἐθελοντές, οἱ ὁποῖοι παρέχουν τίς ὑπηρεσίες τους στήν Ἱερά Μητρόπολη.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 31

Ἐναρξη ἰσχύος

Ὁ παρῶν Κανονισμός ἰσχύει ἀπό τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ Κανο-

νισμός δημοσιεύεται, ἐπίσης, καί στό ἐπίσημο Δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Άρθρο 32

Τροποποίηση

1. Ὁ Κανονισμός τροποποιεῖται κατόπιν Ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπί σχετικῆς προτάσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

2. Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ὡς ἀναφερομένου στή διάρθρωση καί τό περιεχόμενο τῶν ἀρμοδιοτήτων τῶν ὀργάνων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, οὐδεμία δαπάνη προκαλεῖται εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καί Περιθεωρίου.

Ἡ Ἀπόφαση αὐτή νά δημοσιευθεῖ στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί στό περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἀθήναι, 9.9.2021

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ὁ Ὁρεῶν Φιλόθεος

Ἀναρτήθηκε στήν ἱστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τήν 29.10.2021

Μετονομασία τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Τρίκκης καί Σταγῶν
σέ «Ἱ. Μητρόπολις Τρίκκης, Γαρδικίου καί Πύλης»

Ἄριθμ. 3745/2469/2021

Ἡ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψιν:

τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, παρ. 4 καί 11 παρ. 2 τοῦ ν. 590/1977 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Φ.Ε.Κ. 146/Α΄/31.5.1977),

τούς Ἱερούς Κανόνας λδ' τῶν Ἁγ. Ἀποστόλων, ιζ' τῆς Δ' Οἴκουμ. Συνόδου, λη' τῆς Πενθέκτης Συνόδου, στ' τῆς ἐν Σαρδικῇ Συνόδου, νστ', ρθ' τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου,

τήν ὑπ' ἀριθ. 565/30.8.2021 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τρίκκης καί Σταγῶν κ. Χρυσοστόμου,

τήν ἀπό 7.10.2021 Ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καί

τό γεγονός ὅτι ἐκ τῆς παρουσίας δέν προκαλεῖται δαπάνη,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Ἡ κατά τό ἄρθρον 11 παρ. 1 ὑποπαρ. Α' στοιχ. λστ' τοῦ Ν. 590/ 1977 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» εἰς τήν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ὑπαγομένη Ἱερά Μητρόπολις Τρίκκης καί Σταγῶν μετονομάζεται εἰς «Ἱερά Μητρόπολις Τρίκκης, Γαρδικίου καί Πύλης», ἐντεῦθεν δέ διά τοῦ φερωνύμου τίτλου «Μητροπολίτης Τρίκκης, Γαρδικίου καί Πύλης» μνημονεύεται καί ὑπογράφεται ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης Τρίκκης καί Σταγῶν.

Ἡ παρούσα νά δημοσιευθεῖ εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί εἰς τό Ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 7ῃ Ὀκτωβρίου 2021

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ὁ Ὁρεῶν Φιλόθεος

Ἀναρτήθηκε στήν ἱστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τήν 30.12.2021

Τροποποιήσις τῶν ὀργανικῶν θέσεων ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἁρτης τοῦ Κανονισμοῦ 156/2002 (ΦΕΚ Α' 338)

Ἀριθμ. 330/2021

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψιν:

1) τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ ἄρθρον 42 παρ.2 καὶ 5 τοῦ ν. 590/1977 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»,

2) τὸ ἄρθρον 56 τοῦ ν. 4735/2020 «Περί διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως ὀρθοδόξων ἰ. ναῶν ἐντός κοιμητηρίων καὶ ρύθμιση θεμάτων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν»,

3) τὰς ὑφισταμένας ὑπηρεσιακὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἁρτης,

4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1486/25.10.2021 Πρότασιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἁρτης κ. Καλλινίκου,

5) τὸ ὑπ' ἀριθ. 58/1.11.2021 Πρακτικόν τοῦ Ἀνωτάτου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Α.Υ.Σ.Ε.), γνωμοδοτοῦντος θετικῶς, καὶ

6) τὴν ἀπό 3.11.2021 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀποφασίζουσα:

Τροποποιεῖ τὸν Κανονισμόν 156/2002 (ΦΕΚ Α' 338), ὡς ἑξῆς:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 330/2021

Τροποποιήσις τῶν ὀργανικῶν θέσεων ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἁρτης, τοῦ Κανονισμοῦ 156/2002 (ΦΕΚ Α' 338)

Ἄρθρον 1

Εἰς τὰς ὀργανικὰς θέσεις ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἁρτης, τοῦ ἁρθρου 2, κεφ. ΙΙΙ, παρ. 4 τοῦ Κανονισμοῦ 156/2002 (Α' 338), εἰς τὴν κατηγορίαν ΤΕ προστίθεται θέσις ὡς ἑξῆς: «Κλάδος ΤΕ 2 Πληροφορικῆς. Μία (1) θέσις ἐπὶ βαθμοῖς Δ-Α».

Ἄρθρον 2

Ἐκ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ δὲν προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἁρτης, δεδομένου ὅτι αὐτὴ θὰ προκληθῆ διὰ τῆς πράξεως πληρώσεως τῆς ὡς ἄνω θέσεως καὶ θὰ ἀναγραφῆ εἰς τὸν οἰκεῖον προϋπολογισμόν.

Ἄρθρον 3

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν Κανονισμὸς νὰ δημοσιευθῆ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς τὸ ἐπίσημον δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἀθῆναι, 3.11.2021

† Ὁ Ἀθηνῶν ἹΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
† Ὁ Ὡρεῶν Φιλόθεος

Ἀναρτήθηκε στὴν ἰστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 30.11.2021

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ὑπενθυμίζουμε ὅτι ἡ νομικὴ ἰσχὺς τῶν Κανονισμῶν καὶ τῶν Προκηρῦξεων ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἡμερομηνία ἀναρτήσεώς τους στὴν ἰστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Κανονισμὸς 246/2013, Ἄρθρο 1, ΦΕΚ Α 275).

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ - ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ

Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καί 67 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (ΦΕΚ Α' 146/31-5-1977), β) τῶν ἄρθρων 4-7 καί 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 305/2018 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «περί Ἐφημερίων καί Διακόνων» καί γ) τοῦ Κανονισμοῦ «Περί ὀργανώσεως καί διαρθρώσεως τῶν Ἐνοριῶν καί τῶν θρησκευτικῶν λειτουργιῶν τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης» (Ἵπ' ἀριθμ. 5657/88 ΦΕΚ: 420 Β'/12.02.2020), προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς:

- 1) Ἁγίων Κυρίλλου & Μεθοδίου (προσκυνηματικός)
- 2) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου,
- 3) Ἁγίου Ἐλευθερίου,
- 4) Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος,
- 5) Ἁγίας Τριάδος καί
- 6) Ἁγίου Σπυριδῶνος Τριανδρίας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῆ 8ῃ Νοεμβρίου 2021

† Ὁ Θεσσαλονίκης ΑΝΘΙΜΟΣ

Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.12.2021

Ἱερά Μητρόπολις Καστορίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 καί 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 305/2018 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴ ὀργανικὴ θέση Διακόνου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ:

Ἰ. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου, Καστορίας
(μητροπολιτικός)

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Καστορίᾳ τῆ 6ῃ Δεκεμβρίου 2021

† Ὁ Καστορίας ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.12.2021

Ἱερά Μητρόπολις Καστορίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 305/2018 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν:

- α) Μεταμορφώσεως Σωτῆρος, Ἀσπρογείων
- β) Ἁγίου Νικολάου, Ἀμμουδάρας

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Καστορίᾳ τῆ 1ῃ Δεκεμβρίου 2021

† Ὁ Καστορίας ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.12.2021

Ίερά Μητρόπολις Κυθήρων & Άντικυθήρων

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις του άρθρου 38 παρ.2 και 67 του Ν.590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος» και των άρθρων 4-7 και 20 του ύπ' αριθ.305/2018 Κανονισμού τής Αγίας Ίεράς Συνόδου «Περί Έφημερίων και Διακόνων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τήν θέσιν του Διακόνου του Μητροπολιτικού Ναού Έσταυρωμένου Χριστού Χώρας, καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τά κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τά απαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τής ως άνω κενής θέσεως.

Έν Κυθήροις τή 30ή Νοεμβρίου 2021

† Ό Κυθήρων & Άντικυθήρων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Άναρτήθηκε στήν ιστοσελίδα τής Έκκλησίας τής Ελλάδος τίν 15.12.2021

Ίερά Μητρόπολις Μάνης

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις των άρθρων 4-7 του Κανονισμού 305/2018 τής Ί. Συνόδου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος «Περί Έφημερίων και Διακόνων» και προκειμένου νά πληρώσωμεν τάς κενάς οργανικές θέσεις τακτικών Έφημερίων των Ίερών Ναών:

- 1) Αγίας Τριάδος Ένορίας Φλομοχωρίου
- 2) Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Ένορίας Δρυμού
- 3) Ζωοδόχου Πηγής Ένορίας Μυρσίνης
- 4) Αγίου Γεωργίου Ένορίας Πλατάνου
- 5) Υπαπαντής Σωτήρος Ένορίας Έξωχωρίου
- 6) Εισοδίων τής Θεοτόκου Ένορίας Λαγκάδα
- 7) Κοιμήσεως τής Θεοτόκου Ένορίας Πλάτσας
- 8) Αγίου Βασιλείου τής όμωνύμου Ένορίας Αγ. Βασιλείου Γυθείου

9) Μεταμορφώσεως Σωτήρος Ένορίας Αγ. Νίκωνος
10) Αγίου Αθανασίου Ένορίας Άλτομυρών τής καθ' ήμάς Ίεράς Μητροπόλεως Μάνης,
καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τά κανονικά και νόμιμα προσόντα όπως έντός ενός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τά απαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν των ως άνω κενών θέσεων

Έν Γυθείω τή 19η Νοεμβρίου 2021

† Ό Μάνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Γ΄

Άναρτήθηκε στήν ιστοσελίδα τής Έκκλησίας τής Ελλάδος τίν 15.12.2021

Ίερά Μητρόπολις Έλασσώνος

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις: α) των άρθρων 38 παρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος», των άρθρων 4 - 7 και 20 του ύπ' αριθ. 305/2018 Κανονισμού τής Ίεράς Συνόδου « Περί Έφημερίων και Διακόνων» και προκειμένου νά προβώμεν εις ανακήρυξιν ύποψηφίων πρός πλήρωσιν των κενών οργανικών θέσεων: 2 τακτικών Διακόνων:

A) Τακτικού Διακόνου: Ίερού Μητροπολιτικού Ναού Αγίου Δημητρίου Έλασσώνος και

B) Τακτικού Διακόνου: Ίερού Ναού Εισοδίων Θεοτόκου Έλασσώνος,

καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τά κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τά απαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν των άνωτέρω κενών θέσεων.

Έν Έλασσώνι τή 13η Δεκεμβρίου 2021

† Ό Έλασσώνος ΧΑΡΙΤΩΝ

Άναρτήθηκε στήν ιστοσελίδα τής Έκκλησίας τής Ελλάδος τίν 31.12.2021

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

*Οι εργασίες της Δ.Ι.Σ.
της 1.12.2021 και 2.12.2021*

Συνήλθε τήν Τετάρτη 1 καί τήν Πέμπτη 2 Δεκεμβρίου 2021, ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 165ης Συνοδικῆς Περιόδου, ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Ἡ Δ.Ι.Σ. ἀρχικά ἐπικύρωσε τά Πρακτικά τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως.

Κατόπιν σχετικῆς προτάσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου καί τῆς ἀπό 3ης Νοεμβρίου 2021 Ἀποφάσεως τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου, προσεκλήθησαν κατά τή Συνεδρία τῆς Δ.Ι.Σ. καί ἀνακοινώθηκε ἐπίσημα στοὺς μέχρι πρότινος Θεοφιλεστάτους Ἐπισκόπους Νεοχωρίου κ. Παῦλο καί Θαυμακοῦ κ. Ἰάκωβο ὅτι ἀνυψώθησαν σέ Τιτουλαρίους Μητροπολίτες καί οἱ ὅποιοι ἀπεδέχθησαν.

Ἐπίσης ἡ Δ.Ι.Σ.:

- Ἀποφάσισε, κατά τήν παροῦσα χρονική περίοδο, τή θέση τῆς Ἱεράς Συνόδου πρὸς τά Μ.Μ.Ε. νά ἐκφράζει μόνον ὁ ἐκπρόσωπος Τύπου Αὐτῆς, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεος. Πρὸς τοῦτο θά ἀποστείλει σχετικό Ἐγκύκλιο Σημείωμα πρὸς τήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν καί τίς Ἱερές Μητροπόλεις.

- Ἐνέκρινε τήν πρόταση τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας καί Εὐποιίας γιά τήν ἔκδοση Συνοδικοῦ Ἐγκυκλίου Σημειώματος «περὶ ὑποβολῆς Ἀπολογισμοῦ τῶν Δαπανῶν γιά τή Φιλανθρωπική Διακονία, κατά τό ἔτος 2021, ὑπό τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καί τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

- Ἐνέκρινε τόν διορισμό τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ἀγγέλου Ἀνθοπούλου, ὡς Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Περιστερίου.

- Ἀποφάσισε, κατά τή Θεία Λειτουργία τῶν Χριστουγέννων, νά περιοχθεῖ δίσκος στοὺς Ἱερούς Ναούς τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καί τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπέρ τοῦ Προγράμματος ἐνισχύσεως τῶν χριστιανικῶν οἰκογενειῶν τῆς Θράκης πού ἀποκτοῦν τρίτο τέκνο.

- Ἐνημερώθηκε ἀπό τήν Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τῆς Ἀκαδημίας Ἐκκλησιαστικῶν Τεχνῶν γιά τήν τρέχουσα Ἔκθεση «ΕΙΚΟΝΩΝ ΤΕΧΝΗ», ἡ ὁποία περιλαμβάνει ἔργα καλλιτεχνῶν ἀπό ὅλη τήν Ἑλλάδα πού ἀναφέρονται στοὺς Ἅγιους Νεομάρτυρες καί τοὺς Ἥρωες τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως. Ἡ Ἔκθεση εἶναι ἐπισκέψιμη ἕως τήν Κυριακή 5 Δεκεμβρίου, στό Πνευματικό Κέντρο τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Κατά τό διάλειμμα τῆς σημερινῆς Συνεδρίας ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος καί οἱ Σεβ. Συνοδικοί πραγματοποιοῦσαν τά ἀποκαλυπτήρια τῆς ἀναμνηστικῆς στήλης πρὸς τιμὴν τῶν πατέρων καί ἀδελφῶν τῆς Ἱεράς Μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη, οἱ ὅποιοι συμμετείχαν στοὺς ἀγῶνες τοῦ Ἔθνους.

Ὁ Μακαριώτατος, στή σύντομη προσφώνησή του πρὸς τόν Καθηγούμενο τῆς Ἱεράς Μονῆς, Πανιερώτατο Μητροπολίτη Θαυμακοῦ κ. Ἰάκωβο, ἀναφέρθηκε στήν προσφορά τῆς Μονῆς πρὸς τήν Ἐκκλησία, τήν Πατρίδα καί τήν Ἱστορία, τονίζοντας ὅτι ἡ Μονή ἔχει βοηθήσει κατά καιροῦς τόν τόπο μας παντοιοτρόπως.

Τέλος, ἡ Δ.Ι.Σ. ἀσχολήθηκε μέ ἀποσπάσεις κληρικῶν, θέματα Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν καί Ἱ. Μητροπόλεων καί τρέχοντα ὑπηρεσιακά θέματα

*Ἐκ τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*

*Κοινό Δελτίον Τύπου τῆς 13.12.2021
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
καί τοῦ Γραφείου Τύπου
τοῦ Πρωθυπουργοῦ*

Σήμερα, Δευτέρα 13 Δεκεμβρίου 2021, συνεδρίασε ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 165ης Συνοδικῆς Περιόδου, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου. Σέ ἄριστο κλίμα συνεργασίας πραγματοποιήθηκε ἡ ἱστορική ἐπίσκεψη τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Κυριάκου Μητσοτάκη, ὁ ὁποῖος συνοδεύταν ἀπὸ τὴν Ὑπουργὸ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Νίκη Κεραμέως καὶ τὸν Ὑφυπουργὸ παρά τῷ Πρωθυπουργῷ καὶ Κυβερνητικὸ Ἐκπρόσωπο κ. Ἰωάννη Οἰκονόμου.

Μετά τὴν προσφώνησή του, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἐπέδωσε στὸν Πρωθυπουργὸ τὸ Ἀναμνηστικὸ Μετάλλιο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν κοπή τοῦ ὁποῖου ἀποφάσισε γιὰ νὰ τιμήσει τὴν Ἐπέτειο τῶν διακοσίων ἐτῶν ἀπὸ τὴν ἔναρξη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

Κοινὴ διαπίστωση τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ Μακαριωτάτου ἀποτελέσει ἡ ἀνάγκη νὰ ἐπιδειχθεῖ ἰδιαίτερη προσοχή καὶ ἐπιμονή στὴ γενικὴ προσπάθεια γιὰ τὸν καθολικὸ ἐμβολιασμὸ τοῦ πληθυσμοῦ, ἰδιαίτερα στὶς περιοχὲς ὅπου ὑπάρχει χαμηλὴ ἐμβολιαστικὴ κάλυψη. Ἀναγνωρίσθηκε ἐπίσης ἡ σημασία τῆς πιστῆς τήρησης τῶν μέτρων πρόληψης καὶ προστασίας κατὰ τοῦ κορωνοϊοῦ. Πολιτεία καὶ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, πάντα στό πλαίσιο τῶν διακριτῶν ρόλων καὶ ἀρμοδιοτήτων τους, ἀντιμετωπίζουν ὄχι μόνον τὴν πανδημία, ἀλλὰ καὶ ὅσους τὴν ἐργαλειοποιοῦν, ἀναζητώντας ἢ ἀκόμη καὶ ὑποδαυλίζοντας ἐντάσεις στὶς σχέσεις μεταξύ Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας.

Ὁ Μακαριώτατος εὐχαρίστησε τὸν Πρωθ-

υπουργὸ καὶ τὴν Ὑπουργὸ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων γιὰ τὴν εἰλικρινῆ συνεργασία πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς ἐπίλυσης χρονιζόντων προβλημάτων, ἐνῶ ἔκανε ἰδιαίτερη ἀναφορὰ στὴ μεγάλη μεταρρύθμιση τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσης. Ἐθεσε τὰ κύρια ζητήματα ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς ἀξιοποίησης τῆς ἐκκλησιαστικῆς παρουσίας μέ στόχο τὴν ὑποστήριξη τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου καὶ τὴ συμβολή στὴν ἐθνικὴ προσπάθεια ἀνάκαμψης, ἀφ' ἑτέρου δέ τοῦ νομοθετικοῦ ἐξορθολογισμοῦ καὶ ἐπικαιροποίησης τοῦ πλαισίου τοῦ 1945, πού ἀφορᾷ τοὺς Κληρικούς στὴ χώρα μας. Ὁ Μακαριώτατος τόνισε ὅτι αὐτὸ οὐδεμίαν ἐπιπλέον πρόσληψη, πέραν τῶν τακτικῶν καὶ κατ' ἔτος προγραμματισμένων, συνεπάγεται, οὐδεμίαν μορφῆς μονιμοποίηση, καὶ ὡς ἐκ τούτου οὐδέν πρόσθετο δημοσιονομικὸ βᾶρος. Τὰ ἀνωτέρω ζητήματα ἀπασχολοῦν διαχρονικὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ προφανῶς δὲν δύνανται νὰ ἐπιλυθοῦν στό πλαίσιο μιᾶς συνάντησης, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀποτελέσουν ἀντικείμενο ἐνδελεχοῦς καὶ ρεαλιστικῆς μελέτης.

Ὁ Πρωθυπουργὸς εὐχαρίστησε θερμὰ τὸν Μακαριώτατο γιὰ τὴν ἰδιαίτερα τιμητικὴ πρόσκληση νὰ παραστῇ στὶς ἐργασίες τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἔκανε ἕναν ἀπολογισμὸ τῶν σημαντικῶν ἀλλαγῶν πού προώθησε ἡ παροῦσα Κυβέρνηση ἕως τώρα γιὰ τὴν ἐπίλυση προβλημάτων πού ταλάνιζαν τὴν Ἐκκλησία γιὰ πολλὰ χρόνια καὶ συνεχάρη τὴ Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο γιὰ τὴν ὑποστήριξη τῆς Ἐκκλησίας στὴν ἀντιμετώπιση τῆς πανδημίας. Τέλος, ἐπ' ἀνέλαβε τὴν πρόθεση ἔναρξης διαλόγου ἐπὶ τῶν προαναφερθέντων ζητημάτων, μέ ἄξονες τὴν κοινωνικὴ συνοχή, τὴ δημοσιονομικὴ πειθαρχία καὶ τὴ διαφάνεια.

Ἡ Ὑπουργὸς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἀναφέρθηκε στὴν ἐπιβεβαίωση τῶν σχέσεων ἐμπιστοσύνης μεταξύ Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας καὶ εὐχαρίστησε τὴ Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο γιὰ τὴ γόνιμη συνεργασία.

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

*Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου πρὸς
τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη
κ. Βαρθολομαῖο
(24.12.2021)*

Τηλεγράφημα πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκου-
μενικὸ Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο ἀπέστειλε
ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν
καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος τὴν 24η
Δεκεμβρίου εὐθύς ἀμέσως μετὰ τὴν ἀναγγελία
τῆς νοσήσεώς του ἀπὸ κορωνοϊό.

Τὸ τηλεγράφημα ἔχει ὡς ἑξῆς:

Παναγιώτατε,

Μετὰ πολλῆς θλίψεως καί ἀνησυχίας
ἐπληροφορήθημεν τὰ τῆς ἀσθενείας τῆς
Ἑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος ἐκ τῆς
νόσου τοῦ κορωνοϊοῦ.

Ἐκ μέσης καρδίας δεόμεθα τοῦ Παλαιοῦ τῶν
ἡμερῶν, τοῦ δι' ἡμᾶς σαρκωθέντος Κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως, διὰ πρεσβειῶν τῆς
Ἁγίας Θεοτόκου, ἀποκαταστήσῃ Ἑμᾶς, ὅσον
οἶόν τε τάχιον, ὑγιαίνοντα καί δοξάζοντα τὸ
ὄνομα Αὐτοῦ ἐν λόγοις καί ἔργοις ἀγαθοῖς καί
διαποιμαίνοντα τὴν ἐκλογάδα τοῦ Πανσέπτου
Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, εἰς ἔτη πολλά.

Διαβιβάζοντες ἐν ταῦτῳ τὰς πλέον θερ-
μὰς εὐχὰς τῆς τε Σεπτῆς Ἱεραρχίας, τοῦ
εὐαγοῦς Κλήρου καί τοῦ φιλοχρίστου Λαοῦ
τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,
διατελοῦμεν μετὰ πολλῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης
καί τιμῆς ἐξαιρέτου

† Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν
καί πάσης Ἑλλάδος Ἱερώνυμος

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ
Πολιτιστικῆς Ταυτότητος

*Δελτίον Τύπου τῆς 3.12.2021
περὶ τῶν ἐκδηλώσεων γιὰ τὴν ἐπέτειο
τῶν 200 ἐτῶν ἀπὸ τὴν ἑναρξῆ
τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821*

Συνεχίζονται οἱ Συνοδικές καί Περιφερειακές
Ἐκδηλώσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ
τὴν ἐπέτειο τῶν 200 ἐτῶν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ
Ἐπανάσταση τοῦ 1821. Κατ' αὐτές τηροῦνται ὅλα
τὰ προβλεπόμενα μέτρα προφυλάξεως ἀπὸ τὸν
κορωνοϊό.

Τὸ Σάββατο 4 Δεκεμβρίου ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ
τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς καί τῆς Νεότητος σέ
συνεργασία μὲ τὴν Ἱ. Μητρόπολη Φθιώτιδος
διοργανώνουν στὴ Λαμία τὸ Πανελλήνιο Συνέδριο
Κατηχητῶν. Τὸ πρόγραμμα ἔχει ὡς ἑξῆς:

07:00 Ὁρθρος καί Πολυαρχιερατικὸ Συλ-
λείτουργο, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σιδηρο-
κάστρου κ. Μακαρίου, Προέδρου τῆς Συνοδικῆς
Ἐπιτροπῆς τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς καί
τῆς Νεότητος, συλλειτουργούντων τοῦ Σεβ.
Μητροπολίτου Κίτρους, Κατερίνης καί Πλατα-
μῶνος κ. Γεωργίου καί τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Φθιώτιδος κ. Συμεῶν στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίας Βαρβάρας
Λαμίας (τηλεοπτικὴ – ραδιοφωνικὴ – διαδικτυακὴ
μετάδοση).

11:00 Ἐναρξῆ ἐργασιῶν τοῦ Πανελληνίου
Συνεδρίου Κατηχητῶν μὲ θέμα: «Πῶς θὰ μετα-
δώσουμε στοὺς νέους μας τὸ πνεῦμα καί τὸ ὄραμα
τοῦ 1821», στὸ Ἀμφιθέατρο τοῦ Πνευματικοῦ καί
Διοικητικοῦ Κέντρου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως στὴ
Λαμία (τηλεοπτικὴ – ραδιοφωνικὴ – διαδικτυακὴ
μετάδοση).

15:30 Ἐπίσκεψη τῶν Συνέδρων στὸ Κενοτάφιο
τοῦ Ἀθανασίου Διάκου στὴ Λαμία καί ἀφήγηση
τοῦ μαρτυρίου του.

Τὴν Κυριακὴ 5 Δεκεμβρίου στίς 12:00 ἡ Ἱερά
Μητρόπολη Φθιώτιδος διοργανώνει ἐπετειακὴ
ἐκδήλωση σέ συνεργασία μὲ τὴν Ἑνορίαν Ἁγ.
Βαρβάρας Λαμίας μὲ θέμα: «Ἰωάννης Καπο-

δίστριας». Η εκδήλωση θα διεξαχθεί στο Αμφιθέατρο του Πνευματικού και Διοικητικού Κέντρου της Ίερᾶς Μητροπόλεως στή Λαμία.

Τή Δευτέρα 6 Δεκεμβρίου στις 18:00 ἡ Ίερᾶ Μητρόπολη Φθιώτιδος διοργανώνει ἐπετειακή ἐκδήλωση σέ συνεργασία μέ τήν Ἑνορία Ἁγίου Νικολάου Νέας Βράχας μέ θέμα: «Τό 1821 στή Δημοτική Παράδοση». Ἡ ἐκδήλωση θά πραγματοποιηθεῖ στήν αἴθουσα τοῦ Μουσικοῦ Σχολείου Λαμίας.

Γιά περισσότερες πληροφορίες σχετικά μέ τίς δράσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά τό 1821 μπορείτε νά ἐπισκέπτεστε τόν διαδικτυακό ιστότοπο www.ekklisia1821.gr, πού εἰδικῶς δημιουργήθηκε γιά τό σύνολο τῶν ἐπετειακῶν δράσεων τοῦ ἔτους αὐτοῦ, καθώς καί τούς ἀντίστοιχους λογαριασμούς στή μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης: Facebook, Twitter, Instagram, Youtube (@ekklisia1821).

*Ἐκ τῆς Ίερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή
Πολιτιστικῆς Ταυτότητας

*Δελτίον Τύπου τῆς 9.12.2021
περί τῶν ἐκδηλώσεων
γιά τήν ἐπέτειο συμπληρώσεως 100 ἐτῶν
ἀπό τόν ξεριζωμό τῶν Μικρασιατῶν
Ἑλλήνων*

Μέ τή συμμετοχή ἐκπροσώπων ἀπό τήν Ἱ.Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν καί ἀπό 53 Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πραγματοποιήθηκε τήν Πέμπτη 9 Δεκεμβρίου, διαδικτυακή συνάντηση γιά τόν προγραμματισμό τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ἔτους 2022. Τό ἔτος αὐτό θά εἶναι ἀφιερωμένο ἀπό τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στήν ἐπέτειο συμπληρώσεως 100 ἐτῶν ἀπό τόν ξεριζωμό τῶν

Μικρασιατῶν Ἑλλήνων καί γενικότερα στήν Ἱστορία τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τοῦ Πόντου καί τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης.

Ἡ συνάντηση διοργανώθηκε ἀπό τήν Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή Πολιτιστικῆς Ταυτότητας, ἡ ὁποία ἔχει ἀναλάβει τόν κεντρικό συντονισμό τῶν ἐκδηλώσεων.

Πρῶτος ἔλαβε τόν λόγο ὁ Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος καί Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος, ὁ ὁποῖος ζήτησε τή συνεργασία ὄλων τῶν κατά τόπους Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά νά τιμηθεῖ ἡ ἱστορική μνήμη κατά τόν προσήκοντα τρόπο. Ὁ Σεβασμιώτατος εἶπε μεταξύ ἄλλων τά ἑξῆς:

«Εὐχαριστοῦμε γιά τή συμμετοχή σας. Ἡ ἐμπειρία τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ 1821-2021 κατέδειξε ὅτι ἀποδίδει ἡ συνεργασία τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητας μέ τίς κατά τόπους Ἱερές Μητροπόλεις. Ἡ Ἐκκλησία ὑπῆρξε πρωτοπόρος καί αὐτό ἀναγνωρίσθηκε ἀπό ἐκπροσώπους τῆς Πολιτείας, τῆς κοινωνίας καί τοῦ πολιτισμοῦ. Διοργανώσαμε, ἀπό τό 2012 μέχρι καί τό 2020, 10 Ἐπιστημονικά Συνέδρια καί ἐκδώσαμε 10 τόμους γιά τήν Τουρκοκρατία καί τό 1821 καί τούς παραδίδουμε στίς ἐπόμενες γενιές. Χαιρόμαστε πού σέ ὅλη τήν Ἑλλάδα πραγματοποιήθηκαν περισσότερες ἀπό 260 ἐκδηλώσεις παρά τήν ὑγειονομική κρίση.

Ἡ ἐπέτειος πού καλοῦμαστε νά τιμήσουμε τό 2022 ἔχει μία ἰδιαιτερότητα. Ἐνῶ τό 1821 εἶναι μία λαμπρή σελίδα καί θυμίζει νίκες, ἐλευθερία καί ἀναδημιουργία, τό 1922 φέρνει στό νοῦ πικρές μνήμες. Πιστεύω ὅτι δέν πρέπει νά μιλοῦμε μόνον γιά τήν καταστροφή καί τόν ξεριζωμό. Σέ μία ἐποχή πολλαπλῆς κρίσης ὁ λαός μας καί εἰδικά οἱ νέοι μας χρειάζονται μηνύματα ἐλπίδας.

Προτείνω νά ἐστιάζουμε στίς Χριστιανικές ρίζες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τοῦ Πόντου καί τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης. Νά γίνουν ἐκδηλώσεις γιά τούς Ἁγίους αὐτῶν τῶν περιοχῶν, γιά τούς Καππαδόκες Πατέρες, γιά τίς Οἰκουμενικές Συνόδους. Γιά τόν ἑλληνορθόδοξο πολιτισμό, γιά τίς ἐκκλησίες τῆς Καππαδοκίας, γιά τά ἑλληνικά σχολεῖα τοῦ 19ου αἰῶνος στή Σμύρνη, στίς Κυδωνίες, στήν Τραπεζοῦντα καί ἄλλοῦ.

Νά τονίσουμε τήν πολιτιστική κληρονομιά τῶν προσφύγων, οἱ ὅποιοι ἔφεραν ἀπό τήν πατρίδα τους τά λείψανα τῶν Ἁγίων καί τίς παραδόσεις τους. Νά θυμίσουμε τήν ἐργατικότητα τους καί τήν ἀγάπη τους γιά τά Γράμματα, τήν Τέχνη, τήν Παιδεία. Νά ἀναδείξουμε τή δημιουργική συμβολή τῶν Μικρασιατῶν, Ποντίων, Κωνσταντινουπολιτῶν, Ἀνατολικοθρακιωτῶν κ.ἄ. στή διαμόρφωση τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας.

Μέ συγκίνηση καί σεβασμό θά ἀναφερθοῦμε στή Γενοκτονία, τούς Ἁγίους Νεομάρτυρες τοῦ 1922 καί τά ὅσα ὑπέστησαν οἱ Ἕλληνες, οἱ Ἀρμένιοι καί οἱ ἄλλοι Χριστιανοί τῆς Ἀνατολῆς. Εἶναι γεγονότα ἱστορικά, τά ὁποῖα παραδέχονται καί ἀντικειμενικοί ἱστορικοί ἀπό τήν Ἀμερική, τήν Εὐρώπη καί ἄλλες χῶρες. Θά μιλήσουμε ἐπιστημονικά, νηφάλια, χωρῆς μεμνιμοιρία καί χωρῆς νά ἀναβιώσουμε ἐσωτερικούς διχασμούς. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι δύναμη ἐνότητος».

Στή συνέχεια ἔλαβαν τόν λόγο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πολυανῆς καί Κιλκισίου κ. Βαρθολομαῖος, μέλος τῆς Ε.Σ.Ε. Πολιτιστικῆς Ταυτότητος, ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀρχιμ. Δαμασκηνός Πετράκος, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς διοργανώσεως τῶν Συνεδρίων Καθηγητῆς κ. Ἐμμανουὴλ Βαρθούνης, Κοσμίτωρ τῆς Σχολῆς Κλασικῶν καί Ἀνθρωπιστικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Δ.Π.Θ., καί πολλοί ἐκπρόσωποι Ἱερῶν Μητροπόλεων.

Ἀκούσθηκαν ἐνδιαφέρουσες προτάσεις γιά τή διοργάνωση λατρευτικῶν, ἐπιστημονικῶν, καλλιτεχνικῶν, νεανικῶν καί ἄλλων ἐκδηλώσεων κατά τή διάρκεια ὀλοκλήρου τοῦ ἔτους 2022, οἱ ὁποῖες θά τεθοῦν ὑπό τήν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

*Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή
Πολιτιστικῆς Ταυτότητος

*Δελτίον Τύπου τῆς 10.12.2021
περὶ τῶν ἐκδηλώσεων γιά τήν ἐπέτειο
τῶν 200 ἐτῶν ἀπό τήν ἔναρξη
τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821*

Συνεχίζονται οἱ Συνοδικές καί Περιφερειακές ἐκδηλώσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά τή συμπλήρωση 200 ἐτῶν ἀπό τήν ἔναρξη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821. Κατ' αὐτές τηροῦνται ὅλα τά προβλεπόμενα μέτρα προφυλάξεως ἀπό τόν κορωνοϊό.

Συγκεκριμένα, τήν Κυριακή 12 Δεκεμβρίου καί ὥρα 18.00 ἡ Ἱ. Μητρόπολη Μεσσηνίας, περατώνοντας τήν ὑλοποίηση τῶν προγραμματισμένων ἐπετειακῶν ἐκδηλώσεων, παρουσιάζει τήν προγραμματισμένη καταληκτικῆρια Ὀμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου μέ θέμα: «Τό ἦθος τῶν Ἡρώων καί Ἀγωνιστῶν γιά ἐλευθερία κατά τήν Ἑλληνική Ἐπανάσταση τοῦ 1821».

Λόγῳ τῶν περιοριστικῶν μέτρων ἡ Ἡμερίδα μαγνητοσκοπήθηκε καί θά μεταδοθεῖ διαδικτυακῶς, ἀπό τό κανάλι τῆς Ἱ.Μητροπόλεως στό YouTube, μέ τίτλο: Ἱ.Μητρόπολη Μεσσηνίας – Ἐορτασμός 200 Ἐτῶν καί στόν σύνδεσμο: https://www.youtube.com/channel/UC1EBZ9-K3rzuOnfrC_ysg0WA

Γιά περισσότερες πληροφορίες σχετικά μέ τίς δράσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά τό 1821 μπορεῖτε νά ἐπισκέπτεστε τόν διαδικτυακό ἰστότοπο www.ekklisia1821.gr, πού εἰδικῶς δημιουργήθηκε γιά τό σύνολο τῶν ἐπετειακῶν δράσεων τοῦ ἔτους αὐτοῦ, καθώς καί τούς ἀντίστοιχους λογαριασμούς στά μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης: Facebook, Twitter, Instagram, Youtube (@ekklisia1821).

*Ἐκ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνοδική Έπιτροπή Τύπου, Δημοσίων
Σχέσεων και Διαφωτίσεως

*Δελτίον Τύπου τῆς 14.12.2021
γιά διαδικτυακό σεμινάριο μέ θέμα
τήν 3η ἡλικία καί τήν ἄνοια*

Τό Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σέ συνεργασία μέ τίς Μονάδες Φροντίδας Ἡλικιωμένων «Ἄκτιος», διοργανώνει δωρεάν διαδικτυακό σεμινάριο γιά τήν 3η ἡλικία καί τήν Ἄνοια, τήν Τετάρτη 15 Δεκεμβρίου 2021, ἀπό τίς 18.00 ἕως τίς 20.00.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονικῶν κ. Ἰωάννης, Διευθυντής τοῦ Διορθόδοξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί Ἰγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Πεντέλης, θά ἀναπτύξει τήν Εἰσήγησή του, μέ θέμα: «Ποιμαντική ἐνημέρωση σέ ζητήματα 3ης Ἡλικίας καί Μονάδων Φροντίδας Ἡλικιωμένων».

Μετά τήν Εἰσήγηση θά προβοῦν σέ σχόλια καί συμπεράσματα, ὁ Δρ. Κωστής Προύσκας Ψυχολόγος – Δρ Γεροντολογίας Κλινικός Διευθυντής Blocks Group, Διευθύνων Σύμβουλος Ἄκτιος Α.Ε. καί Φιλοκτίτης Α.Ε. καί ὁ κ. Στάθης Τρυφωνόπουλος MSc in Psychology and health, Ὑποδιευθυντής τῶν Μ.Φ.Η. «Ἄκτιος».

Προϋπόθεση τῆς συμμετοχῆς εἶναι ἡ ἠλεκτρονική δήλωση ἕως μία ἡμέρα πρὶν ἀπό τή διεξαγωγή τῶν σεμιναρίων στήν ἠλεκτρονική διεύθυνση: <https://forms.gle/cCpx5qsaMPCT79t29>.

Σημειωτέον ὅτι θά δοθοῦν βεβαιώσεις παρακολούθησης.

(Πληροφορίες: 216-9001034 • aktios.seminars@aktios.gr)

*Ἐκ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνοδική Έπιτροπή Τύπου, Δημοσίων
Σχέσεων και Διαφωτίσεως

*Δελτίον Τύπου τῆς 14.12.2021
γιά τό Η΄ Μουσικολογικό Συνέδριο*

Τό Ἴδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὀργανώνει καί πραγματοποιεῖ, κατὰ τό διάστημα ἀπό τήν 15η ἕως τήν 18η Δεκεμβρίου 2021, τό –ἀνά τριετία συγκαλούμενο– Η΄ Μουσικολογικό καί Ψαλτικό Διεθνές Συνέδριο ὑπό τόν τίτλο: «Θεωρία καί Πράξη τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης» (ICMP 2021) καί μέ εἰδικό θέμα: «Ἡ μουσική τυπογραφία τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης· 200στί ἐπέτειος: 1820/21-2021».

Τό Συνέδριο τελεῖ ὑπό τήν εὐλογία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου καί πραγματοποιεῖται σέ συνδιοργάνωση μέ τήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν καί τό Τμήμα Μουσικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Οἱ ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου θά διεξαχθοῦν στό Πολιτιστικό Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν (Μ. Βασιλείου 15, Ρούφ) καί οἱ προγραμματισμένες ἐσπερινές ψαλτικές ἐκδηλώσεις, δηλαδή ἐρμηνεῖα ἐπιλεγμένων βυζαντινῶν καί μεταβυζαντινῶν ψαλμάτων ἀπό ψαλτικούς Χορούς, θά πραγματοποιηθοῦν στόν Ἱ. Μητροπολιτικό Ναό Ἀθηνῶν.

Τό ἀναλυτικό Πρόγραμμα τοῦ Συνεδρίου καί τῶν ἐκδηλώσεων ἀνακαλεῖται μέ τόν ἀκόλουθο σύνδεσμο. http://ibyzmusic.gr/images/Programme_ICMP_2021_IBM_screen.pdf

Ἐπισημαίνονται παρακάτω οἱ ἐκδηλώσεις ἐνδιαφέροντος τοῦ εὐρύτερου κοινοῦ:

Τετάρτη 15 Δεκεμβρίου 2021 στίς 19.00 στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό Ἀθηνῶν:

50ετηρίδα του IBM: Πανηγυρικός – Ψαλτική Εκδήλωση

- Προσφώνηση του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Γερωνύμου στην 50ετή επέτειο του IBM και την έπετειακή έκδοση του τόμου *Ίδού ἐγώ και τά πε[αι]διά μου* του Γρηγορίου Στάθη

- Γρηγόριος Θ. Στάθης, «Και πάντες άπλως έχονται της τέχνης όδου» [Μανουήλ Χρυσάφης, 1458] Πανηγυρικός»

- Χορός Ψαλτών «Οί Μαΐστορες της Ψαλτικής Τέχνης». Χοράρχης: ό Καθηγητής και Πρωτοψάλτης κ. Άχιλλεύς Γ. Χαλδαιάκης

Πέμπτη, 16 Δεκεμβρίου 2021 στις 19.30 στον Ίερό Μητροπολιτικό Ναό Αθηνών:

- Χορός Ψαλτριών «Αί Άδουσαι». Δομestικάνα: Σέβη Μαζέρα

- Χορός Ψαλτών της Ίερās Μητροπόλεως Νικοπόλεως και Πρεβέζης «Chorus Nicopolitana». Χοράρχης: Μιχαήλ Ζάμπας

Παρασκευή, 17 Δεκεμβρίου 2021 στις 19.30 στον Ίερό Μητροπολιτικό Ναό Αθηνών:

- Τριθέκτη, ήτοι Άκολουθία του Βυζαντινού Κοσμικού Τυπικού και τό Κοντάκιον των Χριστουγέννων του Άγίου Ρωμανού του Μελωδοΰ

- Τάξις και Μέλος παρά Γρηγορίου Θ. Στάθη

- Χορός Ψαλτών «Ενήχημα». Χοράρχης: Σωτήριος Κουτσούρης

- Χορός Ψαλτών «Εν Ψαλμοίς». Χοράρχης: Σωτήριος Γεντής

- Τό Ίερατείο του Ίερού Μητροπολιτικού Ναού «Ό Εϋαγγελισμός της Θεοτόκου»

- “Αρχων των Κοντακίων”, ό Θεοφιλέστατος Ίπίσκοπος Ώρεών κ. Φιλόθεος

ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΛΑΙΤΥΠΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΨΑΛΤΙΚΗΣ

15 Δεκεμβρίου 2021-31 Ίανουαρίου 2022

Ώρες: Δευτ.-Παρ.: 10.00 π.μ.-16.45 μ.μ. Τετ.: 10.00 π.μ.-19.00 μ.μ.

Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη»

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών (Βασ. Σοφίας και Κόκκαλη 1)

Σχετικά με την παρακολούθηση του Συνεδρίου επισημαίνεται ότι:

- Υπάρχει δυνατότητα έγγραφης άκροατών (για συγκεκριμένο αριθμό θέσεων) που θα μπορούν να παρακολουθήσουν τό Συνέδριο με φυσική παρουσία στον χώρο διεξαγωγής του, τό Πολιτιστικό Κέντρο της Ίερās Αρχιεπισκοπής Αθηνών (Μ. Βασιλείου 15, Ρούφ - Αθήνα) <https://goo.gl/maps/yvιVYcuZosL7GDeU8>

Όσοι επιθυμούν προσκαλούνται να συμπληρώσουν την αίτηση που βρίσκεται στον σύνδεσμο: <https://l.facebook.com/l.php>

- Η είσοδος στις έσπερινές Ψαλτικές Εκδηλώσεις που θα πραγματοποιηθούν στον Μητροπολιτικό Ναό των Αθηνών είναι έλεύθερη, στό πλαίσιο των ισχυόντων ύγειονομικών κανονισμών για πρόσβαση σε χώρους λατρείας.

- Όλες οι συνεδρίες θα μεταδίδονται διαδικτυακά μέσω της πλατφόρμας zoom:

Join Zoom Meeting

<https://zoom.us/j/8414441046>

Meeting ID: 841 444 1046

Passcode: 0000

- Οί Ψαλτικές Εκδηλώσεις θα αναμεταδίδονται ζωντανά από την ιστοσελίδα ΑΠΑΡΧΗ <https://aparchi.gr/> Δείτε τό Promo video: <https://youtu.be/6E8g29Fdkwk> μέσω youtube στους παρακάτω συνδέσμους:

Τετάρτη: <https://youtu.be/uBhwvw1gPGg>

Πέμπτη: <https://youtu.be/FSFn6rNN8AE>

Παρασκευή: <https://youtu.be/-0PWpo40gGo>

*Έκ της Διαρκούς Ίερās Συνόδου
της Εκκλησίας της Ελλάδος*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ 98 (2021)

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ

Σελ. 4, 116, 196, 292, 404, 468, 532, 596, 706, 820, 932.

ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ

Σελ. 7, 197, 597.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Περί ἐκτάκτων μέτρων προστασίας τῆς δημοσίας ὑγείας, σ. 199, Ἐνημέρωσις περὶ νέου Διδρυματικοῦ Προγράμματος Μεταπτ. Σπουδῶν μετ' εἰδικεύσεως εἰς τὸν Θρησκευτικὸν καὶ Προσκυνηματικὸν Τουρισμὸν, σ. 200, Ἀναβολὴ τῆς διοργανώσεως κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τῆς «Ἑβδομάδος Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς», σ. 201, Περί τῶν Ἱερατικῶν Κλήσεων, σ. 201, Μήνυμα ἐπὶ τῇ Ἑορτῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ τῇ συμπληρώσει 200 ἐτῶν ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως τοῦ 1821, σ. 205, Περί ἐκτάκτων μέτρων προστασίας τῆς δημοσίας ὑγείας, σ. 207, Γ' Πανελλήνιος Μαθητικὸς Διαγωνισμὸς δημιουργίας ταινίας μικροῦ μήκους μέ θέμα: "Προσωπικότητες τῆς μετεπαναστατικῆς περιόδου τοῦ 1821", σ. 208, Περί διαθέσεως Ἐπετειακῆς Δοξολογίας εἰς ψηφιακὴν μορφήν, σ. 209, Περί οικονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν σεισμοπλίκτων Ἱ. Μητροπόλεων Λαρίσης καὶ Τυρνάβου, Ἐλασσῶνος καὶ Τρίκκης καὶ Σταγῶν, σ. 293, Περί μειώσεως ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν βάσει τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ Ν. 4756/2020 (15.4.2021), σ. 294, Ἀποσπάσεις ἐκπαιδευτικῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰς Ἱ. Μητροπόλεις (2021-2022), σ. 296, Ἀποφάσεις τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 20.4.2021 ὡς πρὸς τὴν λειτουργία τῶν Ἱερῶν Ναῶν κατὰ τὴν περίοδο τῆς Μ. Ἑβδομάδος καὶ τοῦ Πάσχα, σ. 297, Περί τοῦ τρόπου καταβολῆς εἰσφορῶν ὑπὲρ τοῦ Συνοδικοῦ Μεγάρου, σ. 408, Θέση ἐν ἰσχύϊ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 326/2021 Κανονισμοῦ (ΦΕΚ Α' 52/5.4.2021) περὶ προσβάσεως στὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀρχεῖα, σ. 409, Κοινοποιήσις ἐπιβληθείσης ἀργίας εἰς Κληρικὸν τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, σ. 413, Λῆξις μαθημάτων Κατηχητικῶν Σχολείων, σ. 413, Περί ἀποστολῆς στοιχείων τῶν Ἱ.

Μητροπόλεων πρὸς καταρτισμὸν τῶν Διπτύχων τοῦ ἔτους 2022, σ. 414, Περί προσωρινῶν μέτρων εἰς τοὺς θρησκευτικούς χώρους λατρείας διὰ τὴν προστασίαν τῆς δημοσίας ὑγείας, σ. 415, Περί καταλόγου μοναστηριακῶν προϊόντων, σ. 416, Ἐκφραση συμπαραστάσεως τῆς Δ.Ι.Σ. πρὸς τίς πληγείσες ἀπὸ πυρκαϊῆς Μητροπόλεις Κορίνθου καὶ Μεγάρων, σ. 417, Περί τῆς ὑποχρεωτικῆς διενεργείας διαγνωστικῶν ἐλέγχων ἀνιχνεύσεως τοῦ κορωνοϊοῦ ὑπὸ τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ νομικὰ πρόσωπα, σ. 479, Προϋποθέσεις διὰ τὴν ὑποβολὴν νέων Ἱ. Ἀκολουθιῶν πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου, σ. 534, Περί καταληκτηρίου ἡμερομηνίας ἀποστολῆς ἐγγράφου ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἐνθυμίματα καὶ ἱερά κειμήλια ἐκ τῆς περιόδου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως, ἅτινα διαφυλάσσονται ἐν ταῖς Ἱ. Μητροπόλεσι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σ. 535, Ἐκθεσις "ΕΙΚΟΝΩΝ ΤΕΧΝΗ 2021", σ. 536, Ἐκκλησία καὶ ἐπιστήμη στὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς πανδημίας, σ. 538, Κατάταξις ἐν ταῖς Ἀγιολογικαῖς Δέλτοις τῶν, μετὰ τοῦ Ἁγίου Ἐθνοϊερομάρτυρος Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γρηγορίου τοῦ Ε', ἐπτά συλληφθέντων καὶ ἀπαγχονισθέντων Ἱερομαρτύρων Ἀρχιερέων, σ. 540, Τέλεσις ἐξοδίου ἀκολουθίας χριστιανοῦ Ρωμαιοκαθολικοῦ δόγματος εἰς Ὁρθόδοξον Ἱ. Ναὸν Δημοτικῶν Κοιμητηρίων, σ. 542, Κατάταξις ἐν ταῖς Ἀγιολογικαῖς Δέλτοις τῶν κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1822 καταστροφὴν τῆς Χίου ἀναρεθέντων Ἱερομαρτύρων καὶ Ἐθνομαρτύρων, σ. 542, Περί τοῦ Ἀπολογισμοῦ τῶν δαπανῶν διὰ τὴν φιλανθρωπικὴν διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ ἔτος 2020, σ. 546, Ὑπόμνησις περὶ τοῦ Προγράμματος ΕΣΠΑ διὰ τὴν καταγραφὴν καὶ ἀξιολόγησιν τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σ. 547, Περί ἀμέσου βοήθειας τῶν πυροπλίκτων, σ. 548, Οἰκονομικὴ βοήθεια ὑπὲρ τῶν πυροπλίκτων, σ. 548, Περιαγωγὴ Δίσκου πρὸς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σ. 605, Ἀποστολὴ τῆς ὑπ' ἀριθ. Δ1α/Γ.Π.οἰκ.: 55732/13-9-2021 Κ.Υ.Α. (Β' 4214/13-9-2021), σ. 605, Ἐναρξίς τῶν Ἑνοριακῶν Κατηχητικῶν

Συνάξεων, σ. 606, Ἐγγραφο τοῦ Τμήματος ΔΑ5 τοῦ Μ.Τ.Π.Υ. ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 35312/10.9.2021 περὶ κρατίσεων τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ Π.Δ.422/1981 ὑπὲρ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων, σ. 610, Ἐνημέρωσις περὶ τοῦ Νόμου 4823/2021 “Ἀναβάθμιση τοῦ σχολείου, ἐνδυνάμωσι τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἄλλες διατάξεις”, εἰς τὸν ὅποιον περιλαμβάνονται διατάξεις περὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως, σ. 611, Σύστασις περὶ ἀναθέσεως καὶ ἐκτελέσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔργων καὶ περὶ Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, σ. 615, Ἐνημέρωσις περὶ ἐγγραφῶν εἰς τὸ Διδρυματικὸν Πρόγραμμα Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν μετ' εἰδικεύσεως εἰς τὸν Θρησκευτικὸν καὶ Προσκυνηματικὸν Τουρισμὸν, σ. 757, Ἀποστολή τῆς ὑπ' ἀριθ. Δ1α/Γ.Π.οἴκ.: 66436/22-10-2021 Κ.Υ.Α. (Β' 4919/24-10-2021), σ. 757, Μέτρα προστασίας κατὰ τῆς ἐξαπλώσεως τοῦ κορωνοϊοῦ covid-19, σ. 905, Ἀποστολή τῆς ὑπ' ἀριθ. Δ1α/Γ.Π.οἴκ.: 69136/4-11-2021 Κ.Υ.Α. (Β' 5138/5-11-2021), σ. 905, Διαδικτυακὴ Συνάντησις ἐκπροσώπων Ἱ. Μητροπόλεων πρὸς προγραμματισμὸν τῶν Ἐκδηλώσεων Μνήμης ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑκατὸν (100) ἐτῶν ἀπὸ τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς, σ. 906, Ἐκθεσις ΕΙΚΟΝΩΝ ΤΕΧΝΗ, σ. 907, Ἀ Πανελλήνιος Μαθητικὸς Διαγωνισμὸς δημιουργίας ταινίας μικροῦ μήκους μέ θέμα: “Μνήμες Μικρᾶς Ἀσίας–Πόντου: 1922-2022”, σ. 908, Κοινοποιήσις ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίου καὶ Δευτεροβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικῶν Δικαστηρίων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σ. 979, Περὶ ὑποβολῆς Ἀπολογισμοῦ τῶν δαπανῶν διὰ τὴν φιλανθρωπικὴν διακονίαν κατὰ τὸ ἔτος 2021 ὑπὸ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σ. 981, Περὶ τοῦ περιαχθησομένου δίσκου ὑπὲρ τοῦ Προγράμματος ἐπιδοτίσεως τῶν Χριστιανικῶν Οἰκογενειῶν τῆς Θράκης διὰ τὴν ἀπόκτησιν τρίτου τέκνου, σ. 982, Ἐκπροσώπησις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Μ.Μ.Ε, σ. 983, Μετονομασία τῶν Ἱ. Μητροπόλεων Κηφισίας, Θηβῶν καὶ Τρίκκης, σ. 984, Περὶ τῆς ἐκδημίας τοῦ Μητροπολίτου Γόρτυνος καὶ Μεγαλόπολεως κυροῦ Ἱερεμίου, σ. 984.

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Εἰσήγησις στή Σεπτῆ Ἱεραρχία τοῦ Ὀκτωβρίου 2021 μέ θέμα: «Ἐπιστημονική καὶ θεολογική προσέγγισις

τοῦ ἰοῦ τῆς πανδημίας. Ἀπαντήσεις εἰς θεωρίας συνωμοσίας» τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νέας Ἰωνίας, Φιλαδελφείας, Ἡρακλείου καὶ Χαλκηδόνος κ. Γαβριήλ, σ. 943.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἐόρτιον γράμμα ἐπὶ τῷ ἀγίῳ Πάσχα πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμον, τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, σ. 405, Ἐόρτιον γράμμα ἐπὶ τῷ ἀγίῳ Πάσχα πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμου, σ. 406, Ἐπιστολὴ συμπαραστάσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ τῆς Δ.Ι.Σ. πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Χαλκίδος κ. Χρυσόστομον ἐπ' ἀφορμῇ τῶν καταστροφικῶν πυρκαϊῶν, σ. 533, Συνοδικὴ Ἐπιστολὴ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμου πρὸς τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης κ. Εἰρηναῖο, μέ ἀφορμῇ τὸν καταστρεπτικὸν σεισμὸν τῆς 27.9.2021, σ. 604, Ἐπιστολὴ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμου πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ.κ. Βαρθολομαῖον, σ. 821, Ἀπαντητικὴ Ἐπιστολὴ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμον, σ. 822.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμου, Γιά τὸ Περιβάλλον, σελ. 423.

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Συγκρότησις τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, Συνοδικὴ Περίοδος 165η, σ. 599, Ἡ τακτικὴ σύγκλησις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, σ. 709, Προσφώνησις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμου στὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σ. 720, Ἀντιφώνησις εἰς τὴν Ἱεραρχίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρυστίας καὶ Σκύρου κ.

Σεραφεΐμ, σ. 722, Εισήγησις στή Σεπτή Ίεραρχία τοῦ Ὀκτωβρίου 2021 ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ «Περὶ τῶν Ίερῶν Ἡσυχαστηρίων» τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημητρίου, σ. 724, Εἰσήγησις στή Σεπτή Ίεραρχία τοῦ Ὀκτωβρίου 2021 μέ θέμα: «Συμμετοχή τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου στό ἐκκλησιαστικό γεγονός ἢ οἱ Λαϊκοὶ στήν Ἐκκλησία» τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετροπόλεως κ. Ἀθηναγόρου, σ. 733, Βιογραφικά τῶν νέων Σεβ. Μητροπολιτῶν, σ. 747, Χειροτοντήριο Λόγος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καστορίας κ. Καλλινίκου, σ. 753, Ὁμιλία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου Β΄, σ. 824, Ὁμιλία τῆς Α.Θ. Παναγιόττης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, σ. 826, Εἰσήγησις στήν Ι.Σ.Ι. μέ θέμα: «Περὶ Τροποποιήσεως Κανονισμῶν 1/1977 καὶ 2/1977» τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, σ. 830, Εἰσήγησις στήν Ι.Σ.Ι. μέ θέμα: «Ἡ ἀξία, ἡ σημασία καὶ ἡ ὑπακοή εἰς τό συνοδικόν πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας» τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ΄, σ. 839, Χειροτοντήριο Λόγος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Βαρθολομαίου, σ. 861, Προσφώνησις τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου, σ. 867, Χειροτοντήριο Λόγος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Περιστερίου κ. Γρηγορίου, σ. 869, Προσφώνησις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου (17.10.2021), σ. 870, Χειροτοντήριο Λόγος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων κ. Ἀμφιλοχίου, σ. 872, Προσφώνησις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου (18.10.2021), σ. 876, Ἐνθρονιστήριος Λόγος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λαγκαδά, Λητῆς καὶ Ρεντίνης κ. Πλάτωνος, σ. 878, Ἐνθρονιστήριος Λόγος Σεβ. Μητροπολίτου Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Βαρθολομαίου, σ. 882, Λόγος Ἐπιβατήριος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων κ. Ἀμφιλοχίου, σ. 892, Προσφώνησις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου Β΄ ἐπὶ τῆ ἐπισκέψει τοῦ Ἀγιωτάτου Πάπα Ῥώμης κ. Φραγκίσκου, σ. 933, Προσφώνησις τῆς Α.Α. τοῦ Πάπα Ῥώμης κ. Φραγκίσκου πρὸς τὴν Α.Μ. τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου, σ. 936.

ΟΜΙΛΙΑΙ

«Μετάνοια καὶ σωτηρία κατὰ τόν Μεγάλον Κανόνα τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα Κρήτης» τοῦ Ἀρχιμ. Νικολάου Χ. Ἰωαννίδου, Καθηγ. Παν. Ἀθηνῶν, σ. 7, «Ἡ Ἀναστάσιμη Ἀκολουθία τοῦ Πάσχα καὶ τῆς Διακαινησίμου Ἑβδομάδος», τοῦ πρωτ. Θεοδώρου Ἰω. Κουμαριανοῦ, Καθηγ. Παν. Ἀθηνῶν, σ. 17, «Τὰ Καινοδιαθηκικά Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς» τοῦ π. Ἰωάννου Σκιαδαρέση, Καθηγητοῦ Α.Π.Θ., σ. 117, «Τό βιβλίον τῆς Παρακλητικῆς ὡς σταθερή Ποιμαντική τῆς Ἐκκλησίας» τοῦ πρωτ. Βασιλείου Ἰω. Καλλιακμάνη, Καθηγ. Τιμῆ. Θεολογίας, Α.Π.Θ., σ. 130, «Ὁμιλία εἰς τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας» ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετροπόλεως κ. Ἀθηναγόρου, σ. 301, «Ἡ Ἐνότις τῆς Ἐκκλησίας» Ὁμιλία κατὰ τὴ Θεία Λειτουργία ἐπὶ τῆ ἑορτῇ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γλυφάδας, Ἑλληνικοῦ, Βούλας, Βουλαγαμένης καὶ Βάρης κ. Ἀντωνίου, σ. 471, «Ἡ ἐν Χριστῷ Ἀνακαινίσις κατὰ τόν Ἀπόστολον Παῦλον» Ὁμιλία κατὰ τόν Πανηγυρικό Ἐσπερινό ἐπὶ τῆ ἑορτῇ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου τοῦ πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Νεκταρίου Καρσιώτη, σ. 474, Προσφώνησις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου Β΄ ἐπὶ τῆ ἐπισκέψει τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Κυρ. Μητσοτάκη εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον, σ. 940.

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Διμερίδα μέ θέμα: Ἡ Θεολογία τοῦ Γάμου (Ὁμιλητές καὶ Πορίσματα), σ. 26, Μήνυμα τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου στήν (διαδικτυακὴ) ἐκδήλωσις: «200 ΧΡΟΝΙΑ, Ἡ μνήμη ὡς ἐμπνευση γιὰ τοὺς Ἕλληνας καὶ Φιλέλληνες τοῦ κόσμου» τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σ. 550, Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου πρὸς τό Διεθνές Ἐπιστημονικόν Συνέδριον τῶν ΚΖ΄ Παυλείων, σ. 551, Χαιρετισμός τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, σ. 552, καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου εἰς τό Συνέδριον: «Μαγεμένον 1807. Ἐκεῖ ὅπου ξεκίνησαν ὅλα» (Λευκάδα), σ. 553, Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου διὰ τὴν ἐκδήλωσιν, καθ' ἣν

τιμάται ὁ Ν. Ἱερομάρτυς Ἁγ. Ραφαήλ, σ. 554, Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου κατά τὴν ἐκδίλωση: «Ἡρώων Καρυστίας Κλέος», σ. 556, Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου γιὰ τὶς ἐπετειακὲς Ἐκδηλώσεις τῆς Ἱ. Μ. Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτισης, σ. 557, Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου σὲ Ἐπιστημονικὴ Ἡμερίδα ἀφιερωμένη στὸν Ἁγ. Κοσμᾶ τὸν Αἰτωλό, καί στοὺς ἀγῶνες τῶν Σουλιωτῶν, σ. 559, Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου γιὰ τὶς ἐπετειακὲς Ἐκδηλώσεις τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ, Ἁγ. Ὁρους καί Ἀρδαμερίου ἐπ' ἀφορμῇ τῆς συμπληρώσεως 200 ἐτῶν ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, σ. 616, Μήνυμα τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν ἐπετειακὴν ἐκδίλωσιν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως καί Πρεβέζης, σ. 617, Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου διὰ τὴν ἐπετ.ἐκδίλωσιν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως καί Πρεβέζης εἰς μνήμην τῆς θυσίας τῶν Σουλιωτισσῶν, σ. 619, Ἱ. Ἀκολουθία ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τῆς Διαρκοῦς Ἱ. Συνόδου κατὰ τὸ ἔτος 2021, σ. 896, Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου στὴν παρουσίαση τῶν 10 τόμων γιὰ τὸ 1821, σ. 897, Χαιρετισμὸς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου στὰ ἐγκαίνια τῆς Ἐκθέσεως «Εἰκόνων Τέχνη», σ. 898, Πρόλογος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου στὸν Κατάλογο τῆς Ἐκθέσεως «Εἰκόνων Τέχνη», σ. 899, Μήνυμα τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰς ἐπετειακὰς ἐκδηλώσεις τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης, σ. 900, Μήνυμα τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὶς ἐκδηλώσεις τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Εἰνάθης καί Περιθεωρίου, σ. 901, Προσφώνηση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν

10 τόμων Πρακτικῶν τῶν Ἐπιστ. Συνεδρίων γιὰ τὸ 1821 εἰς τὴν Α.Ε. τὴν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας, σ. 902, Μήνυμα τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὶς ἐκδηλώσεις τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μαρωνείας καί Κομοτηνῆς, σ. 904, Μήνυμα τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὸ Συνέδριον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σερρών καί Νιγρίτης γιὰ τὸν Ἐμμανουὴλ Παππᾶ, σ. 978.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ καὶ ΔΙΚΑΙΟΝ

Ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (588/2021) γιὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς Ἱ. Μητρόπολι Γλυφάδας, Ἑλληνικοῦ, Βούλας, Βουλιαγμένης καί Βάρης, σ. 419, Γνωμοδότησις 12/2021, Συμπεράσματα ἀπὸ τὶς ἀποφάσεις ΣτΕ 588/2021 καὶ 589/2021 γιὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς Ἱ. Μητρόπολι Γλυφάδας, Ἑλληνικοῦ, Βούλας, Βουλιαγμένης καί Βάρης ὑπὸ τοῦ Θ. Δ. Παπαγεωργίου Εἰδικοῦ Νομικοῦ Συμβούλου παρὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σ. 433.

ΕΚΔΗΜΙΑΙ

Ἡ Ἐκδημία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πολυανῆς καί Κιλκισίου κυροῦ Ἐμμανουὴλ (Σιγάλα), σ. 210, Ἡ Ἐκδημία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Περιστερίου κυροῦ Κλήμεντος (Κοτσομύτη), σ. 561, Ἡ Ἐκδημία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως κυροῦ Ἱερεμίου (Φούντα), σ. 976.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ – ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Σελ. 30, 137, 214, 310, 438, 480, 565, 621, 760, 911, 985.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ – ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ

Σελ. 94, 187, 271, 383, 452, 503, 568, 682, 799, 914, 1028.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Σελ. 109, 189, 273, 384, 454, 573, 694, 810, 917, 1030.

ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ καὶ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ

Σελ. 112, 463, 504.